

Pla Local de Salut de Vilafranca del Penedès 2025-2028

Pla Local de Salut de Vilafranca del Penedès

Direcció

Núria Sanromà
Cap del Servei de Salut Pública de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès

Finançament

Ajuntament de Vilafranca del Penedès i
Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona

Anàlisi, redacció i material gràfic

Sarai Samper Sierra
Raquel Moreno Moreno
d-CAS (Col·lectiu d'Analistes Socials)

Icones

Powered template
The noun project

Fotografies: Ajuntament de Vilafranca del Penedès

Vilafranca del Penedès, 2025

El document que teniu a les vostres mans representa la síntesi d'un intens treball de diagnosi i de recull de propostes fetes de la mà dels i de les professionals municipals de diferents serveis, dels serveis assistencials de salut i de la pròpia ciutadania.

La salut és molt més que l'absència de malaltia: és benestar físic, emocional i social. Des de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès entenem que garantir aquest benestar és una responsabilitat col·lectiva que va més enllà del sistema sanitari. L'habitatge, l'educació, el treball, l'urbanisme, la cultura, el medi ambient o la cohesió social són àmbits que determinen, en gran mesura, les condicions de salut de la ciutadania.

Amb aquest Pla Local de Salut, fem un pas endavant per integrar la salut en totes les polítiques municipals, d'acord amb la teoria dels determinants socials de la salut i amb una visió transversal, equitativa i preventiva.

Aquest document neix del compromís de treballar de manera coordinada amb tots els sectors i amb la ciutadania per crear un entorn que afavoreixi una vida saludable per a tothom, al llarg de totes les etapes de la vida.

Com a alcalde, em sento orgullós de presentar aquest pla com una eina de transformació social i una aposta ferma per un futur més saludable, just i sostenible per a Vilafranca.

Vull agrair de tot cor a totes les persones que hi heu contribuït i estic segur que entre totes i tots, podrem tirar endavant els projectes i les accions que s'han determinat com a prioritàries.

Alcalde de Vilafranca del Penedès
FranCisco Romero Gamarra

Índex

	05	Abreviatures		82	4. Suport social i participació comunitària
	07	Introducció: Per què un Pla Local de Salut?		93	5. Atenció sanitària
	10	Fase 1. Perfil Local de Salut de Vilafranca del Penedès		120	6. Estat i autopercepció de salut
	11	1. Situació sociodemogràfica		150	Infografies resum
	28	2. Entorn urbà i ambiental		154	Fase 2. Pla d'acció en salut 2025-2028 de Vilafranca del Penedès
	57	3. Estils de vida		187	Nota metodològica

Abreviatures

ABS	Àrea Bàsica de Salut
ANICOM	Registre general d'animals de companyia
AQUAS	Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya
AFA	Associació de famílies d'alumnes
APiC	Atenció primària i comunitària
APPCC	Autocontrol de punts crítics
ASPC	Agència de Salut Pública de Catalunya
ASSIR	Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva
ATC	Anatomical Therapeutic Chemical classification System
CASD	Centre d'Atenció i Seguiment de Drogodependències
CAP	Centre d'Atenció Primària
CDIAP	Centre de Detecció i Atenció Precoç
CER	Captura, Esterilització i Retorn
CIM	Classificació Internacional de Malalties
CMA	Cirurgia Major Ambulatoria
CSMA	Centres de Salut Mental per a Adults
CSMIJ	Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil
EAP	Equip d'Atenció Primària
ECID	Equip Clínic d'Intervenció a Domicili
ESCA	Enquesta de Salut de Catalunya
ESO	Educació Secundària Obligatòria

ETAP	Equip territorial d'atenció pediàtrica
IDESCAT	Institut d'Estadística de Catalunya
INE	Institut Nacional d'Estadística
ICQA	Índex de qualitat de l'aire
ICS	Institut Català de la Salut
IMC	Índex de Massa Corporal
IQF	Índex de qualitat de la prescripció farmacèutica
ITS	Infeccions de transmissió sexual
IVSO	Índex de Vulnerabilitat Social
OAC	Oficina d'Atenció al Ciutadà
OMS	Organització Mundial de la Salut
PASCE	Programa d'atenció a l'alumnat amb necessitats especials de salut als centres educatius ordinaris
PLAENSA	Pla d'enquestes de percepció, experiència i satisfacció d'usuaris del CatSalut
PEITAPIC	Pla d'Enfortiment i Transformació de l'Atenció Primària i Comunitària
PLS	Pla Local de Salut
SAD	Servei d'Atenció a Domicili
SIS	Servei d'Intervenció Socioeducativa
SAFAD	Servei d'assessorament familiar d'alcohol i altres drogues
SIAJ	Servei d'Informació i Atenció Juvenil
SITMUN	Sistema d'Informació Territorial Municipal
SO₂	Diòxid de sofre
SPD	Sistema personalitzat de dosificació
TCA	Trastorn de Conductes Alimentàries
TDAH	Trastorn per dèficit d'atenció amb hiperactivitat
TEA	Trastorn d'Espectre Autista
TIC	Tecnologies de la Informació i la Comunicació
VIH	Virus de la immunodeficiència humana

Introducció: Per què un Pla Local de Salut?

El concepte de salut ha anat evolucionant amb el temps.

Tradicionalment, s'ha entès per salut l'absència de malalties i aquest significat encara està present en el llenguatge quotidià. Tanmateix, l'Organització Mundial de la Salut (OMS) -principal òrgan de referència mundial en l'estudi de la salut- va aportar l'any 1948 una definició més àmplia que inclou no només l'absència de malalties sinó també la presència de benestar físic, mental i social.

Altres definicions alternatives dels diccionaris destaquen que la salut és aquell estat en què l'organisme exerceix les seves funcions habituals amb normalitat i amb plenitud de les seves capacitats.

L'ampliació del concepte de salut té implicacions pràctiques en la manera d'abordar la salut.

No es tracta, només, d'eliminar malalties individuals amb la intervenció mèdica (enfocament biomèdic de la salut): assolir la salut requereix atendre múltiples factors interrelacionats responsables del benestar i del desenvolupament de les capacitats de les persones i de les comunitats on interactuen.

D'aquesta perspectiva multifactorial emergeix el camp d'estudi dels determinants de salut, també anomenat estudi de la

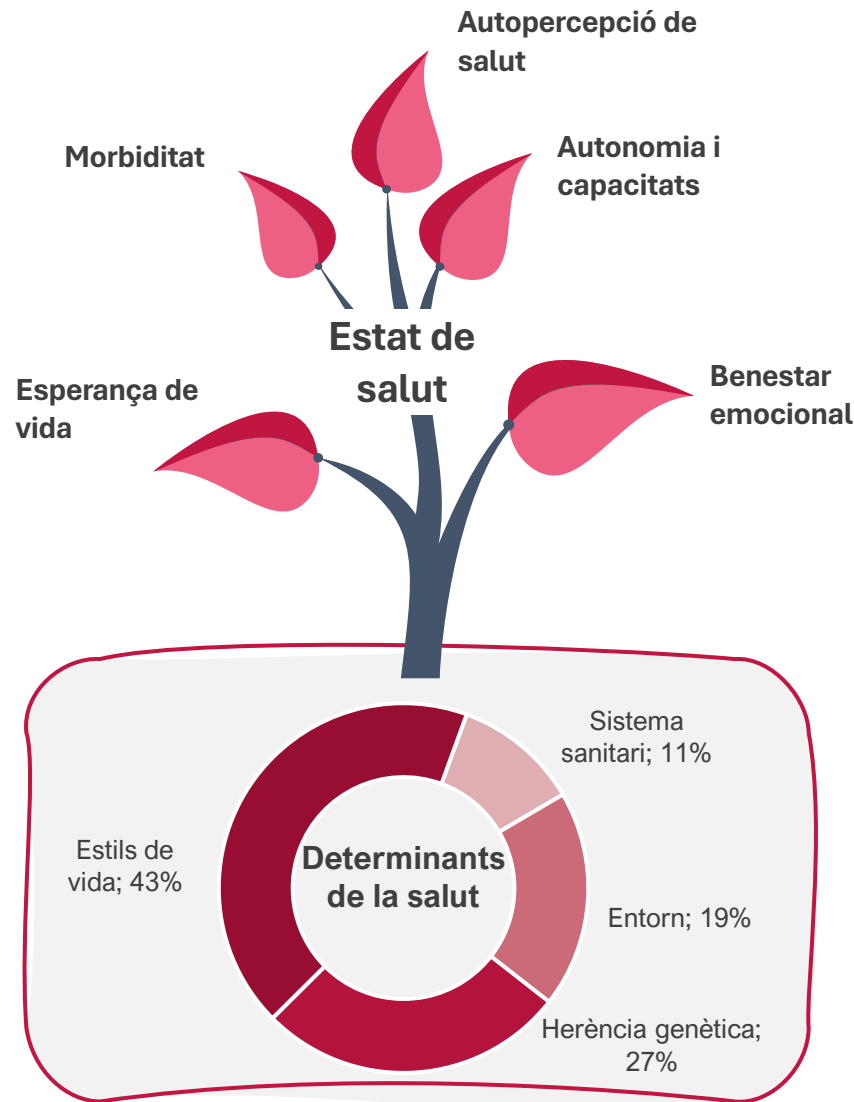
salutogènesi, centrat en l'estudi dels predictors de la salut de les persones i de les comunitats i en explicar les desigualtats de salut.

L'estudi dels determinants de salut en les societats occidentals ha 'quantificat' l'efecte dels principals factors sobre la salut humana. Segons aquest, la salut en la nostra societat està determinada en un*:

- 43 % pels estils de vida
- 27 % per la biologia personal (herència genètica)
- 19 % medi o context ambiental on viu la persona
- 11 % sistema sanitari.

Aquesta constatació aporta un enfocament col·lectiu sobre la salut, atès que ja no s'explica només per factors individuals sinó també per factors col·lectius compartits.

Font: Lucía Artazcoz, Juan Oliva, Vicenta Escribà-Agüiri Óscar Zurriagal, Informe SESPAS 2010: La Salud Pública en la sociedad española: Hacia una salud en todas las políticas.

Font: Elaboració pròpia

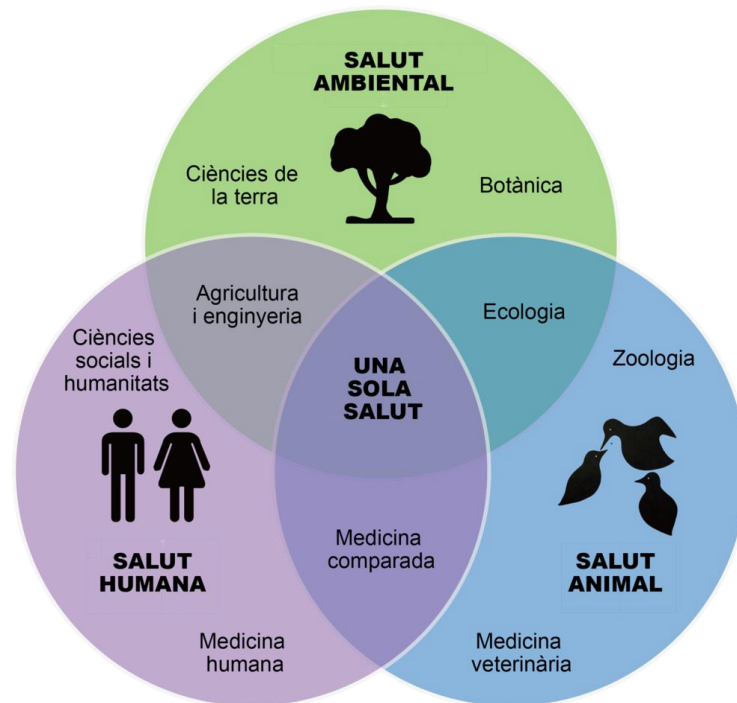
Conèixer com aquests factors afecten a la salut obre la possibilitat d'actuar sobre ells amb l'objectiu de crear contextos, condicions i estils de vida més "saludables", és a dir, més beneficiosos per a la salut de tothom.

En aquest marc, els ajuntaments es posicionen com a agents clau en la promoció de la salut a nivell local, a través d'una àmplia gamma de polítiques que abasten l'urbanisme, el medi ambient, l'educació, l'esport, els serveis socials i, per descomptat, la salut pública. Això es complementa amb les seves competències obligatòries en vigilància i control epidemiològic.

Així mateix, els EAP (Equips d'Atenció Primària) són el servei sanitari que atén amb una major proximitat a la població i que més en contacte està amb el seu context de vida. Més enllà de l'atenció assistencial, els EAP desenvolupen una acció de promoció comunitària de la salut.

Partint d'aquesta constatació, l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès ha elaborat un **Pla Local de Salut amb l'objectiu de desenvolupar una estratègia integral per a la promoció i protecció de la salut des d'una perspectiva interdisciplinària que implica un ventall ampli de polítiques (concepte de 'salut en totes les polítiques')**.

El Pla adopta també l'enfoc de “una sola salut”. Aquest enfoc posa de relleu que la salut de les persones, dels animals i dels ecosistemes estan estretament relacionades i cal tenir-ne cura simultàniament de totes elles. Per això, l'estudi de la salut humana es posa en relació amb el seu context medi ambiental i de convivència amb altres animals.

Font: Viquipèdia

L'agenda d'actuacions que dona contingut al Pla es recolza en un exercici de diagnosi – anomenat Perfil Local de Salut- que identifica els principals reptes i oportunitats de Vilafranca del Penedès en relació amb la salut.

La fase de diagnosi ha permès identificar prioritats de millora, que han estat debatudes en el sí del grup motor del Pla, format per personal de l'Ajuntament i de l'ICS (Institut Català de la Salut).

Un cop consensuats els objectius, es van crear comissions de treball amb personal tècnic i sanitari de diferents serveis i administracions, que es van reunir durant els mesos d'octubre i desembre de 2024. En les trobades d'aquestes comissions es va consensuar i prioritzar una bateria d'accions per reforçar la política municipal de salut en el període 2025-2028. La proposta va ser presentada i debatuda amb el grup motor, l'equip de govern i el Consell Local de Salut de Vilafranca. Les accions validades conformen els compromisos del Pla Local de Salut de Vilafranca del Penedès.

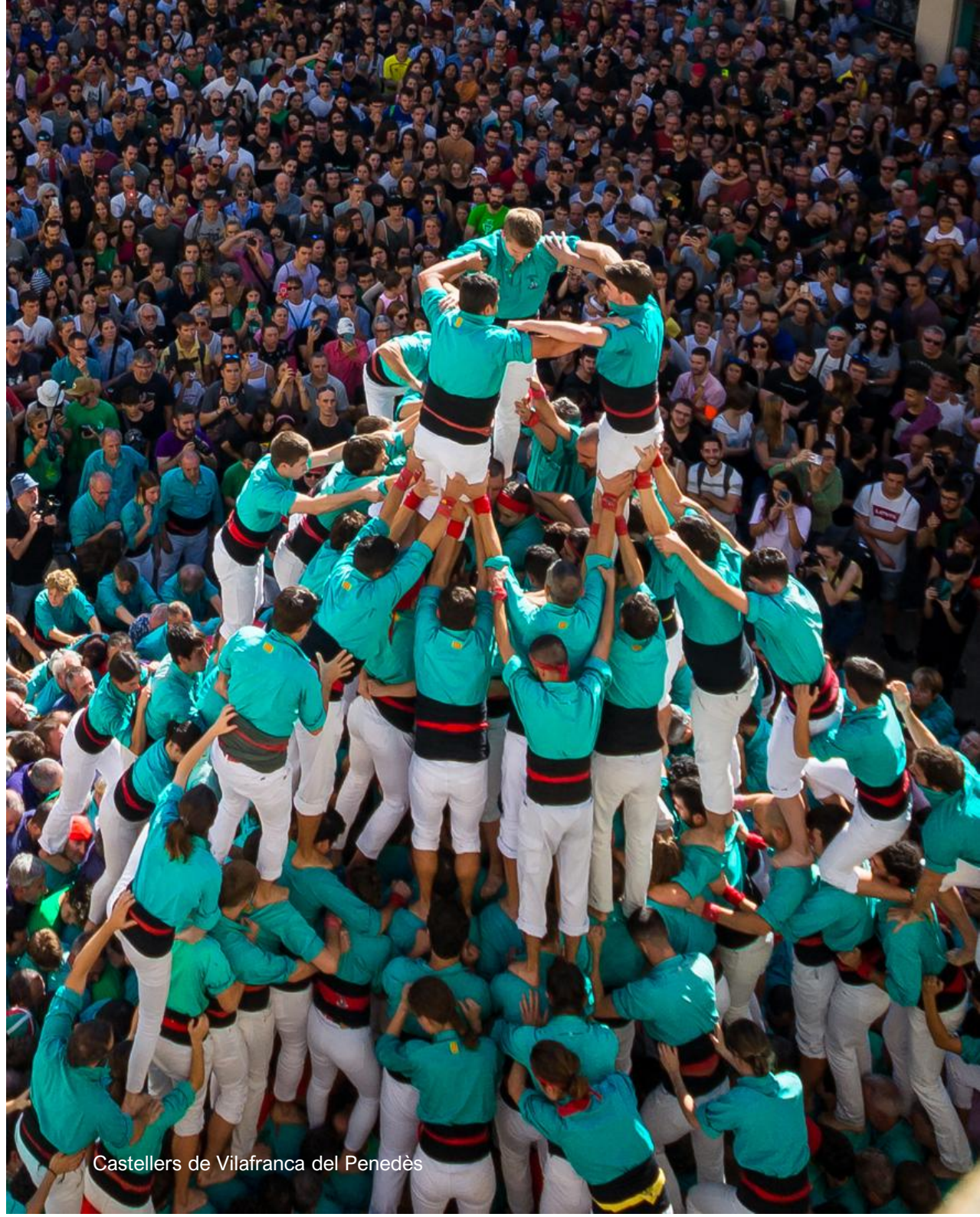
A l'apartat final “Nota metodològica” d'aquest document es pot veure el detall de les fonts i metodologies utilitzades en la fase de diagnosi i en la fase d'elaboració del pla d'acció.

Fase 1. Perfil Local de Salut de Vilafranca del Penedès

El Perfil Local de Salut s'estructura en sis grans àmbits, que es corresponen amb determinants principals de la salut:

1. Situació sociodemogràfica
2. Entorn urbà i ambiental
3. Estils de vida
4. Suport social i participació comunitària
5. Atenció sanitària
6. Estat i percepció de salut de la població

1. Situació sociodemogràfica

1.1. La situació sociodemogràfica com a determinant de salut

L'estat de salut té una forta correlació amb l'edat i també amb el nivell d'ingressos i educatiu de la població:

L'edat

A mesura que les persones envelleixen, es produeixen canvis naturals que augmenten la susceptibilitat a malalties cròniques: disminució de la funció dels òrgans, reducció de la massa muscular, pèrdua de densitat òssia i debilitament del sistema cardiovascular i immunològic.

A més, amb l'edat, s'acumulen els efectes de l'exposició a factors ambientals que afecten la salut.

L'envelliment també està associat a pèrdues significatives d'éssers estimats i de capacitats que poden afectar la salut mental.

Un altre factor de risc associat a la vellesa és la recuperació més lenta de les malalties i lesions, i el major risc de complicacions durant el procés.

Ingressos

La situació econòmica, especialment els ingressos, és també un fort determinant de la salut de les persones.

Així, els ingressos influeixen en la capacitat d'adquirir aliments

nutritius i saludables, de tenir millors opcions de viure en entorns saludables i disposar d'un millor habitatge. Un habitatge adequat i confortable protegeix la salut dels seus residents, per exemple aportant-los una bona il·luminació, ventilació, climatització, espai suficient, intimitat i seguretat personal.

La inseguretat econòmica pot generar estrès, ansietat i depressió. En canvi, la seguretat financera pot proporcionar una sensació de control i benestar.

La situació econòmica condiciona les oportunitats educatives, que són també un determinant de salut.

Educació

Una major educació pot conduir a una millor comprensió dels temes de salut, una major consciència sobre les pràctiques de vida saludable i una millor capacitat per prendre decisions informades.

L'educació sol comportar millors oportunitats laborals, que poden oferir un ambient de treball més segur, ingressos més alts i més control sobre les condicions de treball.

La educació pot facilitar la participació i l'ampliació de les xarxes socials que proporcionen suport i fomenten comportaments saludables.

1.2. Què diuen les dades sobre la situació sociodemogràfica de Vilafranca del Penedès?

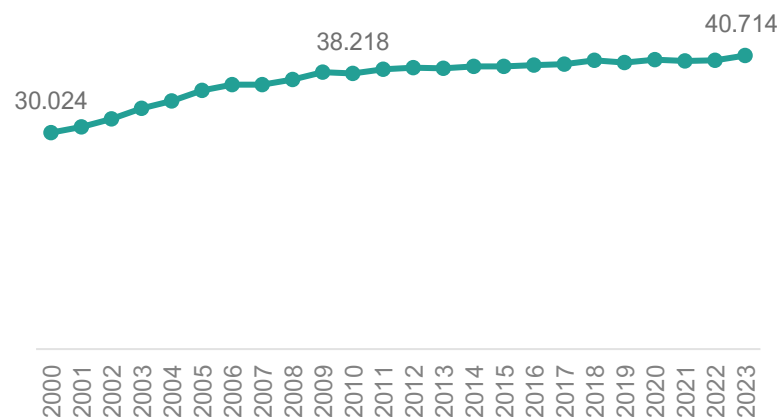
Aquesta primera secció compila les estadístiques obtingudes de registres oficials públics que proporcionen una primera informació sobre la situació demogràfica, econòmica i educativa de la població de Vilafranca del Penedès. Com a complement a les dades, s'ofereixen claus interpretatives que ressalten factors a considerar per al desenvolupament d'una política de salut local eficaç.

Evolució de la població

Vilafranca del Penedès té 40.714 habitants a 2023. Concentra el 36% de la població de la comarca de l'Alt Penedès i n'és la capital.

L'evolució de la població va ser ascendent entre 2000 i 2009 però des de 2009 i fins l'actualitat s'ha mantingut bastant estable, amb un creixement interanual d'entre 150 i 200 persones, si bé el darrer any 2022 ha sigut una superior.

Evolució de la població de Vilafranca del Penedès 2000-2023

Font: IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

Estructura d'edats i sexe

La distribució de la població per sexe és paritària tot i que les dones predominen a les franges d'edat superior per la seva major esperança de vida.

L'evolució de l'estructura d'edats de Vilafranca del Penedès tendeix, com a totes les societats d'Europa Occidental, a l'envelliment.

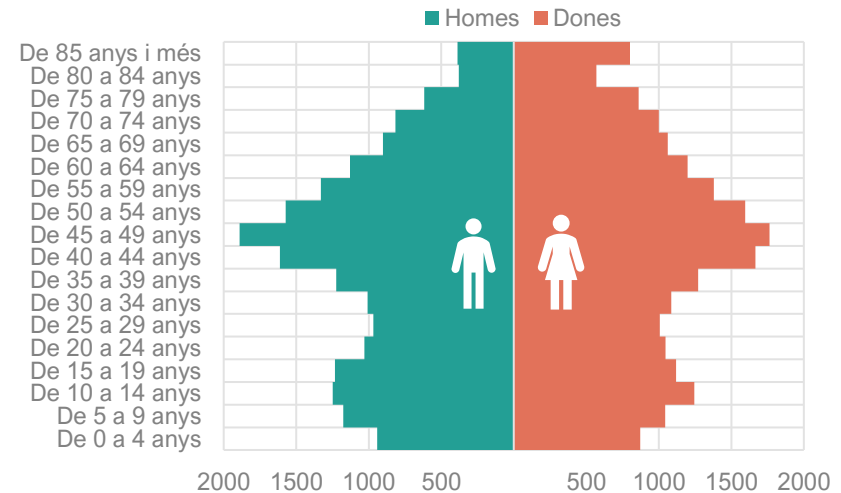
A 2023, el gran gruix de població se situa entre els 40 i 55 anys i les capes de població majors de 60 anys tenen encara un pes demogràfic relativament reduït.

D'aquí a 2034, la projecció demogràfica elaborada per l'IESCAT preveu una concentració de població entre els 55-65 anys.

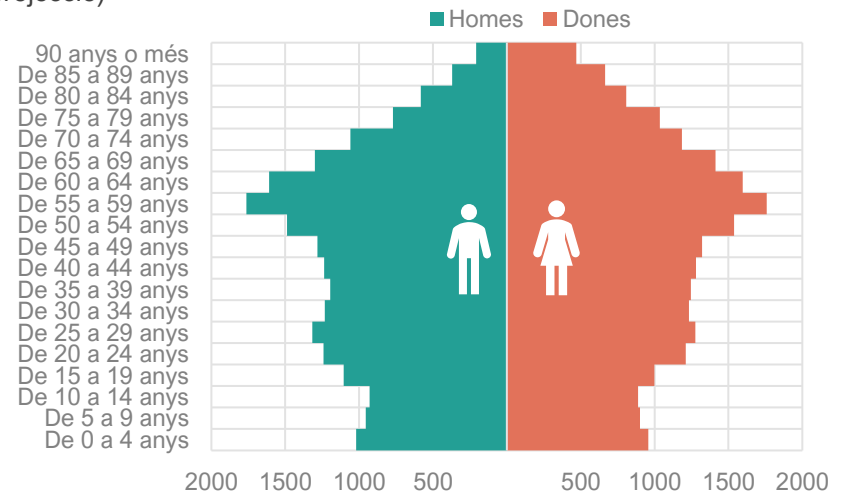
La següent dècada – entre 2034 i 2044- es caracteritzarà, previsiblement, per la concentració del grup generacional més nombrós en les edats entre 65-75 anys, etapa de jubilació i de màxima pressió assistencial per atendre les malalties cròniques pròpies d'aquesta edat.

Per tant, en els propers deu anys, **és clau que Vilafranca del Penedès es prepari per desenvolupar una bona xarxa de serveis d'atenció i a la població gran.**

Piràmide d'edat i sexe de la població de Vilafranca del Penedès a 2022

Piràmide d'edat i sexe de la població de Vilafranca del Penedès a 2034 (projecció)

Font: IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

Estructura d'edats i sexe

Els indicadors de la taula mostren de forma comparada amb la comarca i la província de Barcelona la situació demogràfica de Vilafranca del Penedès.

Observem que Vilafranca té uns indicadors demogràfics molt similars als de la comarca de l'Alt Penedès i de la província de Barcelona.

L'edat promig de la població de Vilafranca és, a 2023, de 42,6 anys. Com a la comarca i a la província, el percentatge de població per sota dels 16 anys ha passat a ser inferior al de població per sobre dels 65 anys, iniciant un recanvi insuficient de les edats actives.

La taxa bruta de natalitat és una mica superior a Vilafranca que al context territorial, si bé pot considerar-se igualment baix i insuficient per generar un creixement natural de la població. A més, l'índex de potencialitat de natalitat previst per als propers anys és especialment baix.

*Càlcul dels indicadors demogràfics:

- **Edat mitjana:** mitjana aritmètica de les edats dels individus que componen una població
- **% Població menor de 16 anys:** percentatge de joves respecte el total de la població
- **% Població major de 64 anys:** percentatge de persones de 65 o més respecte el total de la població
- **Taxa bruta de natalitat:** relació entre el nombre de nascuts vius registrats durant un any sobre la població mitjana. S'expressa en tant per mil.
- **Taxa bruta de mortalitat:** Relació entre el nombre de defuncions registrades durant un any sobre la població mitjana. S'expressa en tant per mil.
- **Índex de potencialitat:** relació entre les dones d'entre 20-34 anys i les dones d'entre 35-49 anys). S'expressa en tant per cent i estima la capacitat de natalitat de la població.
- **Índex d'envelliment:** relació entre les persones majors de 65 anys i les persones menors de 15. S'expressa en percentatge.
- **Índex de sobrenvelliment:** relació entre les persones de més de 85 anys i les persones majors de 65. S'expressa en percentatge.

Indicadors* (2023)	Edat mitjana de la població (2023)	% Població menor de 16 (2023)	% Població major de 64 (2023)	Taxa bruta de natalitat (2021)	Taxa bruta de mortalitat (2021)	Índex de potencialitat (2023)	Índex d'envelliment (2023)	Índex de sobrenvelliment (2023)
Vilafranca del Penedès	42,6	17,18%	18,58%	9,30	9,00	70,93	108,13	15,61
Alt Penedès	42,7	16,89%	18,19%	8,29	9,21	65,69	107,71	15,90
Província Barcelona	43,4	15,00%	19,38%	7,38	8,80	75,13	129,21	16,85

Font: IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

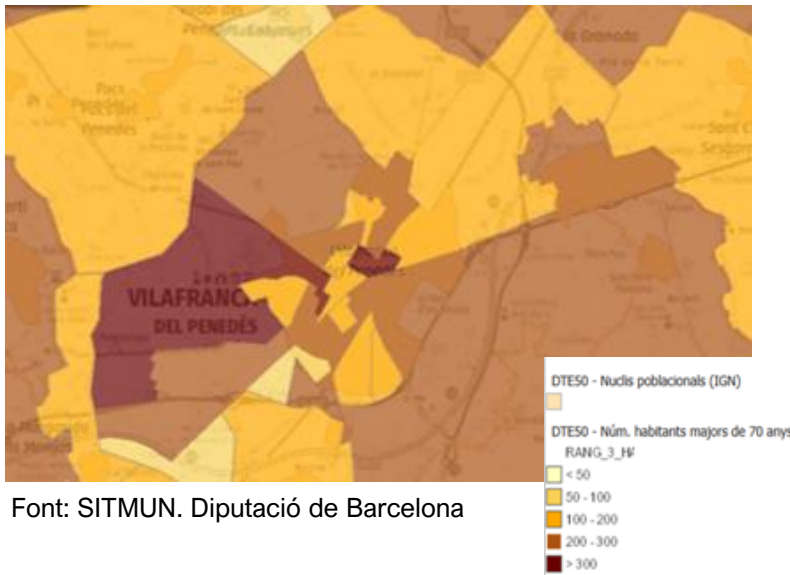
Estructura de les llars

Segons el Cens de població de 2021, aproximadament un 10% de la població de Vilafranca del Penedès viu sol o sola.

La majoria són menors de 65 anys (més homes que dones) però hi ha 1.257 dones i 408 homes de més de 65 anys que viuen sols. Això equival a un 29% de dones majors de 65 anys que viuen soles i un 13% d'homes majors de 65 anys que viuen sols. **Aquest és un grup de població d'especial importància pel major risc de desemparament en cas de malaltia o dependència.**

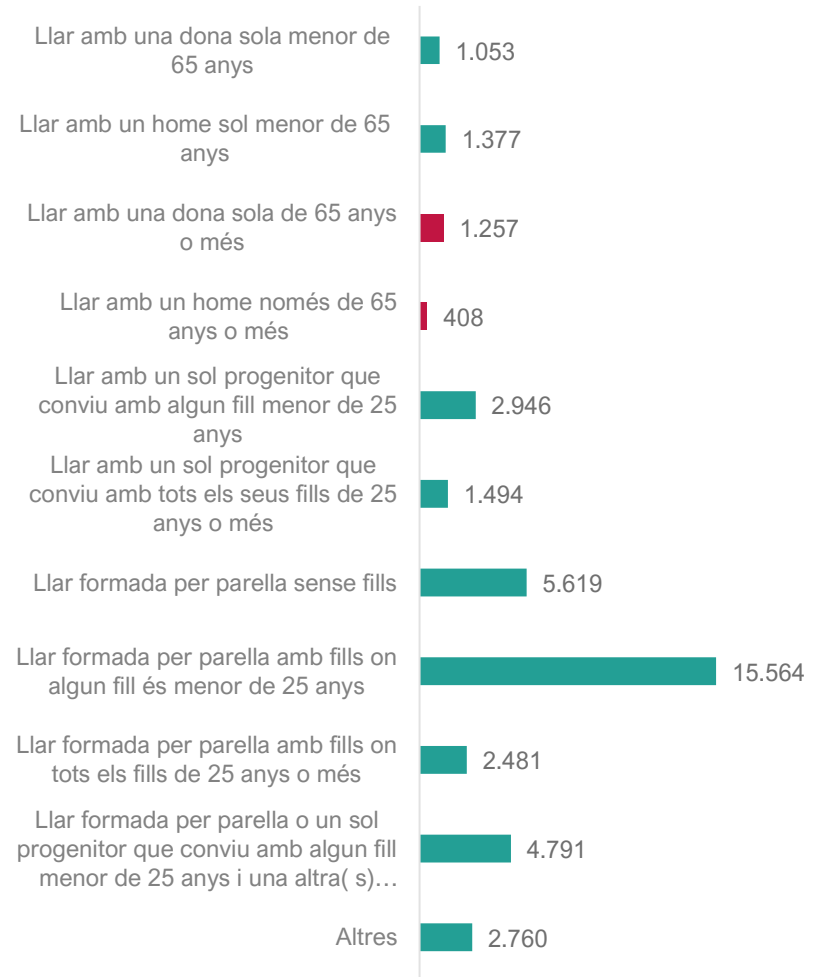
La zona de Sant Julià concentra el major nombre de persones grans al municipi.

Nombre d'habitants majors de 70 anys per nuclis poblacionals

Font: SITMUN. Diputació de Barcelona

Distribució de la població de Vilafranca del Penedès per tipus de llar on viuen. Vilafranca del Penedès, 2021

Font: Censo de Población y vivienda 2021 (INE)

Moviment de població

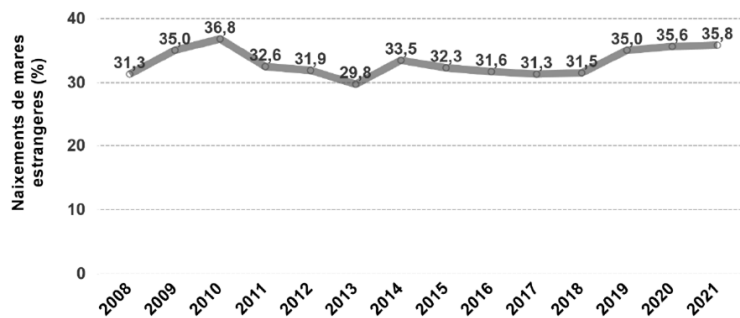
El balanç entre naixements i defuncions a Vilafranca ha estat negatiu entre 2000 i 2022: l'any 2022 hi va haver 319 naixements i 392 defuncions.

El declivi de la natalitat, especialment entre la població autòctona, fa que el creixement natural hagi entrat en un estadi recessiu i que sigui el moviment migratori el que, ara per ara, evita una disminució de població.

El 35,8 % dels naixements de 2021 van ser de mare d'origen estranger, fet que apunta la necessitat d'adaptar els programes perinatals i de criança a aquest perfil de població.

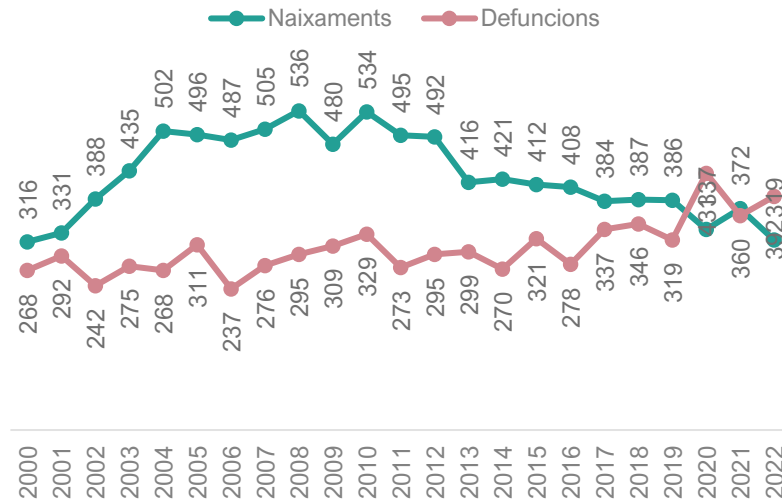
La situació actual fa preveure un **futur amb una població menys nombrosa, més envellida i més multicultural.**

Evolució del percentatge de naixements de mares estrangeres a Vilafranca del Penedès

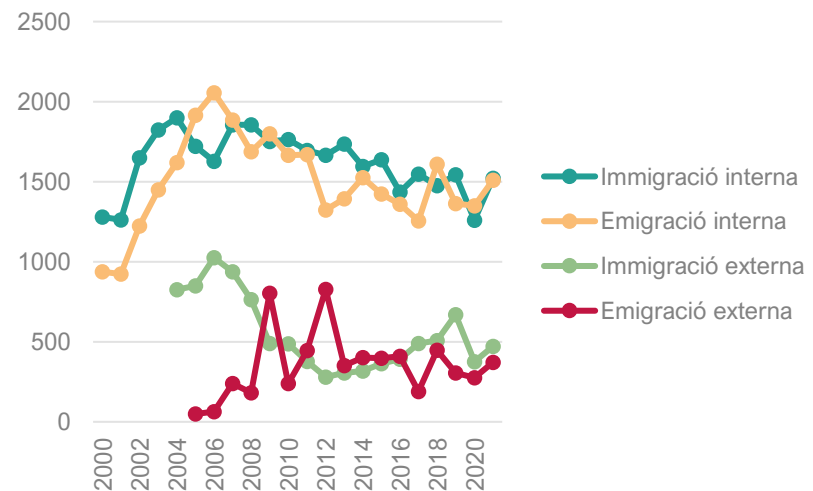

Font: Diputació de Barcelona: Informe d'indicadors de salut local 2023. Vilafranca del Penedès

Moviment natural de la població a Vilafranca del Penedès. 2000-2022

Moviment migratori de la població a Vilafranca del Penedès. 2000-2021

Font: IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

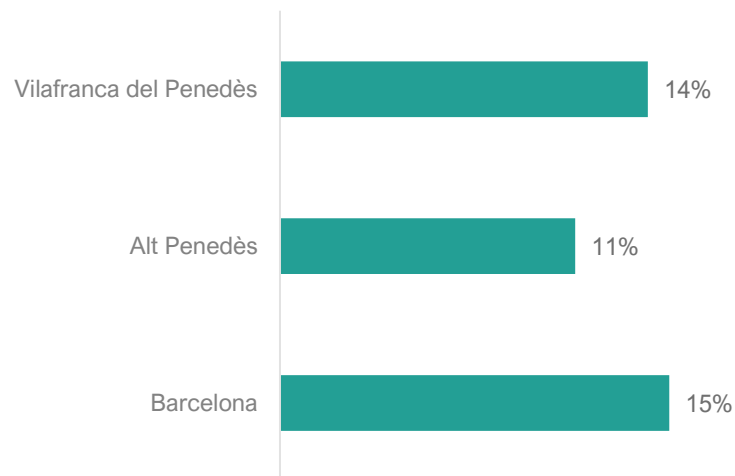
Població estrangera

En total, l'any 2022 hi ha 5.752 persones de nacionalitat estrangera empadronades a Vilafranca del Penedès, que representen un 14% de la població. Aquest és un percentatge similar al del conjunt de la província de Barcelona però una mica superior al de la comarca, indicant que Vilafranca tendeix a concentrar la població estrangera de l'Alt Penedès.

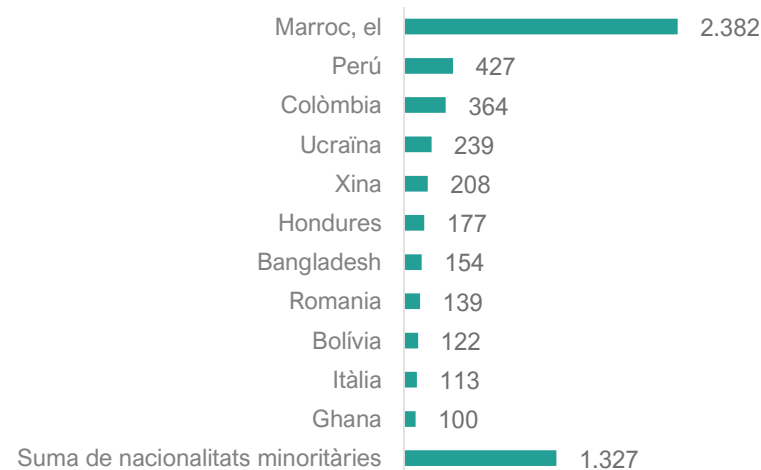
Un fet a destacar de la població estrangera de Vilafranca és que hi ha un predomini molt fort de la nacionalitat marroquina (41% de la població estrangera empadronada al municipi prové del Marroc). A molta distància es troben altres nacionalitats llatinoamericanes, europees i asiàtiques.

El fort predomini de la població marroquina fa que aquesta esdevingui més visible. El predomini d'una nacionalitat fa més provables els fenòmens de segregació urbana i escolar de la població estrangera i dinàmiques de prejudicis en la convivència.

Taxa d'estrangeria. Comparativa territorial, any 2023

Població estrangera per nacionalitat. Vilafranca del Penedès, 2023

Font: IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

Nivell d'estudis

Segons l'Institut d'Estadística de Catalunya, l'any 2021 Vilafranca té, a grans trets, un nivell d'estudi similar al conjunt de la comarca i una mica inferior al del conjunt de Catalunya.

Si comparem el nivell de formació assolida de la població de Vilafranca amb Catalunya, destaca que:

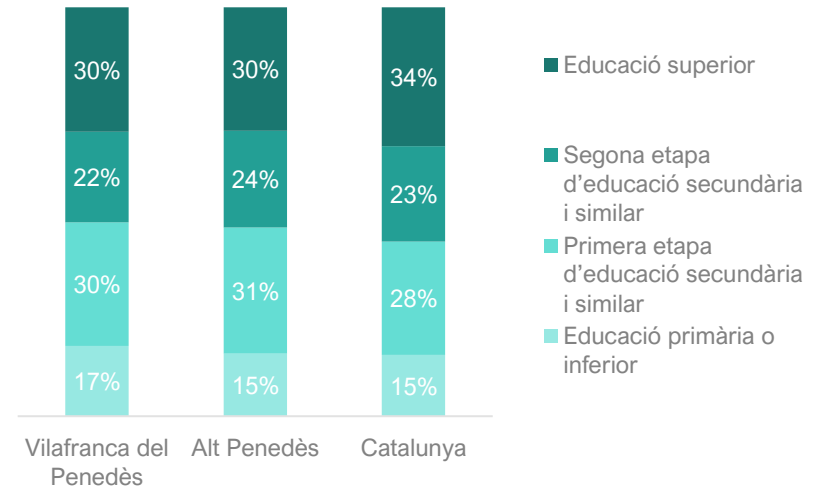
- El percentatge de persones únicament amb educació primària o inferior és lleugerament superior a Vilafranca que a Catalunya.
- Vilafranca del Penedès té un percentatge de població amb estudis superiors i secundaris postobligatoris una mica inferior a Catalunya i a la comarca.

En definitiva, **la millora del nivell d'estudis de la població adulta de Vilafranca ha de ser un objectiu de ciutat**, que beneficiarà a la salut, entre molts altres aspectes.

Segons l'índex de vulnerabilitat social de 2021, elaborat per la Diputació de Barcelona, la taxa d'escolarització als 17 anys és, a Vilafranca del Penedès, del 83%, lleugerament per sobre del 81% de la comarca i de la província.

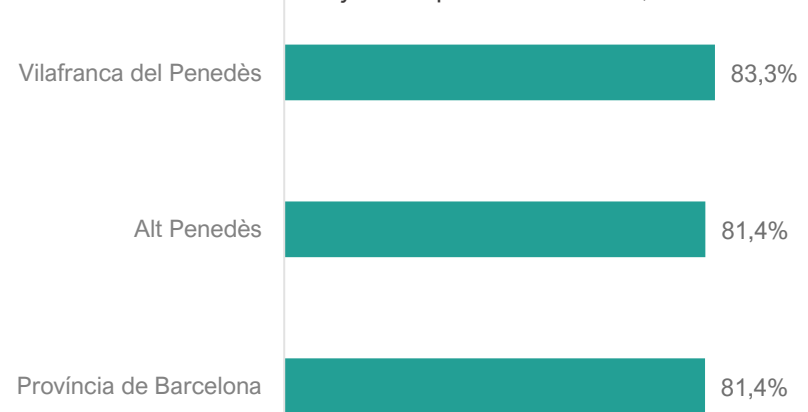
L'escolarització dels joves més enllà de l'etapa obligatòria és un factor de protecció a favor de les noves generacions a Vilafranca del Penedès, ja que l'abandonament prematur dels estudis s'associa, a llarg termini, a una pitjor situació econòmica i de salut, tant física com mental.

Població de 16 i més anys per nivell de formació. Comparativa, 2021

Font: Idescat (Institut Estadístic de Catalunya)

Índex d'escolarització als 17 anys. Comparativa territorial, 2021

Font: IVSO, Diputació de Barcelona

Nivell d'ingressos

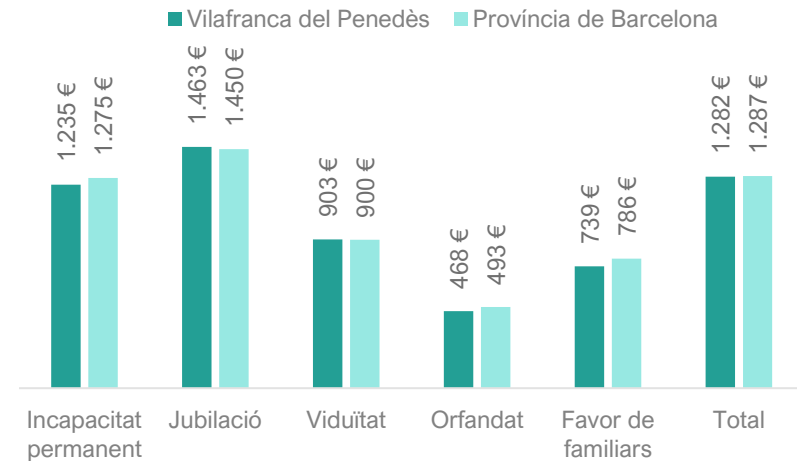
En correlació amb el nivell d'estudis, la situació econòmica general de la població de Vilafranca del Penedès és similar a la de la comarca però pitjor que la del conjunt de la província de Barcelona.

Com es pot veure en els gràfics, **la renda bruta disponible per habitant és significativament inferior a la província**, amb poc menys de 17 mil € per habitant a Vilafranca i poc menys de 20 mil € a la província.

Amb tot, és destacable l'evolució ascendent que ha tingut el nivell de renda de la població de Vilafranca del Penedès entre 2021 i 2023, si bé la inflació dels preus del consum i de l'habitatge ha contrarestat l'efecte d'aquesta millora.

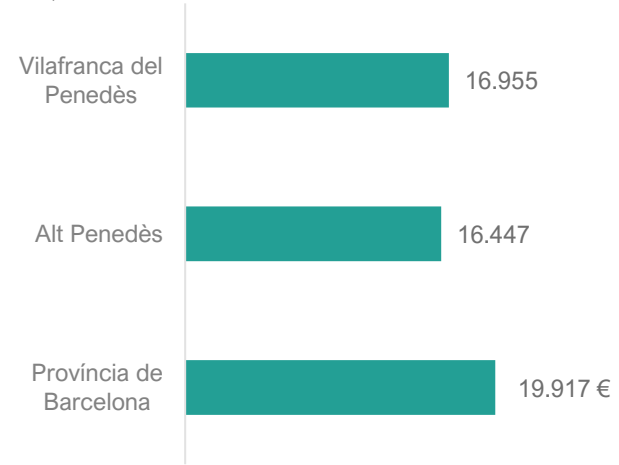
La població laboralment inactiva (jubilada o pensionista) de Vilafranca del Penedès té uns nivells de renda similars als de la província.

Comparativa de l'import de les pensions contributives. Vilafranca i província de Barcelona. Any 2022

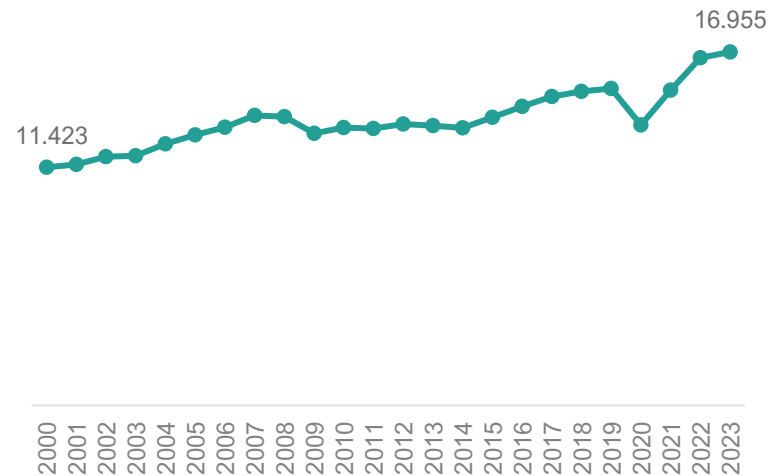

Font: Idescat (Institut Estadístic de Catalunya)

Renda bruta familiar disponible Rbfd per habitant. Comparativa territorial, 2023

Evolució de la renda bruta familiar disponible Rbfd per habitant. Vilafranca del Penedès 2000-2023

Font: Programa Hermes de Diputació de Barcelona

Més enllà dels nivells promig de renda, **el que més destaca a Vilafranca és la desigualtat socioeconòmica de la població**, que es manifesta en una **forta segregació espacial de la pobresa**.

Renta neta mitjana per persona i secció censal a Vilafranca del Penedès. Any 2021

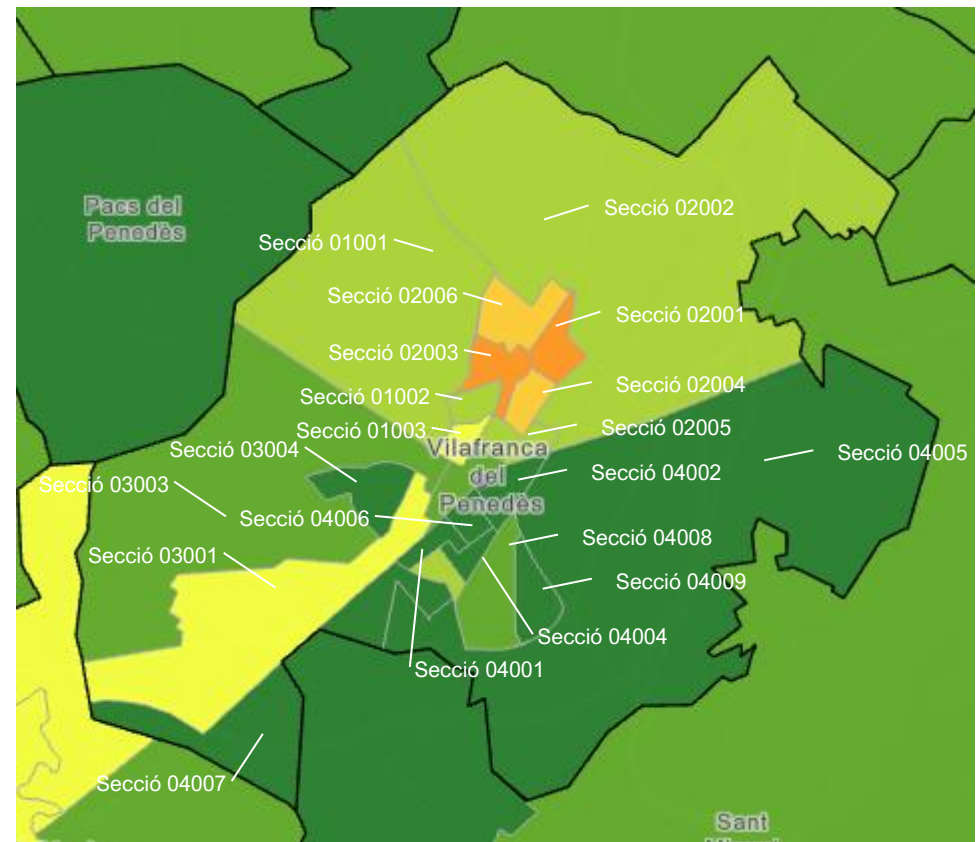
Renta mitjana per persona a 2021	
Vilafranca del Penedès	14.167 €
01 Vilafranca del Penedès districte 01	13.009 €
01001 Vilafranca del Penedès secció 01001	13.214 €
01002 Vilafranca del Penedès secció 01002	12.926 €
01003 Vilafranca del Penedès secció 01003	12.885 €
02 Vilafranca del Penedès districte 02	12.195 €
02001 Vilafranca del Penedès secció 02001	10.835 €
02002 Vilafranca del Penedès secció 02002	14.163 €
02003 Vilafranca del Penedès secció 02003	10.824 €
02004 Vilafranca del Penedès secció 02004	11.467 €
02005 Vilafranca del Penedès secció 02005	14.174 €
02006 Vilafranca del Penedès secció 02006	11.568 €
03 Vilafranca del Penedès districte 03	14.905 €
03001 Vilafranca del Penedès secció 03001	12.887 €
03002 Vilafranca del Penedès secció 03002	14.262 €
03003 Vilafranca del Penedès secció 03003	14.261 €
03004 Vilafranca del Penedès secció 03004	18.559 €
04 Vilafranca del Penedès districte 04	15.759 €
04001 Vilafranca del Penedès secció 04001	16.576 €
04002 Vilafranca del Penedès secció 04002	15.500 €
04003 Vilafranca del Penedès secció 04003	13.994 €
04004 Vilafranca del Penedès secció 04004	16.199 €
04005 Vilafranca del Penedès secció 04005	15.928 €
04006 Vilafranca del Penedès secció 04006	16.266 €
04007 Vilafranca del Penedès secció 04007	19.201 €
04008 Vilafranca del Penedès secció 04008	14.334 €
04009 Vilafranca del Penedès secció 04009	15.522 €

Font: INE

La població amb nivells més alts de renda se situen en el districte 4 i part del districte 3, en barris com la Girada i Molí d'en Rovira.

En canvi, la població amb els nivells més baixos de renda es troben al districte 1 i 2, en barris com l'Espirall o les Clotes.

Renta mitjana per persona (2021)

Atur registrat

A febrer de 2024, la taxa d'atur registrat de Vilafranca és de 9,7%, valor pràcticament idèntic al de la comarca i la província.

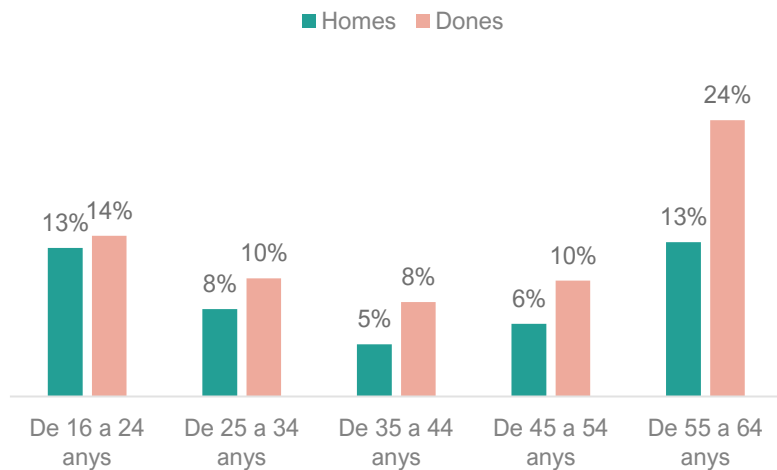
L'atur es va reduir significativament entre el 2014 i 2019, però la pandèmia va fer que repuntés significativament l'any 2021.

Els darrers tres anys ha disminuït el nombre de persones aturades i l'any 2023 s'ha aconseguit superar els nivells d'ocupació anteriors a la pandèmia.

La franja d'edat més afectada per l'atur és la de 55-64 anys i la que menys la de 35-44 anys.

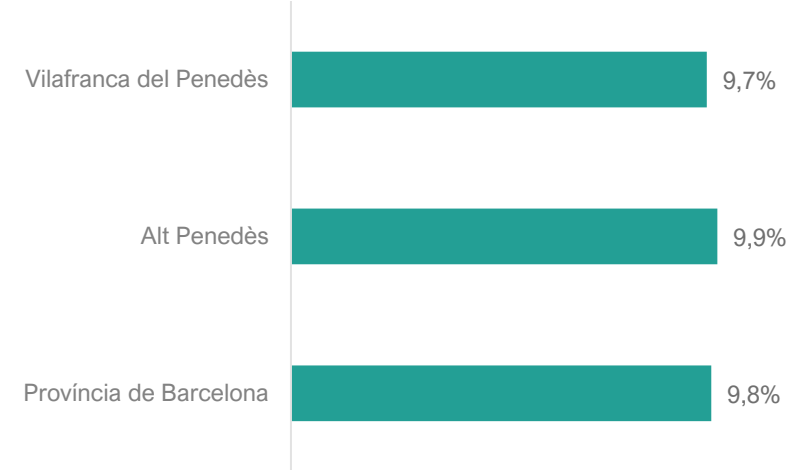
Les dones presenten uns valors d'atur superior als homes en totes les franges d'edat, especialment en les de més edat.

Taxa d'atur registrat per sexe i edat. Vilafranca del Penedès, febrer de 2024

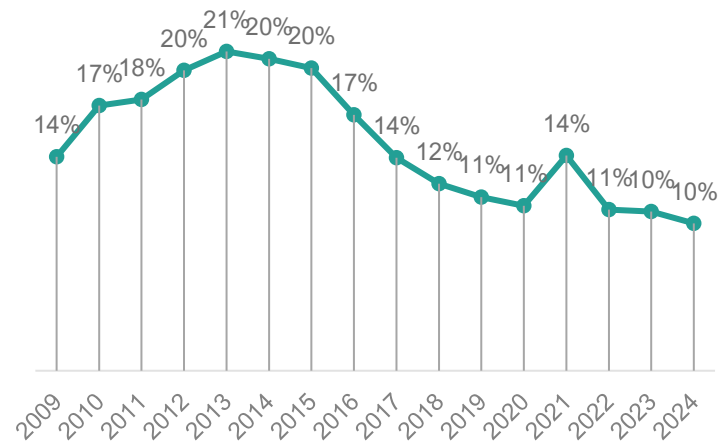

Font: Programa Hermes de Diputació de Barcelona

Taxa d'atur registrat. Comparativa territorial. Febrer de 2024

Evolució de la taxa d'atur registrat. Vilafranca del Penedès

Font: Programa Hermes de Diputació de Barcelona

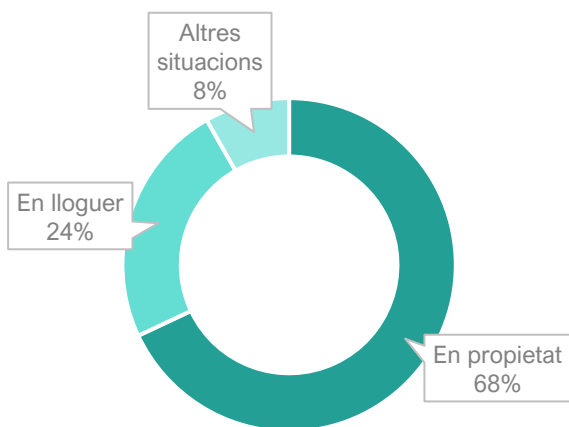
Condicions d'habitatge

Pel que fa a les condicions d'habitatge, observem que, a 2021, un 68% de les persones viuen en règim de propietat i un 24% de lloguer. Aquest percentatge és similar al del conjunt de Catalunya (23%).

En general, l'habitatge en propietat genera menys rotació poblacional i es considera un factor d'estabilitat que afavoreix la cohesió i les relacions veïnals.

La població de lloguer es concentra a Centre Vila i a Sant Julià.

Règim de tinença de l'habitatge. Vilafranca del Penedès, 2021

Règim de tinença de l'habitatge per secció censal. Vilafranca del Penedès, 2021

Règim de tinença d'habitatge	En propietat	En lloguer	Altres règims de tinença
Total Vilafranca del Penedès	68%	24%	8%
Secció 01001	66%	24%	10%
Secció 01002	67%	25%	8%
Secció 01003	52%	35%	13%
Secció 02001	73%	17%	10%
Secció 02002	73%	18%	9%
Secció 02003	63%	28%	9%
Secció 02004	60%	31%	9%
Secció 02005	63%	28%	9%
Secció 02006	67%	27%	6%
Secció 03001	65%	28%	7%
Secció 03002	50%	35%	15%
Secció 03003	70%	23%	7%
Secció 03004	87%	11%	2%
Secció 04001	71%	21%	8%
Secció 04002	61%	28%	11%
Secció 04003	67%	26%	7%
Secció 04004	68%	23%	8%
Secció 04005	73%	21%	6%
Secció 04006	65%	25%	9%
Secció 04007	80%	15%	6%
Secció 04008	76%	17%	7%
Secció 04009	74%	19%	7%

Font: Censo de Población y vivienda 2021 (INE)

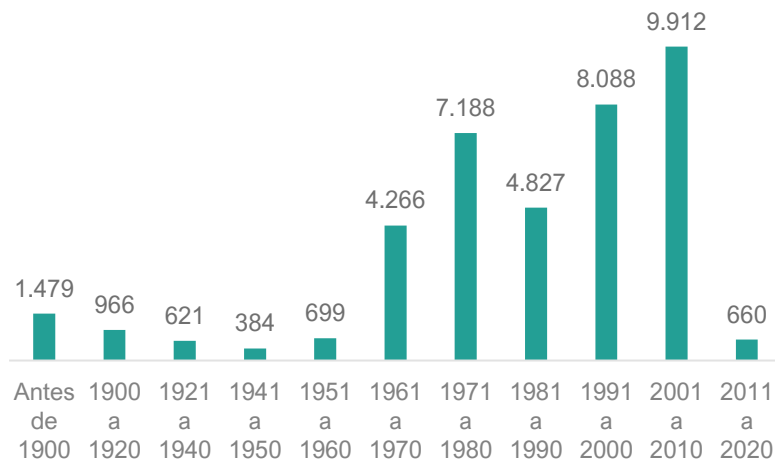
Condicions d'habitatge

L'edat mitjana dels habitatges és actualment de 37 anys i pot considerar-se relativament jove i apuntant a un **bon estat general de l'habitatge**.

La majoria de persones de Vilafranca viuen en habitatges construïts entre el 1990 i 2010, que és quan va tenir lloc el màxim desenvolupament constructiu al municipi.

Els habitatges més antics es concentren al Centre Vila i part del barri de Sant Julià i Poble Nou. Les zones més noves es concentren al districte 4.

Distribució de la població per any de construcció de l'habitatge on viuen. Vilafranca del Penedès, 2021

Distribució de la població per any de construcció de l'habitatge on viuen i per secció censal. Vilafranca del Penedès, 2021

Any de construcció de l'habitatge	% Abans de 1980	% Entre 1980 i 2000	% Després de 2000
Total Vilafranca del Penedès	39%	33%	27%
Secció 01001	54%	34%	9%
Secció 01002	30%	61%	8%
Secció 01003	67%	11%	17%
Secció 02001	37%	60%	3%
Secció 02002	29%	22%	48%
Secció 02003	52%	32%	15%
Secció 02004	68%	18%	10%
Secció 02005	62%	25%	7%
Secció 02006	36%	47%	17%
Secció 03001	55%	32%	12%
Secció 03002	73%	13%	11%
Secció 03003	37%	32%	31%
Secció 03004	7%	52%	41%
Secció 04001	33%	43%	22%
Secció 04002	61%	18%	20%
Secció 04003	63%	31%	5%
Secció 04004	70%	23%	4%
Secció 04005	19%	8%	72%
Secció 04006	43%	32%	23%
Secció 04007	0%	55%	45%
Secció 04008	0%	21%	79%
Secció 04009	0%	33%	63%

Font: Censo de Población y vivienda 2021 (INE)

Condicions d'habitatge

Segons l'Observatori Local d'Habitatge de la Diputació de Barcelona, l'esforç econòmic per accedir al lloguer a Vilafranca del Penedès és inferior a la província, pel preu inferior dels lloguers.

Així, a finals de 2023, el lloguer promig a la província de Barcelona era de 943€, mentre que a Vilafranca era de 644€.

Tot i l'anterior, a Vilafranca del Penedès emergeixen dificultats d'accés a l'habitatge que tenen sobretot a veure amb:

- Important augment dels preus dels lloguer des de 2015 i fins l'actualitat. Ha augmentat també el nombre de persones que reben ajuts públics per al pagament del lloguer.
- Manca d'habitatge social. Entre 2012 i 2022 no s'ha construït cap habitatge nou de protecció oficial, si bé a 2023 se n'han enregistrat 5 finalitzats.
- El preu de compra lliure ha tendit a augmentar, amb un preu per metre quadrat que supera els 1.675 €/m² a 2023 per a l'habitatge usat.

Preu mitjà del lloguer

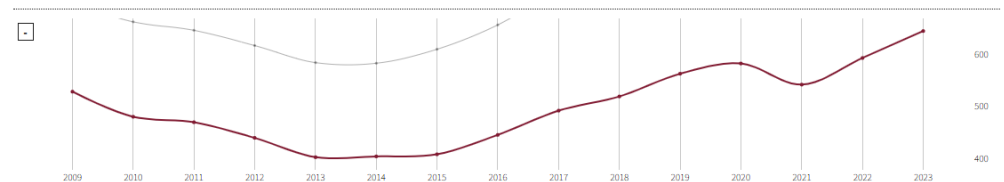
2023 - Secretaria d'Habitatge de la Generalitat

643,65 €/mes

↑ 8,71% en 1 any
↑ 24,13% en 5 anys
↑ 59,96% en 10 anys

El preu mitjà de lloguer a Vilafranca del Penedès és de 643,65 €/mes.

ⓘ Renda mitjana mensual de lloguer contract...

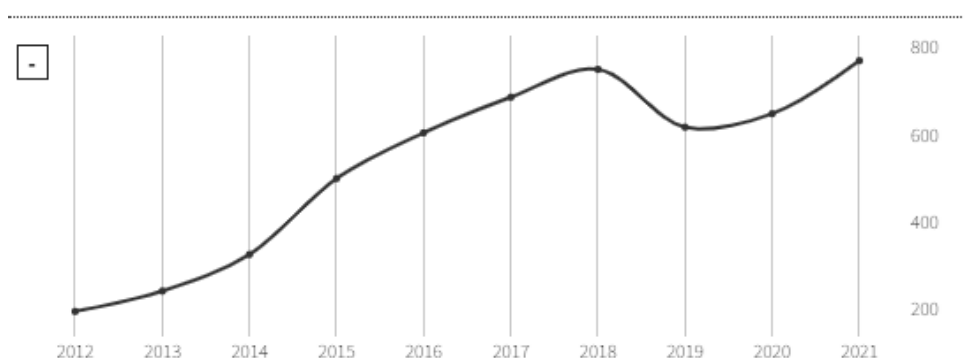
Ajuts al lloguer

2021 - Secretaria d'Habitatge de la Generalitat

769 Ajuts

↑ 18,86% en 1 any
↑ 27,53% en 5 anys

ⓘ Nombre d'ajuts concedits al pagament del lloguer

Font: Observatori Local d'Habitatge de la Diputació de Barcelona

1.3. Què diuen els professionals i referents comunitaris sobre la situació sociodemogràfica de Vilafranca del Penedès?

Aquesta segona secció resumeix les aportacions i valoracions dels agents clau consultats sobre la situació demogràfica, econòmica i educativa de Vilafranca del Penedès. Els agents consultats inclouen professionals dels serveis sanitaris, personal tècnic de l'Ajuntament i referents d'associacions, equipaments i programes comunitaris.

La consulta a agents clau de Vilafranca ha permès identificar alguns factors clau de la situació demogràfica, econòmica i educativa de la població. Les exposem a continuació:

Dificultats

En relació amb la cobertura de necessitats materials bàsiques, la dificultat més destacada de manera unànime és la de **l'accés a l'habitatge**, que afecta especialment a joves i famílies amb pocs ingressos.

Hi ha una oferta molt insuficient d'habitatge assequible tant de lloguer com de compra. També hi ha molta gent amb dificultats per poder fer front als subministres bàsics. La dificultat per accedir i mantenir un habitatge té un ressò important en la salut mental i a la llarga física, per l'estrès i inseguretat que provoca.

Per pal·liar la situació, es disposa de mesures conjunturals, com ajuts per al pagament del lloguer i ajuts d'urgència, però es noten a faltar polítiques estructurals d'habitatge dirigides a abordar el problema de manca d'oferta. El Pla Local d'Habitatge 2022-2027 de Vilafranca és un instrument per crear aquesta política

estructural que afavoreixi l'accés a l'habitatge.

Fortaleses

Com a fortalesa davant de la situació, es valora la cobertura i atenció que es presta a les persones vulnerables des de Drets Socials.

Propostes

Les propostes que fan els agents consultats per millorar la situació socioeconòmica i demogràfica de la població giren entorn a la qüestió de l'habitatge i dels ingressos:

- Invertir en rehabilitació o obra nova per crear oferta d'habitatge de lloguer o/i compra a preus assequibles per a gent jove i amb baixos ingressos.
- Reforçar els plans ocupacionals destinats a la rehabilitació d'habitatge buit.

- Dinamitzar programes que facilitin compartir habitatge a les persones que viuen soles i que voldrien viure acompanyades.
- Reforçar l'Oficina Local d'Habitatge per articular i coordinar les línies d'acció i ajut en matèria d'habitatge.
- Crear oferta d'habitatges amb serveis o dotacionals per a persones grans que volem allargar la seva vida autònoma accedint a un habitatge adaptat.
- Recolzar iniciatives d'autoocupació i economia social que generin oportunitats de treball a persones amb dificultats d'inserció i en sectors caracteritzats per la precarietat però altament necessaris (ex. sector de les cures).
- Facilitar l'accés als polígons industrials dels voltants de Vilafranca amb carrils bici, per facilitar la inserció laboral de persones amb rendes baixes.
- Ampliar la xarxa de transport interurbà entre Vilafranca-Vilanova i Igualada per promoure la inserció laboral de col·lectius amb menys possibilitats de contractació.

2. Entorn urbà i ambiental

2.1. L'entorn urbà i ambiental com a determinant de salut

El medi ambient i la prevenció de la seva contaminació és crucial per a la salut de les persones per diverses raons:

- **Contaminació de l'aire:** La contaminació atmosfèrica pot provocar malalties respiratòries (ex. asma, bronquitis) i cardiovasculars. Els contaminants químics poden penetrar en els pulmons i entrar en el corrent sanguini, danyant teixits i afectant el funcionament dels òrgans.
- **Contaminació acústica:** L'exposició prolongada al soroll excessiu, com el trànsit, pot provocar estrès crònic, pèrdua auditiva, alteracions de la son i augmentar el risc de malalties cardiovasculars.
- **Contaminació de residus:** La gestió inadequada dels residus provoca brutícia i pot ser focus de proliferació de plagues que són vectors de malalties.

Mantenir un medi ambient net i segur no només ajuda a prevenir malalties específiques, sinó que també té beneficis per a la sostenibilitat del planeta. A més, hi ha evidència científica que demostra que el contacte amb la natura i els espais verds contribueixen al benestar mental.

D'altra banda, l'entorn urbà i ambiental és també un entorn de convivència amb la fauna animal. La convivència amb animals és una font tant de beneficis com de riscos per a les persones:

Per exemple, els animals de companyia aporten beneficis per a la salut, com:

- **Activitat física:** Tenir un animal de companyia, especialment un gos, pot encoratjar l'exercici regular, com ara caminar.
- **Support emocional i companyia:** Els animals domèstics poden reduir la solitud i el sentiment d'aïllament.
- **Salut mental:** Interactuar amb animals pot reduir l'estrès i jugar amb un animal pot augmentar els nivells de serotonina i dopamina, neurotransmissors associats amb el benestar.
- **Interacció social:** Els animals domèstics poden ajudar a millorar les habilitats socials i fomentar la interacció entre persones, ja que són un tema comú de conversa.

Al mateix temps, els animals domèstics comporten riscos:

- **Al·lèrgies i asma:** La convivència amb animals pot augmentar el risc d'al·lèrgies i asma.
- **Zoonosis:** Els animals poden transmetre malalties als humans, conegudes com a zoonosis. Això inclou infeccions per paràsits, bacteris, virus i fongs.
- **Lesions:** Els animals, especialment els de carrer o no socialitzats, poden causar lesions mitjançant mossegades o esgarrapades.
- **Costos i temps:** La cura d'un animal domèstic pot ser costosa i requereix temps i compromís.
- **Problemes de comportament:** Els animals amb problemes de comportament poden causar molèsties en l'entorn domèstic i veïnal.

Pel que fa a la convivència amb la fauna no domèstica, cal destacar aspectes positius, com:

- Alguns animals contribueixen al control de plagues i a la pol·linització de plantes, beneficiant l'equilibri dels

ecosistemes.

- La biodiversitat assegura la diversitat genètica, crucial per a la resiliència dels ecosistemes i la seva capacitat per adaptar-se a canvis.

Però la convivència amb fauna no domèstica comporta també riscos com:

- Els animals poden ser hostes de paràsits o servir com a vectors per a malalties (com els mosquits que transmeten la malària, el dengue i el virus del Zika).
- La sobrepoblació d'algunes espècies poden conduir a la degradació de l'habitat, la contaminació i la pèrdua de biodiversitat.

Per tot plegat, la regidoria de Salut Pública té en la gestió de la convivència amb animals domèstics i no domèstics un repte gegant, ja que ha de fer compatibles la salut humana i animal salvaguardant l'equilibri de l'ecosistema i dins d'un context legal cada cop més exigent i d'una cultura cada cop més procliu a la tinença d'animals.

2.2. Què diuen les dades sobre l'entorn urbà i ambiental de Vilafranca del Penedès?

Aquesta secció compila les dades i mapes oficials obtinguts de registres públics que proporcionen una primera informació sobre l'entorn urbà, natural i medi ambiental de Vilafranca del Penedès. Com a complement a les dades, s'ofereixen claus interpretatives que ressalten factors a considerar per al desenvolupament d'una política de salut local eficaç.

Característiques del territori

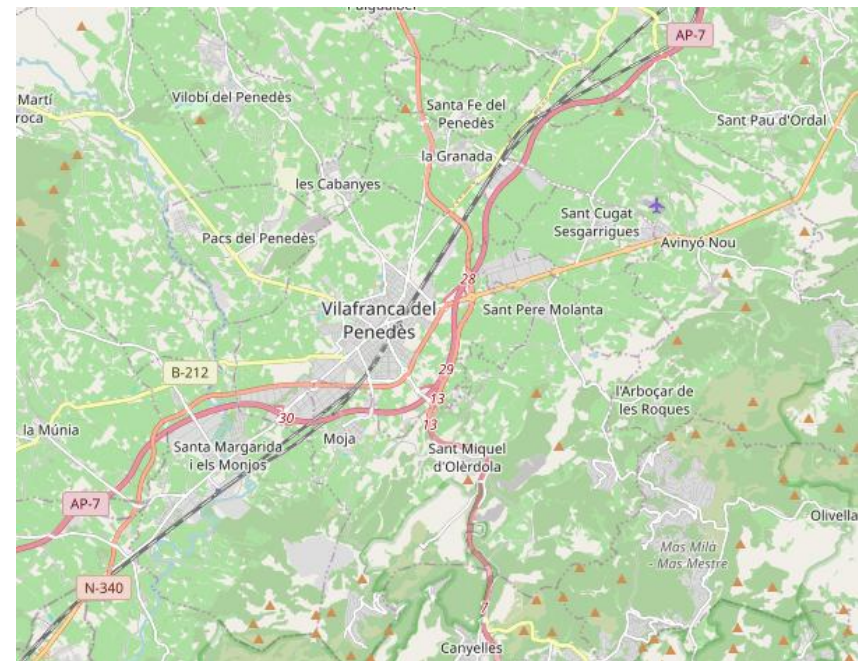
Vilafranca del Penedès és la capital de la comarca de l'Alt Penedès. Limita amb els municipis d'Olèrdola, Pacs del Penedès, Santa Margarida i els Monjos, Sant Cugat Sesgarrigues, les Cabanyes i la Granada, tots ells molt més petits en població i per als qual actua com a centre comercial i de serveis. El municipi té una superfície de 19,65 Km² i es troba a 223 metres d'altitud.

A 2023, Vilafranca del Penedès té una densitat de població alta (2.066 habitants per Km²) molt per sobre de la densitat de la comarca i de la província però per sota d'altres capitals de comarca.

Densitat de població (hab/km²). 2023

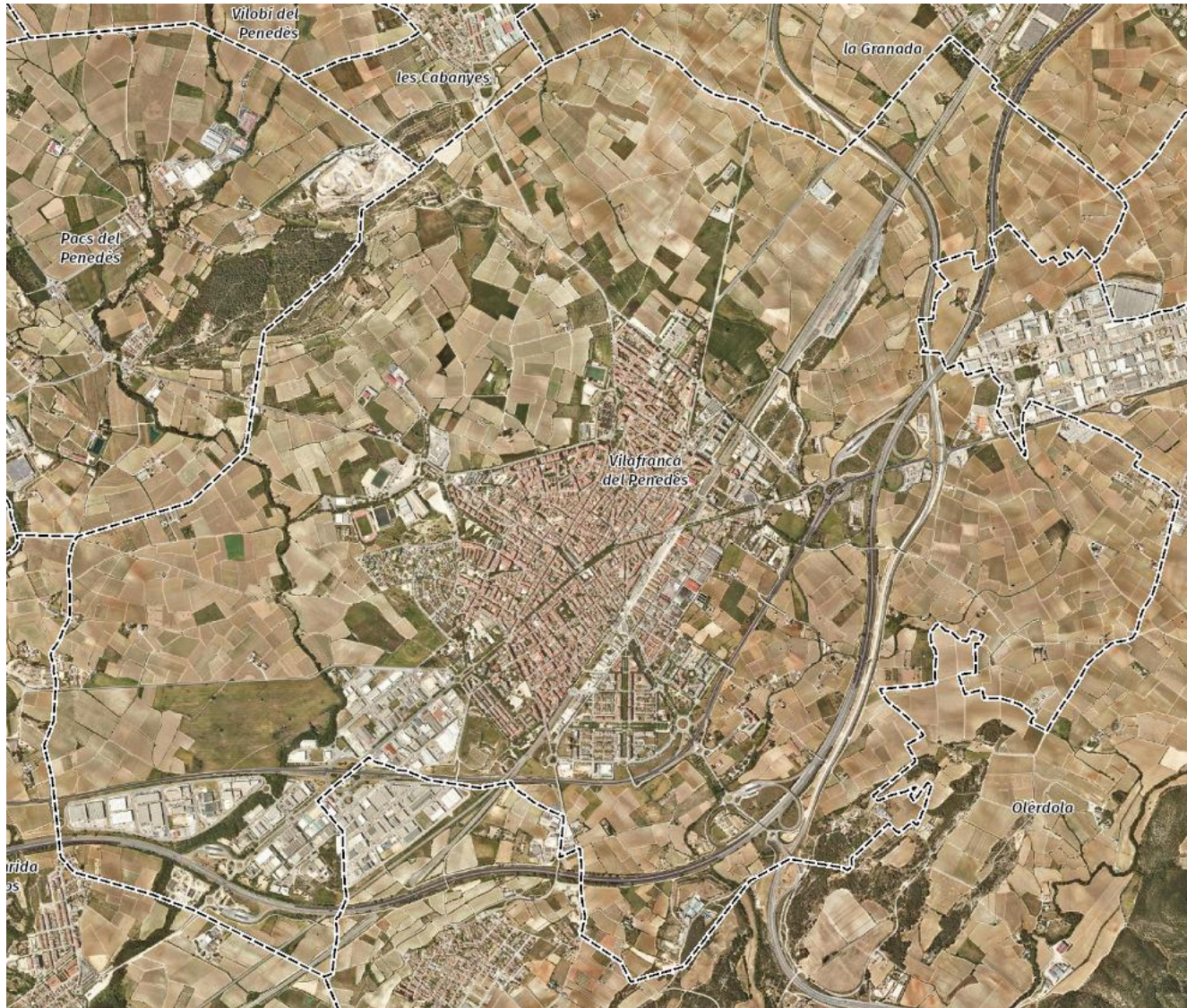
Vilafranca del Penedès	2.066
Capitals de comarca de la província	6.978
Alt Penedès	190
Província de Barcelona	750

Font: IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

Font: Open Street Map

Terme municipal de Vilafranca del Penedès

Font: SITMUN (Diputació de Barcelona)

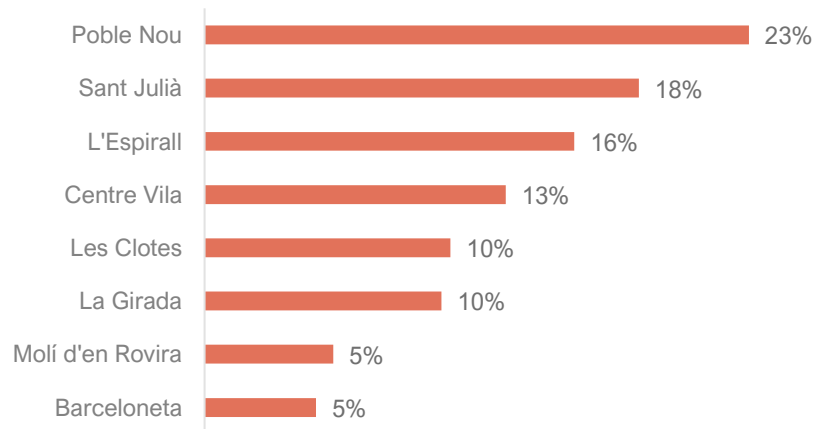
Característiques del territori

Dins la trama urbana es diferencien vuit barris:

1. Poble Nou
2. Sant Julià
3. L'Espirall
4. Centre Vila
5. La Girada
6. Les Clotes
7. Molí d'en Rovira
8. Barceloneta.

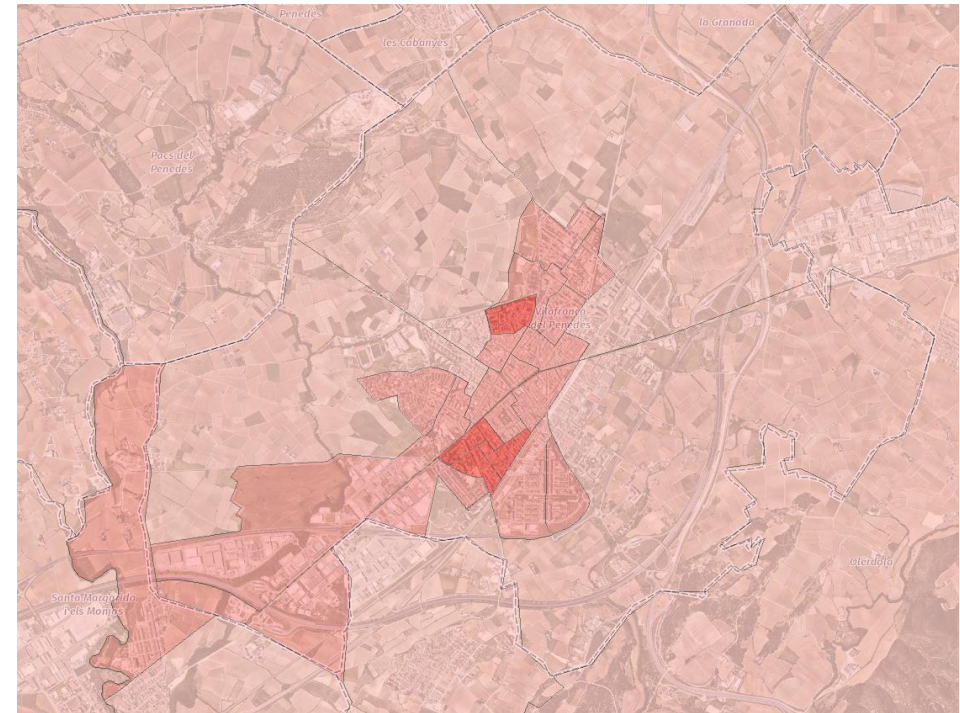
El barri de Poble nou és el que concentra més població total i més densitat per m². Segueixen el barri de Sant Julià i l'Espirall

% de població total del municipi que resideix a cada barri.
Vilafranca del Penedès, 2022

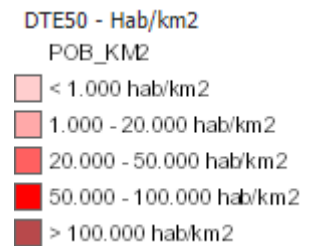

Font: IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

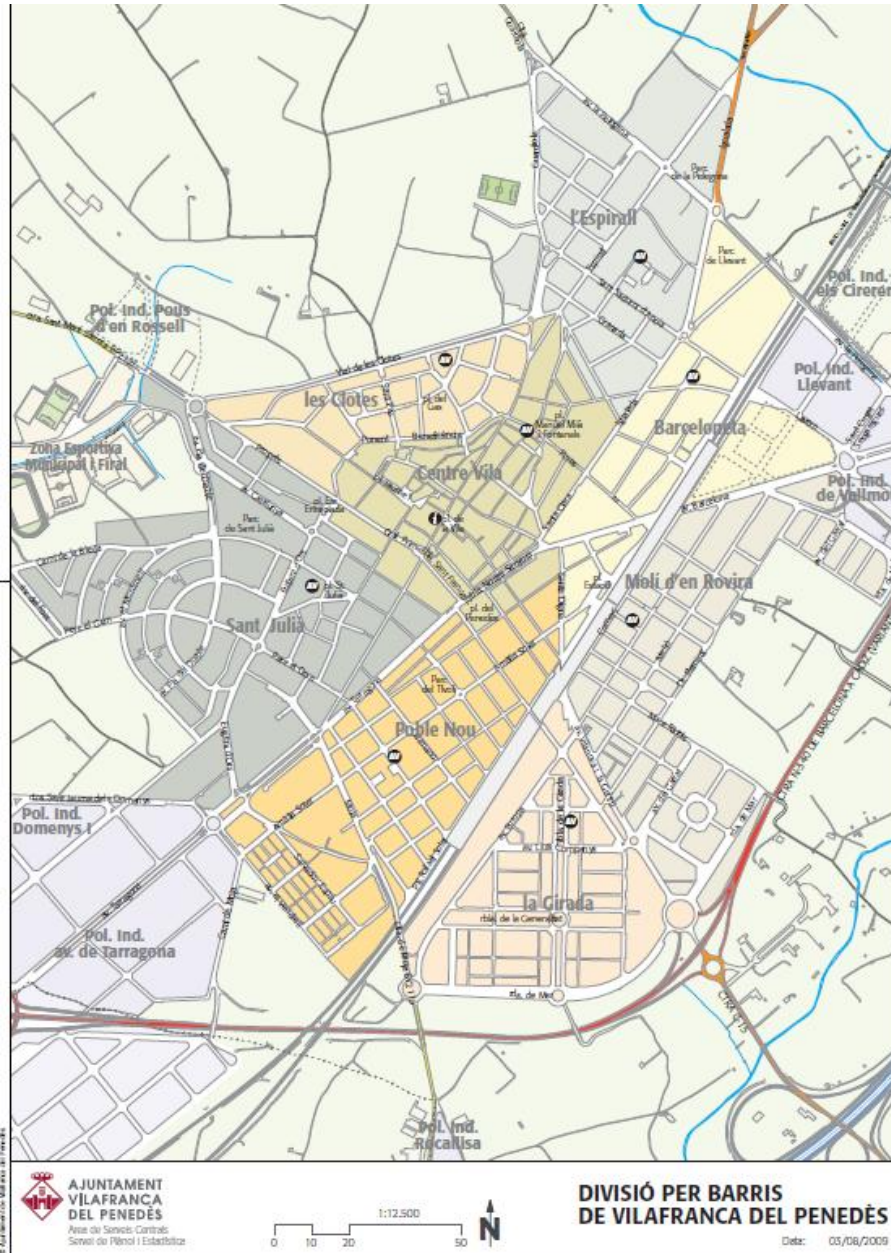
Densitat de població per secció censal. Vilafranca del Penedès, 2022

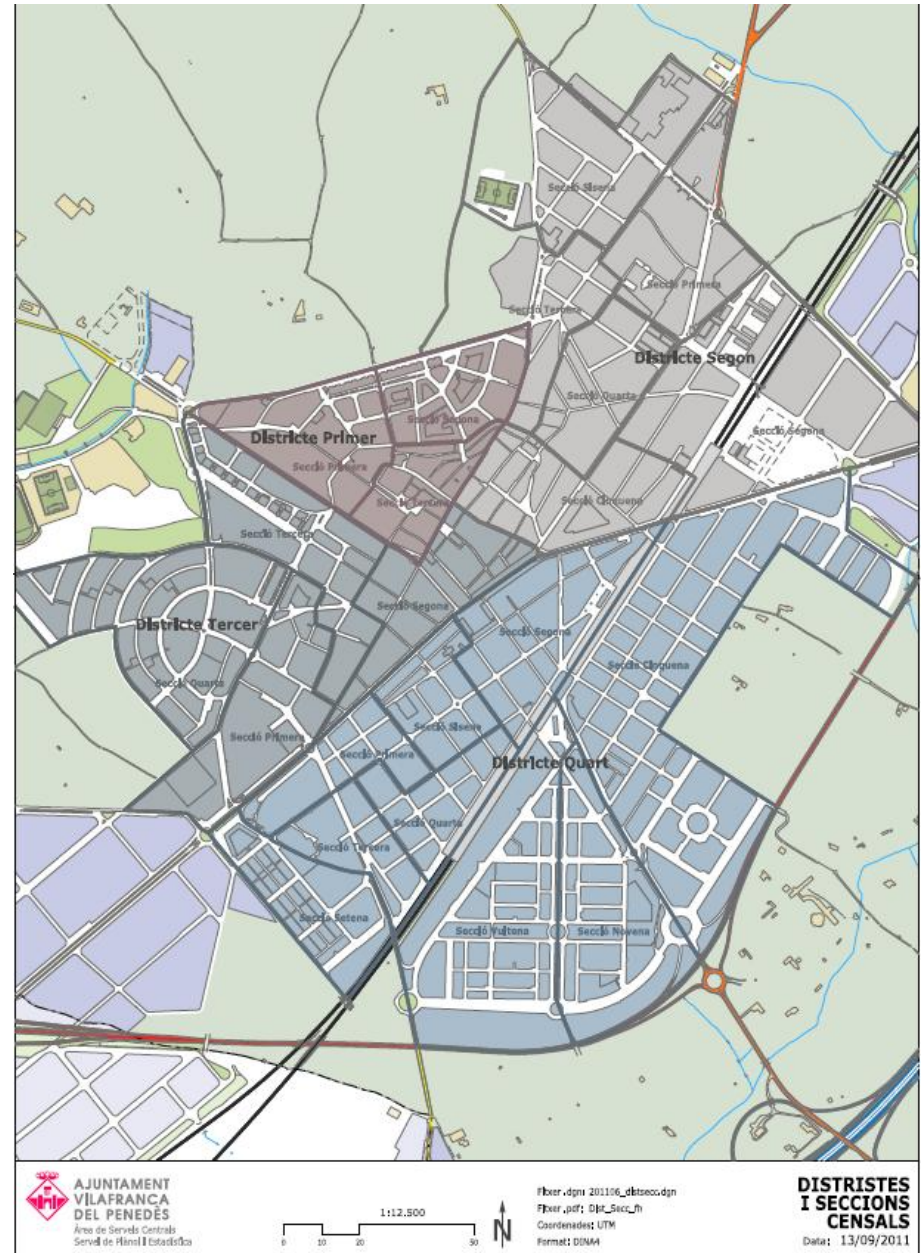
Font: SITMUN (Diputació de Barcelona)

Mapa de barris de Vilafranca del Penedès

Mapa de districtes i seccions censals

Característiques del territori

El sòl urbà de Vilafranca és, en quasi la seva totalitat, nucli antic i urbà tradicional de tipus compacte.

No hi ha pràcticament àrees de sòl urbà de cases aïllades.

A la zona sud-oest i nord-est trobem dos zones de polígon industrial.

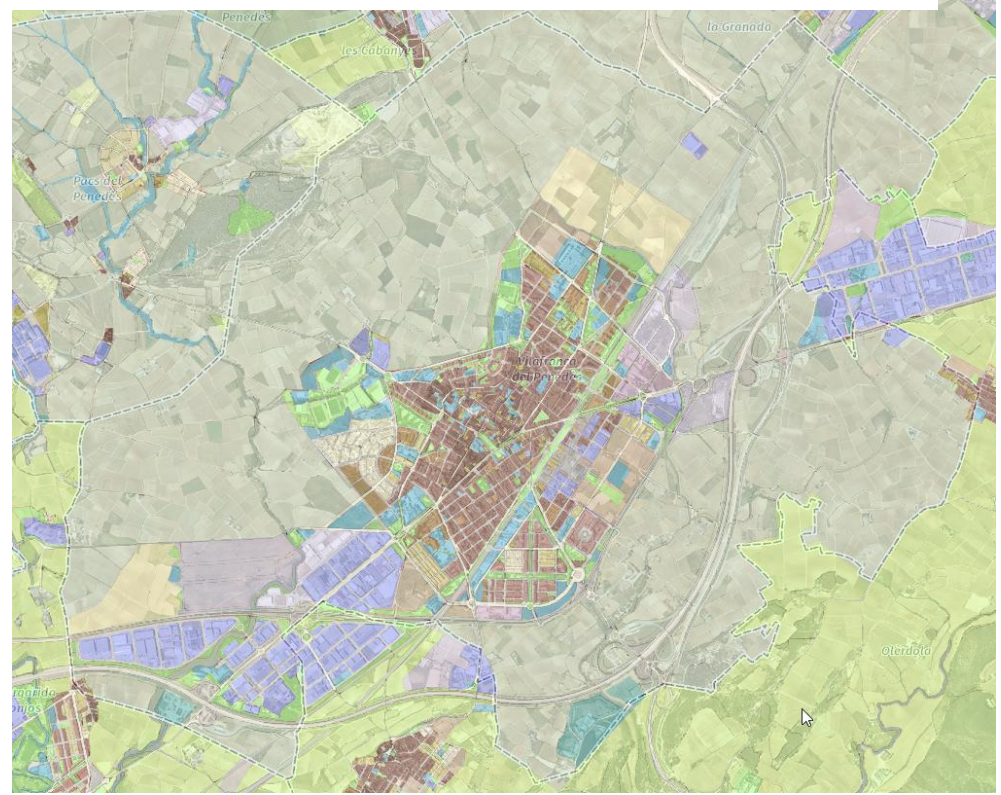
El flanc sud i sud-est limita amb les principals artèries de la xarxa viària.

Xarxa viària

- XCE50 - Xarxa bàsica
- XCE50 - Xarxa local
- XCE50 - Altres carreteres

Usos del sòl de Vilafranca del Penedès

R1	Nucli antic	A1	Industrial
R2	Urbà tradicional	A2	Serveis
R3	Ordenació tancada	A3	Logística
R4	Ordenació oberta	M1	Transformació
R5	Cases agrupades	M2	Conservació
R6	Cases aïllades	M3	Mixtos

Font: SITMUN (Diputació de Barcelona)

Característiques del territori

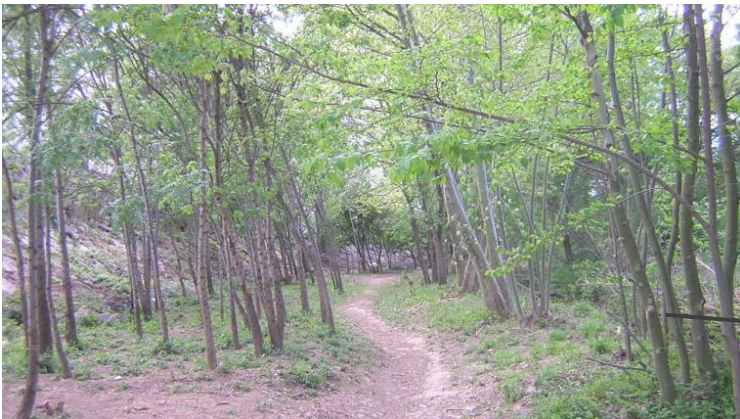
El sòl urbà de Vilafranca es caracteritza per ser molt pla, sense pràcticament cap pendent superior als 20 graus. El caràcter compacte i pla del nucli urbà fa de Vilafranca del Penedès una ciutat òptima per a la mobilitat a peu.

No hi ha pràcticament massa forestal en tot el terme municipal. El sòl no urbanitzable és fonamentalment sòl agrícola consolidat.

Degut a la manca de massa forestal, els nivells de carboni capturat anualment és escàs. Els nivells de biodiversitat i pol·linització són també baixos.

La riera de Llitrà és una de les poques zones forestals de Vilafranca. Passa per Vilafranca al llarg de 3,4 km, en direcció al riu Foix, on desemboca. La riera representa un corredor biològic dins del municipi.

La riera de Llitrà

Font: Ajuntament de Vilafranca

Sòls amb pendent > 20% a Vilafranca del Penedès, 2024

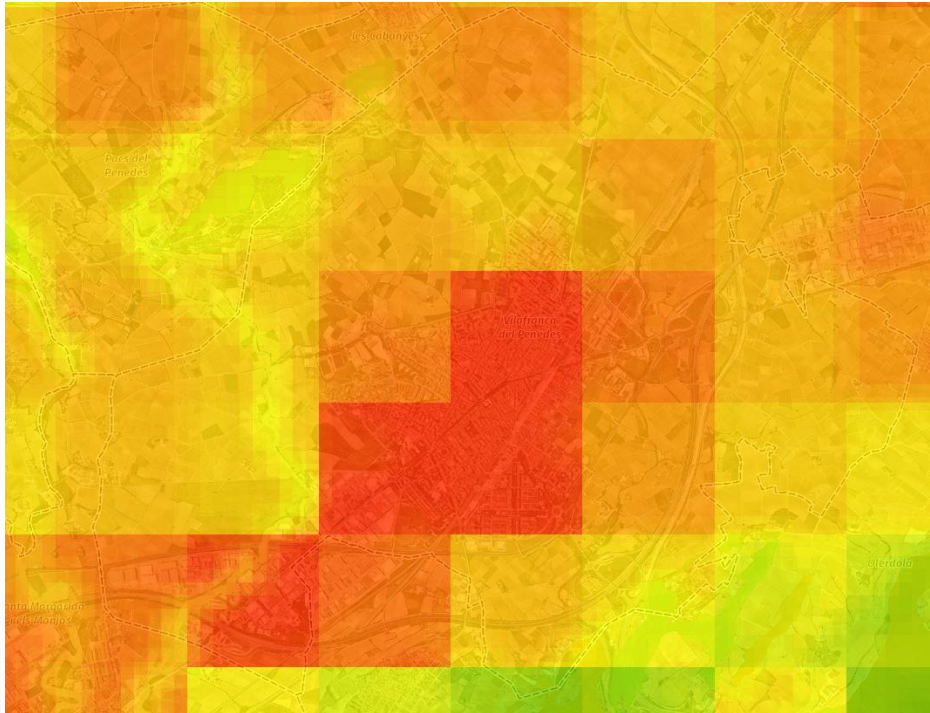

Carboni capturat anualment. Vilafranca del Penedès, 2016

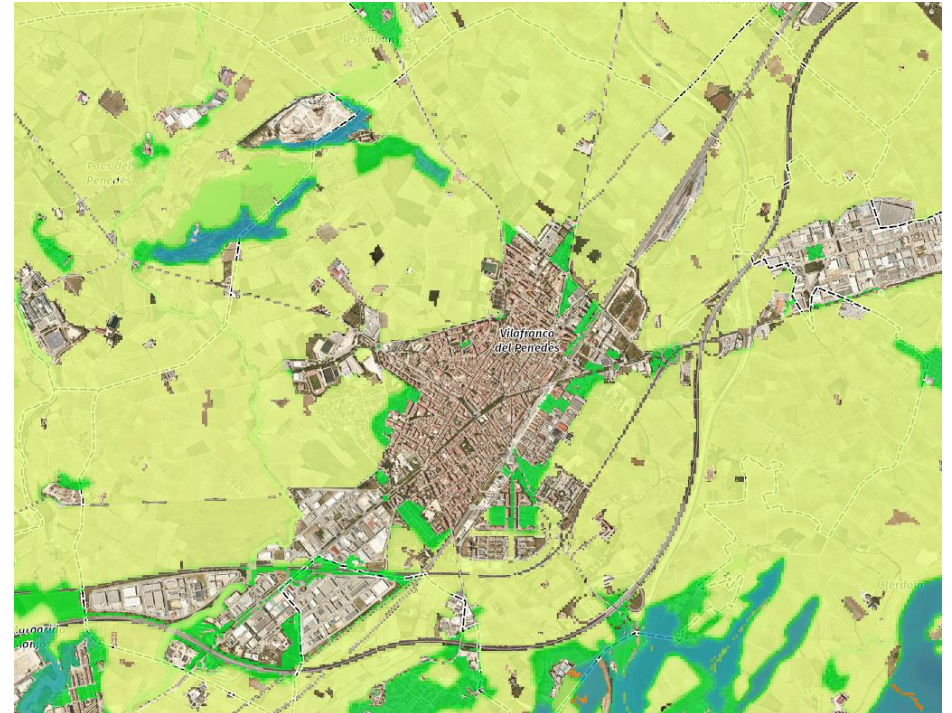
Font: SITMUN (Diputació de Barcelona)

Valor de la biodiversitat. Vilafranca del Penedès, 2016

MN914 - Biodiversitat agregat (2016)
Value
Alto : 1,7734
Bajo : 0,03024

Valor de la pol·linització. Vilafranca del Penedès 2016

MN926 - Pol·linització (2016)
Value
Alto : 1
Bajo : 3,6e-05

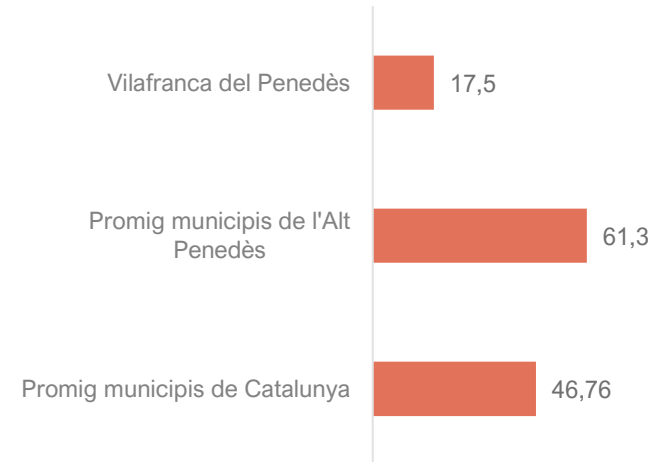
Font: SITMUN (Diputació de Barcelona)

Zones verdes urbanes

Amb dades de 2022, Vilafranca del Penedès es caracteritza per una **baixa oferta de zones verdes urbanes** (principalment parcs i jardins) per habitant, amb un promig de 17,5m² per habitant, molt per sota dels 61,3m² de la comarca i els 46,8m² de la província. **La xifra es troba també per sota de la recomanada per l'OMS (mínim de 20m² per habitant).**

Els parcs i zones verdes disponibles dins de la trama urbana, altament compacta, són de reduïdes dimensions.

Zona verda urbana (m²) / habitant (any 2022)

Font: Observatori del territori. Generalitat de Catalunya

Població de coloms

La ciutat és hàbitat d'espècies d'animals que poden comportar problemes de salubritat quan la seva població creix en excés i esdevé un factor de desequilibri per a l'ecosistema.

El colom roquer és una de les espècies urbanes que conviuen des de fa més temps a les ciutats. El Servei de Salut Pública dedica molts esforços a mantenir en nivells sostenibles i no perillosos per a la salut la població d'aquest au.

L'any 2022, el Servei de Salut Pública de l'Ajuntament va encarregar un cens de coloms roquers, per obtenir recomanacions sobre com gestionar les colònies d'aquest animal.

Segons el cens elaborat, s'estima que en tot el terme de Vilafranca hi viuen uns 3.863 coloms. La densitat de coloms és de 1.463 individus/km², comparable a la de grans ciutats, amb els problemes que això comporta en un municipi més reduït.

L'informe recomana controlar la població de coloms amb les següents mesures:

- Tancar del màxim número de dormidors i punts de refugi existents.
- Fer un control biològic com a mètode complementari en zones localitzades, per exemple mitjançant falconeria o gàbies de captura en zones problemàtiques.
- Mantenir l'educació ambiental per reduir l'aportació antròpica d'aliments.
- Suprimir la utilització de pinsos anticonceptius (ja que a mig termini deixen de ser efectius).

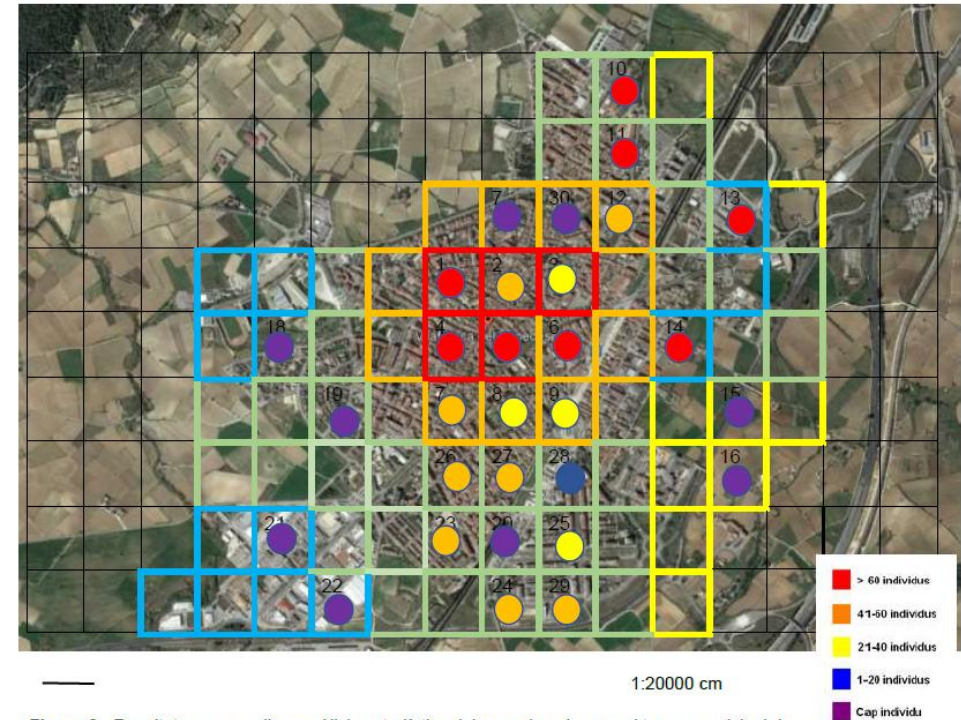

Figura 2.- Resultats sense aplicar anàlisis estadístics del cens de colom en el terme municipal de Vilafranca del Penedès.

Font: Ajuntament de Vilafranca (2022), "Cens de colom roquer (Columba livia var. domestica).

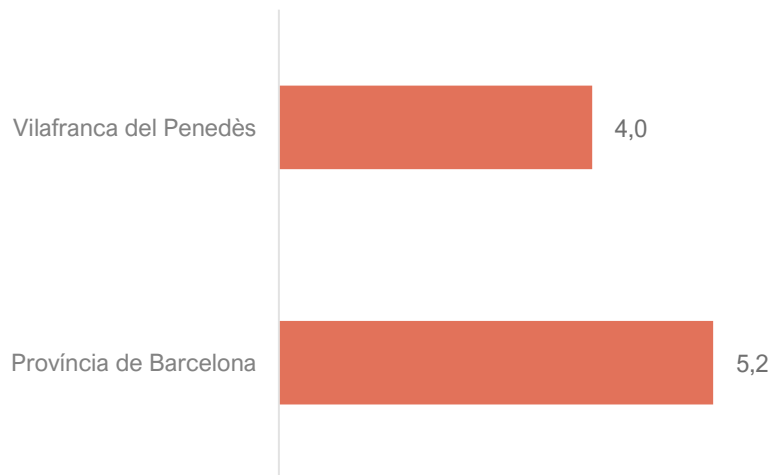
Equipaments esportius

Amb dades de 2022, Vilafranca del Penedès té una xarxa d'equipaments esportius formada per 164 instal·lacions, moltes d'elles integrades dins d'un mateix equipament, com per exemple el Complex Aquàtic, que és l'equipament esportius més rellevant.

La taxa d'equipaments per cada 1.000 habitants se situa en el 4,0 per sota del 5,2 del conjunt de la província de Barcelona.

Aquest dèficit d'instal·lacions esportives no es veu compensat a Vilafranca per una alta disponibilitat d'espais verds urbans ni forestals. Tanmateix, sí que hi ha un important entorn rural habilitat amb camins utilitzats com a espai d'esbarjo.

Taxa d'equipaments esportius per cada 1.000 habitants. Any 2022

Font: Programa Hermes de Diputació de Barcelona

Equipaments esportius a Vilafranca del Penedès. Any 2022

Equipament	Vilafranca del Penedès, 2022
Pavellons	7
Pistes poliesportives	31
Camps poliesportius	8
Sales esportives	46
Frontons	0
Pistes de tennis	7
Pistes d'esquai	2
Pistes de pàdel	5
Piscines a l'aire lliure	13
Piscines cobertes	6
Pistes d'atletisme	3
Pistes de petanca	5
Espais singulars	21
Altres espais	10
Total	164

Font: Programa Hermes de Diputació de Barcelona

Motorització i qualitat de l'aire

Vilafranca del Penedès té un índex de turismes elevat i per sobre de la mitjana de la província, amb 483 vehicles per cada mil habitants.

L'evolució d'aquest indicador ha sigut ascendent fins el 2019. Des de llavors, es detecta una lleugera disminució, si bé més lleugera que la disminució que s'observa al conjunt de la província.

L'alt índex de motorització contrasta amb el fet de ser una ciutat amb bones condicions per a la mobilitat a peu i en bicicleta, en canvi, és coherent amb el fet que Vilafranca té poques connexions intermunicipals amb transport ferroviari.

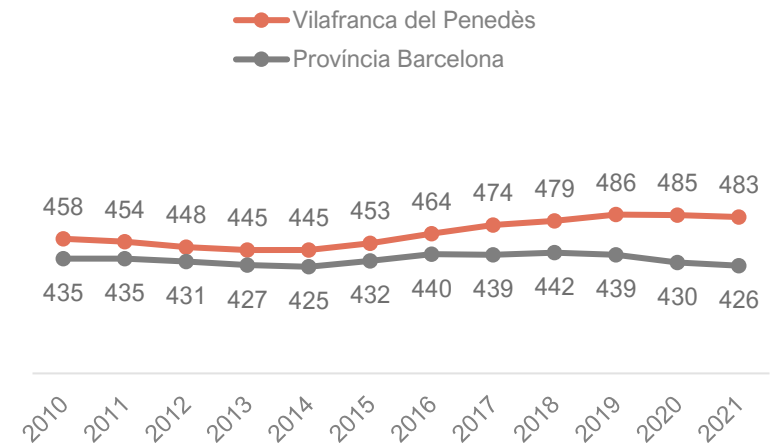
Pel que fa a la qualitat de l'aire, l'**Índex de qualitat de l'aire (ICQA) indica que és moderadament bona** (valor de 58 sobre 100 punts, on 100 és la millor qualitat de l'aire).

L'evolució de la qualitat de l'aire no mostra millores en els darrers anys. L'any 2020 es va aconseguir un valor de 60, però des d'aleshores la qualitat ha tendit a empitjorar lleugerament i està en valors similars a 2010.

Font: Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.
Direcció General de Qualitat Ambiental.

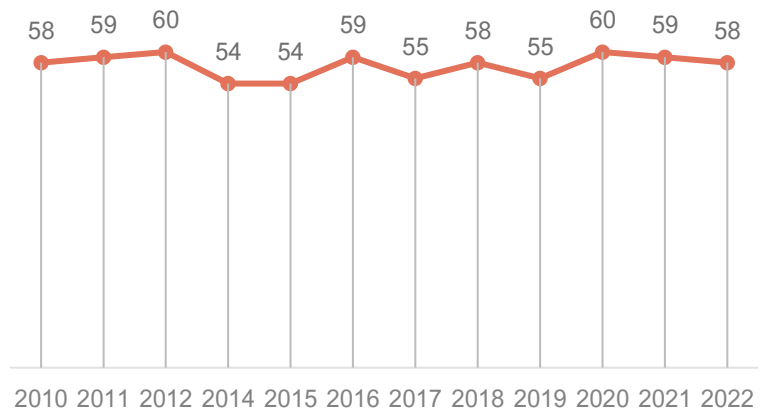
Nota sobre l'ICQA: Aquest índex s'elabora amb dades dels principals contaminants atmosfèrics: SO₂, NO₂, O₃, CO, PM₁₀ i benzè. Pot prendre valors menors de 0 (qualitat pobre de l'aire), entre 0 a 50 (qualitat regular) i de 51 a 100 (qualitat bona), on 100 és la millor qualitat de l'aire.

Evolució de l'índex de motorització de turismes 2021

Font: Programa Hermes de Diputació de Barcelona

Índex de qualitat de l'aire (ICQA), Vilafranca del Penedès

Sinistralitat vial

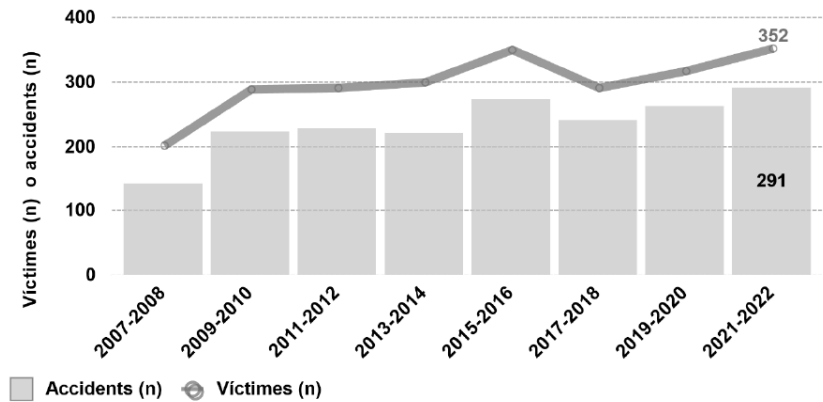
Els ajuntaments són un actor principal en la gestió de la mobilitat a les ciutats, la qual es caracteritza per la coexistència d'autobusos, turismes i furgonetes, per una banda, de motocicletes, bicicletes, vehicles de mobilitat personal i vianants per l'altra, que sovint fan servir els mateixos espais.

El 2022 es van comptabilitzar a Vilafranca 291 accidents amb 352 víctimes. **És preocupant que l'evolució tant del nombre d'accidents com de víctimes no hagi millorat en els darrers quinze anys i que estigui seguint una tendència ascendent, amb màxims a 2022.**

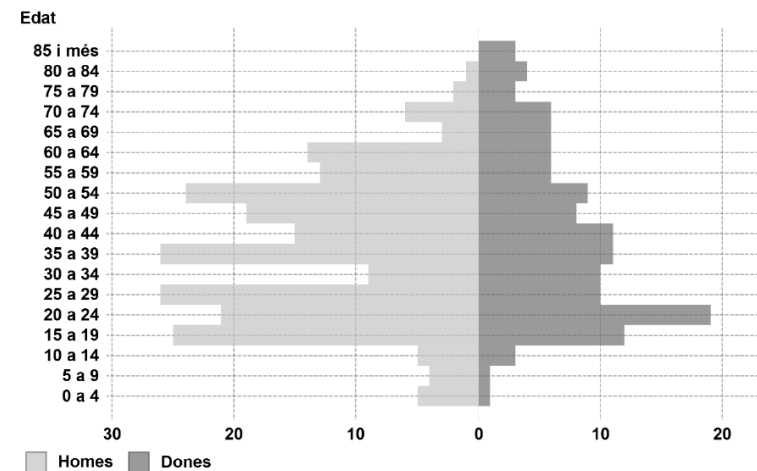
Sis de cada deu víctimes van ser homes i la franja d'edat amb més víctimes va ser la compresa entre els 15 i 29 anys, és a dir, hi ha una **concentració important de sinistralitat en homes molt joves.**

Les dades apunten que la seguretat vial hauria de ser un objectiu a millorar a Vilafranca del Penedès.

Evolució del nombre d'accidents amb víctimes i del nombre de víctimes. Vilafranca del Penedès

Distribució per edat i sexe de les víctimes de trànsit. Vilafranca del Penedès. 2022

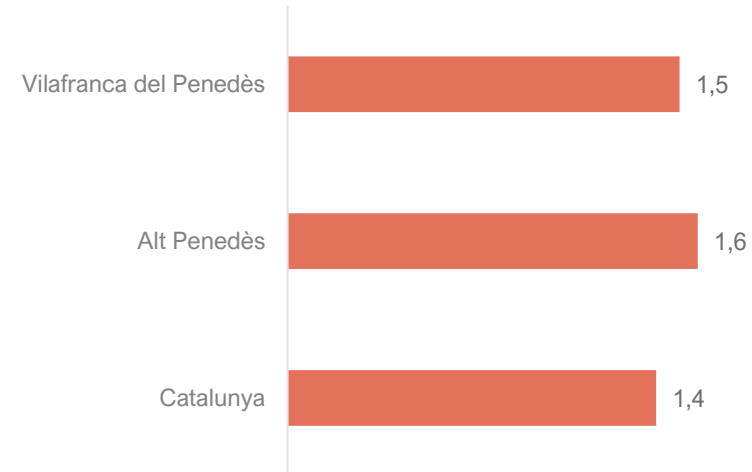
Font: Diputació de Barcelona. Informe d'indicadors de salut local de Vilafranca del Penedès 2023 (amb dades del Servei Català del Trànsit).

Gestió de residus

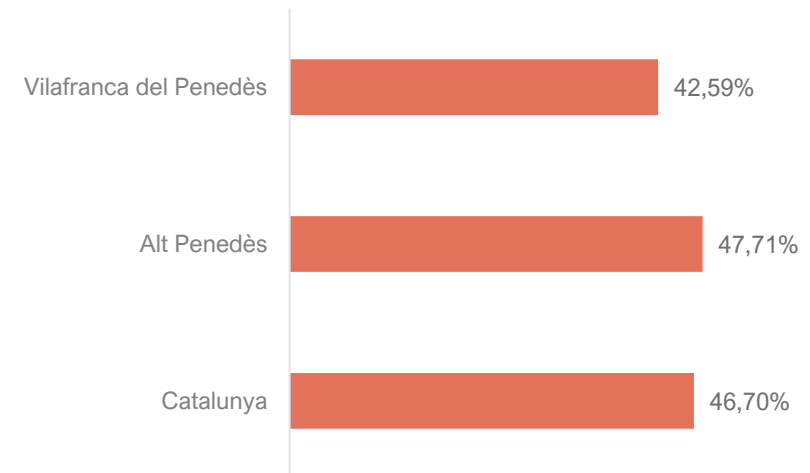
Pel que fa a la generació i gestió de residus, Vilafranca del Penedès produeix una quantitat de quilos de residu per habitant i dia similar al conjunt de la comarca i de la província (1,5 a 2021).

Al mateix temps, Vilafranca del Penedès té un **percentatge de recollida selectiva baix** (42,6%), per sota de la comarca i de la província i, sobretot, molt per sota dels objectius marcats per l'Agència de Residus de Catalunya i que per a 2019 ja fixaven un mínim del 65% de recollida selectiva.

Coefficient de generació de residus (kg/habitant/dia). Comparativa territorial 2021

Percentatge de recollida selectiva. Comparativa territorial 2021

Font: Idescat (Institut d'Estadística de Catalunya)

2.3. Què ens diu la població sobre l'entorn urbà i ambiental de Vilafranca del Penedès?

Aquesta secció mostra els resultats de l'enquesta realitzada a la població de Vilafranca del Penedès relacionats amb l'entorn urbà i ambiental.

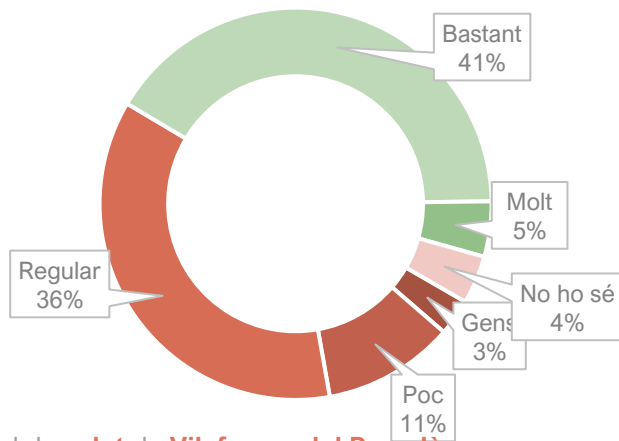
Valoració dels espais verds

Un 46% de la població de Vilafranca del Penedès valora positivament l'oferta d'espais verds públics al municipi. En canvi, un 36% els valora com a regular i un 14% fa una valoració negativa.

Les persones que fan una valoració més negativa dels espais públics verds són les persones majors de 75 anys, possiblement per la menor disponibilitat d'espais verds de proximitat de valor dins de la trama urbana.

La població que fa una valoració més positiva es correspon amb persones amb ingressos més elevats. És possible que aquest grup de població estigui fent un ús més ampli i diversificat d'espais verds.

Pregunta: Creu que hi ha bons espais públics (com parcs, places, rutes...) a Vilafranca del Penedès per a persones de la seva edat?

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Creu que hi ha bons espais públics (com parcs, places, rutes...) a Vilafranca del Penedès per a persones de la seva edat?		
% Bastant o molt		46%
Sexe	Femella	44%
	Masclle	48%
Edat	16 a 29 anys	55%
	30 a 44 anys	41%
	45 a 59 anys	52%
	60 a 74 anys	40%
	75 i més anys	34%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	43%
	A l'estranger	56%
Nivell d'estudis	Obligatoris o inferiors	43%
	Secundaris postobligatoris	49%
	Superiors	46%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	47%
	Entre 2.000 i 3.000 €	44%
	Més de 3.000 €	63%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	44%
	Dues o més persones a la llar	46%

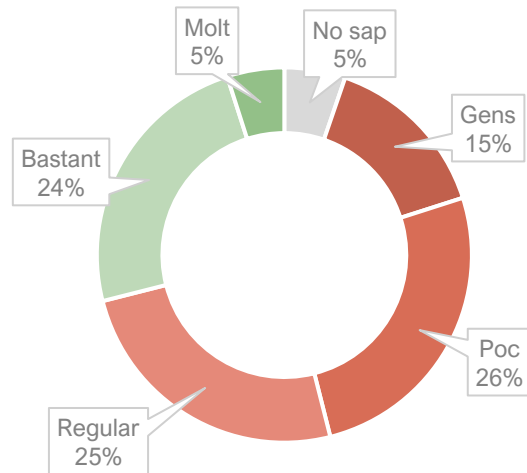
Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Valoració dels espais esportius

Pel que fa a la disponibilitat d'espais per fer esport de manera gratuïta, només un 29% de la població opina que n'hi ha bastants o molts. Un 25% opinen que regular i una majoria del 41% opinen que poc o gens.

Les opinions més negatives sobre la disponibilitat d'espais per fer esport de forma gratuïta les trobem entre la gent gran. Les opinions més positives corresponen a persones estrangeres i persones amb ingressos més elevats.

Pregunta: Creu que hi ha bons espais a Vilafranca del Penedès on vostè pot o podria fer esport de forma gratuïta? (per exemple, pistes obertes, aparells de gimnàstica en parcs...)

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Pregunta: Creu que hi ha bons espais a Vilafranca del Penedès on vostè pot o podria fer esport de forma gratuïta? (per exemple, pistes obertes, aparells de gimnàstica en parcs...)

	% Bastant o molt	29%
Sexe	Femella	26%
	Masclé	32%
Edat	16 a 29 anys	29%
	30 a 44 anys	33%
	45 a 59 anys	30%
	60 a 74 anys	17%
	75 i més anys	11%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	26%
	A l'estranger	41%
Nivell d'estudis	Obligatoris o inferiors	24%
	Secundaris postobligatoris	33%
	Superiors	32%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	27%
	Entre 2.000 i 3.000 €	27%
	Més de 3.000 €	42%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	30%
	Dues o més persones a la llar	29%

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

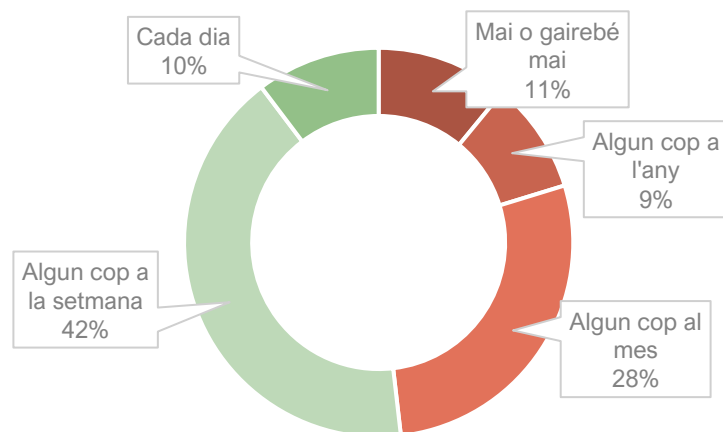
Ús d'espais naturals

Un 52% de la població de Vilafranca afirma sortir al menys un cop per setmana a la natura (boscors, camps, muntanyes, etc. siguin de Vilafranca o de fora). Un 28% ho fa algun cop al mes i un 20% ho fa molt de tant en tant o pràcticament mai.

Les persones que menys surten a la natura són les més joves, per una possible preferència pel lleure urbà, i les persones més grans de 75 anys, possiblement per una dificultat de mobilitat.

Per contra, les persones que més gaudeixen de la natura són les que es troben entre els 45 i 74 anys i les persones amb més ingressos. De nou, les persones amb més ingressos destaquen com les que més gaudeixen d'espais verds i demés instal·lacions d'activitat física i lleure.

Pregunta: Amb quina freqüència surts a la natura (boscors, camps, muntanyes, parcs naturals...)?

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Pregunta: Amb quina freqüència surts a la natura (boscors, camps, muntanyes, parcs naturals...)?		% Cada dia o algun cop a la setmana	52%
Sexe	Femella		50%
	Masclle		54%
Edat	16 a 29 anys	●	28%
	30 a 44 anys		55%
	45 a 59 anys	●	63%
	60 a 74 anys	●	62%
	75 i més anys	●	38%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya		54%
	A l'estranger		43%
Nivell d'estudis	Obligatoris o inferiors		50%
	Secundaris postobligatoris		50%
	Superiors		57%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €		50%
	Entre 2.000 i 3.000 €		55%
	Més de 3.000 €	●	63%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar		47%
	Dues o més persones a la llar		53%

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

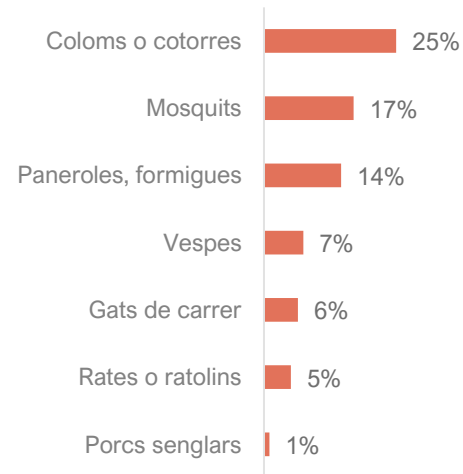
Afectació de plagues

Pel que fa a l'afectació de plagues, en general la incidència és baixa entre el conjunt de la població. Sobresurten, com a principal causa de molèsties, els coloms. Un 25% de la població se sent afectada.

En segona posició trobem els mosquits que, en canvi, acostumen a ser la principal causa de molèstia en poblacions més petites amb predomini d'habitatge unifamiliar (amb més zona enjardinada).

Segueixen les molèsties per altres insectes, vespes, gats de carrer i rates. És destacable la baixa incidència de molèsties de gats de carrer, apuntant que, segurament, està funcionant prou bé el sistema de control de les colònies.

Pregunta: A la zona on viu o al seu habitatge, es veu afectat per alguna de les següents plagues o animals?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Tinença d'animals domèstics

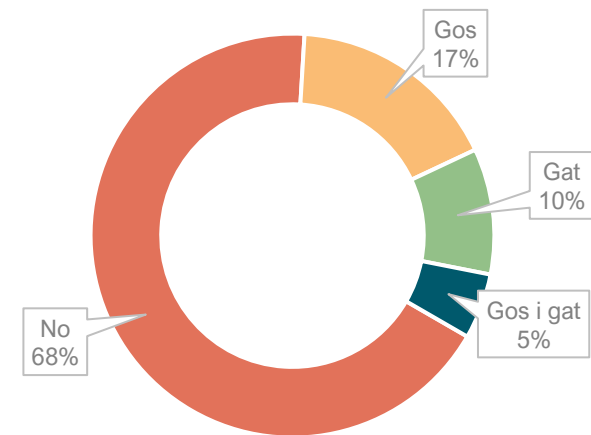
La tinença d'animals domèstics – gossos i gats – és una pràctica cultural en ascens a la nostra societat.

A Vilafranca del Penedès, l'enquesta ciutadana estima que un 68% de la població no té cap animal de companyia a casa, mentre que un 32% sí que en té: generalment gos (o gossos), seguit de gat (o gats) o, més minoritari, ambdós animals.

Són rellevants els canvis generacionals que s'observen en la tinença d'animals. Les generacions més joves (16 – 29 anys) són les que en major percentatge tenen mascotes, tant gossos com gats o ambdós. Les edats més avançades – a partir dels 60 anys – són les que en tenen menys.

El canvi generacional comentat apunta que la tinença d'animals anirà en augment i suposarà un repte creixement per a les administracions locals, que hauran de combinar els objectius de convivència, salubritat, seguretat i benestar animal a parts iguals.

Pregunta: Té gos o gat?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Tram d'edat	No	Gos	Gat	Gos i gat	Total general
De 16 a 29	53%	20%	18%	9%	100%
De 30 a 44	70%	19%	7%	4%	100%
De 45 a 59	60%	18%	16%	7%	100%
De 60 a 74	77%	15%	4%	4%	100%
75 i més	91%	9%	0%	0%	100%
Total ponderat	68%	17%	10%	5%	100%

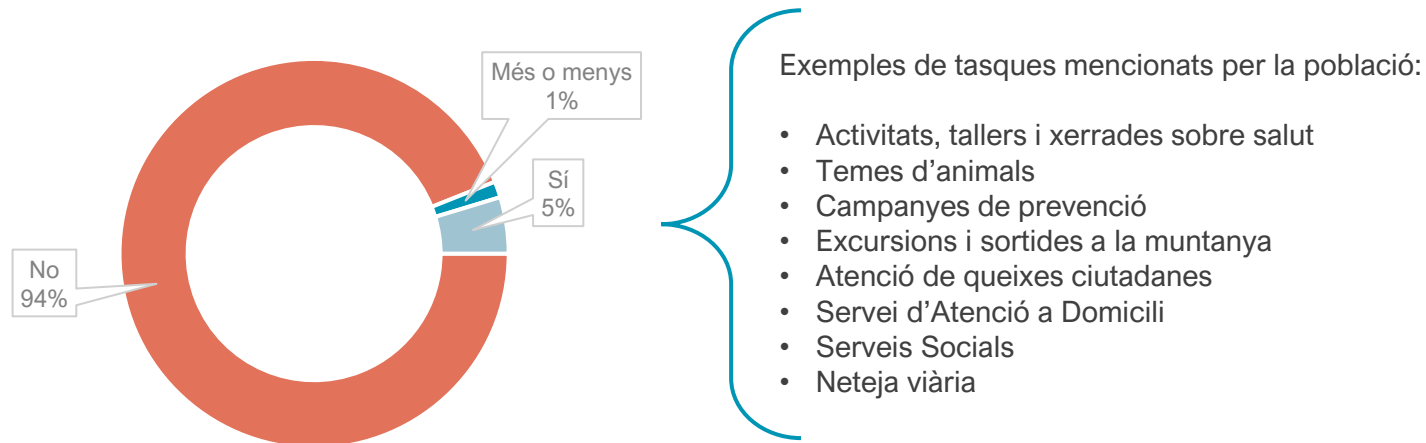
Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Coneixement de les funcions de Salut Pública

La població de Vilafranca desconeix en gran mesura quines són les funcions de l'Ajuntament en matèria de salut pública. De fet, un 94% diu no saber quines són aquestes competències. Un 5% diu que sí i un 1% que més o menys.

El 5% que diu conèixer aquestes funcions, aporten com a exemples funcions que no sempre es corresponen amb la realitat del Servei de Salut Pública: Mencionen com a exemples tallers i xerrades sobre salut, control d'animals, campanyes de prevenció i atenció de queixes ciutadanes, però també d'altres que corresponen a altres serveis, com el SAD o neteja viària.

Pregunta: Sap quines funcions fa el Servei de Salut Pública de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès?

2.4. Què diuen els professionals i referents comunitaris sobre l'entorn urbà i ambiental de Vilafranca del Penedès?

Aquesta tercera secció resumeix les aportacions i valoracions dels agents clau consultats sobre l'entorn urbà i ambiental de Vilafranca del Penedès. Els agents consultats inclouen professionals dels serveis sanitaris, personal tècnic de l'Ajuntament i referents d'associacions, equipaments i programes comunitaris.

Vilafranca del Penedès presenta un context urbà i ambiental amb punts forts i febles al mateix temps.

Mobilitat

Punts forts

La vila permet desplaçar-se a peu de forma fàcil i ràpida, ja que el desenvolupament urbà de Vilafranca ha estat molt compacte – sense dispersió urbana – i tot el terme municipal és pla, fent-lo ideal també per al desplaçament en bicicleta.

Durant les darreres dècades, s'ha fet una tasca continuada molt positiva per part de l'Ajuntament per fomentar la mobilitat a peu en el casc urbà i reduir i pacificar el trànsit.

Aquesta política ha requerit, i requereix encara, molta pedagogia perquè impera entre part de la població una cultura centrada en el vehicle privat.

Es valora, així mateix, la xarxa de transport urbà en bus. Els busos estan adaptats, són relativament nous i el servei és gratuït per a persones majors de 65 anys.

Dificultats

Malgrat els avenços, cal consolidar encara un model de mobilitat sostenible:

- El vehicle privat té encara massa protagonisme a la vila.
- La xarxa de carrils bici no està prou desenvolupada ni interconnectada. Manquen carrils bici a moltes zones, cal una millor senyalització i aparcaments segurs per a bicicletes en els principals punts de destinació (ex. equipaments, estacions de transport públic).
- Algunes persones consultades no estan d'acord amb la convivència de la circulació entre bicicleta i vehicles a motor en carrers amb limitació de velocitat a 30 km/h, ja que opinen que és un sistema que causa inseguretat a infants, persones grans o persones amb baixa condició física. Preferirien carrils segregats arreu.

Propostes

- Desplegar el Pla de Mobilitat Urbana i Sostenible – en procés de redacció – per avançar cap a un nou model de mobilitat, amb centralitat del vianant i la bicicleta, millor xarxa de transport públic i habilitació d'aparcaments dissuasoris fora del nucli urbà. El nou model de mobilitat tindrà efectes positius en la salut ja que suposa millorar l'activitat física i la socialització de la població, la qualitat de l'aire i la seguretat vial.
- Aplicar mesures per evitar la congestió de cotxes al voltant de les escoles, tant per la contaminació que suposen com pel perill de sinistralitat. En aquest sentit, es proposa aplicar i dinamitzar camins escolars que redueixin els desplaçaments en cotxe per anar a l'escola.
- Reforçar el control del civisme viari (ex. amb patinets elèctrics, motos i cotxes).
- Continuar eliminat barreres arquitectòniques dels carrers (ampliant voreres, posant més bancs en els trajectes llargs, etc.), i implementar mesures en l'espai públic d'accessibilitat per a discapacitats sensorials.
- Subvencionar la instal·lació d'ascensors en comunitats de veïns que no en tenen.

Espais urbans, naturals i qualitat mediambiental

Punts forts

- Un aspecte molt positiu destacat és que durant els últims anys s'han recuperat molts espais periurbans que abans estaven erms i sense gestió.
- S'ha creat una xarxa de camins rurals en l'entorn de Vilafranca que està tenint molt èxit i és utilitzada per moltes persones per caminar.
- Paral·lelament, Vilafranca del Penedès disposa d'un Pla de Biodiversitat per tal que es puguin integrar diferents paràmetres mediambientals en la gestió dels espais verds del municipi.
- Des d'Urbanisme s'apliquen criteris de sostenibilitat i eficiència energètica tant de l'espai viari com dels edificis públics.
- El cobriment de la via permetrà, amb probabilitat, desenvolupar una gran via verda dins de la ciutat de gran valor com a actiu de salut.

- Es disposa de suport econòmic i tècnic de Diputació de Barcelona per poder desenvolupar les competències assignades en Salut Pública. Concretament, Diputació de Barcelona aporta suport a l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès en:

Funció	Tipus de suport
Activitats d'educació per a la salut	Tècnic
Seguretat alimentària	Econòmic
Promoció de la salut	Econòmic
Plans locals de Salut	Econòmic
Sanitat ambiental	Econòmic
Control d'establiments de tatuatge i pírcing	Tècnic
Control sanitari instal·lacions baix risc legionel·la	Tècnic
Control sanitari de piscines d'ús públic	Tècnic
Informes d'Indicadors de Salut Local (ISL)	Tècnic

Dificultats

- Vilafranca és una ciutat “dura”, amb predomini de paviment cimentat que provoca efecte ‘illa de calor’ a l’estiu.
- Dins de la vila hi ha poques zones verdes, especialment al nucli. Només es disposa de petites places o parcs, amb molta pressió d’ús i que no permeten una especial diversitat d’usos i activitats. Algunes tenen arbrat i verd suficient, però d’altres no.
- Alguns parcs infantils són antics i amb molta poca ombra. En general, hi ha manca d’espais amb ombra i de zones que puguin servir de refugi climàtic en tot el terme municipal.
- Al mateix temps, l'emergència climàtica i la sequera obliguen a repensar els espais verds i el concepte de refugis climàtics, de manera que és possible que s’hagi d’optar per ombres amb elements arquitectònics i tendals i no tant amb vegetació i arbres.
- La qualitat de l’aire té en la sequera una dificultat, ja que la manca de pluges augmenta la suspensió de partícules en l’aire i dificulta el control de plagues. La qualitat de l’aire de Vilafranca tampoc està millorant perquè continua havent una alta circulació de vehicles i poca vegetació.
- No hi ha prou netedat al voltant dels contenidors. Hi ha molt incivisme amb el reciclatge i la recollida selectiva està lluny dels objectius que caldria assolir. En aquest sentit, es planteja que cal provar sistemes alternatius de recollida selectiva.
- Alguns carrers estan poc adaptats per a persones grans, per

exemple, manquen bancs al Carrer del Comerç.

- Algunes persones es queixen de soroll a les nits i d’inseguretat a la ciutat. S’està iniciant un projecte de Serenos, que podria contribuir a millorar la sensació de seguretat a la nit.
- Hi ha preocupació pel futur de l’abastament d’aigua potable en condicions de qualitat, donat l’estat d’emergència per sequera i la contaminació arreu de cursos fluvials i aquífers.

Propostes

- Reforçar mesures per obligar a la recollida selectiva de residus.
- Reforçar campanyes per reduir els consums d’energia, aigua i producció de residus, especialment d’embalatges de plàstic.
- Implementar mesures de regeneració i millora de la xarxa d’aigua i d’aprofitament dels recursos hídrics.
- Adaptar progressivament els espais verds urbans a les noves condicions de canvi climàtic, buscant la manera de crear espais de refugi climàtic que requereixin un mínim manteniment i el mínim reg a partir d’espècies resistents.
- Fer una anella verda a la vila, que permeti que qualsevol ciutadà de qualsevol barri pugui fer un circuit de salut al voltant de la vila.
- Renovar parcs infantils i proveir-los de més ombres. Posar, també, més ombres als patis escolars.

Fauna

Punts forts

Pel que fa a la gestió de la fauna, s'apliquen diferents sistemes per controlar les poblacions més problemàtiques i es compta amb el suport de Diputació de Barcelona per aconseguir desenvolupar aquestes funcions de control. Hi ha queixes puntuals però, en general, la situació es valora com a prou controlada:

- En el cas dels coloms, s'aplica pinso anticonceptiu als coloms per controlar la població. Fins ara, aquest sistema ha tingut prou resultat, si bé actualment es detecta una disminució de l'eficàcia per l'entrada de coloms des d'altres territoris, fent que s'estiguin plantejant noves estratègies de control (vegeu apartat de dificultats).
- En el cas dels gats de carrer, s'aplica amb notable èxit el sistema de colònies controlades amb el mètode CER.
- Finalment, es fomenten les adopcions i es fa una tasca continuada de conscienciació a la població per prevenir l'abandonament d'animals i protegir-los en cas de maltractaments.
- En el cas de plagues de mosquits, vespes, paneroles, rosegadors, etc. s'apliquen les mesures establertes segons la legislació vigent i el pla nacional de control de plagues.

Vilafranca compta amb diverses associacions animalistes que vetllen pel benestar animal i s'impliquen en projectes comunitaris destinats a millorar la convivència amb animals.

Les associacions animalistes registrades a Vilafranca, són:

- VoluntaCAAD - Associació de Voluntaris del Centre d'Acollida d'Animals Domèstics.
- Associació Vilanimals.
- Unió i Associació al Servei dels Animals a Vilafranca del Penedès.
- Associació Gats de Vilafranca del Penedès.

Dificultats

La gestió de la fauna urbana i de les plagues topa amb algunes dificultats importants:

- L'urbanisme i la gestió del verd de la ciutat tendeix a un model que aposta per la biodiversitat, la sostenibilitat i la naturalització d'espais. Això és positiu però implica més dificultat de controlar plagues que quan tot l'espai públic està cimentat i quan poden utilitzar-se tot tipus de productes fitosanitaris contra les plagues i espècies urbanes.
- Moltes persones tenen un grau d'intolerància molt alt envers els animals de carrer i pressionen l'administració per eliminar-los. Des de l'Ajuntament, caldria establir un criteri clar de quins són els nivells de població animal urbana que han de ser tolerables per ser coherents amb el model de biodiversitat i sostenibilitat que s'ha consensuat a nivell medi ambiental. Hi ha una feina pendent d'informar i sensibilitzar a la població sobre quins són els nivells de salubritat i convivència amb animals adequats a la ciutat.
- El control de la població de coloms es fa aplicant el mètode de l'esterilització. Inicialment el sistema ha funcionat però actualment s'observa que acaba havent una substitució dels coloms per noves colònies que venen d'altres indrets, atretes per la presència de menjar als carrers. Continua havent persones que alimenten els coloms (i altres espècies) i dificulten el control.
- Alguns factors ambientals també dificulten el control d'animals i plagues urbanes: Les temperatures altes durant bona part de l'any faciliten que les plagues perdurin més temps (ex. mosquits). D'altra banda, les terrasses dels bars s'han estès arrel de la pandèmia i generen més restes de menjar al carrer que, inevitablement, atrauen animals.
- Pel que fa a les colònies de gats, hi ha disparitat d'opinions sobre la conveniència de tenir colònies controlades amb el mètode CER. Segons algunes persones, aquest sistema permet mantenir a ratlla la població de gats de carrer i assegura el seu benestar. En canvi, altres informadors opinen que els gats ferals són una amenaça per a la fauna silvestre, en especial per a ocells, ratpenats i rèptils. A més, són freqüents els orins i defecacions dels gats en parcs públics, sorralles i patis particulars.
- En relació amb els animals domèstics, cada cop més habitants tenen gossos i gats i es reconeixen els beneficis emocionals que aporten a les persones que els cuiden. Però, alhora, es denuncia que els animals domèstics comporten problemes de salubritat i seguretat constants a la ciutat.
- Hi ha una queixa recurrent per l'incivisme d'alguns amos de mascotes que deixen els excrements als carrers, no esbandeixen els orins amb aigua i passegen els gossos sense lligar (especialment en espais verds o naturals) creant inseguretat. També hi ha queixes entorn a gossos que es deixen en els balcons i molesten els veïns amb els lladrucs.

En suma, la gestió dels animals és un paquet molt gran per gestionar des de Salut Pública que requereix de molts recursos externs i interns. Es considera que és un àmbit que va a més i caldrà disposar de més personal especialitzat a Salut Pública.

Propostes

- Dotar de més recursos tècnics especialitzats al Servei de Salut Pública de l'Ajuntament per fer front a l'augment de requisits i normativa en relació amb el control d'animals domèstics i no domèstics.
- Continuar amb les accions preventives i correctives que ja s'apliquen, en paral·lel al desplegament del Pla de Biodiversitat.
- Reforçar la conscienciació de la població sobre la importància de no donar de menjar als animals i no deixar restes orgàniques al carrer.
- Reforçar la comunicació preventiva contra la proliferació de mosquits als habitatges, per ser transmissors de malalties emergents.
- Augmentar les campanyes de conscienciació sobre tinença responsable d'animals domèstics. En paral·lel, adequar més espais per a l'esbarjo de gossos i ampliar la capacitat de la Protectora d'Animals.

Mecat dels dissabtes de Vilafraanca del Penedes

3. Estils de vida

3.1. Els estils de vida com a determinant de salut

Les persones tenen marge de decisió i responsabilitat en els seus estils de vida. De fet, la millor manera que tenen les persones de corresponsabilitzar-se i cuidar la seva salut és a través del seu hàbits de cura personal. Els determinants de salut més importants associats a l'estil de vida són l'alimentació, l'activitat física, el descans, el lleure, la higiene i l'evitació de consums i comportaments de risc.

Així i tot, les administracions poden incidir a través de polítiques en les decisions sobre els hàbits de vida, sensibilitzant i facilitant les opcions saludables a les persones.

En aquest capítol, analitzarem alguns dels components de l'estil de vida, com són l'alimentació, l'activitat física i els consums de risc.

Alimentació

Una bona alimentació és fonamental per a la salut ja que proporciona al cos els nutrients necessaris per al seu funcionament òptim.

Els aliments saludables aporten l'energia, les proteïnes, les vitamines i els minerals que el cos necessita per mantenir-se fort i resistent davant les malalties.

A més, una dieta equilibrada i variada ajuda a prevenir trastorns nutricionals i malalties cròniques com la diabetis, la hipertensió i altres patologies cardiovasculars.

Consumir una varietat d'aliments, controlar la ingesta de greixos, sucres i sal, i mantenir una hidratació adequada contribueixen a un millor estat general de salut.

Activitat física

Incorporar l'activitat física a la rutina diària és una estratègia clau per millorar la qualitat de vida i promoure la salut a llarg termini.

Practicar exercici regularment millora la salut cardiovascular, augmenta la força i la flexibilitat muscular, ajuda a controlar el pes i redueix el risc de desenvolupar malalties cròniques i perdre mobilitat.

A més, l'exercici físic té beneficis significatius per a la salut mental, incloent la reducció de símptomes d'ansietat i depressió, la millora de l'estat d'ànim i l'increment de la sensació de benestar. També promou un millor son i ajuda a mantenir la salut cognitiva a mesura que envellim.

Consums de risc

Els consums de risc, com fumar, beure alcohol, prendre drogues il·legals i l'entreteniment excessiu amb pantalles són preocupants per diverses raons relacionades amb la salut:

- **Salut física:** Els hàbits com fumar i el consum excessiu d'alcohol poden provocar una àmplia gamma de problemes de salut, incloent malalties circulatories, càncer, malalties del fetge i problemes respiratoris. L'ús de drogues pot conduir a trastorns crònics, sobredosi i infeccions com el VIH.
  - **Salut mental:** El consum de substàncies i l'ús excessiu de pantalles poden afectar negativament la salut mental, conduint a problemes com l'ansietat, la depressió, la dependència i trastorns psicològics greus.
  - **Relació social:** Els hàbits perjudicials poden danyar les relacions personals i familiars, així com el rendiment laboral o acadèmic. Pot portar a l'aïllament social, conflictes i problemes econòmics.
  - **Seguretat:** El consum de risc pot afectar el judici i augmentar el comportament imprudent o perillós, incloent la conducció sota els efectes de l'alcohol o drogues, i la presa de decisions de risc en l'àmbit sexual o social.
- **Dependència i addicció:** L'ús regular de substàncies addictives pot conduir a la dependència i la addicció, requerint tractament mèdic i psicològic per superar-les.

Cal advertir que no hi ha pràcticament dades sobre els estils de vida de la població a nivell local. Les dades disponibles han estat creades específicament per aquesta diagnosi amb l'enquesta a la població i la consulta a informants clau qualificats.

3.2. Què ens diu la població sobre el seu estil de vida?

Aquesta secció mostra els resultats de l'enquesta realitzada a la població de Vilafranca del Penedès relacionats amb el seu estil de vida.

Consum de fruita i verdura

L'enquesta recull un consum de fruita i verdura entre la població de Vilafranca del Penedès molt similar a la del conjunt de Catalunya, amb 2,6 racions diàries de promig.

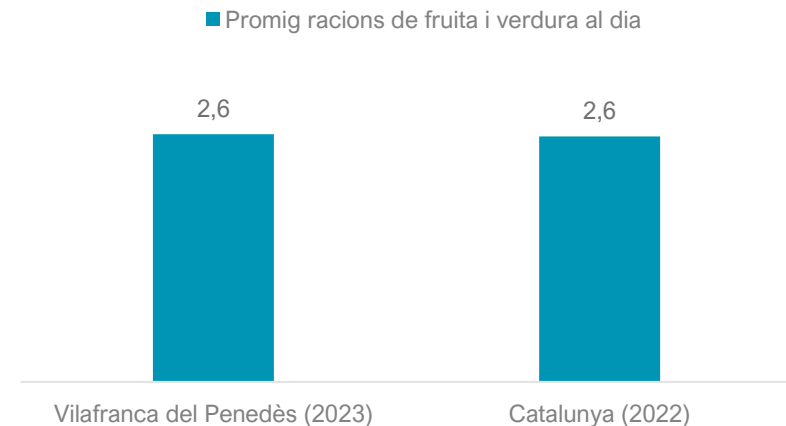
Com podem veure en les gràfiques i taula de la pàgina següent, la meitat de la població consumeix menys de 3 racions de fruita i verdura (entre 0 i 2), clarament per sota de les recomanacions habituals de consumir 5 racions.

Per perfils demogràfics, destaca clarament la població més jove com la menys consumidora de verdura i –sobretot- fruita. La població entre 16 i 29 anys fa un promig de consum de 2,1 racions.

S'observa, per tant, un alt risc de no traspasar la cultura de la dieta mediterrània a les noves generacions.

La població que més fruita i verdura consumeix és la de més edat i també la població amb estudis superiors. La població que viu sola també fa un consum alt, possiblement relacionat amb el seu perfil d'edat més avançada i feminitzat.

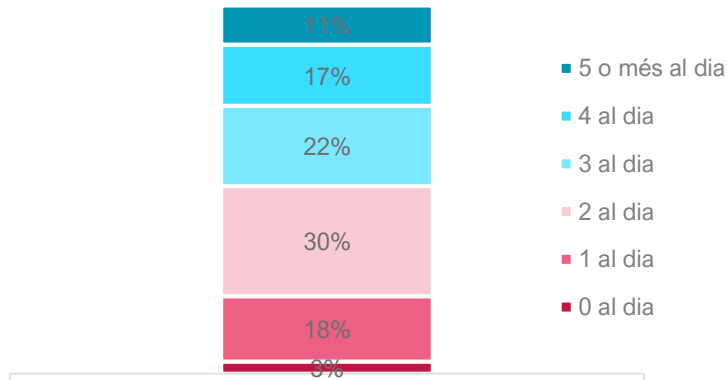
Pregunta: Quantes racions de fruita i verdura consumeixes normalment al dia?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)
Per Catalunya: Enquesta de salut de Catalunya (2022)

Consum de fruita i verdura

Pregunta: Quantes racions de fruita i verdura consumeixes normalment al dia?

Pregunta: Quantes racions de fruita i verdura consumeixes normalment al dia?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Pregunta: Quantes racions de fruita i verdura consumeixes normalment al dia?

Promig (racions diàries de fruita i verdura)		2,6
Sexe	Femella	2,7
	Masclle	2,5
Edat	16 a 29 anys	2,1 ●
	30 a 44 anys	2,6
	45 a 59 anys	2,5
	60 a 74 anys	3,2 ●
	75 i més anys	3,0 ●
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	2,6
	A l'estranger	2,7
Nivell d'estudis	Obligatoris o inferiors	2,6
	Secundaris postobligatoris	2,5
	Superiors	3,0 ●
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	2,5
	Entre 2.000 i 3.000 €	2,7
	Més de 3.000 €	2,8
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	3,0 ●
	Dues o més persones a la llar	2,6

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Consum de refrescos

El consum de begudes ensucrades, edulcorades o energètiques té a Vilafranca del Penedès uns nivells també equivalents al del conjunt de Catalunya, tot i que una mica més baixos.

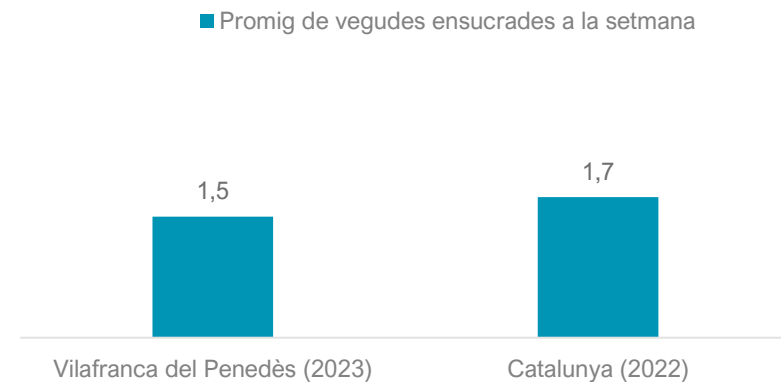
Aproximadament, un 51% de la població no consumeix mai o pràcticament mai aquest tipus de productes. Un 29% en fa un consum ocasional i un 19% fa un consum freqüent o inclús diari.

El promig general de begudes consumides a la setmana seria de 1,5.

De nou, els joves despunten amb un major consum, de 2,4 begudes setmanals. Segueix la generació entre 30 i 44 anys, amb un consum mig de 2 begudes ensucrades a la setmana. La resta d'edats fa un consum moderat que no presentaria riscos per a la salut.

El consum de begudes ultraprocesades va associat també al nivell educatiu: la població amb estudis superiors fa un consum més moderat d'aquestes begudes.

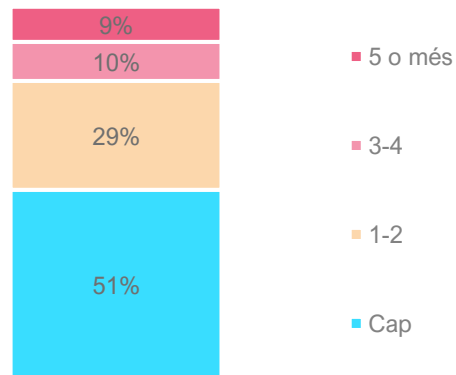
Pregunta: Quantes begudes ensucrades, edulcorades o energètiques consumeix a la setmana? (Coca-Cola, Fanta, Nestea, Tònica, Red Bull, Monster...)?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Consum de refrescos

Pregunta: Quantes begudes ensucrades, edulcorades o energètiques consumeix a la setmana? (Coca-Cola, Fanta, Nestea, Tònica, Red Bull, Monster...)?

Pregunta: Quantes begudes ensucrades, edulcorades o energètiques consumeix a la setmana? (Coca-Cola, Fanta, Nestea, Tònica, Red Bull, Monster...)?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Pregunta: Quantes begudes ensucrades, edulcorades o energètiques consumeix a la setmana? (Coca-Cola, Fanta, Nestea, Tònica, Red Bull, Monster...)?

Promig begudes consumides a la setmana		1,5
Sexe	Femella	1,3
	Masclle	1,6
Edat	16 a 29 anys	2,4
	30 a 44 anys	2,0
	45 a 59 anys	1,1
	60 a 74 anys	0,6
	75 i més anys	1,2
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	1,4
	A l'estranger	1,8
Nivell d'estudis	Obligatoris o inferiors	1,6
	Secundaris postobligatoris	1,8
	Superiors	0,7
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	1,6
	Entre 2.000 i 3.000 €	1,5
	Més de 3.000 €	1,7
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	0,8
	Dues o més persones a la llar	1,6

- Valor significativament per sota de la mitjana
- Valor significativament per sobre de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Hàbit de caminar

Una forma essencial d'activitat física en l'ésser humà és caminar.

Caminar suposa una activitat física moderada que està a l'abast de pràcticament tothom i que s'integra en la vida quotidiana. Mantenir un estil de vida actiu comença, generalment, per mantenir un bon hàbit de caminar.

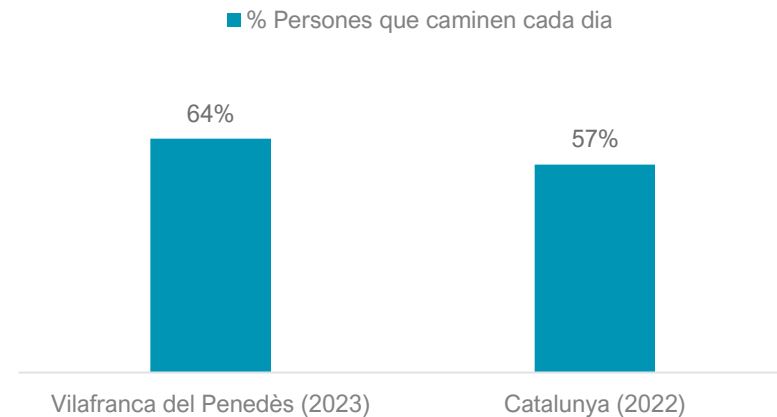
L'hàbit de caminar està estès entre la població de Vilafranca del Penedès, amb un 64% de població adulta que camina cada dia, una mica més que al conjunt de Catalunya (57%). El predomini d'un urbanisme compacte i no dispers afavoreix l'hàbit de caminar, doncs les distàncies per arribar a serveis, comerç, etc. són curtes.

L'enquesta a la població de Vilafranca del Penedès estima que tres de cada quatre persones caminen més de 10 minuts seguits com a mínim cinc dies a la setmana. Una de cada quatre persones, en canvi, camina amb menor freqüència durant 10 minuts seguits.

Caminar és un hàbit amb poques desigualtats socials. El promig de dies que es camina no presenta variacions elevades per cap categoria social, si bé les persones majors de 60 anys tenen un promig una mica inferior a les persones menors de 60 anys.

Les persones amb ingressos mitjos i superiors caminen més que les persones amb baixos ingressos, indicant un major sedentarisme en les classes baixes.

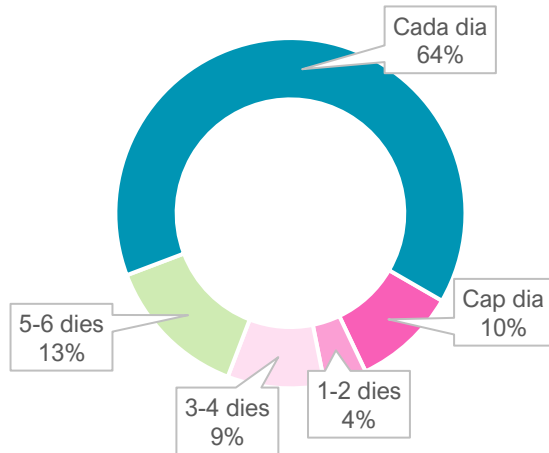
Durant els darrers 7 dies, quants dies ha caminat almenys 10 minuts seguits?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)
Per Catalunya: Enquesta de salut de Catalunya (2022)

Hàbit de caminar

Durant els darrers 7 dies, quants dies ha caminat almenys 10 minuts seguits?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Pregunta: Durant els darrers 7 dies, quants dies ha caminat almenys 10 minuts seguits?

Promig promig dies que camina més de 10 minuts a la setmana		5,6
Sexe	Femella	5,4
	Mascle	5,7
Edat	16 a 29 anys	5,7
	30 a 44 anys	5,7
	45 a 59 anys	5,7
	60 a 74 anys	5,2
	75 i més anys	5,4
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	5,6
	A l'estranger	5,3
Nivell d'estudis	Obligatoris o inferiors	5,4
	Secundaris postobligatoris	5,5
	Superiors	5,9
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	5,4
	Entre 2.000 i 3.000 €	5,9
	Més de 3.000 €	6,0
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	5,6
	Dues o més persones a la llar	5,6

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

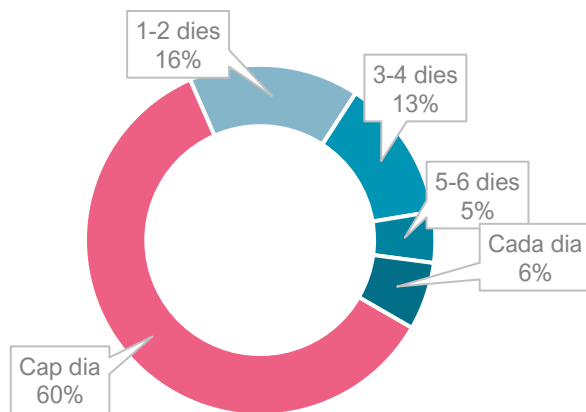
Activitat esportiva

L'exercici físic intens, de tipus esportiu, és habitual en quatre de cada deu persones (40%). En canvi, un 60% no en fa habitualment.

El promig de dies a la setmana que es fa activitat esportiva és del 1,4 en el conjunt de la població, amb gran disparitat entre grups socials.

Si bé els joves destaquen per ser els que pitjor s'alimenten, són els que més activitat física intensa practiquen, amb 1,9 dies de mitjana a la setmana. Destaquen també per la pràctica esportiva les persones amb ingressos més elevats i les persones amb estudis superiors. Per contra, les persones d'edat avançada, amb ingressos baixos i les dones són les que menys esport fan.

En definitiva, l'activitat esportiva de la població adulta de Vilafranca és en conjunt baixa i molt desigual socialment.
Pregunta: Durant els últims 7 dies, quants dies ha realitzat alguna activitat física intensa o esportiva?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Pregunta: Durant els últims 7 dies, quants dies ha realitzat alguna activitat física intensa o esportiva?		
Promig dVilafranca del Penedès (promig dies que ha fet activitat física intensa o esportiva)		1,4
Sexe	Femella	1,1
	Masclé	1,7
Edat	16 a 29 anys	1,9
	30 a 44 anys	1,6
	45 a 59 anys	1,4
	60 a 74 anys	1,0
	75 i més anys	0,6
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	1,4
	A l'estranger	1,3
Nivell d'estudis	Obligatoris o inferiors	1,1
	Secundaris postobligatoris	1,3
	Superiors	1,9
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	1,1
	Entre 2.000 i 3.000 €	1,9
	Més de 3.000 €	2,7
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	1,4
	Dues o més persones a la llar	1,4

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Consums de risc

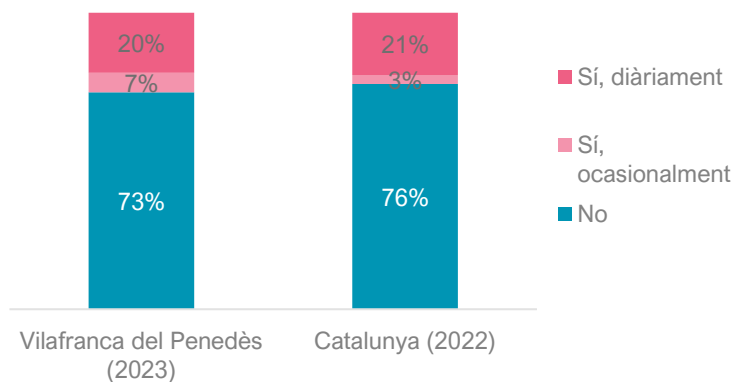
Quant als consums de risc, i començant per l'hàbit de fumar, aproximadament un 20% de la població de Vilafranca fuma, un percentatge lleugerament per sota del conjunt de Catalunya.

L'any 2018, les dades de les ABS de Vilafranca del Penedès indicaven un consum de tabac més baix en la zona del CAP Alt Penedès i més alt en la zona del CAP Vilafranca Nord.

El perfil de fumador correspon a persones entre 30-59 anys. A partir d'aquesta edat, l'hàbit de fumar es fa cada cop més infreqüent. Un 20% dels joves menors de 30 anys fuma, indicant una possible reducció d'aquest hàbit en la població jove.

Les diferències de gènere en l'hàbit de fumar s'han diluït pràcticament, especialment en les edats joves. Aquest fet és coherent amb la constatació que s'està observant d'un canvi en els patrons de consums de risc per gènere.

% Fuma tabac o cigarreta electrònica

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)
Per Catalunya: Enquesta de salut de Catalunya (2022)

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

% Fuma tabac o cigarreta electrònica		
% Sí (diàriament)		20%
Sexe	Femella	20%
	Masclle	21%
Edat	16 a 29 anys	20%
	30 a 44 anys	25%
	45 a 59 anys	24%
	60 a 74 anys	15%
	75 i més anys	9%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	24%
	A l'estranger	8%
Nivell d'estudis	Obligatoris o inferiors	26%
	Secundaris postobligatoris	20%
	Superiors	10%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	23%
	Entre 2.000 i 3.000 €	18%
	Més de 3.000 €	25%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	26%
	Dues o més persones a la llar	19%

Població consumidora de tabac de la població assignada a l'EAP de 15 anys i més 2018 (%)

Territori	Homes	Dones	Total
Vilafranca del Penedès 1	20,2	13,9	17,0
Vilafranca del Penedès 2	23,6	17,9	20,7
Mitjana Catalunya	22,3	16,1	19,2

Font: Indicadors de Salut comunitària. ABS 2018

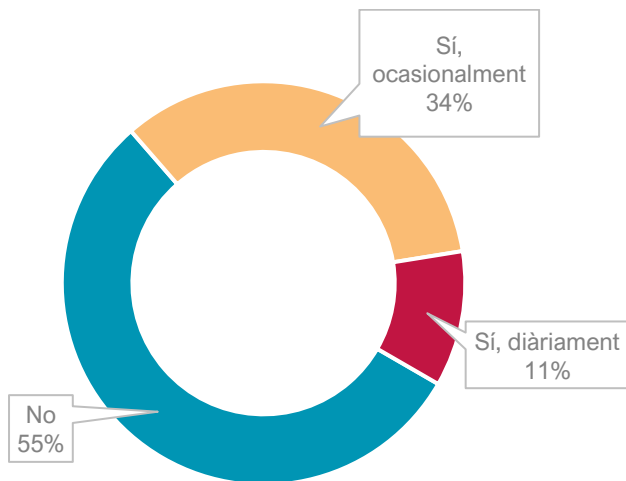
Consums de risc

Un 55% de la població diu no consumir normalment alcohol, mentre que un 45% ho fa ocasionalment durant la setmana o diàriament.

El perfil de consumidor d'alcohol diari està bastant masculinitzat i es correspon amb un perfil d'edat per sobre dels 60 anys. La població menor de 60 anys i especialment la més jove és molt infreqüent que faci un consum diari d'alcohol.

La població estrangera també fa molt poc consum d'alcohol diari, segons els resultats de l'enquesta.

Pregunta: % En es últimes dues setmanes ha begut alcohol?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

% Beu alcohol		
% Sí (diàriament)		11%
Sexe	Femella	6%
	Masclé	15%
Edat	16 a 29 anys	0%
	30 a 44 anys	4%
	45 a 59 anys	6%
	60 a 74 anys	35%
	75 i més anys	17%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	13%
	A l'estranger	2%
Nivell d'estudis	Obligatori o inferiors	9%
	Secundaris postobligatori	11%
	Superiors	11%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	15%
	Entre 2.000 i 3.000 €	6%
	Més de 3.000 €	0%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	16%
	Dues o més persones a la llar	10%

- Valor significativament per sota de la mitjana
- Valor significativament per sobre de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

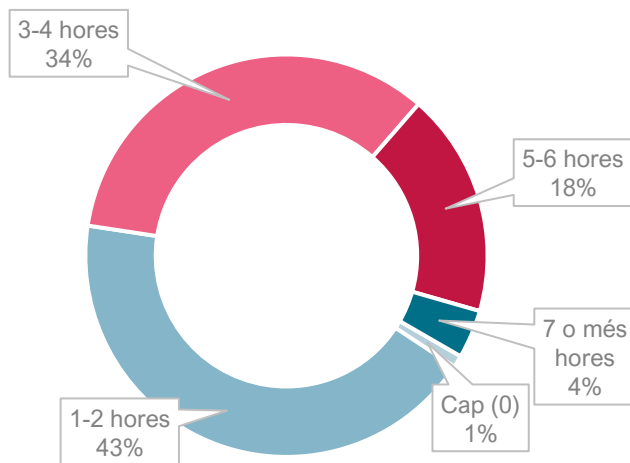
Consums de risc

L'entreteniment excessiu amb pantalles ha esdevingut en els darrers anys un focus de preocupació. Hi ha una elevada ocupació del temps lliure a aquest tipus d'entreteniment, relegant altres oportunitats de lleure menys sedentàries.

Els resultats de l'enquesta recolzen les raons d'aquesta preocupació: el promig d'hores diàries d'entreteniment de la població de 16 i més anys – sense comptar ús de pantalles per raons de feina o estudis – és de 3,3 hores. Els més joves (4,3) i els més grans (3,6) són els que més s'entretenen amb pantalles.

L'entreteniment amb pantalles és més habitual en les persones amb estudis baixos, demostrant l'especial penetració de la indústria tecnològica d'entreteniment en les classes baixes.

Pregunta: Quantes hores passes en un dia normal davant d'una pantalla, sense incloure el temps de feina o classe?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Pregunta: Quantes hores passes en un dia normal davant d'una pantalla, sense incloure el temps de feina o classe?		
Promig hores diàries d'entreteniment amb pantalles		3,3
Sexe	Femella	3,2
	Masclé	3,3
Edat	16 a 29 anys	4,3 ●
	30 a 44 anys	3,2
	45 a 59 anys	2,7
	60 a 74 anys	2,9
	75 i més anys	3,6
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	3,3
	A l'estranger	3,2
Nivell d'estudis	Obligatoris o inferiors	3,5
	Secundaris postobligatoris	3,4
	Superiors	2,6 ●
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	3,3
	Entre 2.000 i 3.000 €	3,0
	Més de 3.000 €	3,3
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	3,0
	Dues o més persones a la llar	3,3

- Valor significativament per sota de la mitjana
- Valor significativament per sobre de la mitjana

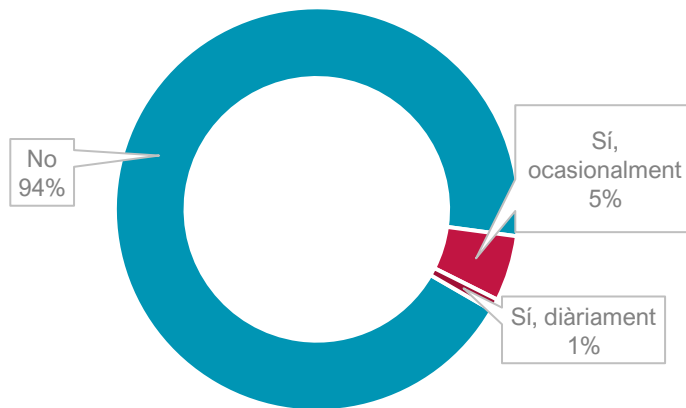
Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Consums de risc

El consum de marihuana i altres drogues és molt minoritari. Només un 6% de la població reconeix, a l'enquesta, consumir marihuana i només un 3% diu consumir altres drogues.

Les persones que afirmen consumir marihuana o altres drogues es concentren en edats entre 16 i 29 anys però també n'hi ha entre 30 i 60.

Pregunta: Pren marihuana o cànnabis ?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Prioritats de millora en l'estil de vida

Com a colofó, l'enquesta ha preguntat a la població què és el que més li agradaria millorar del seu estil de vida. Els resultats s'il·lustren en el diagrama de la pàgina següent.

Els desitjos canvien en funció de l'edat però tenen alguns denominadors comuns.

Un denominador comú en quasi totes les edats (excepte els majors de 75 anys) és disposar de més diners. Es tracta no tant d'un desig de millora de l'estil de vida sinó d'un **desig de millora de les condicions de vida**.

Abans dels 60 anys, un altre denominador comú de tots els grups d'edat i molt prioritzat per la majoria és el desig de disposar de més temps lliure. La **sensació de manca de temps personal** és una causa de malestar molt estesa en la població, tant en edat activa com estudiantil. En vinculació amb aquesta sensació, moltes persones voldrien tenir menys nivell d'estrès en el dia a dia, poder viure més tranquils, relaxats i descansar més.

Augmentar l'activitat física i esportiva és també un desig de millora compartit per les edats joves i de mitjana edat.

Entre els joves, destaca també el desig de millorar l'estil d'alimentació i fer més activitats.

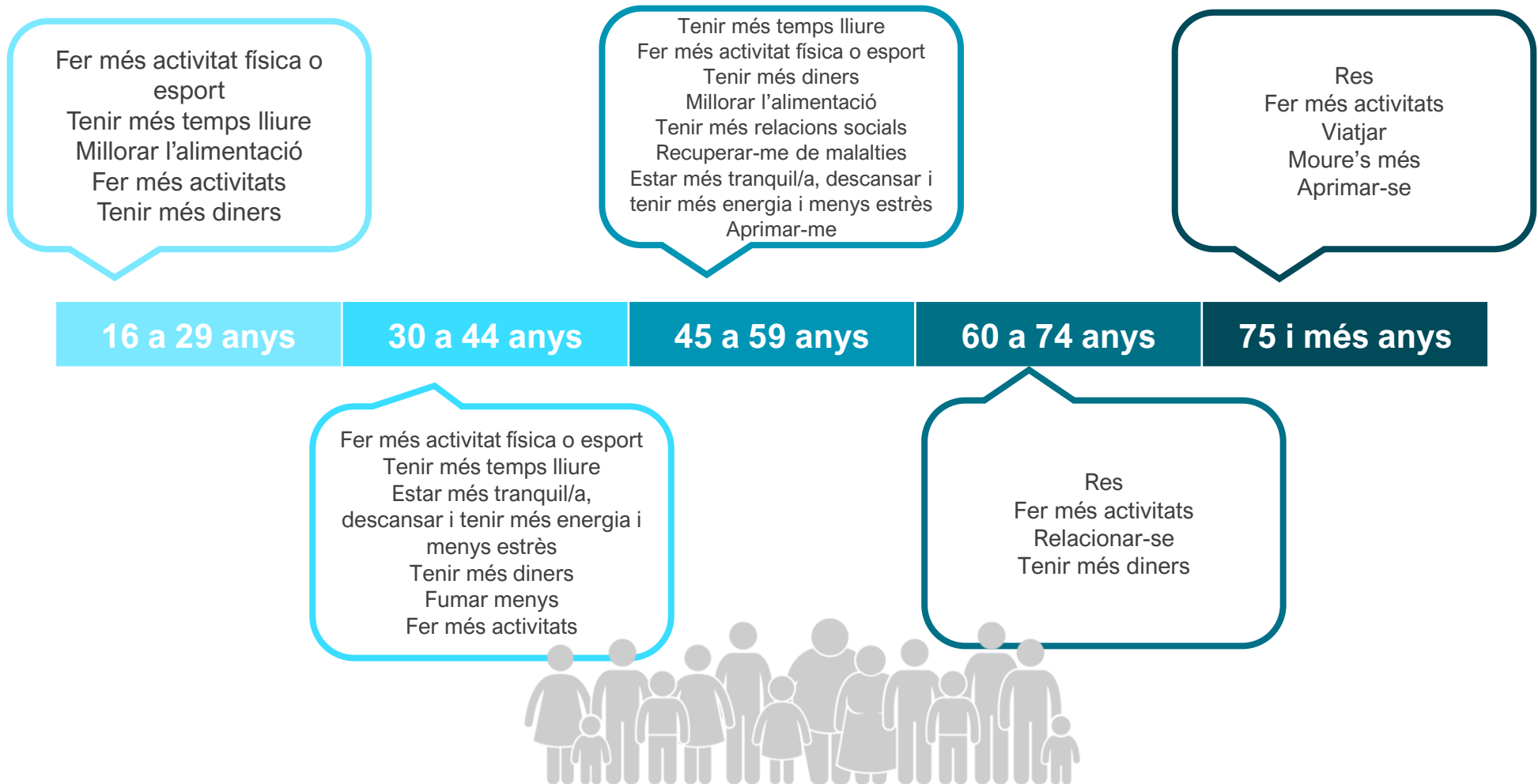
Entre els 30-44 anys, a més dels desitjos mencionats, destaca també el desig de deixar de fumar i fer més activitats. Entre els 45 i 59 anys, apareix el desig d'aprimar-se, tenir més vida social i recuperar-se de malalties.

Després dels 60 anys, el desig de canvis en l'estil de vida semblen anar a menys i hi ha més persones que afirmen no voler canviar res. Amb tot, es destaca voler fer més activitats, viatjar, moure's, relacionar-se i aprimar-se.

Diagrama. Què és el que més li agradaria millorar del seu estil de vida?

El diagrama mostra els principals desitjos de la població pel que fa a la millora del seu estil de vida, segons la seva edat. Els desitjos es van recollir mitjançant la pregunta oberta: “Què és el que més li agradaria millorar del seu estil de vida?”

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)

3.3. Què diuen els professionals i referents comunitaris sobre els estils de vida a Vilafranca del Penedès?

Aquesta tercera secció resumeix les aportacions i valoracions dels agents clau consultats sobre els estils de vida de la població de Vilafranca del Penedès. Els agents consultats inclouen professionals dels serveis sanitaris, personal tècnic de l'Ajuntament i referents d'associacions, equipaments i programes comunitaris. Els resultats es presenten diferenciats per temes: alimentació, activitat física i consums de risc:

Alimentació

Segons els professionals i referents comunitaris consultats, l'alimentació a Vilafranca del Penedès presenta una sèrie de punts forts i aspectes a millorar.

Punts forts

Comerç d'aliments saludables i sostenibles

- Hi ha un sector de la població i de comerciants que valoren la importància dels aliments saludables, de proximitat i sostenibles. Així, hi ha oferta d'establiments i mercats que faciliten l'accés a aquests aliments i clientela compromesa amb aquests productes. Es demostra, per exemple, en el Mercat dels Dissabtes, molt freqüentat i amb bona oferta de producte de temporada i de proximitat. Les parades de Productes de la terra del Mercat dels Dissabtes mantenen molta clientela i de totes les edats.
- D'altra banda, el mercat municipal, juntament amb el Servei

de Comerç de l'Ajuntament, despleguen una activitat contínua per promoure estils de vida saludables a través de l'alimentació. Això s'aconsegueix mitjançant iniciatives com tallers culinàries, accions per estimular la compra de productes locals, així com campanyes dirigides a la prevenció i la minimització dels envasos d'ús únic. Aquestes accions no només enriqueixen la cultura alimentària local sinó que també fomenten una major consciència i responsabilitat ambiental entre la població.

Alimentació saludable des de les escoles

- Les escoles bressol i de primària juguen un paper fonamental en la promoció d'hàbits d'alimentació saludable entre infants i les seves famílies.
- Les escoles bressol públiques destaquen per oferir exclusivament fruita com a esmorzar. Durant aquesta etapa, la majoria de famílies es mostren conscienciades i motivades per assolir una alimentació saludable a la llar.

El Pla “Salut, Escola i Comunitat” (PSEC) de Vilafranca del Penedès aglutina un ric ventall d’activitats de promoció de la salut a disposició de la comunitat educativa: alumnes i professionals dels centres educatius, AFA, etc. El Catàleg és una acció col·laborativa entre el Departament d’Educació, l’Ajuntament de Vilafranca, l’Agència de Salut Pública, l’ICS, el CatSalut i la Diputació de Barcelona, entre d’altres. El Catàleg aborda múltiples eixos de salut, incloent l’alimentació, l’activitat física, el benestar emocional, els consums de risc, etc.

En l’etapa de primària, s’impulsen diverses iniciatives, com ara el programa INFADIMED* (Infància i Dieta Mediterrània), que inculca els valors de la dieta mediterrània entre els més joves.

A més, unes poques escoles de Vilafranca del Penedès estan adherides al projecte “Escola Promotora de la Salut a l’Alt Penedès (EPSAP)**”.

Algunes escoles i les seves respectives Associacions de Famílies d’Alumnes (AFA) s’han sumat al programa “Bo Sa i D’aquí”, que fomenta el consum d’aliments locals i saludables dins l’àmbit escolar, reforçant el compromís de la comunitat educativa amb la salut i la sostenibilitat.

*El programa INFADIMED (Infància i Dieta Mediterrània) és un projecte de l’Institut Català de la Salut que se centra en la promoció d’hàbits alimentaris saludables i la prevenció de trastorns alimentaris. Aquest programa sol ser implementat en àmbits educatius, com ara escoles i llars d’infants, amb l’objectiu de conscienciar tant als infants com a les seves famílies sobre la importància d’una alimentació equilibrada i saludable.

**EPSAP és un projecte de treball en xarxa entre diferents agents educatius i sanitaris del Penedès (Departament d’Educació, Departament de Salut, Consell Català de l’Esport i l’Ajuntament de Vilafranca del Penedès) que té l’objectiu de fomentar un conjunt d’hàbits saludables (alimentació saludable, vida activa, promoció de l’activitat física) a través d’activitats a l’escola i recomanacions als infants i a les famílies.

Dificultats

Adhesió a la dieta mediterrània

- Vilafranca segueix la tendència general observada a Catalunya pel que fa a la transformació dels patrons alimentaris. Aquesta tendència es caracteritza per la baixa adhesió a la dieta mediterrània per part de la població jove, amb molt poc consum de fruita i verdura, peix i llegums i, en canvi, molt consum de carn, productes ultraprocessats i begudes ensucrades.
- La darrera enquesta a joves de 4t d’ESO es va fer el 2019 i mostra resultats més desfavorables en hàbits alimentaris respecte a l’anterior, de 2015. En concret:
  - Disminueix l’adherència a la dieta mediterrània
  - Augmenta el percentatge de nois i noies que no esmorzen al matí.
  - Augmenta al consum de begudes energètiques, refrescos, snacks, llaminadures i menjar ràpid.

Font: Enquesta d’hàbits relacionats amb la salut en alumnes de 4t d’ESO 2015-2019. Anàlisi de l’evolució temporal. Vilafranca del Penedès. Diputació de Barcelona

- Des de les escoles de primària i instituts es detecta que els esmorzars dels infants i adolescents no són del tot saludables.
- Els horaris intensius dels instituts públics, d'altra banda, obliguen els adolescents a dinar a hores inusualment tardanes (als volts de les 15:30 h i sense opció de menjador escolar) sent un factor que contribueix a desestructurar els horaris dels àpats i de la dieta.

Preu dels aliments

- L'encariment de l'alimentació i, especialment, de productes com l'oli o el peix, dificulten que la població amb ingressos baixos pugui seguir una alimentació equilibrada.

Indústria alimentària

- L'oferta alimentària està molt dominada per una potent indústria de productes ultraprocessats que aconsegueix penetrar en la dieta de totes les capes socials, especialment les que disposen d'un nivell econòmic i educatiu més baix.
- El màrqueting d'aquesta indústria és molt efectiu, tant a nivell d'atractiu, com d'assequibilitat i omnipresència en els punts de venda. Aquest context alimentari condiona i limita l'efectivitat de les accions de sensibilització envers l'alimentació saludable.

- La distribució d'aquests productes no només es fa en supermercats. També dins del petit comerç urbà hi ha una distribució creixent de productes ultraprocessats i de menjar ràpid. Addicionalment, les màquines expenedores de molts equipaments, inclús educatius, esportius i sanitaris, fan accessible begudes ensucrades, energètiques, brioixeria i demés ultraprocessats a la població en qualsevol moment.
- Aquests productes són rics en sucres, greixos, carbohidrats i sals que contribueixen a l'obesitat de la població. Tot plegat, la ubiqüitat d'aquestes productes, promoguda per la indústria alimentària, contribueix a fer de les ciutats un entorn *obesogènic*, és a dir, un entorn que convida constantment el consum de productes que faciliten el desencadenament de l'obesitat i altres malalties associades.
- La major part de la població coneix a grans trets les idees bàsiques de com ha de ser una dieta saludable però aquests coneixements no eviten els mals hàbits, ja que el ritme de vida, la manca de temps, els pocs coneixements pràctics de cuina i el màrqueting potent dels productes ultraprocessats orienta les decisions de compra de manera més impulsiva que racional.

Malbaratament alimentari

- Una part del menjar preparat i no consumit d'escoles i centres sanitaris es malbarata. No hi ha instaurats sistemes d'aprofitament d'aquest aliment cuinat i de qualitat.

Control dels establiments alimentaris

Es destaca una darrera dificultat, relativa al control dels establiments alimentaris i del seu compliment de la normativa d'higiene i seguretat alimentària:

- Vilafranca exerceix una funció de capitalitat per als municipis veïns a nivell de comerç i de serveis. Per aquesta raó, la ciutat té un teixit comercial molt desenvolupat. En canvi, els recursos de Salut Pública de l'Ajuntament per fer inspeccions dels establiments alimentaris esta dimensionada en funció de la seva població empadronada – no del seu teixit comercial- i això suposa que hi ha una infradotació de recursos per fer el degut control dels establiments alimentaris.
- Les dades de 2022 del Servei de Salut Pública sobre seguretat alimentària indiquen que la ciutat té uns 600 establiments alimentaris, dels quals s'han classificat en termes de risc un 70%. D'aquests, la majoria són de risc baix (57%), un 41% són de risc mig i un 2% són de risc alt.
- Durant el 2022 es van fer 93 visites d'inspecció. De les inspeccions realitzades, s'han derivat 39 advertiments i requeriments i 2 mesures cautelars i sancions.

Propostes

- Fomentar el consum de fruita per esmorzar i berenar. Per exemple, fent que sigui la única opció a l'hora del pati a l'escola. Estendre aquestes pràctiques a entitats esportives i de lleure adreçades a infants i adolescents.

- Continuar treballant per conscienciar la població de la importància de l'alimentació saludable, mitjançant tallers pràctics de cuina per a diferents públics i accions de dinamització. Per exemple:
  - Seguir treballant amb programes com INFADIMED a les escoles i amb les famílies.
  - Fer programes als mitjans de comunicació locals, tallers de receptes i cuina per a tota la població. De manera especial, ensenyar als joves a cuinar i a utilitzar receptes senzilles i saludables.
  - Implicar en aquestes accions als nutricionistes dels CAP. Seguir assessorant i informant a les famílies des de pediatria i des dels CAPs, per facilitar la planificació de menús adaptats a les seves característiques i necessitats.
  - Potenciar la compra de productes frescos de proximitat en el comerç local i el mercat.
  - Reforçar les orientacions sobre com dinar de manera saludable fora de casa.
  - Reforçar la informació sobre els aliments.
- Revisar els menús escolars (càterings) i garantir oferta de productes saludables a les cantines dels instituts.

- Continuar fent un seguiment dels hàbits alimentaris dels adolescents (per exemple, mantenint l'enquesta a 4art d'ESO, com a població sentinella).
- Continuar donant suport a les parades/comerços que prioritzen el consum sostenible/ecològic (incentius fiscals, reconeixement públic, per exemple).
- Fer més sensibilització sobre la venda responsable de begudes alcohòliques.
- Buscar mecanismes per aprofitar el menjar cuinat i no consumit. Desenvolupar un programa contra el malbaratament alimentari.
- Revisar les prestacions alimentàries per garantir una alimentació bàsica a tots els col·lectius vulnerables (sigui amb àpats a domicili, per recollir, menjadors socials o/i tallers per aprendre a fer receptes saludables i assequibles).
- Reforçar els recursos tècnics especialitzats del Servei de Salut Pública de l'Ajuntament per fer inspeccions dels establiments alimentaris i reforçar la tasca d'assessorament que pot fer amb ells per augmentar la qualitat de la seva oferta alimentària. En definitiva, generar una relació de confiança que vagi més enllà de les inspeccions.
- Assolir una major transparència informativa sobre el risc dels establiments alimentaris.

Activitat física

Punts forts

- La pràctica esportiva a Vilafranca gaudeix d'un estatus destacable amb un panorama ric de pràctica esportiva, tant de competició com de base. El teixit d'associacions i clubs esportius és molt ampli i la pràctica esportiva genera positivitat i relació social.
- Els Casals de la gent gran, les Associacions de Veïns i l'oferta privada complementen l'oferta d'activitats físic-esportives, fent-les arribar a un ampli nombre de barris i perfils de població.
- L'Ajuntament de Vilafranca s'ha implicat en promoure l'estil de vida saludable a través de diverses iniciatives, com la marcació de rutes per gaudir dels voltants del nucli, la difusió de curses i bicicletades.
- Es disposa d'instal·lacions molt rellevants com L'escorxador, el Complex aquàtic i la Zona Esportiva on es fan moltes activitats comunitàries d'activitat física. També la premsa i la televisió local fa un lloable labor de difusió de consells d'estils de vida saludable.
- Arrel de la pandèmia, s'ha estès la pràctica física informal en els espais públics, representant una nova forma d'ús dels espais lliures que està contribuint a la seva resignificació i ús.

Dificultats

- Com al conjunt de Catalunya, també a Vilafranca el nivell d'activitat esportiva de la població és molt desigual per raó de gènere, classe social i nivell educatiu. De manera especial, preocupa l'abandó de la pràctica esportiva en les noies adolescents i joves.
- D'altra banda, es critica el protagonisme de l'esport federat, en detriment de les oportunitats d'activitat esportiva de base no federada. Aquesta situació deixa molts adolescents, joves i adults fora de la pràctica esportiva.
- Algunes persones consultades creuen que caldria reforçar l'oferta d'activitats físiques gratuïtes o a preu reduït per a infants i adolescents per fomentar més la seva participació i reduir l'oci sedentari en aquestes edats.
- Així mateix, els familiars de persones (infants i adults) amb discapacitat troben a faltar activitats físico-esportives més inclusives amb els suports adients.
- S'observa una falta d'activitats gratuïtes per a menors de 65 anys (hi ha molts programes d'activitat física per a majors d'aquesta edat però no per a adults de mitjana edat).
- Es critica una certa massificació dels equipaments esportius i es demanda una major habilitació d'espais oberts i d'ús lliure, ben condicionats a nivell d'ombra, per fer pràctica esportiva per compte propi.

Propostes

- Adequar més espais per a la pràctica física informal en espais públics. Assegurar que cada barri tingui una dotació mínima d'aparells a l'aire lliure i pistes per a la pràctica esportiva de totes les edats.
- Assegurar una programació d'activitats físiques municipals per a totes les edats, cuidant de manera especial col·lectius amb un nivell de pràctica més baix: ex. noies adolescents, adults de mitjana edat, etc.
- Afavorir que les entitats, com les Associacions de Veïns, puguin oferir activitats esportives de qualitat dins el seu àmbit territorial.
- Habilitar una xarxa completa de carris bici (i d'aparcaments de bici) que fomenti el seu ús quotidià, especialment per anar als equipaments esportius i centres educatius.
- Continuar potenciant l'ús de les rutes per caminar.
- Continuar sensibilitzant sobre la importància de l'exercici físic en les seves diferents variants: aeròbic, anaeròbic, de tonificació, elasticitat, etc.
- Potenciar els CAP com a prescriptors d'activitat física i assegurar una oferta municipal d'activitats adient (ex. marxes nòrdiques) per a perfils amb una condició física desfavorable (ex. obesitat, diabetis, malalties degeneratives...).
- Oferir descomptes en l'abonament a equipaments esportius (ex. Complex Aquàtic) si s'hi va derivat des de prescripció social dels serveis sanitaris.
- Facilitar que el complex Aquàtic i els clubs esportius ofereixin activitats d'esport inclusiu, amb personal qualificat, on es puguin integrar persones amb discapacitat.
- Posar en marxa una estratègia que garanteixi l'accés de tots els infants i adolescents a activitats extraescolars físic-esportives.

Consums de risc i addiccions

Punts forts

En l'àmbit dels consums de risc i les addiccions, es destaquen dos grans fets positius, interrelacionats:

- Vilafranca disposa des de fa anys d'un pla de drogues que treballa especialment la prevenció i ha generat recursos i serveis de gran valor. Actualment, el pla vigent és el III Pla local sobre drogues i pantalles de Vilafranca del Penedès 2020-2024 (InDrogs). S'espera renovar en breu el pla, per donar continuïtat a aquesta planificació. El Pla compta amb una tècnica de prevenció de Drogues, que coordina els plans sobre drogues del Consell Comarcal de l'Alt Penedès, Sant Sadurní d'Anoia i Vilafranca del Penedès.
- Sota el paraigua del Pla local sobre drogues, s'ha creat el Servei d'assessorament familiar d'alcohol i altres drogues (SAFAD), que és un dels principals i més valorats recursos d'intervenció del municipi en l'àmbit de les addiccions.

Dificultats

Les principals preocupacions que emergeixen de la consulta a professionals i referents comunitaris sobre consums de risc i addiccions giren entorn a la qüestió de les pantalles, les oportunitats de lleure del jovent i el consum d'alcohol:

- Quant a les pantalles, s'alerta de l'abús generalitzat que en fa tota la població, no només jove:

- En el cas dels joves, preocupa el fet que les pantalles està afectant la manera com socialitzen i que, en alguns casos, deriva en cyberassetjament i en aïllament.
  - En el cas dels adults, hi ha també un mal ús que afecta les dinàmiques de comunicació familiars i esdevenen un mal referent per als fills.
  - En el cas de la gent gran, s'observa un consum molt elevat – similar al dels joves – i preocupa el fet que sigui un grup de població especialment vulnerable a estafes.
- Quant a les oportunitats de lleure del jovent, es reitera que falten espais d'oci dins del municipi on els joves puguin relacionar-se i divertir-se amb més presència de referents adults, no vinculats al consum d'alcohol i a pràctiques de risc.
  - Pel que fa al consum d'alcohol, es destaca que no només és un consum normalitzat (com arreu de Catalunya), sinó que inclús a Vilafranca és un consum promocionat des de l'administració pública local, pel fet de ser un motor econòmic i cultural a la comarca. En aquest sentit, es crea una incoherència de missatges ambientals entre la promoció d'hàbits saludables que es fa des de Salut Pública i el patrocini de festes municipals per part d'empreses de la indústria del vi. Es considera que l'administració pública hauria d'evitar aquestes contradiccions.

Propostes

- Renovar el Pla local sobre drogues i pantalles, per mantenir una planificació de prevenció i intervenció de cara als quatre propers anys.
- Estendre en major mesura les accions de prevenció, tant en alcohol com en pantalles, a les edats adultes, ja que són una franja d'edat desatesa a molts nivell, també en el d'addiccions, i són el principal referent dels joves.
- Reforçar les mesures destinades a sensibilitzar sobre l'ús de les pantalles des de la primera infància fins a la vellesa.
- Consensuar amb els centres educatius i des del Consell Escolar Municipal mesures per evitar mals usos de pantalles en els centres.
- Introduir mesures de difusió de les campanyes que permetin arribar millor al públic diana, prioritzant actuacions directes a peu de carrer o en entorns de consum i fent partícips d'aquestes campanyes a persones que han patit addiccions.
- Evitar la promoció del consum d'alcohol des de l'administració pública o, si més no, garantir que aquest consum es produeix sota uns paràmetres responsables i compatibles amb la salut.
- Mantenir o reforçar les mesures antitabac, per continuar reduint aquest hàbit.

4. Suport social i participació comunitària

4.1. El suport social i la participació comunitària com a determinant de salut

El suport social i la participació comunitària són fonamentals per a la salut de les persones per diverses raons:

- **Benestar emocional:** La interacció i el suport social poden millorar el benestar emocional. El sentiment de pertinença i d'acceptació dins d'una comunitat o grup social pot augmentar l'autoestima i la satisfacció personal.
- **Resiliència:** Les xarxes de suport ajuden les persones a afrontar les adversitats de la vida, proporcionant recursos emocionals, informatius i pràctics. Això augmenta la resiliència, la capacitat de recuperar-se davant les dificultats. En moments de crisi o desastres, les xarxes de suport social i comunitari són essencials per proporcionar ajuda immediata i sensació de seguretat.
- **Promoció de hàbits saludables:** Els grups socials i comunitaris poden influir en els comportaments i actituds relacionats amb la salut, facilitant hàbits saludables com l'exercici físic.
- **Salut física:** un bon suport social pot tenir un impacte positiu en la salut física, incloent una millor recuperació després d'una malaltia.

El suport social i comunitari d'una població sorgeix, en part, espontàniament de les relacions socials entre persones. Però és un aspecte que, com altres determinants de salut, pot ser estimulat per l'acció política i associativa.

En aquest sentit, una política de salut pot ser, també, una política de foment de l'acció comunitària i de la participació en salut.

4.2. Què ens diu la població sobre el seu suport social i participació comunitària?

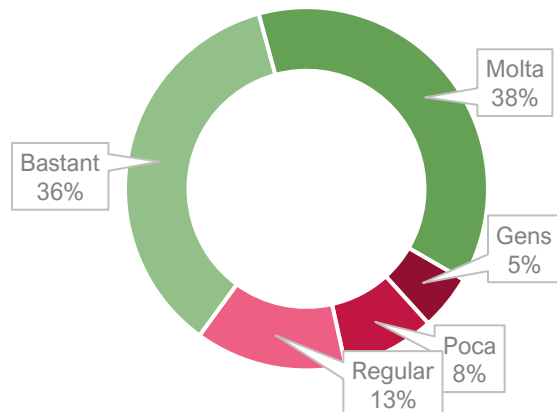
Aquesta secció mostra els resultats de l'enquesta realitzada a la població de Vilafranca del Penedès relacionats amb el suport social i la participació comunitària.

Suport en cas de malaltia

Tres de cada quatre persones de Vilafranca del Penedès afirmen tenir ajuda de familiars i amics en cas de posar-se malalts. Un 27% afirma disposar poc d'aquest ajut. Es tracta d'un nivell general de suport en cas de malaltia lleugerament baix.

Les persones que diuen tenir menys suport són les persones més grans de 75 anys, les que viuen soles, amb estudis o/i ingressos baixos. Per tant, trobem un perfil de població on se sumen múltiples factors de vulnerabilitat social i de salut.

Pregunta: Rep ajuda quan està malalt/a dels seus familiars, amics...?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Pregunta: Rep ajuda quan està malalt/a dels seus familiars, amics...?		
	% Gens, poc o regular	27%
Sexe	Femella	30%
	Masclle	23%
Edat	16 a 29 anys	17%
	30 a 44 anys	30%
	45 a 59 anys	26%
	60 a 74 anys	25%
	75 i més anys	40%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	26%
	A l'estranger	30%
Nivell d'estudis	Obligatori o inferiors	33%
	Secundaris postobligatori	21%
	Superiors	24%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	32%
	Entre 2.000 i 3.000 €	15%
	Més de 3.000 €	21%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	37%
	Dues o més persones a la llar	25%

- Valor significativament per sota de la mitjana
- Valor significativament per sobre de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

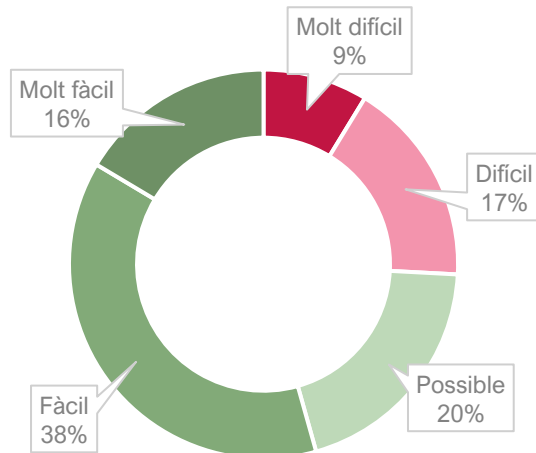
Suport en cas de malaltia

Les respostes a l'enquesta indiquen que poc més de la meitat de la població de Vilafranca opina que li seria fàcil o molt fàcil demanar ajut als seus veïns en cas necessari per una situació de malaltia. Un 20% opina que li seria possible i un 26% ho troba difícil.

Les persones que troben que els seria més difícil demanar ajut als seus veïns en cas necessari són les d'origen estranger i les menors de 45 anys. Aquest fet és indicatiu de què són col·lectius que, segurament, tenen una relació veïnal més pobre i inestable.

Les persones amb estudis superiors i de més de 45 anys mostren, en canvi, més facilitat en aquest sentit.

Pregunta: Li seria fàcil demanar ajuda a algun veí en cas que la necessités si es posés malalt/a?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Pregunta: Li seria fàcil demanar ajuda a algun veí en cas que la necessités si es posés malalt/a?		
% Fàcil o molt fàcil		54%
Sexe	Femella	58%
	Masclé	50%
Edat	16 a 29 anys	48%
	30 a 44 anys	42%
	45 a 59 anys	64%
	60 a 74 anys	63%
	75 i més anys	53%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	58%
	A l'estranger	43%
Nivell d'estudis	Obligatori o inferiors	49%
	Secundaris postobligatoris	57%
	Superiors	61%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	52%
	Entre 2.000 i 3.000 €	63%
	Més de 3.000 €	58%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	60%
	Dues o més persones a la llar	54%

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

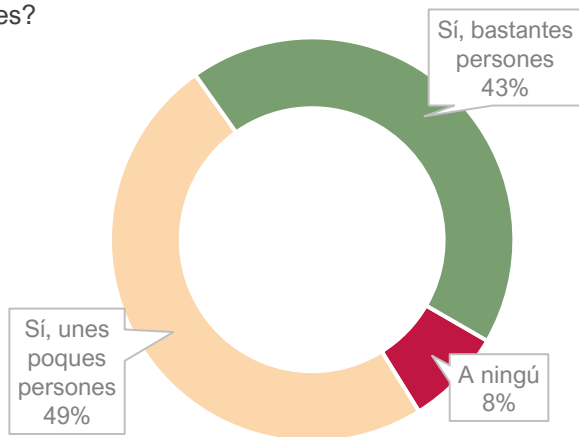
Suport emocional

Pràcticament tota la població enquestada afirma tenir persones amb qui compartir les seves angoixes o problemes: un 43% moltes i un 49% unes poques persones. Un 8% de la població afirma no tenir a ningú.

Entre les persones que destaquen per tenir bastantes persones amb qui compartir angoixes i problemes, destaquen les menors de 45 anys. També les que tenen estudis superiors i ingressos mitjans o alts.

La població major de 60 anys té, en canvi, cercles més reduïts per compartir angoixes i problemes, com també passa en el cas de persones que viuen soles. Tot plegat, són dades que apunten a la necessitat real de programes contra la soledat.

Pregunta: Té algú amb qui compartir les seves angoixes o problemes?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Té algú amb qui compartir les seves angoixes o problemes?		
% Bastantes persones		43%
Sexe	Femella	49%
	Masclé	38%
Edat	16 a 29 anys	53%
	30 a 44 anys	55%
	45 a 59 anys	43%
	60 a 74 anys	29%
	75 i més anys	26%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	42%
	A l'estranger	48%
Nivell d'estudis	Obligatoris o inferiors	36%
	Secundaris postobligatoris	42%
	Superiors	58%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	38%
	Entre 2.000 i 3.000 €	58%
	Més de 3.000 €	63%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	19%
	Dues o més persones a la llar	47%

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

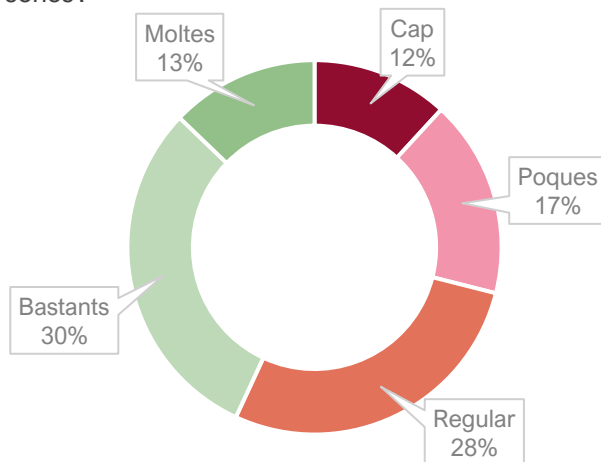
Suport emocional

Un 43% de la població diu tenir bastants o moltes invitacions per quedar i distreure's amb altres persones, sent aquest un bon indicador de xarxa de relacions socials.

Un 28% afirma tenir “regular” d’invitacions i un 29% poques o gens. Per tant, un 57% de la població té una vida social més aviat poc activa, segons la seva autopercepció.

Les persones amb menys relació social, quant a invitacions per sortir, serien les de més de 75 anys, les d’estudis baixos i les que viuen soles. Totes elles acumulen diversos indicadors de baix suport social. En canvi, la població més jove, amb estudis superiors i ingressos mitjos o elevats són les que tenen més oportunitats de relació social.

Pregunta: Té invitacions per quedar i distreure's amb altres persones?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Té invitacions per quedar i distreure's amb altres persones?		
% Bastants o moltes		43%
Sexe	Femella	43%
	Masclle	43%
Edat	16 a 29 anys	57%
	30 a 44 anys	47%
	45 a 59 anys	39%
	60 a 74 anys	37%
	75 i més anys	34%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	45%
	A l'estranger	36%
Nivell d'estudis	Obligatoris o inferiors	33%
	Secundaris postobligatoris	46%
	Superiors	56%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	36%
	Entre 2.000 i 3.000 €	56%
	Més de 3.000 €	71%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	26%
	Dues o més persones a la llar	46%

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

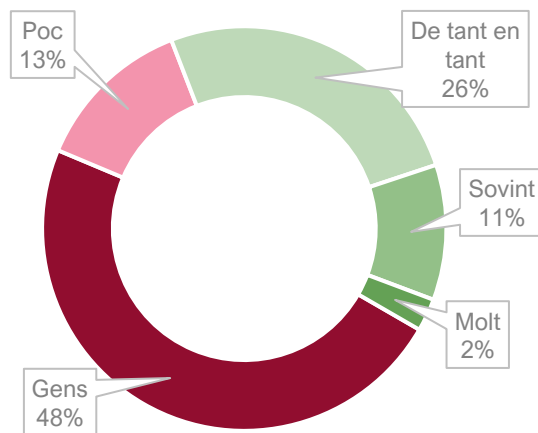
Participació en activitats

Entorn un 13% de la població participa assíduament en activitats del municipi, com per exemple activitats culturals, esportives o festives. Un 26% addicional participa de manera més ocasional.

Per contra, un 13% afirma participar poc i un 48% (quasi la meitat de la població) afirma no participar-hi gens.

Aquests resultats ens indiquen un grau de mobilització comunitària més aviat baixa de la població i socialment desigual. El perfil de persones més participatives són les que tenen estudis i ingressos superiors. Per contra, els estudis baixos i l'origen estranger serien dos factors de risc d'exclusió en la participació comunitària a Vilafranca.

Pregunta: Participa en activitats del poble? (per exemple, activitats culturals, esportives, festives, etc.)

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Participa en activitats del poble? (per exemple, activitats culturals, esportives, festives, etc.)		
% Sovint o molt		13%
Sexe	Femella	13%
	Masclle	14%
Edat	16 a 29 anys	11%
	30 a 44 anys	11%
	45 a 59 anys	18%
	60 a 74 anys	13%
	75 i més anys	11%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	15%
	A l'estranger	9%
Nivell d'estudis	Obligatori o inferiors	8%
	Secundaris postobligatori	14%
	Superiors	23%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	10%
	Entre 2.000 i 3.000 €	20%
	Més de 3.000 €	21%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	14%
	Dues o més persones a la llar	13%

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

4.3. Què diuen els professionals i referents comunitaris sobre el suport social i la participació comunitària a Vilafranca del Penedès?

Aquesta secció resumeix les aportacions i valoracions dels agents clau consultats sobre el suport social i la participació comunitària a Vilafranca del Penedès. Els agents consultats inclouen professionals dels serveis sanitaris, personal tècnic de l'Ajuntament i referents d'associacions, equipaments i programes comunitaris.

Els professionals i referents comunitaris de Vilafranca del Penedès consultats destaquen els següents punts forts i febles sobre el suport social i comunitari a Vilafranca del Penedès:

Suport social

Punts forts

- Per atendre el fenomen de la soledat no volguda, Vilafranca compta amb el projecte "Obrint Camins" del Servei de la Gent Gran de l'Ajuntament de Vilafranca. A través d'un sistema de trucades i de la coordinació entre professionals i voluntariat, el projecte dona suport emocional a les persones amb sentiment de solitud.
- Es valoren també molt positivament els grups de Benestar Emocional que organitzen els RBEC (referents de benestar emocional dels CAPs) i que es dirigeixen a diferents grups d'edat. Per exemple, a l'Espai La Nau es fan grups dirigits a adolescents.

- Vilafranca compta amb un ric teixit associatiu en diversos àmbits, entre ells el de la salut.

Dificultats

- El personal del CAP alerta de què detecten moltes persones amb baix suport social, no només entre gent gran sinó també entre joves i adults de mitjana edat. Aquesta manca de suport es detecta a través de qüestionaris on es recullen diferents indicadors de suport social de les persones usuàries del CAP. Es considera que caldria activar més iniciatives per vincular aquestes persones entre elles i amb la comunitat.
- En relació amb l'anterior, es crida l'atenció sobre la situació d'aïllament i poc suport social en què es troben algunes persones immigrants residents a Vilafranca, amb poca xarxa familiar i poc domini de la llengua, especialment si són nouvingudes.

- Finalment, alguns professionals exposen que a vegades tenen dificultats per saber a quins recursos de la ciutat es poden derivar persones que estan passant per situacions traumàtiques de salut i que necessiten suport.

Propostes

La principal proposta en aquest àmbit és mantenir una cooperació estable entre Ajuntament, CAP i entitats per:

- Desplegar la prescripció social integrant els àmbits social i sanitari i identificant els actius valuosos per donar suport a les persones que ho necessiten per motius de salut o aïllament social.
- Mantenir una estructura que permeti connectar amb els col·lectius més vulnerables (persones grans, dependents o que viuen aïllades) per poder-les contactar si es produeixen situacions d'emergències i per poder fer un seguiment de la seva situació.
- Ampliar a altres grups d'edat, més enllà de la població gran, els programes i grups de suport per abordar la solitud no volguda.
- Oferir més recursos d'atenció, orientació i suport mutu a les famílies sobre criança i salut. De manera particular, crear recursos de suport específics per a famílies amb infants amb trastorns i discapacitats, més enllà del CDIAP i del CSMIJ.
- Crear grups de suport i acompanyament a persones cuidadores de familiars dependents per raó de salut, discapacitat o vellesa.
- Reactivar l'Oficina d'entitats i voluntariat i integrar-la en el sistema de prescripció social.
- Dinamitzar una bossa de voluntariat i de professionals amb formació específica per a projectes de suport social a persones amb dificultats socials i de salut.
- Crear oportunitats de relació i participació comunitària per a les persones nouvingudes de procedència estrangera, contribuint alhora a l'aprenentatge de la llengua.
- Prestar formació i suport logístic a les associacions per posar en marxa i mantenir espais de trobada i suport mutu.
- Donar suport específic a les associacions de salut per poder tirar endavant les seves activitats i fer més xarxa entre elles i altres entitats del municipi.

Participació i vida comunitària

Punts forts

- Vilafranca té un gran teixit d'associacions i agrupacions socials que col·laboren per oferir oportunitats d'activitat per al temps lliure i la participació de la població. Aquestes oportunitats són actius de salut valuosos, en tant que aporten benestar i contribueixen a un estil de vida actiu.
- El municipi disposa d'equipaments com el Casals de gent gran, el Complex Aquàtic, Cal Bolet -Auditori, l'Espai Jove la Nau, l'Aula d'Extensió Universitària, el cinema Kubrick, etc. que ofereixen gran diversitat d'activitats socioculturals i físiques.
- Per a les persones grans, l'Ajuntament ofereix un programa d'activitats d'envelliment actiu molt complet.
- Tant el teixit associatiu com l'Ajuntament estan compromesos amb l'objectiu de reduir les barreres que fan que, actualment, l'accés a les oportunitats de participació social i cultural siguin desiguals a la ciutat. Aquestes desigualtats es donen per raó de discapacitat, ingressos, origen i nivell educatiu, especialment.
- En aquest sentit, es valora el treball que s'està fent des de la regidoria de Cultura i les associacions culturals per garantir una programació cultural cada cop més inclusiva de les persones amb discapacitat. El Programa Apropa Cultura n'és

un exemple.

- Pel que fa a la participació social a través del voluntariat, es destaca que l'Oficina d'entitats i voluntariat de l'Ajuntament és un molt bon recurs, inclús com a forma de prescripció social amb objectius de salut. Es considera que caldria potenciar més el seu funcionament.

Dificultats

- Un repte principal de la participació social a qualsevol municipi és aconseguir que tota la població participi en alguna mesura en la vida social i cultural de la ciutat, i no només un cercle reduït de persones. Hi ha capes de població a la que sembla no arribar la informació o bé que no tenen l'hàbit adquirit de participar en la vida comunitària, o que no tenen ingressos suficients per pagar activitats culturals o bé que necessitarien un acompanyament per fer el pas de participar-hi.
- Un fet que ha estat destacat de manera reiterada per les persones consultades en aquesta diagnosi és que Vilafranca ha perdut la majoria dels seus locals urbans d'oci nocturn (pubs, discoteques), perdent-se espais de relació que havien estat significatius en el passat i que també contribuïen a dinamitzar la vida social i cultural. Algunes persones consideren que les polítiques han sigut molt restrictives amb els locals d'oci nocturn i han contribuït a aquesta desaparició.

- En el cas de la població jove, la manca d'espais d'oci nocturn està comportant que es concentri més en les pistes esportives, mes allunyades del nucli urbà i sense referents adults, generant-se més risc de consum excessiu d'alcohol (botellades), baralles i conductes sexuals de risc.
- Quan no van a les pistes esportives, els joves tendeixen a desplaçar-se a altres localitats, com Vilanova i la Geltrú, sigui amb cotxe o tren, amb el risc que comporten aquests desplaçaments a les nits i a la matinada. Les opcions d'oci del jovent es complementen, actualment, amb l'entreteniment quotidià amb pantalles.
- Tot plegat fa que es vegin riscos per a la salut en les tendències d'oci del jovent i que es reclami un major ventall de propostes d'activitats assequibles i participació comunitària per a joves i adolescents. Des de la política de joventut i des dels moviments d'Esplai estan sorgint iniciatives en aquest sentit, com les jornades formatives D-Forma't.
- Pel que fa a les oportunitats de lleure i participació dels infants que puguin funcionar com a actius de salut, es destaca en positiu l'existència de diferents esplais. Tanmateix, es nota a faltar una major diversitat de famílies, infants i adolescents participants en aquets moviments.
- Entre els infants i adults amb alguna limitació de salut mental o discapacitat intel·lectual, es recull la queixa per les poques alternatives d'oci inclusiu disponibles, perdent-se oportunitats de relació i d'integració social.

Propostes

- Dinamitzar espais i activitats de lleure i participació gratuïtes, especialment per a joves. Així mateix, difondre en major mesura l'activitat d'equipaments juvenils, com l'Espai Jove la Nau o els esplais.
- Crear espais de coordinació entre entitats, serveis municipals, equipaments i serveis sanitaris per idear propostes d'activitats que puguin arribar a públics cada cop més amplis i diversos.
- Col·laborar entre Ajuntament i entitats del municipi per dinamitzar una xarxa de centres cívics i altres espais amb activitats comunitàries per a totes les edats i perfils socials, incloent també persones amb discapacitats i malalties mentals o físiques. Potenciar les Associacions de Veïns i els centres cívics als barris per crear xarxes comunitàries a nivell veïnal.
- Dotar als consells i taules de participació, que agrupen entitats i Ajuntament, d'un major poder decisor i d'execució, i no només de consulta o informació.
- Donar suport a la tasca de les associacions i potenciar la seva participació en la planificació de les polítiques de salut de la vila, a través del Consell de salut i de comissió específiques i operatives de treball dins d'aquest.

5. Atenció sanitària

CAP Vilafranca Nord

5.1. Els serveis sanitaris com a determinant de salut

Els serveis sanitaris són fonamentals per a la salut per diverses raons:

- **Prevenió de malalties:** Els serveis sanitaris proporcionen programes de vacunació, exàmens mèdics regulars i campanyes d'educació per a la salut, que ajuden a prevenir malalties infeccioses i no infeccioses. Això inclou la detecció precoç de problemes de salut que poden ser tractats abans que esdevinguin més greus.
- **Diagnòstic i tractament:** Ofereixen mitjans per al diagnòstic i tractament de malalties i lesions. L'accés a tractaments efectius i a tecnologies mèdiques avançades pot salvar vides i millorar significativament la qualitat de vida de les persones amb malalties cròniques o agudes.
- **Cura continuada:** Per a les persones amb malalties cròniques, com la diabetis o la hipertensió, els serveis sanitaris proporcionen el seguiment i la gestió necessaris per controlar la seva condició, prevenir complicacions i mantenir la millor qualitat de vida possible.
- **Suport psicològic i mental:** A més de la cura física, els serveis sanitaris ofereixen suport en matèria de salut mental, ajudant a les persones a abordar trastorns com la depressió, l'ansietat i altres condicions de salut mental.
- **Resposta a emergències:** En situacions d'emergència, com accidents, desastres naturals o brots de malalties, els serveis sanitaris són essencials per a l'atenció immediata, el tractament de lesions i la prevenció de brots epidèmics.
- **Promoció de la salut pública:** Els serveis sanitaris juguen un paper clau en la promoció de la salut pública a través de campanyes d'educació, monitorització de l'estat de salut de la població i implementació de polítiques sanitàries.

En resum, els serveis sanitaris són crucials per mantenir i millorar la salut individual i col·lectiva, reduir la morbiditat i contribuir al desenvolupament social de la societat.

5.2. Què diuen les dades sobre els serveis sanitaris de Vilafranca del Penedès?

Aquesta secció compila les dades oficials obtingudes de registres públics que proporcionen una primera informació sobre els serveis sanitaris de Vilafranca del Penedès. Com a complement a les dades, s'ofereixen claus interpretatives que ressalten factors a considerar per al desenvolupament d'una política de salut local eficaç.

La població de Vilafranca del Penedès té garantit el dret a l'atenció sanitària a través de la xarxa pública i concertada de centres d'atenció primària i especialitzada.

A nivell d'atenció primària, Vilafranca del Penedès disposa de:

- **CAP Alt Penedès** (o ABS Vilafranca 1): És el CAP més antic de Vilafranca, ubicat al centre històric. Integra l'EAP (Equip d'Atenció Primària). Està gestionat per l'ICS.
- **CAP de Vilafranca Nord** (o ABS Vilafranca 2): El CAP Vilafranca Nord va ser construït a 2014. Integra l'EAP (Equip d'Atenció Primària) i l'ETAP (Equip territorial d'atenció pediàtrica), que centralitza la cobertura de bona part de la comarca. A Vilafranca s'aplica el model d'atenció pediàtrica centralitzada des de 2008, doncs va ser prova pilot d'aquest nou model, que està previst estendre a tot Catalunya. Està gestionat per l'ICS.

En casos d'urgències el cap de setmana o a les nits, la població té a disposició l'Hospital Comarcal Alt Penedès i els serveis telefònics (061) del Servei Català de la Salut.

Per a l'atenció hospitalària, especialitzada i urgent, la població de Vilafranca del Penedès té assignat l'Hospital Comarcal Alt Penedès, ubicat a la mateixa localitat. L'Hospital s'integra dins

del Consorci Sanitari Alt Penedès-Garraf.

Pel que fa a l'atenció especialitzada en salut mental, els centres de referència són:

- Centre de Salut Mental d'Adults (CSMA) Alt Penedès, ubicat al CAP de Vilafranca Nord i gestionat per Hermanas Hospitalarias.
- Centre de Salut Mental Infanto Juvenil (CSMIJ) Alt Penedès, ubicat al CAP de Vilafranca Nord i gestionat per Hermanas Hospitalarias.
- CASD (Centre d'Atenció i Seguiment en Drogodependències), ubicat al CAP de Vilafranca Nord i gestionat per Hermanas Hospitalarias.
- Hospital de dia de salut mental Alt Penedès, ubicat a Vilafranca, prop del CAP de Vilafranca Nord. Està gestionat per l'Hospital Sant Joan de Déu.
- Servei de Rehabilitació Comunitària de Vilafranca del Penedès, ubicat a l'Hospital de dia de salut mental.

La infografia a continuació mostra el detall dels recursos disponibles en salut mental a l'Alt Penedès:

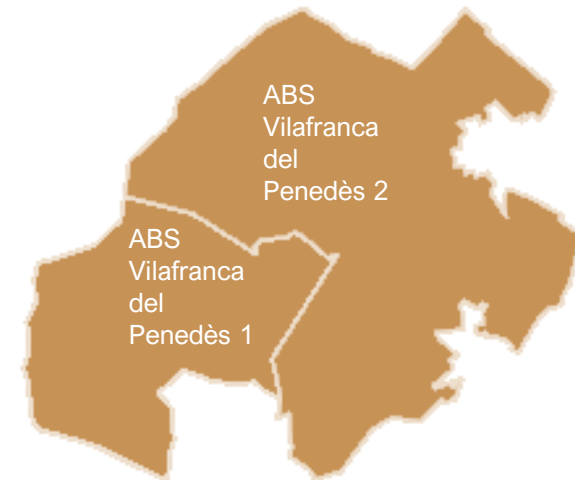

5. Atenció sanitària

Per a l'atenció precoç de problemes de desenvolupament infantil, Vilafranca del Penedès té el CDIAP l'Espiga com a punt de referència. És un servei concertat amb l'ICASS del Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa als serveis d'atenció intermèdia per a pacients crònics o amb discapacitat que requereixen una atenció tant sanitària com social, Vilafranca del Penedès disposa del Centre Sociosanitari Ricard Fortuny.

Des de finals de 2023, Vilafranca disposa també de la Unitat de Valoració de la Discapacitat i Dependència a l'Alt Penedès.

CAP Alt Penedès (1)

Centre d'Atenció Primària Vilafranca Nord (2)

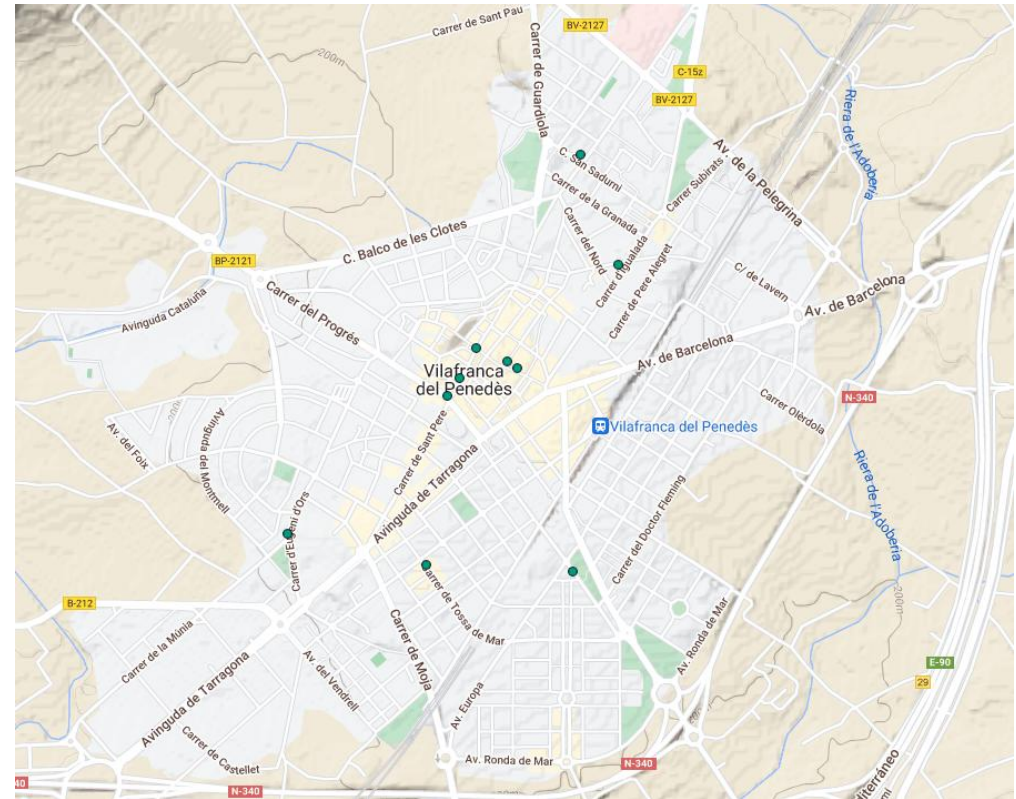
La xarxa de serveis sanitaris de referència de Vilafranca del Penedès es complementa amb una xarxa de 12 farmàcies.

Les farmàcies, a banda de dispensar receptes de medicaments, fan una labor de promoció i prevenció de la salut de la població.

D'entre les funcions reconegudes pels Col·legis de farmacèutics de de les farmàcies es destaca:

- Orientar, aconsellar i acompanyar als clients en temes de salut.
- Participar en campanyes de cribratge i sensibilització.
- Fer seguiment de malalties cròniques (control de pes, tensió, colesterol, etc.)
- Preparació de blísters, a través del sistema personalitzat de dosificació (SPD).

Farmàcies de Vilafranca del Penedès. Any 2024

Font: Farmacias.es

Desfibril·ladors

Vilafranca del Penedès disposa de Desfibril·ladors Externs Automàtics (DEA) repartits estratègicament per tota la ciutat. El mapa il·lustra el ventall d'equipaments públics on es poden trobar aquests aparells, que s'acompanyen de formació per al seu ús i d'una tasca continuada de supervisió i manteniment.

- 📍 Ajuntament de Vilafranca
- 📍 Policia Local
- 📍 Casal Gent Gran Espirall
- 📍 Camp de futbol municipal
- 📍 Camp de futbol de l'Espirall
- 📍 Pavelló d'hoquei i patinatge
- 📍 Pavelló poliesportiu
- 📍 Gimnàs Mestre Recasens
- 📍 Mercat de la Carn
- 📍 Mercat de Sant Salvador
- 📍 L'Escorxador
- 📍 Teatre Cal Bolet
- 📍 Auditori municipal Maria Rosa Juncosa

Xarxa de desfibril·ladors de Vilafranca del Penedès

Font: Ajuntament de Vilafranca del Penedès

Activitat de les ABS

L'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya publica algunes dades sobre l'activitat dels diferents centres sanitaris. Les dades fan referència a desembre de 2022.

Els quadres de les pàgines a continuació recullen alguns dels indicadors més rellevants relatius a l'activitat de les dos ABS de Vilafranca (Vilafranca Alt Penedès i Vilafranca Nord).

Hi podem observar el següent:

L'ABS Vilafranca 1 – Alt Penedès té una població assignada de quasi 20 mil persones. Un 3,6% d'aquesta població té un nivell socioeconòmic molt baix. Els percentatges de risc socioeconòmic de la població es troben en nivells similars al conjunt de Catalunya.

L'ABS Vilafranca 1- Alt Penedès té una sèrie d'indicadors d'atenció i satisfacció per sota dels nivells mitjans del conjunt de Catalunya.

La població assignada i atesa és el 72,5% quasi deu punts percentuals per sota del conjunt de Catalunya. El nombre de visites anuals per persona atesa (5,7) està també per sota del nivell mig de Catalunya (7,8). El percentatge de visites presencials (59%) està també per sota (64% a Catalunya).

És destacable que els nivells de satisfacció de la població usuària del CAP estan per sota dels nivells de referència a Catalunya: el promig de satisfacció global és de 6,7 sobre 10. El menys valorat és la facilitat per obtenir dia de visita i l'atenció al taulell. El tracte del personal metge i, sobretot, infermer, rep una valoració més elevada, propera a les mitjanes de Catalunya,

Finalment, l'ús de la Meva Salut és l'únic indicador amb valors més positius a la mitjana de Catalunya, amb un 64% d'usuaris que en fa ús.

L'ABS Vilafranca 2 – Vilafranca Nord té una població assignada més elevada, amb més de 26 mil persones. Un 4,2% d'aquesta població té un nivell socioeconòmic molt baix, percentatge una mica superior al conjunt de Catalunya i de l'ABS Vilafranca 1.

L'ABS Vilafranca 2 té indicadors inusualment baixos respecte a Catalunya pel que fa a població assignada i atesa (64,6%) i visites anuals per usuari (4,6). Les visites presencials són el 56%, un valor també baix.

Com en el cas de l'ABS Vilafranca 1, els nivells de satisfacció de la població usuària del CAP estan per sota dels nivells de referència a Catalunya: el promig de satisfacció global és de 6,87 sobre 10. El menys valorat és la facilitat per obtenir dia de visita i l'atenció al taulell. El tracte del personal infermer i, sobretot, metge, és molt més elevat i en nivells similars a Catalunya.

Un 51% de la població usuària fa ús de la Meva Salut, per sota del conjunt de Catalunya.

En suma, es pot afirmar que les dades del 2022 mostraven uns indicadors poc favorables al grau d'activitat dels dos CAP i a la satisfacció de la població amb ells.

Activitat de les ABS

Característiques de la població assignada a les ABS de Vilafranca del Penedès. Any 2022

Nom	Titularitat	Població assignada	% amb nivell socioeconòmic molt baix	< 18.000 € (renda anual)	% Renda inferior a 18.000 €)	Exempts de copagament farmacèutic (2018)
ABS Vilafranca del Penedès 1	Institut Català de la Salut	19.961	3,6%	11.681	58,5%	3,6%
ABS Vilafranca del Penedès 2	Institut Català de la Salut	26.604	4,2%	15.506	58,3%	4,2%
Catalunya		7.653.253	3,7%	4.640.545	60,6%	4,0

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

Indicadors d'atenció i satisfacció dels usuaris de les ABS de Vilafranca del Penedès. Any 2022

Nom	% Població assignada i atesa	Visites anuals per habitant	% Visites presencials (desembre 2022)	Facilitat pel dia de visita. % Respostes positives	Tracte personal del taulell % Respostes positives	Tracte personal metge o metgessa % Respostes positives	Tracte del personal infermer % Respostes positives	Satisfacció dels usuaris. Puntuació global	Utilització de La Meva Salut (usuaris)
ABS Vilafranca del Penedès 1	72,5%	5,7	59%	39%	64,4%	87,2%	92,2%	6,72	64,3%
ABS Vilafranca del Penedès 2	64,6%	4,6	56%	37%	65,1%	93,0%	90,5%	6,87	51,3%
Catalunya	82%	7,8	64%	56%	76,2%	92,1%	93,6%	7,37	56,8%

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

Activitat de les ABS

Pel que fa a les dades sobre l'eficàcia de l'atenció de les dos ABS Vilafranca del Penedès, les dades apunten el següent:

ABS 1 – Alt Penedès

L'ABS 1 – Alt Penedès té valors més favorables respecte al conjunt de Catalunya pel que fa a:

- Hospitalitzacions evitables (atribuïbles a una baixa capacitat de resolució des de l'atenció primària).
- Població major de 75 anys atesa per ATDOM (Atenció a Domicili).

L'ABS 1 – Alt Penedès té valors similars al conjunt de Catalunya pel que fa a nombre de receptes per assignat i consumidor i despesa farmacèutica generada.

Els valors de l'ABS 1 són una mica més desfavorables pel que a:

- Percentatge de pacients amb faringoamigdalitis tractats de manera inadequada amb antibiòtics (es considera inadequat quan es prescriuen antibiòtics per a faringoamigdalitis d'origen víric o sense diagnòstic confirmat que indiqui que l'origen bacterià).
- Percentatge de població polimedicada.
- Percentatge de pacients amb ansietat amb prescripció inadequada de benzodiazepines (és consideren inadequats tractaments superiors a 50 dies).

ABS 2 – Vilafranca Nord

L'ABS 2 – Vilafranca Nord té valors més favorables respecte al conjunt de Catalunya pel que fa a:

- Nombre de receptes per assignat i consumidor i despesa farmacèutica generada.
- Hospitalitzacions evitables (atribuïbles a una baixa capacitat de resolució des de l'atenció primària).
- Percentatge de població polimedicada.

Els valors són similars a Catalunya quant a:

- Percentatge de pacients amb faringoamigdalitis tractats de manera inadequada amb antibiòtics (es considera inadequat quan es prescriuen antibiòtics per a faringoamigdalitis d'origen víric o sense diagnòstic confirmat que indiqui que l'origen bacterià).
- Percentatge de pacients amb ansietat amb prescripció inadequada de benzodiazepines (és consideren inadequats tractaments superiors a 50 dies).
- Població major de 75 anys atesa per ATDOM (Atenció a Domicili).

Mes enllà dels valors actuals i de la comparativa amb Catalunya, els indicadors presentats són objectius de millora per al conjunt dels ABS. Per tant, en tots els casos és important mantenir un treball continuat per aconseguir una evolució de millora en aquests indicadors.

Activitat de les ABS

Indicadors d'efectivitat i eficiència de les ABS de Vilafranca del Penedès. Any 2022

Nom	Pacients polimedocats* amb més de 10 principis actius	Ús inadequat de benzodiazepines en ansietat (desembre 2022)	Ús inadequat d'antibiòtics en faringitis en adults (desembre 2022)	Hospitalitzacions potencialment evitables** (per atenció inadequada a primària) Per 100.000 habitants	Població atesa al programa d'atenció domiciliària (ATDOM)*** (desembre 2022)	Receptes per assignat	Receptes per consumidor	Despesa farmacèutica (per assignat)	Despesa farmacèutica (per consumidor)
ABS Vilafranca del Penedès 1	4,3%	0,9%	73,6%	774	1,4%	20,6	27,7	241€	323€
ABS Vilafranca del Penedès 2	3,5%	0,7%	53,7%	856	1,0%	16,6	24,9	200€	289€
Catalunya	3,9%	0,8%	53,6%	913	1,1%	19,4	28,2	238€	335€

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

***Pacients polimedocats:** mesura el nombre de pacients per cada 100.000 als quals s'ha dispensat més de 10 medicaments en un mes.

****Taxa d'hospitalitzacions potencialment evitables:** indicador indirecte de la capacitat de resolució de l'atenció primària. Aquest indicador mesura les hospitalitzacions evitables per patologies seleccionades com insuficiència cardíaca, MPDC, asma, complicacions per diabetis, pneumònia bacteriana, deshidratació, infeccions urinàries, angina de pit i hipertensió. S'assumeix que aquestes patologies que són ateses a nivell hospitalari podrien haver estat resoltes mitjançant un control adequat de la malaltia en l'àmbit de l'atenció primària. Un adequat tractament ambulatori redueixen les hospitalitzacions potencialment evitables. Les taxes baixes indiquen una millor prevenció.

*** **L'atenció domiciliària (Programa ATDOM):** mesura la població e 75 anys i més del municipi que ha estat atesa al seu domicili per l'EAP. És un servei clau per a pacients crònics complexos i que tenen dificultats per desplaçar-se als centres i serveis de salut.

Consum de fàrmacs

La racionalització del consum de fàrmacs és un dels objectius prioritaris de millora del sistema sanitari públic.

Les dades aportades per l'AQUAS fins a 2022 ens informen de l'evolució del consum entre la població de Vilafranca del Penedès de fàrmacs receptats habituals per respondre a infeccions bacterianes, tractar la diabetis o la hipercolesterolèmia.

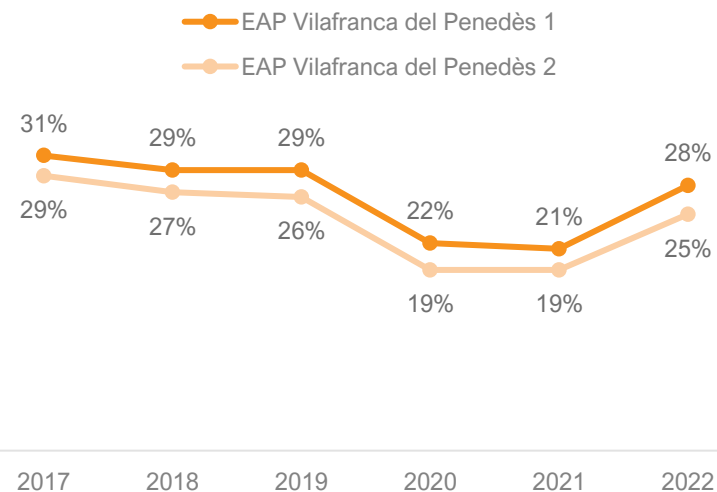
Els antibiòtics són, amb diferència, el fàrmac més consumit. El seu consum segueix una tendència només lleugerament decreixent en el temps (al marge dels mínims enregistrats durant el temps en què va ser obligatori l'ús de mascaretes per la pandèmia). L'ABS 1 té una major taxa de pacients amb consum d'antibiòtics respecte al conjunt de Catalunya i de l'ABS 2.

Els hipocolesteremiants i els antidiabètics orals també són més consumits pels usuaris de l'ABS 1 en comparació amb Catalunya i l'ABS 2, que en aquest cas té un grau de prescripció baix.

Pacients consumidors d'antibiòtics, antidiabètics i hipocolesteremiants. Vilafranca del Penedès 2022

Nom	% Pacients consumidors d'antidiabètics orals	% Pacients consumidors d'hipocolesteremiants	% Pacients consumidors d'antibiòtics
EAP Vilafranca del Penedès 1	6,3%	14,1%	27,6%
EAP Vilafranca del Penedès 2	5,0%	9,7%	24,6%
Catalunya	6,0%	12,7%	23,5%

Evolució temporal del nombre de pacients consumidors d'antibiòtics. Vilafranca del Penedès

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

Consum de psicofàrmacs

Pel que fa al consum de psicofàrmacs, **les dades mostren un augment del consum receptat d'antidepressius des de l'any 2020 fins a 2022 tant al CAP 1 com 2.**

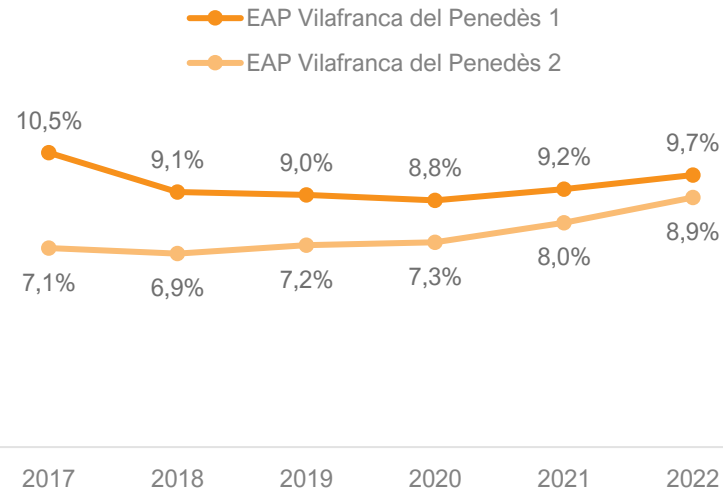
El perfil consumidor està molt feminitzat en totes les edats. És destacable la concentració de persones consumidores d'antidepressius en les edats entre 40 i 54 anys, especialment en les dones.

L'ABS 1 fa una major prescripció d'antidepressius que l'ABS 2, si bé cal destacar que ambdós CAP se situen per sota de la mitja de Catalunya en la prescripció d'aquest fàrmac.

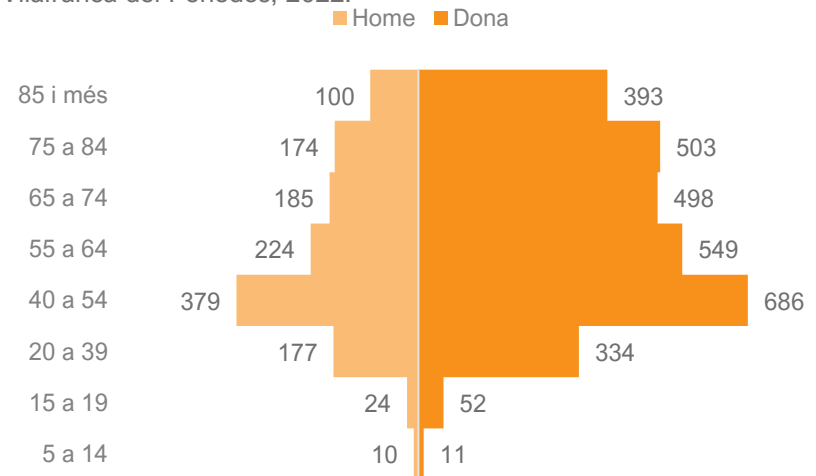
La prescripció d'antipsicòtics és menys habitual i segueix uns percentatges similars a Catalunya.

Territori. Any 2022	% Pacients consumers d'antipsicòtics	% Pacients consumers d'antidepressius
EAP Vilafranca del Penedès 1	3,7%	9,7%
EAP Vilafranca del Penedès 2	3,3%	8,9%
Catalunya	3,7%	11,7%

Evolució temporal del nombre de pacients consumers d'antidepressius. Vilafranca del Penedès.

Edat i sexe dels pacients consumers d'antidepressius. Vilafranca del Penedès, 2022.

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

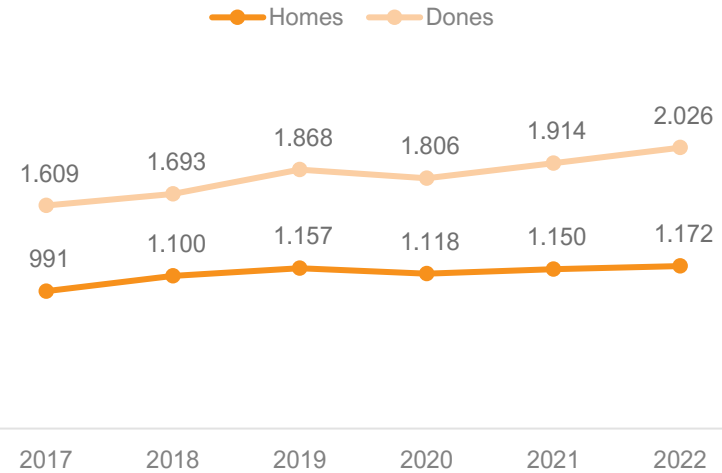
Atenció a la salut mental: adults

La salut mental ha esdevingut una de les principals preocupacions a nivell de Catalunya. Ja era una preocupació abans de la pandèmia, per l'infradesenvolupament de la xarxa d'atenció de salut mental.

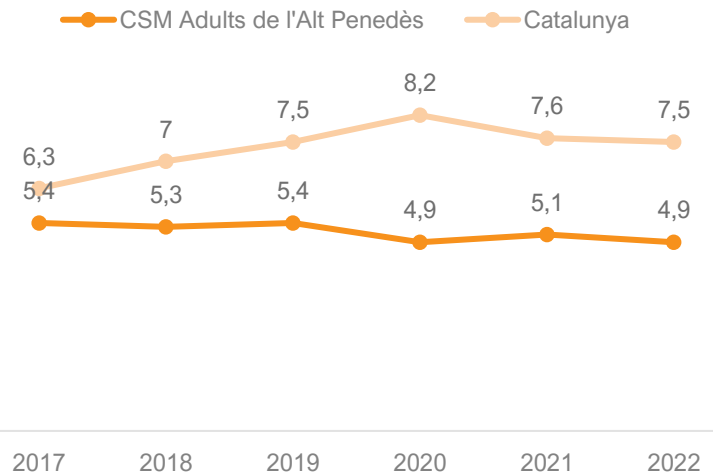
El CSMA de l'Alt Penedès va fer l'any 2022 una mitjana de 4,9 visites per pacient (la mitjana Catalunya el mateix any va ser de 7,5). L'evolució de la mitjana de visites per persona atesa al CSMA es manté estable entre 2020 i 2022. Abans de 2020, la mitjana per visites era lleugerament superior, tot i que també inferior a Catalunya.

El nombre de persones ateses pel CSMA ha tendit a augmentar entre 2019 i 2022, lleugerament en el cas dels homes i acusadament en el cas de les dones, que són el 63% dels usuaris del CSMA.

Evolució de pacients atesos al CSM Adults de l'Alt Penedès.

Visites per persona atesa. Comparativa i evolució temporal 2017-2022

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

Atenció a la salut mental: infants

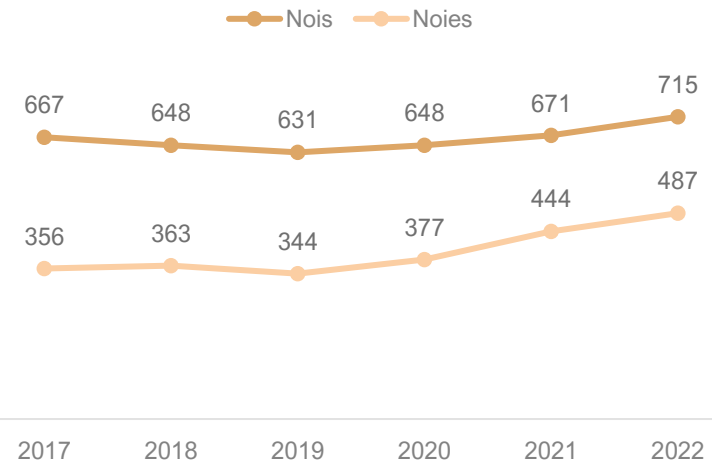
Es disposa d'algunes dades de l'atenció especialitzada en salut mental proporcionada pel CSMIJ de l'Alt Penedès.

Actualment, els nois representen el 60% dels casos atesos i les noies el 40%.

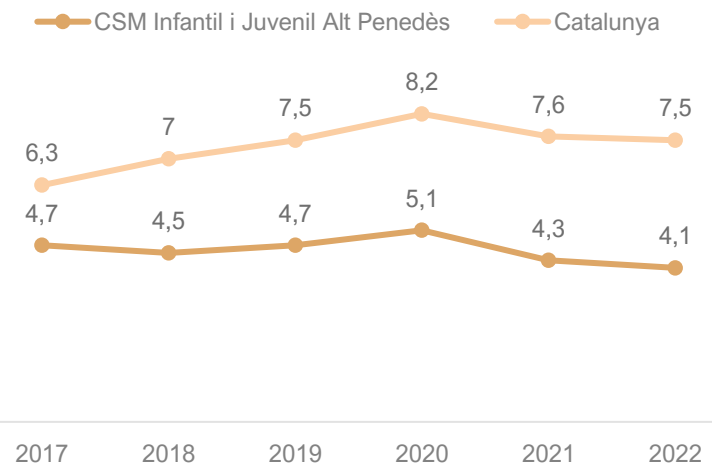
S'observa que l'evolució d'infants i adolescents atesos segueix una tendència ascendent en els nois i, especialment, en les noies, on aquest augment és accentuat des de 2019.

El promig de visites per pacient al CSMIJ de de 4,1, clarament inferior al promig dels CSMIJ de Catalunya, amb 7,5 visites de promig per any i pacient. A més, el promig de visites segueix una tendència descendent des de 2020. És probable que aquest indicador sigui degut a què no s'ha donat al CSMIJ un augment dels recursos d'atenció proporcional a l'augment de casos.

Persones ateses. CSM Infantil i Juvenil de l'Alt Penedès. 2022

Visites per persona atesa. Comparativa i evolució temporal 2017-2022

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

Residències i centres de dia

Amb dades de 2020, Vilafranca del Penedès disposa de 309 places de residència per a gent gran i 119 places de centre de dia.

Les places residencials són majoritàriament d'iniciativa social i pública. En el cas de les places de centre de dia, hi ha places d'iniciativa pública, social i també mercantil.

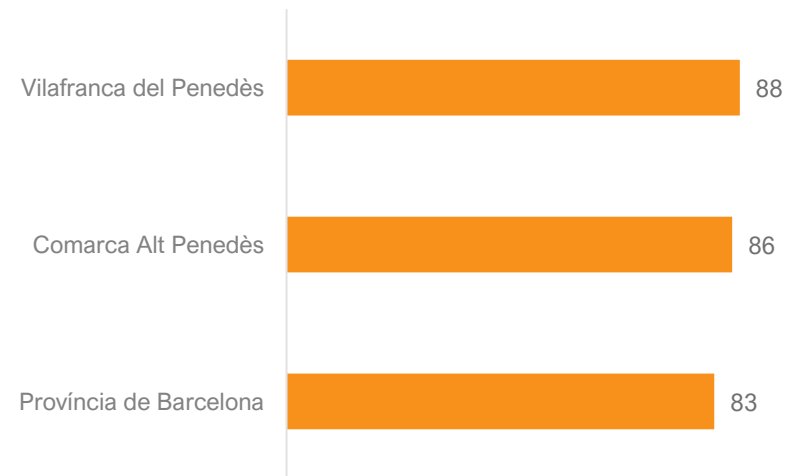
El nombre de places en residències per a gent gran per cada 1.000 persones de 65 anys o més està per sobre de la mitjana de la comarca i de Catalunya (88 en comparació a 86 a la comarca i 83 a Catalunya).

Aquest fet apunta a una possible lleugera major facilitat d'accés a aquest tipus de serveis per part de la població gran de Vilafranca del Penedès.

Places en residències i centres de dia per a gent gran segons tipologia. Vilafranca del Penedès 2020.

Tipus	Iniciativa pública	Iniciativa social	Iniciativa mercantil	Total
Places en residències per a gent gran	111	198	0	309
Places centre de dia	55	20	44	119

Percentatge de places residencials ofertades respecte 1.000 habitants majors de 65 i més. Any 2020

Font: Programa Hermes. Diputació de Barcelona

5.3. Què ens diu la població sobre l'atenció sanitària a Vilafranca del Penedès?

Aquesta secció mostra els resultats de l'enquesta realitzada a la població de Vilafranca del Penedès relacionats l'atenció sanitària.

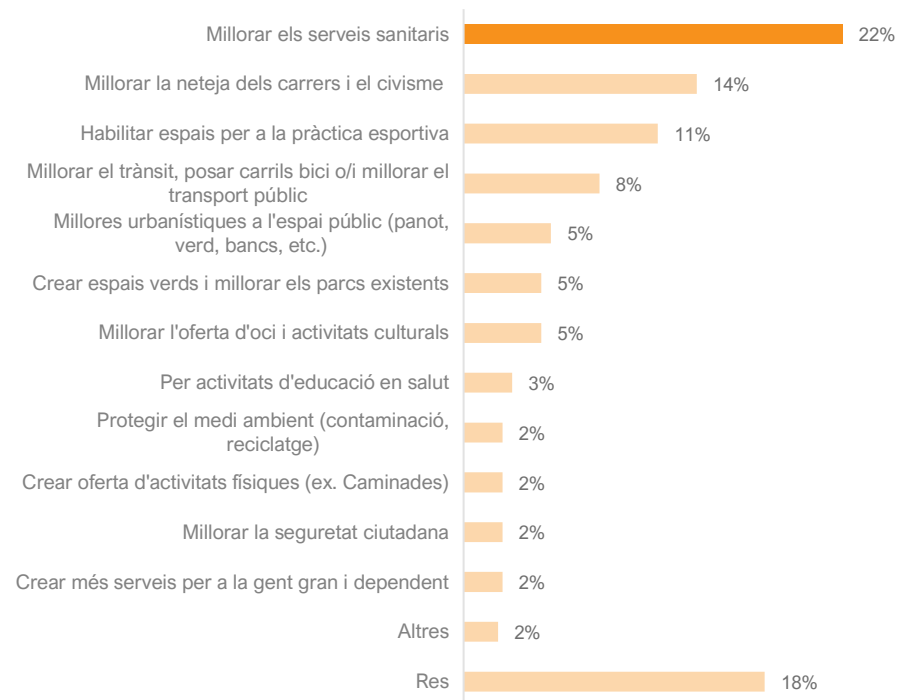
Prioritats de millora

Quan es demana a la població alguna proposta per millorar la salut de les persones a Vilafranca del Penedès, les propostes més freqüents tenen a veure amb els serveis sanitaris.

Com es veu en el gràfic, un 22% de les persones enquestades que han fet propostes de millora han indicat algun aspecte relacionat amb la sanitat.

Es destacable que un percentatge elevat de persones fa esment a altres qüestions, com són la neteja i civisme a la ciutat, la demanda de més espais per a la pràctica esportiva i la millora del trànsit (a nivell de vehicles, carrics bici i transport públic).

Pregunta: Què creu que es podria millorar a Vilafranca del Penedès per afavorir la seva salut i la d'altres persones?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

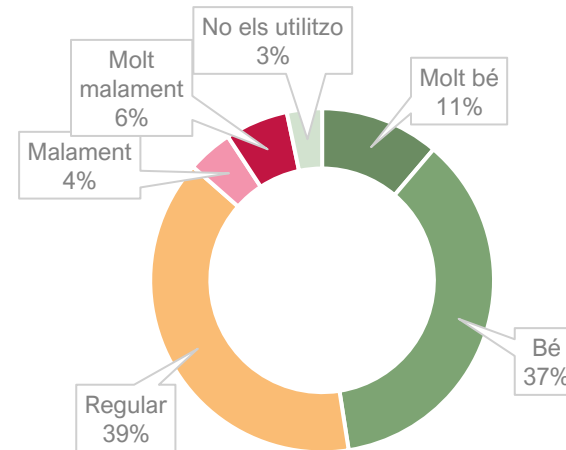
Satisfacció amb els serveis sanitaris

De manera més concreta, un 48% de la població de Vilafranca valora bé o molt bé els serveis sanitaris públics de la ciutat. Un 3% prefereix no opinar perquè no els utilitza. Un 49% té una opinió entre regular i dolenta.

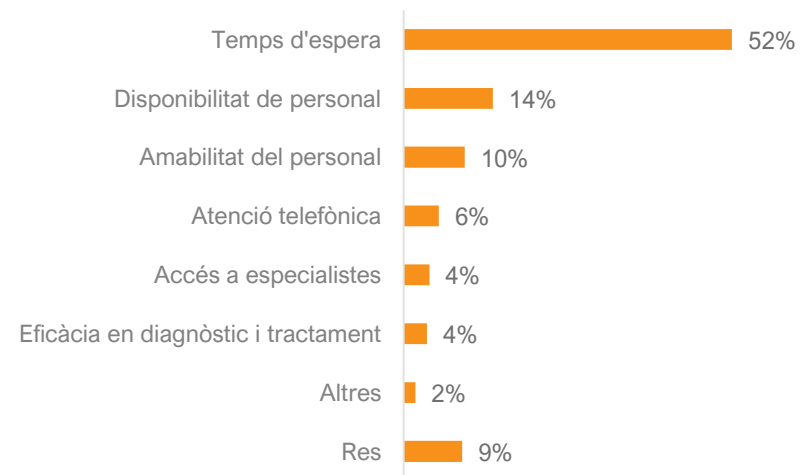
S'ha preguntat a les persones què és el que més els agradaria que millorés dels serveis sanitaris de la ciutat. Les respostes (obertes) poden agrupar-se en 6 grans raons.

- La primera té a veure amb els temps d'espera (sigui per obtenir dia de visita, per fer proves de diagnòstic, per ser intervingut, per ser atès el dia de la visita, etc.). Una de cada dues persones amb opinió negativa es queixa d'aquest tipus de demores.
- La segona gran raó, a molta distància de la primera però relacionada amb aquesta, té a veure amb la percepció de què manca personal en els serveis sanitaris i, a més, que aquest rota molt i sovint està de baixa. Tot plegat, els equips d'atenció es perceben com insuficients i minvat.
- En tercer lloc apareix la demanda d'una atenció més amable, referint-se sovint al personal administratiu de taulell i en ocasions puntuals al personal metge i infermer.
- En relació amb l'anterior, apareix una quarta demanda que té a veure amb millorar l'atenció telefònica. L'enquesta recull la queixa de què costa molt contactar per telèfon amb el CAP per demanar hora, de manera que es fa necessari desplaçar-se per demanar cita.
- En cinquè lloc es recull la demanda de tenir més facilitats per accedir als especialistes. Per últim, algunes persones es queixen de l'eficàcia del diagnòstic o tractament que han rebut.

Pregunta: Com valora els serveis sanitaris públics de la ciutat?

Pregunta: Què és el que més l'agradaria que millorés dels serveis sanitaris de la ciutat?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

Cobertura sanitària

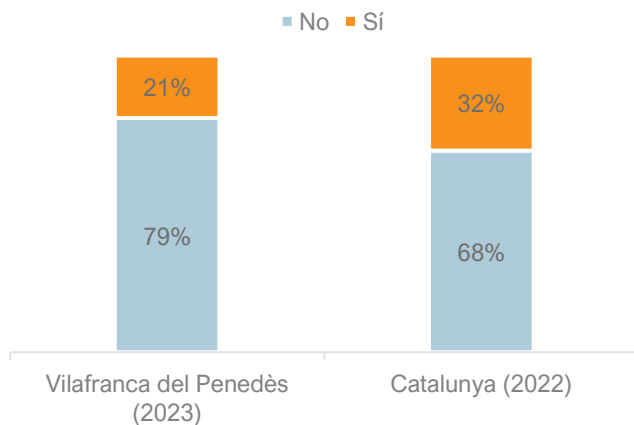
Segons l'enquesta ciutadana, un 21% de la població de Vilafranca del Penedès disposa de doble cobertura sanitària, ja que té accés a la xarxa pública i disposa, a més, d'algun tipus d'assegurança privada. Aquest percentatge és inferior al del conjunt de Catalunya, on s'estima que un 32% de la població disposa d'assegurança privada.

El baix accés a la sanitat privada se suma a uns nivells de visita en l'atenció primària pública també baixos, com hem vist anteriorment.

Les persones amb més cobertura privada són les que tenen estudis superiors i ingressos entre mitjans i alts. Tenir doble cobertura és més habitual entre les persones majors de 30 anys.

Les persones amb menys cobertura privada són les que tenen estudis i ingressos baixos i les persones estrangeres.

Pregunta: Disposa d'alguna assegurança sanitària privada?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)
Per Catalunya: Enquesta de salut de Catalunya (2022)

Pregunta: Disposa d'alguna assegurança sanitària privada?			
		% Sí	21%
Sexe	Femella		19%
	Masclle		23%
Edat	16 a 29 anys	●	13%
	30 a 44 anys		23%
	45 a 59 anys		24%
	60 a 74 anys		21%
	75 i més anys		20%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya		24%
	A l'estranger	●	11%
Nivell d'estudis	Obligatori o inferiors		16%
	Secundaris postobligatori		15%
	Superiors	●	39%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	●	13%
	Entre 2.000 i 3.000 €	●	35%
	Més de 3.000 €		29%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar		23%
	Dues o més persones a la llar		21%

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

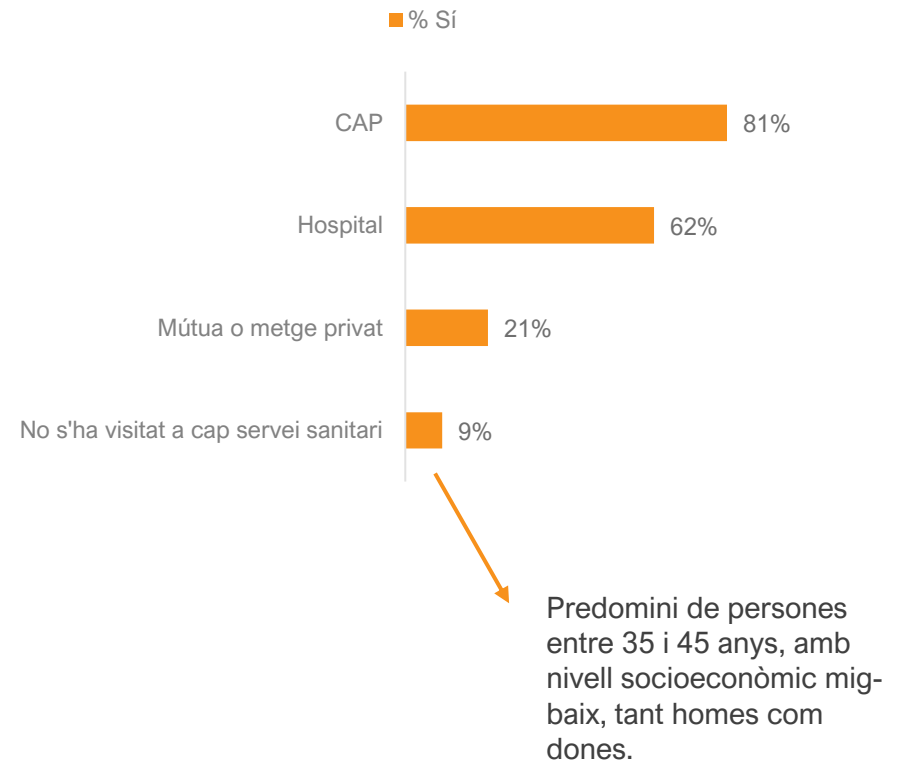
Cobertura sanitària

Segons l'enquesta ciutadana, 'només' un 9% de la població no s'hauria visitat a cap mena de servei mèdic durant el darrer any. La resta, 91%, s'han visitat a un o varis tipus de serveis sanitaris:

- Un 81% s'han visitat al CAP (percentatge una mica superior al que marquen les dades de 2022).
- Un 62% a l'Hospital
- Un 21% en algun servei privat

El perfil de persona que no ha fet cap visita a cap servei durant el 2023 es correspon a persones d'entre 35 i 45 anys, amb un nivell socioeconòmic mig-baix, i està conformat a parts iguals per homes i dones.

Pregunta: Durant el darrer any, s'ha visitat en algun dels següents serveis sanitaris?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

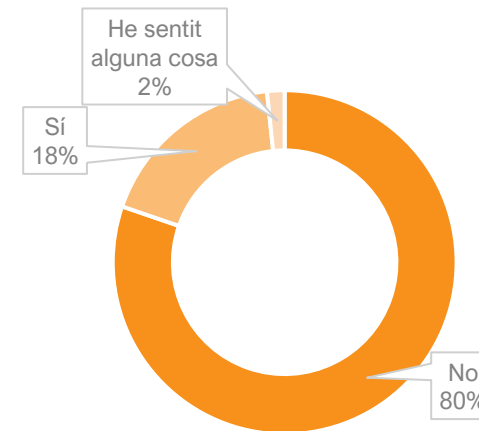
Coneixement de l'equip de salut comunitària

Finalment, l'enquesta ha preguntat a la població si coneixen les noves figures de salut comunitària que han incorporat els CAP.

L'enquesta explicava que es feia referència als experts en nutrició, benestar emocional, higiene dental i fisioteràpia que fan activitats grupals.

Com es pot veure en els resultats, un 80% de la població no coneix aquestes figures, si bé un 18% ja les coneix i un 2% addicional n'ha sentit a parlar. En suma, els nous perfils són encara totalment desconeguts per a quatre de cada cinc persones.

Pregunta: Sabia vostè que els CAPs (ambulatoris) de Vilafranca han incorporat nous professionals com experts en nutrició, benestar emocional, higiene dental i fisioteràpia?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès, 2023

5.3. Què diuen els professionals i referents comunitaris sobre l'atenció sanitària a Vilafranca del Penedès?

Aquesta tercera secció resumeix les aportacions i valoracions dels agents clau consultats sobre l'atenció sanitària a Vilafranca del Penedès. Els agents consultats inclouen professionals dels serveis sanitaris, personal tècnic de l'Ajuntament i referents d'associacions, equipaments i programes comunitaris.

El sistema sanitari enfronta molts reptes i dificultats a nivell de país que han estat abastament comentats per les persones consultades. Tot i així, es destaquen alguns aspectes positius:

Punts forts

- Els equips d'atenció primària s'han vist reforçats amb la incorporació de nous rols professionals orientats a la comunitat: referents de benestar emocional, nutricionistes, fisioterapeutes i higienistes dentals. Aquests noves figures estan portant endavant grups terapèutics per tractar el benestar emocional en infants, joves i adults, grups d'obesitat infantil, grups de criança amb mares, grups de fisioteràpia per tractar lumbàlgies, gonàlgies, esquena dolorosa, raquiàlegies, etc. A més, aquests nous professionals estan reforçant la cooperació entre el CAP, les entitats del municipi, l'Ajuntament i els equipaments de la ciutat.
- Les direccions de les ABS estan fent un reforç per reorganitzar el seguiment dels pacients crònics, fent un seguiment més

programant que eviti els mesos de novembre, desembre, gener i febrer, que és quan es concentra l'assistència aguda.

- A Vilafranca del Penedès s'aplica, des de 2008 i com a prova pilot, el model d'atenció pediàtrica especialitzada i centralitzada que actualment es vol implantar a la resta de Catalunya (equips territorials d'atenció pediàtrica (ETAP). L'Equip de Pediatria de l'Alt Penedès està centralitzat al CAP de Vilafranca Nord i dona atenció a bona part de la comarca. El personal sanitari integrat en aquest model està satisfet amb el seu funcionament: des de la seva experiència, aquest model facilita la detecció, el treball en equip, la formació continuada del personal i la cobertura d'horaris i baixes. El model assegura una atenció de qualitat i especialitzada i, a moltes famílies, això compensa més que la proximitat territorial. A més, aquest model està facilitant la implicació del personal pediàtric en iniciatives comunitàries, com el programa Infadimed, Salut i Escola, Pla d'Equitat Menstrual, atenció a l'alumnat amb necessitats especials de salut als centres educatius ordinaris (PASCE), formació a vetlladores i professorat...

- L'equip de pediatria està fent un esforç per millorar el seguiment i l'atenció des dels CAP als pacients crònics de pediatria, per evitar que hagin de passar massa temps hospitalitzats lluny de casa o que hi hagin de fer desplaçaments recurrents (l'hospital de referència és Sant Joan de Déu, a Esplugues de Llobregat). Per exemple, en casos d'infants amb diabetis, s'intenta fer el seguiment compartit entre CAP i Hospital. Aquest replantejament es fa amb la intenció de donar més qualitat de vida a la família.
- Un altre aspecte ben valorat és el treball conjunt creat entre Ajuntament i CAPs per fer promoció comunitària de la salut, amb xerrades, tallers, píndoles de premsa, ràdio i TV, organització de curses i caminades, etc.
- Les farmàcies, a través del Col·legi de Farmacèutics, s'impliquen en campanyes de difusió de temes relacionats amb la salut i en cicles de xerrades sobre diferents aspectes, com per exemple sobre el bon ús dels medicaments en els Casals de gent gran del Tívoli o l'Espirall.
- Des de l'ASSIR es fan programes comunitaris de prevenció i promoció de la salut sexual i reproductiva en població jove i adulta (Ex. Programa Tarda Jove).
- S'ha fet un gran esforç per atraure estudis universitaris d'àmbit sanitari al municipi i s'ha aconseguit que la Universitat Rovira i Virgili hi ofereixi el cicle superior d'infermeria. Aquest ha estat una assoliment molt rellevant, ja que nodreix la vila i la comarca de professionals sanitaris.

Dificultats

S'han mencionat moltes i reiterades dificultats i reptes en relació amb els serveis sanitaris. Algunes d'aquestes dificultats són específiques de Vilafranca mentre que d'altres responen a problemes estructurals del sistema sanitari públic a nivell de tot Catalunya.

En la situació actual, el sistema sanitari és valorat per alguns referents consultats com a part de la solució i, alhora, part de la causa de la cronicitat d'algunes patologies.

Exposem les dificultats identificades segons nivell d'atenció:

Atenció primària

- La ciutadania percep que actualment hi ha més dificultats i barreres per accedir a l'assistència sanitària, especialment a l'atenció primària: hi ha falta de professionals, per telèfon no sempre atenen, els canals online tampoc acaben de funcionar (no es pot agafar hora des de la Meva Salut), hi ha molt temps d'espera per ser atès o fer-se analítiques, etc. Hi ha també una queixa molt recurrent sobre l'atenció al mostrador, que amb freqüència resulta desagradable.
- S'ha perdut l'estabilitat dels professionals referents dels serveis sanitaris. Aquest vincle era molt important, sobretot per a les persones amb patologies cròniques. Abans, el metge de capçalera coneixia els seus usuaris; això donava seguretat i evitava moltes consultes. Actualment, la sensació és que ja no hi ha referents estables. Hi ha molta rotació, trasllats i baixes de personal sanitari.

- Alguns directius dels CAPs comenten que és difícil retenir els professionals a la comarca, ja que tendeixen a voler anar cap a ciutats més grans com Barcelona. La manca general de sanitaris fa que constantment els sorgeixin oportunitats millors i canviïn de lloc de treball.
- El personal metge disponible té una càrrega molt elevada de pacients i pocs minuts disponibles per a cada visita. Això impedeix aprofundir tant en el diagnòstic com en el tractament. La prescripció social es fa impossible d'encabir dins d'aquest ritme d'atenció.
- A més de la manca de temps durant les visites, la posada en pràctica de la prescripció social topa amb altres obstacles, com la desactualització constant del web Actius i Salut, etc. La prescripció social s'està derivant als RBEC, als treballadors socials i als fisioterapeutes del CAP, que són els únics perfils que, per ara, l'estan aplicant.
- La rotació dificulta que el personal sanitari conegui els circuits i recursos amb qui s'ha de coordinar l'atenció sanitària. En general, es considera que la coordinació entre els diferents nivells assistencials és complicada i comporta problemes i molta frustració en la població, que acaba anant al servei d'urgències de l'hospital com a recurs davant la desesperació.
- Cal aconseguir una millor eficàcia en l'atenció del pacient amb dolor crònic (generalment musculoesquelètics), que és un dels perfils més hiperfrequentadors dels CAPs. Aquest pacient acostuma a passar per derivacions recurrents de l'atenció primària a l'especialitzada i de l'atenció especialitzada a la primària. En cap dels dos nivells s'aconsegueix una millora satisfactòria de la seva situació, ja que sovint no s'arriba a un diagnòstic clar i no són patologies susceptibles de cirurgia. És també, en conseqüència, un perfil de pacient molt medicat, amb baixes laborals recurrents. La seva situació es complica amb trastorns mentals que acaben sorgint abans o després en combinació amb el dolor crònic.
- La derivació d'aquest tipus de pacient amb dolor crònic a grups de teràpia (ex. de fisioteràpia i de benestar emocional) funciona fins a cert punt, però la condició roman al llarg del temps. Es veu la necessitat d'aconseguir que des d'aquests grups de teràpia del CAP es pugui vincular a aquestes persones a altres recursos comunitaris del municipi que puguin donar un suport social i facin més suportable conviure amb dolor sense haver d'hiperfrequentar el CAP i medicar-se en excés.
- Un altre focus de dificultat en l'atenció primària està en l'atenció de persones amb problemes de salut mental que no són acceptades per l'atenció especialitzada per no ser considerats casos greus però que, en canvi, no troben en el CAP una atenció eficaç. Des dels CAPs es considera que el personal sanitari no està prou format per tractar moltes de les problemàtiques mentals que li arriben.

- Els RBEC porten a terme grups d'ansietat però no poden fer atenció individualitzada i les persones demanen rebre també aquesta atenció individual, ja que no tot es pot tractar des de la consulta grupal, on no hi ha confidencialitat. Les persones amb patologies mentals que no troben resposta ni en els serveis especialitats ni en els CAP són un perfil que va enllaçant baixes laborals i això és un factor més que acaba empitjorant la seva situació, doncs són persones que acaben passant el temps a casa, sense un tractament adequat i que a la llarga també estan en risc de perdre la feina.
- Es destaca una altra dificultat, relativa al baix apoderament de la població en la cura de la seva salut i les expectatives poc realistes amb què acudeix als serveis sanitaris, tant d'adults com de pediatria: les persones esperen una atenció immediata davant de qualsevol simptomatologia i un tractament igualment immediat. Hi ha molt desajust entre el que la població considera que és urgent i el que el personal sanitari considera urgent. Moltes persones van als serveis sanitaris per motius poc justificats i això crea saturació. Per al personal sanitari es fa molt difícil gestionar aquesta exigència i sovint s'acaba atenent a la gent més en funció de la seva insistència que no d'un cribratge que diferenciï entre demanda urgent i demorable.
- La relació entre CAPs i farmàcies està poc desenvolupada. Els farmacòlegs de referència de les ABS haurien d'establir més

punts de comunicació amb els farmacèutics del territori.

- Com a apunt final, l'edifici del CAP Alt Penedès té mancances d'espai i funcionalitat.

Atenció hospitalària

- L'any 2019 es va constituir el Consorci Sanitari Alt Penedès-Garraf per reforçar, especialment, l'atenció hospitalària i sociosanitària a les dues comarques. Tanmateix, alguns referents consultats valoren que la integració entre els diferents hospitals és encara feble (per exemple, encara no es disposa d'un sistema informàtic comú que permeti als professionals accedir a l'historial clínic dels pacients compartits; les condicions laborals entre els centres no estan unificades; no hi ha un bon accés en transport públic als hospitals, etc).
- El ventall de serveis de l'hospital és inferior al d'altres hospitals comarcals i costa retenir als millors professionals.
- El temps d'espera per ser atès a l'Hospital és molt llarg (per a consultes externes, intervencions, residències...).

Atenció en salut mental

Les dificultats són encara més accentuades pel que fa a l'atenció pública en salut mental i addiccions:

- En relació a la dotació psiquiàtrica infanto juvenil, s'afirma que la comarca passa per un dels seus pitjors moments. Es disposa d'un CSMIJ i d'un Hospital de dia, és a dir, s'han creat els serveis, però la manca de psiquiatres, psicòlegs clínics i treballadors socials psiquiàtrics és molt greu i l'atenció psiquiàtrica està sota mínims.
  - A nivell d'adults (CSMA) la situació no és tan greu però continuen faltant professionals i això impacta tant en les hores d'atenció ambulatoria - que s'espaien molt en els temps i fan perdre el vincle i efectivitat del tractament – com en l'atenció domiciliària, que gairebé no es pot realitzar malgrat ser un element fonamental de l'èxit dels tractaments en salut mental.
  - Pel que fa al CDIAP, també caldrien més professionals per atendre les necessitats.
  - El CASD (Centre d'Atenció i Seguiment de Drogodependències) també té dificultats per trobar i retenir professionals. Els professionals del CASD estan sobrecarregats i les primeres visites es donen a molts mesos vistes i amb canvis freqüents. Els consums problemàtics en menors d'edat no es poden atendre adequadament pel CSMIJ i tampoc poden ser coberts pel CASD.
- En conseqüència i per tot plegat, les famílies afectades per patologies mentals o addiccions es veuen obligades a recórrer a recursos privats d'atenció, amb la conseqüent sobrecàrrega econòmica.

Atenció socio sanitària

- Pel que fa al centre socio sanitari Ricard Fortuny, es detecten també mancances de personal: falta personal infermer, personal dinamitzador, fisioterapeutes...
- Els circuits de coordinació entre CAP, Serveis Socials i el Socio sanitari s'haurien de consolidar i fer més eficients.
- Un tema a treballar és l'atenció a domicili del pacient crònic complex, reforçant l'atenció intermèdia integrada entre Serveis Socials i Atenció Primària (especialment, SAD i ATDOM). L'atenció deficient d'aquests pacients provoca descompensacions que acaben a urgències d'aguts, no sent aquest el recurs més adient per tractar-les.

Propostes

La gestió dels serveis sanitaris és un àmbit on els ajuntaments no tenen competències. Les propostes de millora que s'han recollit en aquesta diagnosi no són assumibles directament des d'aquesta administració, si bé pot cooperar en l'aplicació d'algunes d'elles:

- Sensibilitzar la població sobre l'ús adequat dels serveis sanitaris i el concepte d'urgències.
- Desenvolupar l'aplicació de la prescripció social, especialment per a pacients amb dolor crònic, per alleugerir la seva dependència del sistema sanitari i de la medicació.
- Buscar formules que incentivin la vinguda de professionals sanitaris als centres de salut, per reforçar la plantilla dels CAPs, CSMIJ, CSMA, CASD, CDIAP, Hospital comarcal i centre Sociosanitari.
- Millorar l'atenció telefònica dels CAP, per evitar desplaçaments innecessaris per fer tràmits com demanar cita.
- Reclamar a l'ICS de la Generalitat de Catalunya que doti els serveis d'atenció primària amb especialistes de psicologia i la psiquiatria que puguin fer una atenció individual en salut mental. Així mateix, reclamar a l'ICS l'ampliació del personal sanitari disponible, millorar la coordinació entre l'atenció Atenció Primària i l'Especialitzada, reforçar l'atenció a domicili dels pacients del CSMA i el CSMIJ.
- Mantenir una cooperació estable entre els dos CAP i l'Ajuntament per treballar conjuntament iniciatives de promoció de la salut i arribar al màxim de població.
- Reforçar la cooperació entre els serveis sanitaris i les associacions de pacients.
- Potenciar les funcions del Consell Municipal de Salut i de la Taula de Salut Mental.
- Reformar l'edifici del CAP Alt Penedès per a poder-lo aprofitar millor
- Avançar en un sistema d'atenció integrada entre SAD, ATDOM i l'hospital sociosanitari per al pacient crònic complex. Reforçar la formació de les treballadores familiars del SAD i la seva coordinació amb el personal sanitari, intercanviant més informació sobre l'evolució dels pacients, les pautes de medicació i cura, etc.
- Involucrar les farmàcies en el desplegament d'iniciatives de promoció comunitària de la salut.
- Continuar promocionant els cicles superiors d'infermeria a la comarca.

6. Estat i percepció de salut de la població

6.1. Estat i percepció de salut de la població

L'estat de salut de la població té diferents components que cal analitzar: per una banda, l'**estat de salut des d'un punt de vista clínic**, segons ha estat valorat i objectivat pels serveis sanitaris. Per una altra banda, l'**estat de salut autopercebut** de la població, indicant quins aspectes de la seva salut viu com a més problemàtics.

L'autopercepció de salut és l'avaluació que una persona fa del seu propi estat de salut, incloent el benestar físic, mental i emocional. Aquesta percepció és subjectiva i pot no correspondre's necessàriament amb l'estat de salut objectivament mesurat per mitjans mèdics. I és que la manera com una persona percep la seva pròpia salut pot estar influenciada per diversos factors, incloent experiències personals de malaltia, expectatives de salut, nivells de dolor i fatiga, estat d'ànim i condicions de vida.

L'autopercepció de salut és un important indicador de salut en estudis epidemiològics i en la recerca de salut pública, ja que s'ha trobat que està estretament relacionada amb la morbiditat, la utilització de serveis sanitaris i la mortalitat.

Al mateix temps, la salut té una dimensió física i una altra psíquica:

- La **salut física** fa referència al benestar del cos i al funcionament adequat dels sistemes biològics.
- La **salut mental** fa referència al benestar emocional, psicològic i social. Inclou la capacitat d'afrontar l'estrès, superar els reptes de la vida, establir relacions saludables i contribuir a la comunitat. La salut mental afecta la manera en què pensem, sentim i actuem. També determina com ens relacionem amb els altres i prenem decisions.
- Tot i que la salut mental i la salut física són conceptes diferents, estan profundament interconnectades. Problemes de salut física poden portar a dificultats de salut mental, i viceversa. Per exemple, una malaltia física crònica pot augmentar el risc de desenvolupar depressió. De la mateixa manera, el patiment psicològic pot afectar la salut física, podent conduir a una pitjor resposta immunitària, entre d'altres.

Aquest apartat descriu la situació de salut de la població de Vilafranca del Penedès d'acord amb aquestes dimensions: clínica i autopercebuda; física i mental.

6.2. Què diuen les dades sobre l'estat de salut de la població de Vilafranca del Penedès?

Aquesta secció compila les dades oficials obtingudes de registres públics que proporcionen una primera informació sobre l'estat de salut de la població de Vilafranca del Penedès. Com a complement a les dades, s'ofereixen claus interpretatives que ressalten factors a considerar per al desenvolupament d'una política de salut local eficaç.

Prevalences: adults

Les taules a la dreta mostren les principals causes d'atenció primària als serveis sanitaris. S'hi inclouen només les atencions per al seguiment de patologies cròniques o de llarga durada (no les atencions per malaltia aguda, és a dir, de ràpida evolució).

Per algunes de les causes es disposa de dades actuals (desembre 2022) mentre que per a d'altres, les últimes dades publicades per l'ICS són de 2018.

S'observa que **les principals causes d'atenció a les dos ABS de Vilafranca del Penedès són la dislipèmia, la hipertensió arterial, l'obesitat i els trastorns d'ansietat.**

En comparació amb el conjunt de Catalunya, totes les prevalences mencionades es donen en la població de Vilafranca en nivells similars o inclús una mica inferiors que al conjunt de Catalunya.

No s'observa cap causa d'atenció als serveis d'atenció primària que destaquï en la població de Vilafranca significativament per sobre de la del conjunt de Catalunya.

Població de 15 anys i més atesa a atenció primària segons causa (desembre 2022)

Causas	ABS Vilafranca del Penedès 1	ABS Vilafranca del Penedès 2	Catalunya
Diabetis tipus 2	7,6%	7,9%	8%
Hipertensió arterial	20,0%	18,4%	21%
Dislipèmia (colesterol, triglicèrids)	22,6%	19,2%	21%

Població de 15 anys i més atesa a atenció primària segons causa. 2018

Causas	ABS Vilafranca del Penedès 1	ABS Vilafranca del Penedès 2	Catalunya
Obesitat	14,7	15,8	16,1
Ansietat/angoixa/estat ansiós	12,8	15,0	15,3
Rinitis al·lèrgica	8,5	9,6	9,3
Depressió	9,2	9,2	10,1
Altres artrosis	6,7	6,5	6,7
Varius a les cames	7,0	6,7	7,2
Hipotiroidisme/ mixedema	5,2	5,1	6,0
Hipertròfia prostàtica benigna	5,2	3,9	4,7
Altres malalties del cor	2,9	3,0	4,0
Osteoporosis	4,4	2,9	4

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

Prevalences: infants

En el cas dels infants menors de 0 a 14 anys, trobem que les malalties que requereixen seguiment més habituals són:

- Trastorns de refracció (vista)
- Hipertròfia, amigdales/adenoides
- Deformitats adquirides en les extremitats
- Obesitat
- Rinitis al·lèrgica

En comparació amb el conjunt de Catalunya s'observa una major prevalença de trastorns de refracció, hipertròfia, amigdales/adenoides i alteracions del metabolisme lipídic.

La resta de causes d'atenció se situa en nivells similars o inferiors al conjunt de Catalunya. Són especialment més baixos els nivells d'asma, trastorns hipercinètics, criptorquídia.

Població de 0-14 anys atesa a atenció primària segons diagnòstics seleccionats. 2018

Causes	Vilafranca del Penedès (total)	Catalunya
Rinitis al·lèrgica	3,98	5,1
Deformitats adquirides extremitats	5,54	6,5
Deformitats adquirides columna	2,0	1,8
Asma	2,8	4,3
Obesitat	4,64	5,4
Hipertròfia, amigdales/adenoides	6,1	4,9
Trastorns de refracció	6,4	4,8
Altres hèrnies abdominals	3,5	3,5
Trastorns hipercinètics	0,73	1,8
Ceguesa	0,05	0,2
Trastorn d'ansietat/angoixa	1,45	1,3
Criptorquídia	0	2,1
Osteocondrosi	0,39	0,7
Síndrome apnea del son	0,35	0,3
Alteracions del metabolisme lipídic	1,51	0,7
Migranya	0,54	0,4
Fòbia o trastorn compulsiu	0,24	0,3
Hipotiroidisme/mixedema	0,22	0,3

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

Excés de pes

L'excés de pes (sobrepès moderat o obesitat) és un indicador de salut de primer ordre, doncs catalitza molta informació sobre els estils i condicions de vida de la població. A més, l'excés de pes suposa un risc per a la salut doncs fa més probable el desenvolupament de moltes patologies, tant musculoesquelètiques com metabòliques o cardiovasculars. L'excés de pes, a més, és un factor que afecta la qualitat de vida i el benestar de les persones.

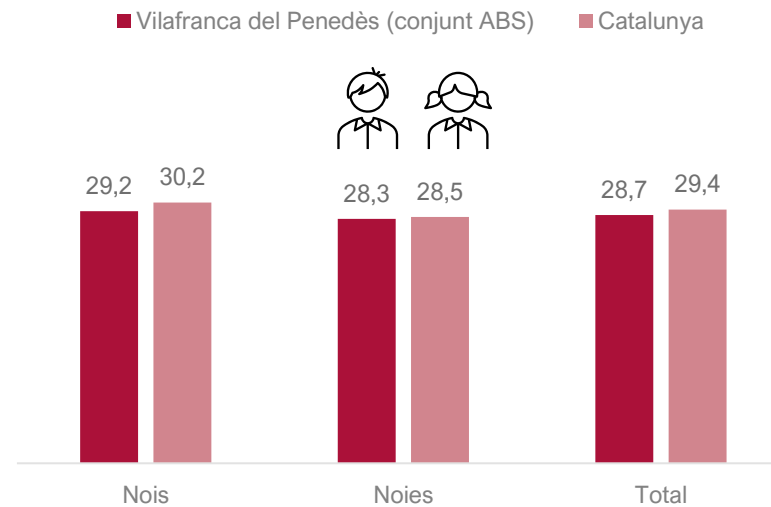
Els ABS fan cribratges de l'excés de pes de la població en els protocols de visita dels pacients. Segons les últimes dades publicades, corresponents a 2018, l'excés de pes entre la població atesa de Vilafranca del Penedès és similar al conjunt de població de Catalunya.

En el cas dels infants, els percentatges d'excés de pes són lleugerament inferiors als de Catalunya, amb diferències de dècimes. S'estima que un 28,7% dels infants de Vilafranca del Penedès tenen excés de pes, mentre que en el conjunt de Catalunya el percentatge és del 29,4%.

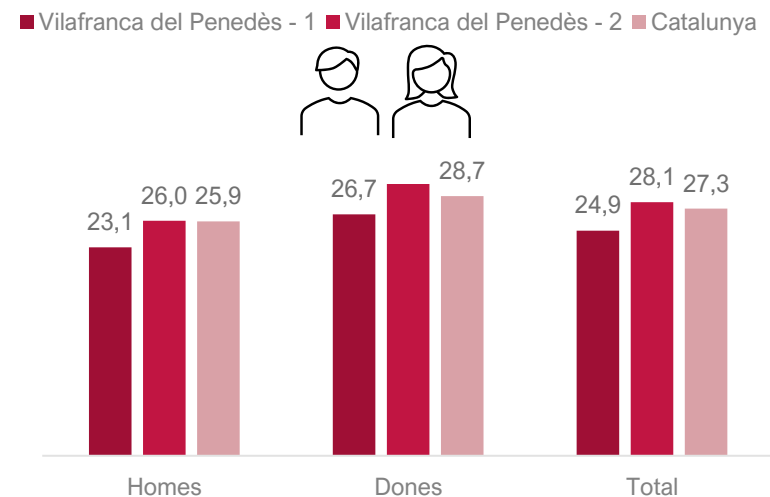
En el cas dels adults, les diferències amb el conjunt de Catalunya són també poc rellevants però indiquen una major prevalença d'excés de pes en la població assignada al CAP Vilafranca Nord i una menor prevalença en la població assignada al CAP Alt Penedès.

En conjunt, un 25% dels usuaris del CAP Alt Penedès i un 28% dels usuaris del CAP Vilafranca Nord tenen excés de pes. A Catalunya, el percentatge se situa en un entremig (27%).

Població de 6-12 anys amb excés de pes 2018 (%)

Població de 18-74 anys amb excés de pes 2018 (%)

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

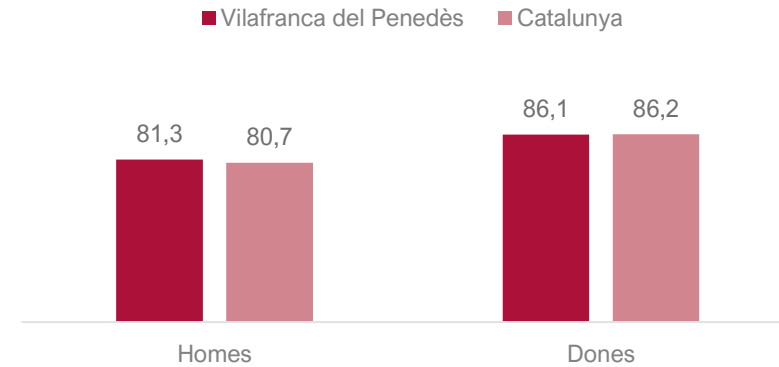
Esperança de vida

L'esperança de vida ha seguit una tendència ascendent en les darreres dècades però en els darrers anys ha tendit a descendir al conjunt de Catalunya, en part per l'efecte de la sobremortalitat de 2020 i 2021.

Amb dades de 2018 (últimes disponibles), les dades d'esperança de vida són semblants entre Vilafranca i Catalunya. Els homes tenen una esperança de vida de 81 anys i les dones de 86.

Amb tot, l'informe d'indicadors de 2023 de la Diputació de Barcelona per a Vilafranca indica que l'edat mitjana de les 360 defuncions que es van produir al municipi durant 2023 va ser de 78,6 anys.

Esperança de vida en néixer (anys) 2014-2018 (ABS)

Font: Indicadors de Salut comunitària. ABS 2018

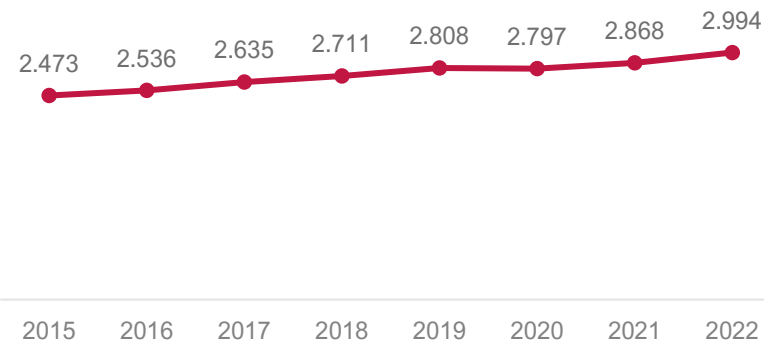
Discapacitat

Pel que fa a la condició de discapacitat, l'any 2022 a Vilafranca del Penedès hi ha 2.994 persones amb una discapacitat reconeguda, la qual cosa suposa el 7,4% de la població. El percentatge general a Catalunya és una mica superior: 8,15%.

L'evolució de les persones amb discapacitat segueix una línia clarament ascendent, que s'explica en bona mesura per l'augment de població gran, on es concentren les discapacitats, i per l'augment del reconeixement legal de la discapacitat.

Les discapacitats més habituals entre la població de Vilafranca del Penedès són de tipus físic motòric, seguides per les de tipus mental i intel·lectual. En termes generals, els patrons de discapacitat per tipus són similars entre Vilafranca i Catalunya.

Evolució temporal del nombre de persones reconegudes legalment com a discapacitades. Vilafranca del Penedès 2015-2022

Persones reconegudes legalment com a discapacitades segons el tipus de discapacitat (2022)

Tipus de discapacitat	Vilafranca del Penedès	%	Catalunya	%
Físics motòrics	981	33%	211.489	33%
Físics no motòrics	507	17%	128.868	20%
Visuals	180	6%	34.197	5%
Auditius	164	5%	34.675	5%
Intel·lectuals	448	15%	73.093	12%
Malalts mentals	531	18%	121.344	19%
Múltiple físics-intel·lectuals	6	0%	6.492	1%
No consta	177	6%	24.640	4%
Total	2.994	7,4% (sobretotal població)	634.798	8,15% (sobretotal població)

Font: Idescat i Departament de Drets Socials, 2022

Patologia mental: adults

Després de la pandèmia s'han viscut màxims en les demandes d'atenció i ingressos hospitalaris per trastorns mentals, que han crea alarma sobre la necessitat de desenvolupar de forma més completa i eficaç el sistema d'atenció a la salut mental.

Les dades fins a 2022 sobre hospitalitzacions de salut mental en adults ens indiquen que des de 2020 augmenten els ingressos, després d'uns anys de disminució.

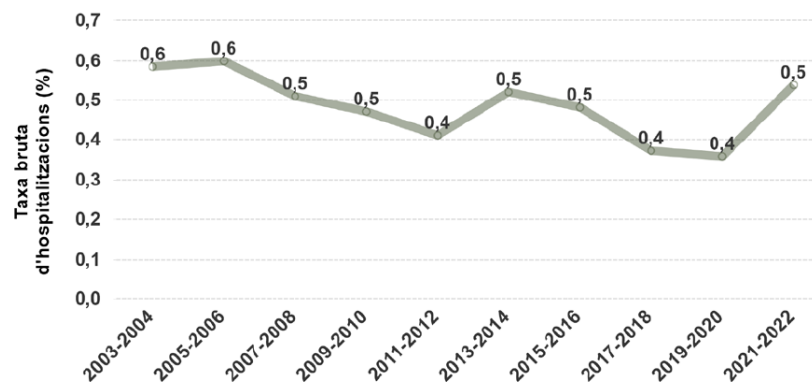
Els diagnòstics del CSMA, que fa l'atenció i seguiment ambulatori, ens informen sobre els trastorns més habituals detectats.

Els patrons de diagnòstic per sexe són diferents.

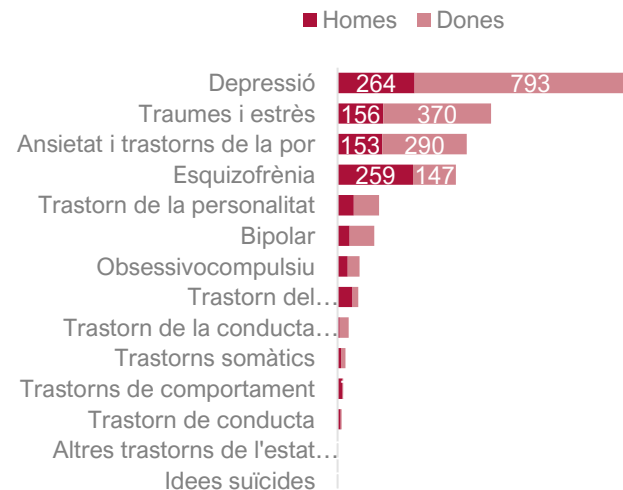
En el cas de les dones, que representen el 63% del casos atesos, despunta la depressió com a principal causa d'atenció, seguida de lluny per traumes i estrès, ansietat i trastorns de la por i esquizofrènies.

En el cas dels homes, que són el 37% de les persones ateses, la causa més habitual és la depressió, seguida molt a prop per l'esquizofrènia. En tercer i quart lloc se situen els traumes i estrès i l'ansietat i trastorns de la por.

Evolució de la taxa bruta d'ingressos per trastorns mentals

Persones ateses per causa i sexe. CSM Adults de l'Alt Penedès. 2022

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

Patologia mental: infants

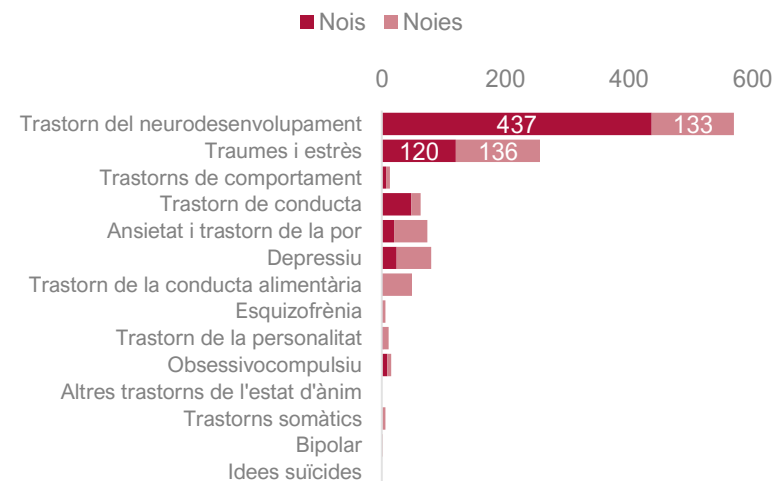
Es disposa d'algunes dades del CSMIJ de l'Alt Penedès, com a indicador indirecte dels trastorns de salut mental de la població infantil i juvenil de Vilafranca del Penedès. Cal tenir present que aquest CSMIJ atén a una àrea de població més àmplia que l'exclusivament de Vilafranca.

Els aspectes a destacar són la prevalença majoritària de trastorns del neurodesenvolupament i dels traumes i estrès com a principals causes d'atenció.

El patró per sexe és diferent: entre els nois prevalen els trastorns de neurodesenvolupament (TEA,, TDAH), mentre que en les noies prevalen a parts iguals els trastorns de neurodesenvolupament i els traumes i estrès. Segueixen a distància les depressions i trastorns de la por.

Com hem vist a l'apartat anterior, l'evolució de persones ateses en el CSMIJ segueix una tendència ascendent en els nois, i especialment, en les noies.

Diagnosi de salut mental per sexe. CSM Infantil i Juvenil de l'Alt Penedès. 2022

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

Salut reproductiva

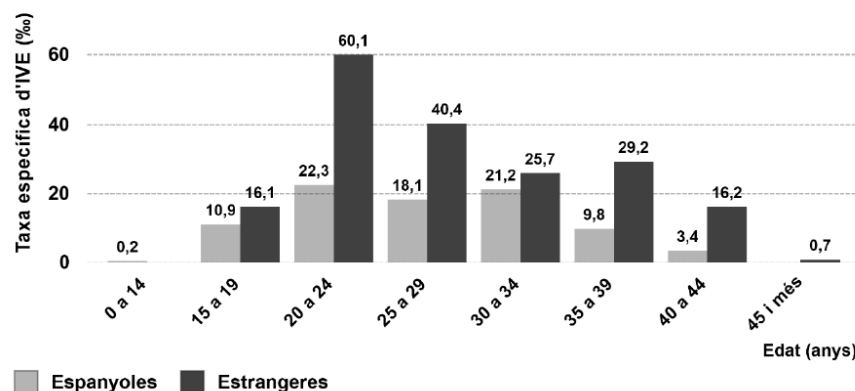
Segons les últimes dades disponibles, al 2021 es van produir a Vilafranca del Penedès **136 interrupcions voluntàries d'embaràs (IVE)**, que suposen el 27% dels embarassos. El perfil més habitual de dones que fan IVE correspon a dones d'origen estranger i entre 20-24 anys. A més, el 32% de les dones que van interrompre l'embaràs ja havien practicat almenys una altra IVE amb anterioritat.

La taxa general d'IVE va augmentar entre 2000 i 2011. Posteriorment va disminuir i des de 2015 fins 2021 (últimes dades) torna a augmentar. Les dades fan evident la **necessitat de continuar treballant en la prevenció d'embarassos**, de manera especial en les dones que fa IVE de repetició.

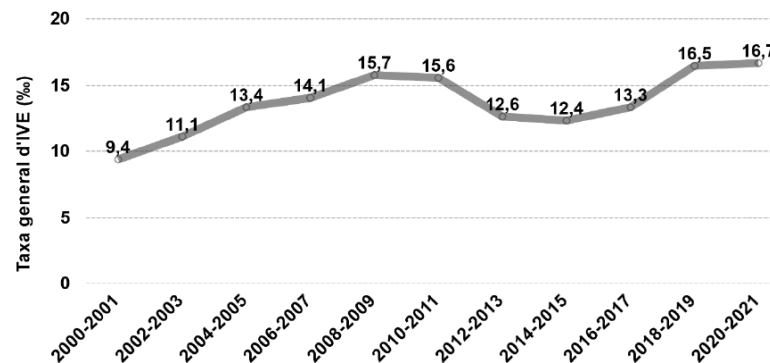
Seguint l'informe d'Indicadors Diputació de Barcelona 2023, un altre fenomen creixent rellevant que ha emergit els darrers anys i que afecta especialment a les dones d'origen autòcton és el **retard en l'edat de la maternitat**. Ser mare en edats avançades s'associa a un nombre més alt d'alteracions cromosòmiques fetals, prematuritat i pes baix en néixer. Alhora, es relaciona amb un risc més elevat per a la mare de patir preeclàmpsia i diabetis gestacional, entre d'altres.

La fertilitat disminueix de forma important a partir dels 35 anys. Això fa que es recorri en moltes ocasions a tractaments de fertilitat. Per induir l'ovulació s'utilitzen tractaments hormonals que poden ocasionar una resposta excessiva dels ovaris, causar danys i, fins i tot, s'ha evidenciat un augment del risc de patir certs tipus de càncers.

Distribució de les taxes específiques d'IVE segons l'origen i l'edat de la dona. Vilafranca del Penedès, 2020-2021.

Evolució de la taxa general d'IVE* (dones de 15-44 anys)

*Taxa general d'IVE: nombre d'interrupcions voluntàries de l'embaràs per cada 1.000 dones fèrtils (de 15 a 44 anys).

Font: Diputació de Barcelona. Informe d'indicadors de salut local de Vilafranca del Penedès 2023 (amb dades del Ministeri de Sanitat).

Salut sexual i infeccions de transmissió sexual (ITS)

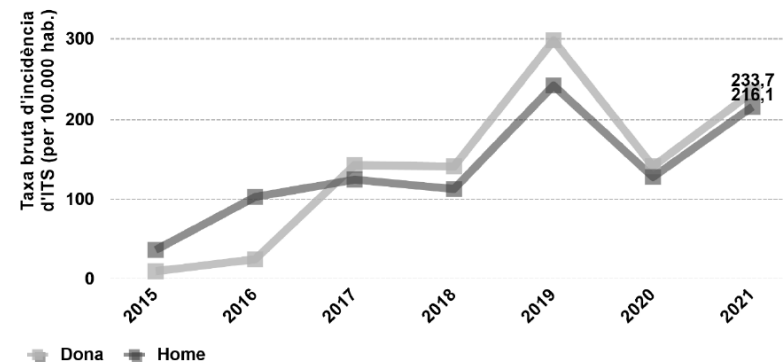
Segons l'informe d'Indicadors Diputació de Barcelona 2023, les infeccions de transmissió sexual (ITS) són un problema global de salut pública.

Les ITS són freqüents en el nostre entorn, i el seu control es veu dificultat perquè sovint són asimptomàtiques. Poden generar morbimortalitat per les complicacions que poden desencadenar si no es diagnostiquen precoçment i es tracten adequadament.

A Vilafranca del Penedès, l'any 2021 es van notificar 90 casos d'ITS de declaració obligatòria individualitzada.

Majoritàriament se'n van diagnosticar de clamídia (70 casos; 62,9% en dones i 37,1% en homes) i de gonocòccia (19 casos; 21,1% en dones i 78,9% en homes). Al 2020 s'observa una davallada de casos, possiblement a causa del distanciament social en el context de la pandèmia de la COVID-19. Al 2021 es recupera la tendència creixent dels darrers anys.

Evolució de la taxa d'incidència d'ITS per 100.000 habitants. Vilafranca del Penedès.

Font: Diputació de Barcelona. Informe d'indicadors de salut local de Vilafranca del Penedès 2023.

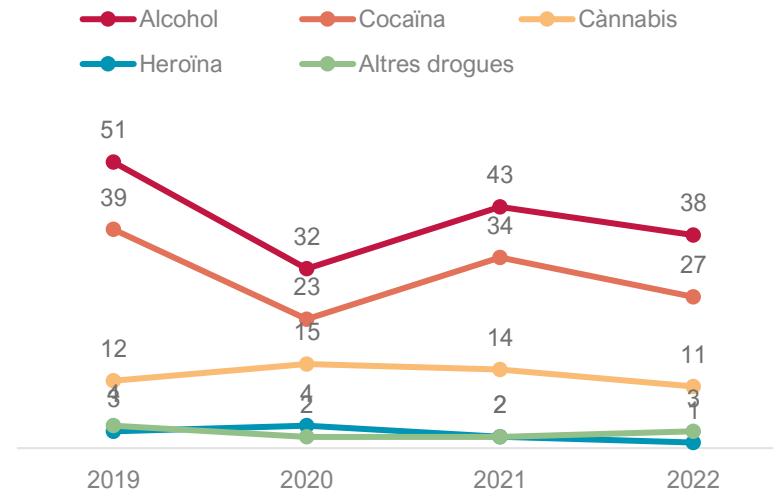
Drogodependències

Les dades de tractaments en centres d'atenció i seguiment de drogodependències (CASD) indiquen que l'alcoholisme és el tipus d'addicció amb més persones en tractament, amb una tendència de disminució entre 2021 i 2022.

La segona addicció amb més persones en tractament és la cocaïna, també en descens.

Segueixen el cànnabis i l'heroïna, també en descens pel que fa a persones en tractament al CASD.

Inicis de tractament en centres d'atenció i seguiment de les drogodependències. CAS Alt Penedès

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

Mortalitat: principals causes

Segons l'informe d'indicadors de salut local del 2023 elaborat per la Diputació de Barcelona i que proporciona les dades més recents disponibles, l'any 2021, les principals grans causes de mortalitat van ser: tumors (94 defuncions), malalties del sistema circulatori (91 defuncions), COVID-19 (42 defuncions), malalties del sistema respiratori (27 defuncions) i malalties del sistema nerviós (20 defuncions). En conjunt, les defuncions per aquestes causes representen el 76,1% del total de morts.

Les principals causes de mortalitat en funció del sexe són:

Dones:

1. Malalties del sistema circulatori
2. Tumors
3. Covid-19

Homes:

1. Tumors
2. Malalties del sistema circulatori
3. Covid-19

Causas de mortalitat segons els 20 grans grups. 2021

Principals causes de mortalitat l'any 2021	Nombre de defuncions
Tumors	94
Malalties del sistema circulatori	91
Covid-19	41
Malalties del sistema respiratori	27
Malalties del sistema nerviós	20
Altres	87
Total defuncions 2021	360

Font: Diputació de Barcelona. Informe d'indicadors de salut local de Vilafranca del Penedès 2023.

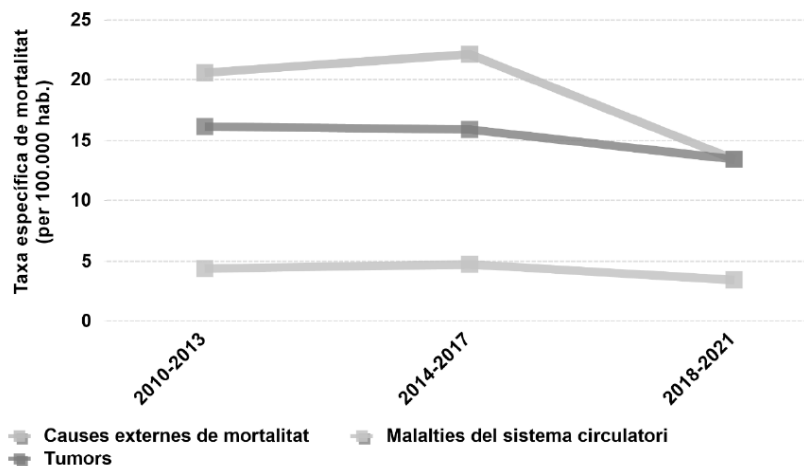
*CIM-10= Classificació Internacional de Malalties, dècima revisió.

Mortalitat: principals causes per edat

Per edats, les causes de mortalitat més habituals són:

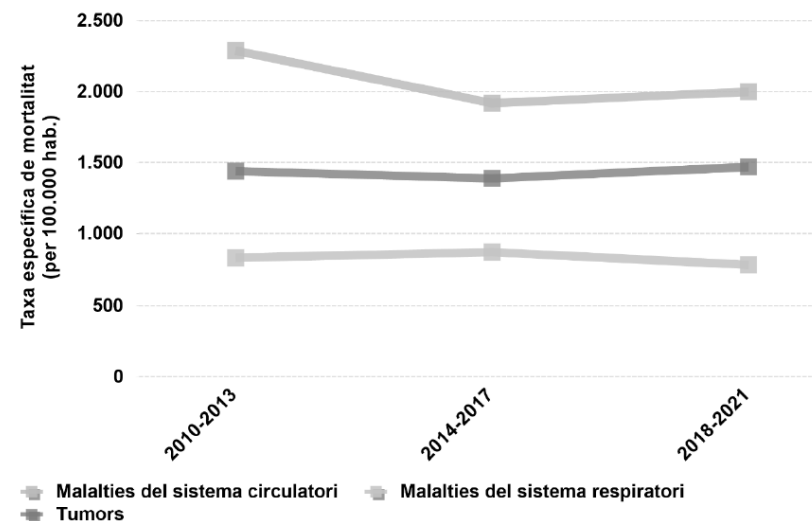
- Entre els 15-44 anys: Causes externes (i enteses com a evitables) com accidentalitat, suïcidis i tumors.
- Entre els 45 i 74 anys: Tumors i malalties del sistema circulatori.
- A partir dels 75 anys: Malalties del sistema circulatori i tumors.

Evolució de les cinc principals causes de mortalitat en població entre 15 i 44 anys. Vilafranca del Penedès

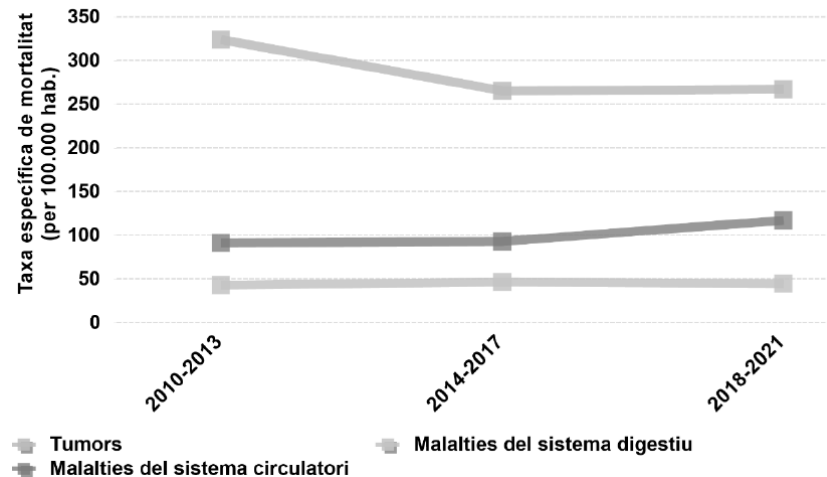

Vilafranca del Penedès 2023 (amb dades del registre de mortalitat del 'INE).

Evolució de les cinc principals causes de mortalitat en població de 75 i més anys. Vilafranca del Penedès

Evolució de les tres principals causes de mortalitat en població entre 45 i 74 anys. Vilafranca del Penedès

Mortalitat evitable

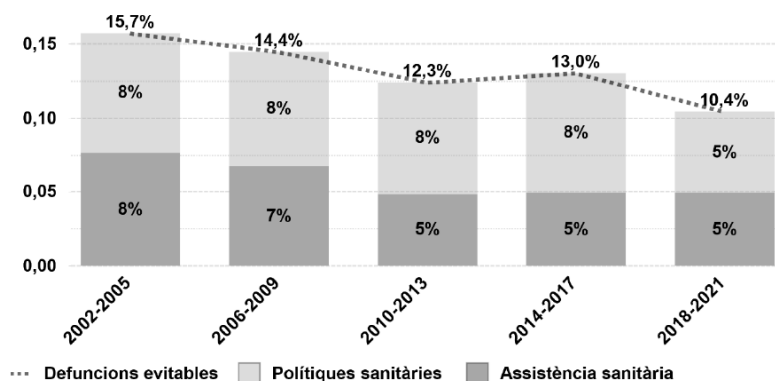
La mortalitat evitable fa referència a les defuncions que es podrien haver evitat amb una atenció correcta per part dels serveis d'assistència sanitària o bé mitjançant polítiques sanitàries intersectorials.

L'any 2021 es van produir a Vilafranca del Penedès 37 defuncions evitables (el 10,3% del total de morts). El 32,4% es produí en dones i el 67,6% restant en homes. La majoria de les defuncions evitables (un 46%) es podrien haver previngut mitjançant polítiques sanitàries intersectorials.

L'evolució d'aquest tipus de mortalitat és descendent i pot interpretar-se com un èxit de les polítiques de millora aplicades tant a nivell sanitari com intersectorial.

La majoria de les defuncions evitables tenen a veure amb tumors malignes prematurs que poden haver estat induïts per factors ambientals; malalties cardiovasculars i cerebrovasculars accentuades per l'estil de vida i suïcidis (en el cas dels homes).

Evolució del pes relatiu de la mortalitat evitable respecte al total de defuncions. Vilafranca del Penedès

Causes de les defuncions evitables en **dones**. Vilafranca del Penedès 2020-2021

Tipus d'intervenció	Causas de mortalitat evitable	Defuncions (n)
Causas susceptibles d'intervenció pels serveis d'assistència sanitària	Tumor maligne de mama femenina (0-74 anys)	17
	Malalties cerebrovasculars (0-74 anys)	4
	Malaltia isquèmica del cor (35-74 anys)	3
Causas susceptibles d'intervenció per les polítiques sanitàries intersectorials	Resta de causes externes (totes les edats)	12
	Tumor maligne de tràquea, bronquis i pulmó (0-74 anys)	7
	Suïcidis (totes les edats)	3

Causas de les defuncions evitables en **homes**. Vilafranca del Penedès 2020-2021

Tipus d'intervenció	Causas de mortalitat evitable	Defuncions (n)
Causas susceptibles d'intervenció per les polítiques sanitàries intersectorials	Tumor maligne de tràquea, bronquis i pulmó (0-74 anys)	23
	Resta de causes externes (totes les edats)	20
	Suïcidis (totes les edats)	8
	Accidents de trànsit amb vehicles a motor (totes les edats)	3
Causas susceptibles d'intervenció pels serveis d'assistència sanitària	Malaltia isquèmica del cor (35-74 anys)	17
	Malalties cerebrovasculars (0-74 anys)	15
	Malaltia respiratòria aguda, pneumònia i influença (0-74 anys)	6

Font: Diputació de Barcelona. Informe d'indicadors de salut local de Vilafranca del Penedès 2023 (amb dades del registre de mortalitat del 'INE)..

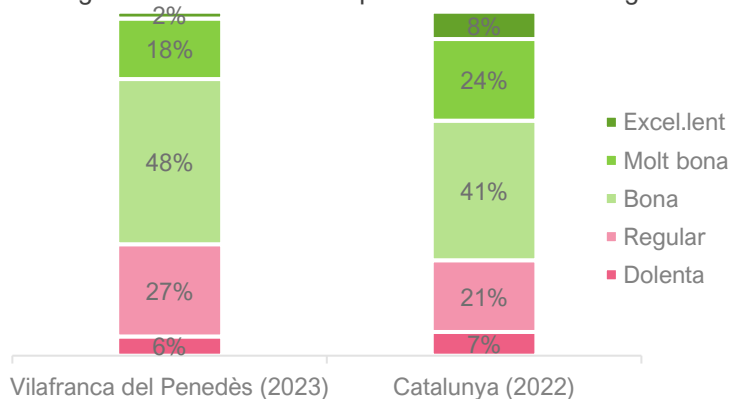
6.3. Què diu la població sobre el seu estat de salut?

Aquesta secció mostra els resultats de l'enquesta realitzada a la població de Vilafranca del Penedès relacionats amb el seu estat de salut.

Estat general de salut

Un 68% de la població major de 16 anys de Vilafranca del Penedès opina que el seu estat general de salut és bo, molt bo o excel·lent. Un 32% opina, en canvi, que la seva salut és regular o dolenta. Aquest percentatge és una mica superior al del conjunt de Catalunya (28%), si bé la diferència es troba dins del marge d'error possible de l'enquesta i no pot considerar-se significativa. Les persones que autoperceben el seu estat de salut com a pitjor són les més grans de 75 anys i també les que viuen soles, tenen menys ingressos i menys estudis.

Pregunta: Com diria vostè que és la seva salut en general?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)
Per Catalunya: Enquesta de salut de Catalunya 2022

Com diria vostè que és la seva salut en general?		
	% Regular o dolenta	32%
Sexe	Femella	36%
	Masclle	28%
Edat	16 a 29 anys	16%
	30 a 44 anys	25%
	45 a 59 anys	37%
	60 a 74 anys	38%
	75 i més anys	54%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	33%
	A l'estranger	32%
Nivell d'estudis	Obligatoris o inferiors	40%
	Secundaris postobligatoris	26%
	Superiors	27%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	45%
	Entre 2.000 i 3.000 €	12%
	Més de 3.000 €	13%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	60%
	Dues o més persones a la llar	28%

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)

Patologies cròniques

Tot i que l'autopercepció general de salut de la població no és especialment bona, només un 33% de la població afirma tenir algun tipus de patologia crònica o de llarga durada. Aquest percentatge és inferior al conjunt de Catalunya, on les patologies cròniques autopercebudes o diagnosticades afecten al 42% de població.

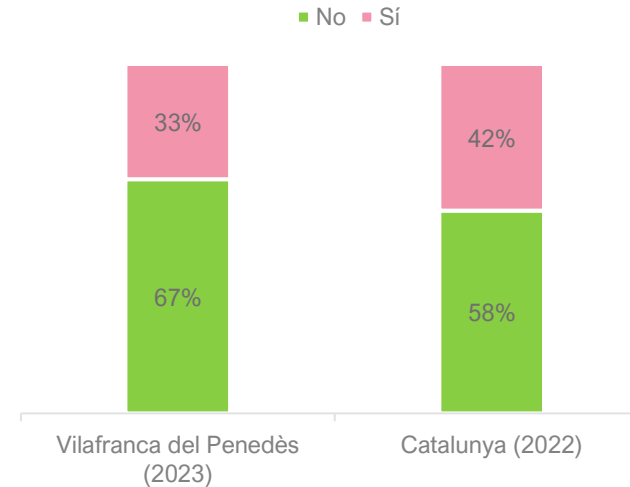
Com és lògic, l'afectació de patologies cròniques augmenta amb l'edat: és mínima en edats joves i majoritària a partir dels 60.

Les malalties cròniques autopercebudes més freqüents, per ordre d'importància, són:

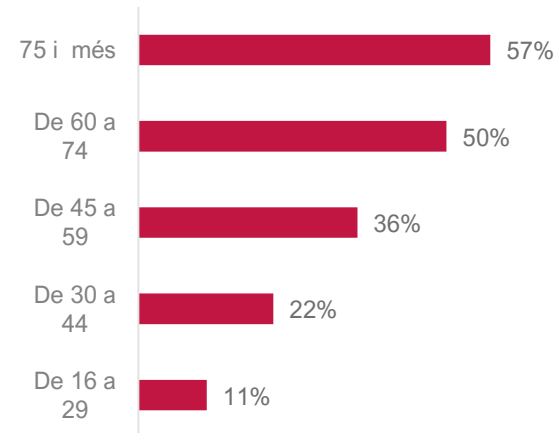
- Patologies o inflamacions musculoesquelètiques
- Diabetis
- Problemes respiratoris i pulmonars
- Problemes del sistema nerviós
- Hipertensió
- Hipotiroïdisme
- Malalties mentals
- Problemes gastrointestinals i digestius
- Malalties sensorials
- Cardiopaties
- Colesterolèmia
- Fibromiàlgia
- Problemes circulatoris
- Malalties autoimmunes

Aquestes malalties coincideixen només en part amb els diagnòstics clínics ja que, per norma general, la població destaca les malalties que li causen dolor o que requereixen un seguiment o medicació més intensa. Per contra, malalties que no causen dolor ni van acompanyades d'un tractament o medicació intensiva, passen més desapercebudes. El diagrama de la pàgina següent mostra les patologies més citades en funció de l'edat.

Pregunta: Te alguna malaltia crònica o de llarga durada?

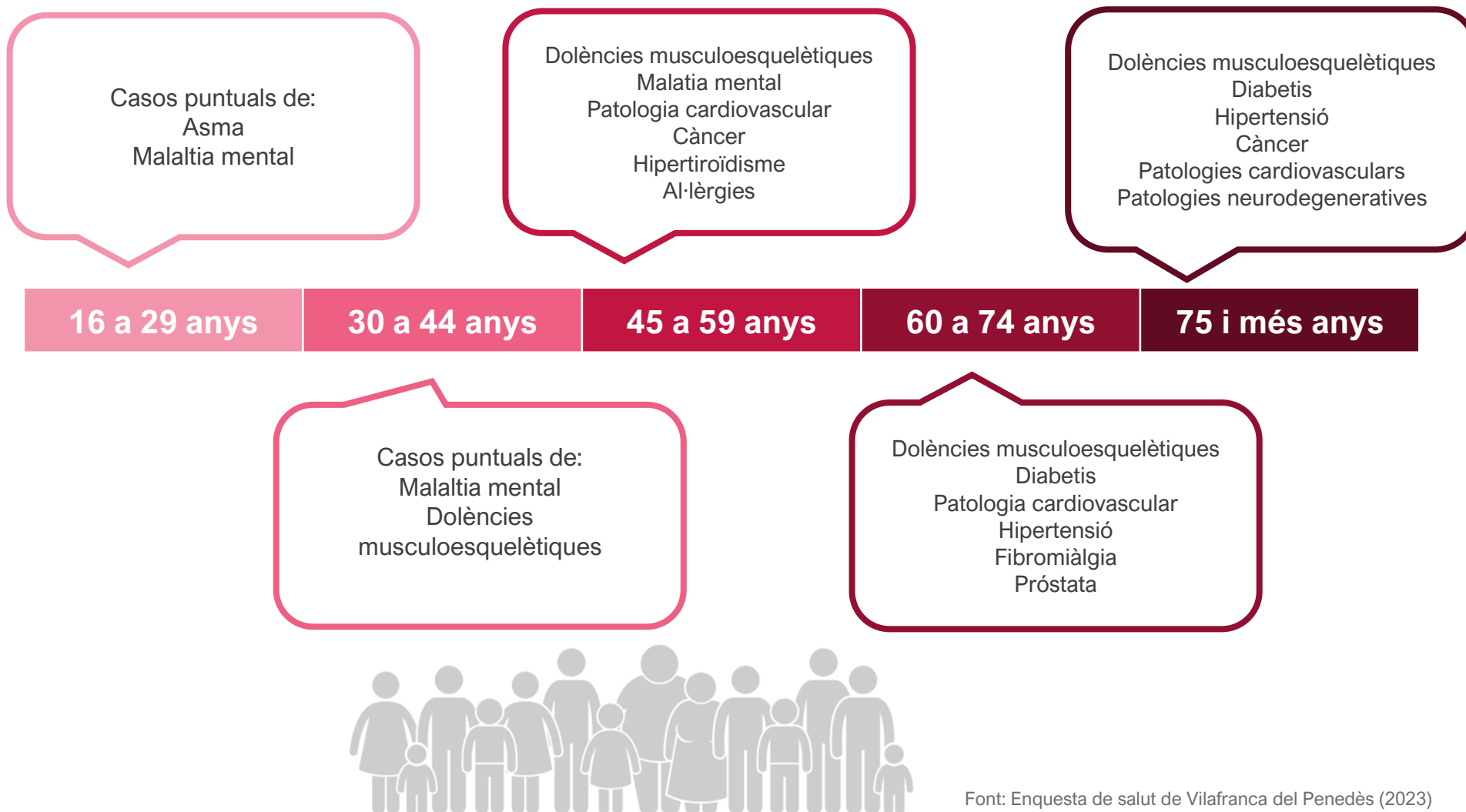

Pregunta: Te alguna malaltia crònica o de llarga durada?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)

Diagrama: Quina malaltia o problema de salut crònic o de llarga durada té vostè? (autopercepció de la població)

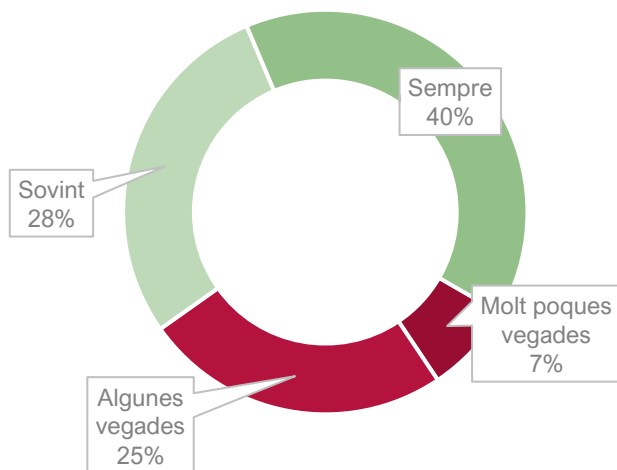
Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)

Estat d'ànim

Pel que fa a l'estat d'ànim, un 68% de la població diu sentir-se alegre sovint o sempre. En canvi, un 32% se sent alegre només de tant en tant.

Les persones amb millor estat d'ànim són les que tenen un nivell d'ingressos (i estudis) superior. En canvi, les persones amb ingressos i estudis inferiors, les persones majors de 75 anys i les persones que viuen soles, són les que pitjor estat d'ànim tenen.

En les dues últimes setmanes, s'ha sentit alegre?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)

En les dues últimes setmanes, s'ha sentit alegre?		
% Sovint o sempre		68%
Sexe	Femella	66%
	Masclé	71%
Edat	16 a 29 anys	74%
	30 a 44 anys	73%
	45 a 59 anys	70%
	60 a 74 anys	62%
	75 i més anys	56%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	68%
	A l'estranger	68%
Nivell d'estudis	Obligatoris o inferiors	59%
	Secundaris postobligatoris	75%
	Superiors	74%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	63%
	Entre 2.000 i 3.000 €	83%
	Més de 3.000 €	83%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	45%
	Dues o més persones a la llar	72%

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)

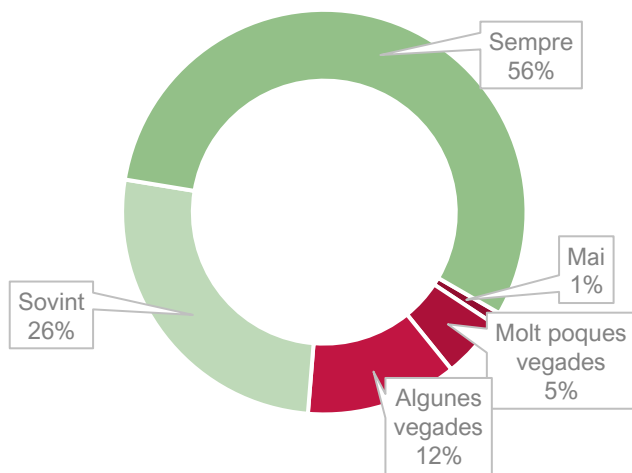
Estat d'ànim

Les ganes de fer coses són un altre indicador de benestar emocional.

En aquest cas, trobem que un 82% de la població adulta de Vilafranca del Penedès s'ha sentit amb ganes de fer coses. És un percentatge elevat. Només un 18% s'ha sentit amb poques ganes.

Aquest indicador no presenta grans diferències per perfils socials. Amb tot, la motivació per fer coses és lleugerament inferior en les persones majors de 75 anys, les que viuen soles i les dones.

Pregunta: En les dues últimes setmanes, ha tingut ganes de fer coses?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)

En les dues últimes setmanes, ha tingut ganes de fer coses?		
% Sovint o sempre		82%
Sexe	Femella	77%
	Masclle	88%
Edat	16 a 29 anys	85%
	30 a 44 anys	82%
	45 a 59 anys	80%
	60 a 74 anys	85%
	75 i més anys	77%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	80%
	A l'estranger	88%
Nivell d'estudis	Obligatoris o inferiors	81%
	Secundaris postobligatoris	83%
	Superiors	82%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	82%
	Entre 2.000 i 3.000 €	88%
	Més de 3.000 €	79%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	67%
	Dues o més persones a la llar	84%

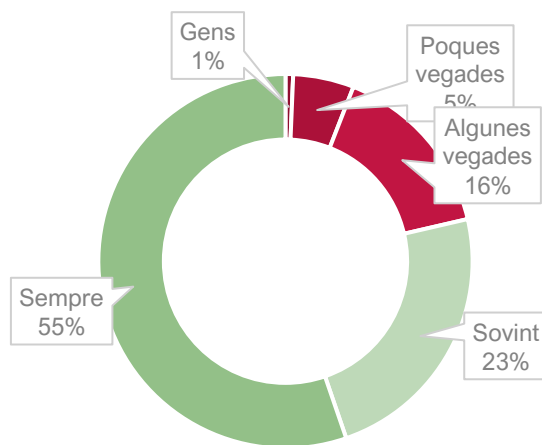
- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)

Estat d'ànim

De manera similar a l'anterior indicador, un 79% de la població afirma haver-se sentit bé amb si mateixa les dues darreres setmanes. Només un 21 % indica el contrari. Els resultats són bastant homogenis en el conjunt de població, si bé decauen una mica en persones que viuen soles i amb estudis baixos.

Pregunta: En les dues últimes setmanes, s'ha sentit bé amb vostè mateix/a?

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)

En les dues últimes setmanes, s'ha sentit bé amb vostè mateix/a?		
% Sovint o sempre		79%
Sexe	Femella	76%
	Mascle	82%
Edat	16 a 29 anys	85%
	30 a 44 anys	74%
	45 a 59 anys	82%
	60 a 74 anys	73%
	75 i més anys	77%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	78%
	A l'estranger	80%
Nivell d'estudis	Obligatori o inferiors	73%
	Secundaris postobligatoris	86%
	Superiors	80%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	78%
	Entre 2.000 i 3.000 €	86%
	Més de 3.000 €	83%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	72%
	Dues o més persones a la llar	80%

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)

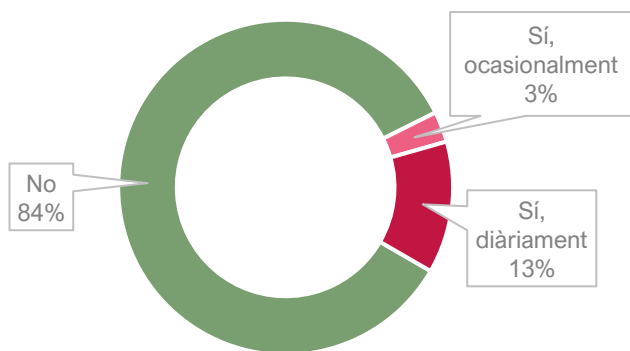
Estat d'ànim

El consum de psicofàrmacs és un darrer indicador de salut mental recollit per l'enquesta. Els resultats indiquen que un 16% de la població de Vilafranca del Penedès pren psicofàrmacs diàriament o ocasionalment.

El percentatge pot considerar-se dins de la norma, si es compara amb els resultats d'altres enquestes realitzades en el marc de plans locals de salut de la província: així, en una mostra de 10 municipis de la província amb més de dos mil persones enquestades, el percentatge de consum de psicofàrmacs se situa en el 18%.

El consum és molt superior en persones de més de 75 anys i en persones que viuen soles. Les persones més joves i amb més ingressos consumeixen menys psicofàrmacs.

Pregunta: Pren actualment algun psicofàrmac

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)

% Pren actualment algun psicofàrmac		
% Sí (ocasionalment o diàriament)		16%
Sexe	Femella	17%
	Mascle	15%
Edat	16 a 29 anys	5%
	30 a 44 anys	18%
	45 a 59 anys	12%
	60 a 74 anys	17%
	75 i més anys	34%
Lloc de naixement	Catalunya o resta d'Espanya	18%
	A l'estranger	6%
Nivell d'estudis	Obligatori o inferiors	16%
	Secundaris postobligatori	18%
	Superiors	11%
Ingressos mensuals nets de la llar	Menys de 2.000 €	17%
	Entre 2.000 i 3.000 €	14%
	Més de 3.000 €	4%
Unitat de convivència	Una sola persona a la llar	26%
	Dues o més persones a la llar	14%

- Valor significativament per sobre de la mitjana
- Valor significativament per sota de la mitjana

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)

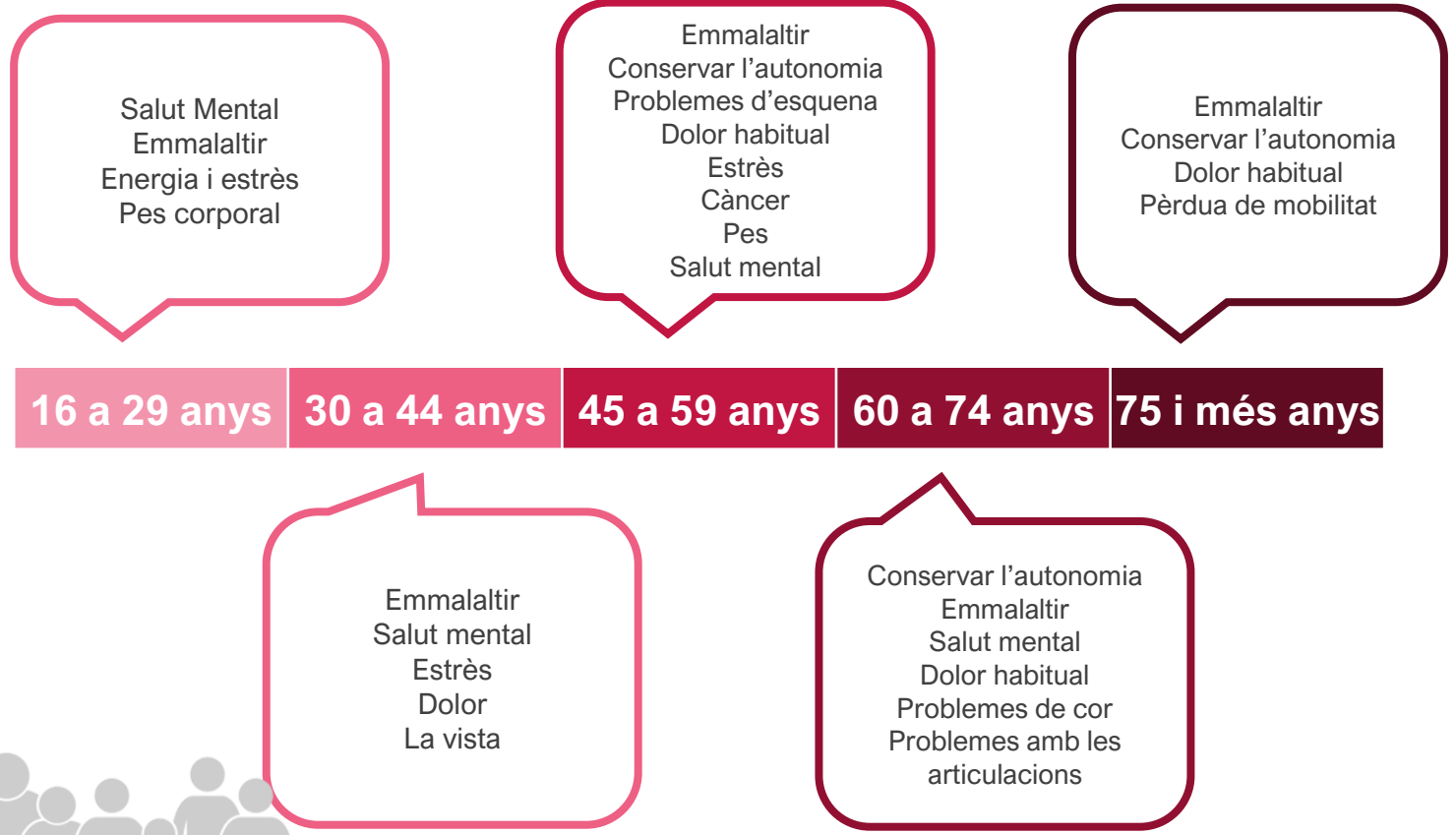
Diagrama. Què és el que més li preocupa de la seva salut personal?

El diagrama mostra les principals preocupacions de salut de la població segons la seva edat.

Les preocupacions van ser recollides mitjançant la pregunta oberta: “*Què és el que més li preocupa de la seva salut personal?*”.

S’observa com a les edats més joves la preocupació principal té a veure amb la salut mental, seguida de l’estrès.

Posteriorment, la preocupació principal és conservar l’autonomia, gestionar el dolor i, en edats més avançades, conservar la mobilitat.

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)

6.4. Què diuen els professionals i referents comunitaris sobre l'estat de salut de la població de Vilafranca del Penedès?

Aquesta quarta secció resumeix les aportacions i valoracions dels agents clau consultats sobre l'estat de salut de la població de Vilafranca del Penedès. Els agents consultats inclouen professionals dels serveis sanitaris, personal tècnic de l'Ajuntament i referents d'associacions, equipaments i programes comunitaris.

Els professionals i referents comunitaris consultats en aquesta diagnosi destaquen el següent sobre la salut de la població de Vilafranca del Penedès:

Punts forts

Vilafranca compta amb un ric teixit d'associacions de suport en malalties concretes tant de tipus físic com mental.

Com en tots els àmbits, el grau d'activitat d'aquestes associacions és molt desigual i pot ser discontinu en el temps, en funció del seu lideratge.

Les associacions més actives són capaces de fer una gran tasca de sensibilització i portar endavant grups de suport mutu i professional i activitats per als seus membres associats, aportant oportunitats de relació i empoderament fonamentals per gestionar la situació de malaltia.

Un altre aspecte positiu és que algunes d'aquestes associacions han establert vies de cooperació amb professionals dels serveis sanitaris i de l'Ajuntament, per crear recursos conjuntament i fer-los arribar de manera efectiva a la població necessitada.

En l'àmbit concret de la salut mental, se celebra que s'hagi reduït l'estigma entorn d'aquest tipus de malalties, que se'n parli més obertament, es diagnostiqui més i que s'hagi creat una gran consciència social sobre la necessitat de desenvolupar els serveis i programes destinats a protegir la salut mental.

De manera recent, s'han desenvolupat diversos recursos i programes comunitaris destinats a atendre la salut mental. Per exemple, es destaquen:

- Els grups de benestar emocional organitzats pels RBEC (psicòlegs comunitaris dels CAPs) a la Nau dirigits a adolescents.
- El projecte Ocell de Foc (d'acompanyament psicosocial a joves).
- La contractació de referents emocionals als instituts, per atendre situacions d'absentisme escolar amb un patiment emocional.
- La coordinació establerta entre EAP (Equip d'Atenció Psicopedagògica) dels centres educatius i el CSMIJ per atendre alumnes amb alguna malaltia mental.

- En l'àmbit de la discapacitat i la dependència, es destaca en positiu la gran labor social i laboral de les entitats d'inclusió i l'obertura, a finals de 2023, de la Unitat de Valoració de la Discapacitat i Dependència a l'Alt Penedès, que contribuirà a agilitzar els reconeixements de dependència i de discapacitat i a l'obtenció dels ajuts reconeguts per la Llei de dependència.
- Es destaca també el fet de ser un dels àmbits millor treballats des de l'Ajuntament. Hi ha una bona dotació del SAD (Servei d'Atenció a Domicili) i de teleassistència i es desenvolupen programes de prevenció de la soledat no volguda. També es presta suport a familiars cuidadors, es fa acompanyament a persones vulnerables, es gestionen Serveis d'Intervenció Socioeducativa (SIS) amb famílies amb risc social, etc.
- Dins de l'àmbit de l'educació especial en infants, es valora el Programa d'Educació inclusiva CEEPSIR Espiga- EAP. Aquest programa facilita que els centres d'educació especial siguin proveïdors de serveis i recursos per als docents d'escoles i instituts, amb la finalitat de desenvolupar mesures de suport a l'escolarització dels alumnes amb discapacitat.
- Al mateix temps, es destaca en positiu la línia de treball desenvolupada per crear oportunitats d'inserció laboral – i, per tant, social- per a persones amb discapacitat i/o trastorn mental.

Associacions de salut de Vilafranca:

- SMAP Celíacs de Catalunya (associació celíacs...)
- Associació de donants de sang de l'Alt Penedès
- Associació Catalana de dèficits immunitaris primaris (ACADIP)
- Associació El Gotim - Alzheimer acitu-
- Associació aprendre és salvar
- Associació Dol Penedès
- Associació dret a morir dignament - Catalunya (DMD-CAT)
- Tornar a somriure
- Associació de cardiopaties congènites (AACIC)
- LLIGA REUMATOLÒGICA CATALANA ALT PENEDÈS
- ADC-Associació diabètics de Catalunya - Alt Penedès
- Associació catalana d'afectades i afectats de fibromiàlgia
- Associació de trasplantats hepàtics de Catalunya
- Grup Ginesta. Grup d'autoajuda
- Fundació l'Espiga
- Associació catalana de persones amb Alta Sensibilitat
- El TURÓ, Salut Mental. Associació de familiars i amics. L'Alt Penedès
- SomRiu Penedès, SCCL
- Associació catalana d'afectats d'ELA (Esclerosi lateral amiotròfica) Catela Penedès-Garraf
- Associació TIAM Intervenció en demències
- Associació Pit Penedès - Grup de suport a la Lactància Materna
- Associació Entre Tots
- AMPERT, Associació contra el càncer
- Univers Penedès, Associació de persones amb discapacitació, familiars i amics
- Associació Llambrusca-alzheimer Penedès de Vilafranca
- Associació Autisme amb Futur

Dificultats

Salut física

- Vilafranca segueix la mateixa tendència de prevalences en malalties cròniques de tipus físic, associades a l'envelliment general de la població, l'allargament de l'esperança de vida i els estils de vida imperants, especialment pel que fa a l'activitat física i l'alimentació. Així, les prevalences més habituals de tipus crònic són la hipertensió, la diabetis 2, el dolor crònic no oncològic, associat al deteriorament musculoesquelètic, i l'obesitat.
- Es tracta de patologies que tenen en comú requerir control i coneixement de l'automaneig per part de l'usuari, un seguiment continuat dels serveis sanitaris i, en molts casos, medicació. Són patologies que poden millorar introduint millores en els hàbits alimentaris i de moviment.

Salut mental

- Han augmentat els trastorns mentals en adolescents i joves, especialment relacionats amb trastorns d'ansietat, quadres de malestar emocional, depressió, autòlisi i trastorns de la conducta alimentària.
- Aquest augment s'atribueix, en part, a l'efecte de les pantalles i de la pandèmia, així com a la major sensibilització sobre el tema. Però també s'associa a les dificultats d'emancipar-se, trobar un habitatge, aconseguir uns ingressos suficients i desenvolupar un projecte de vida independent, sobretot si

provenen d'entorns socials deprimits.

- També en persones adultes es constata un augment de patologies i malestar emocional, sovint relacionats amb l'àmbit laboral, l'estrès, sobrecàrrega, dificultats de conciliació i insuficiència d'ingressos. En aquest grup d'edat no hi ha canals de detecció tan eficaços com el sistema educatiu i per ara s'han desenvolupat menys programes d'atenció.
- En les edats avançades, les patologies mentals, com les físiques, s'accentuen i és on més prevalença hi ha, si bé no es detecta un augment accentuat com els grups d'edat més joves.
- És destacable en les edats adultes, tant de mitjana edat com grans, l'augment de síndromes d'acumulació als domicilis (síndrome de diògenes i síndrome de Noé), donant lloc a insalubritat en l'habitatge i en les comunitats de veïns.
- L'afectació de la patologia mental està travessada per les desigualtats socials. Les persones amb menys ingressos, menys estudis i les dones tenen uns nivells d'afectació més elevats.
- L'atenció a infants i adolescents amb patologia mental topa amb importants deficiències en els serveis sanitaris i els serveis educatius destinats al seu acompanyament. En aquest sentit, es denuncia que el CSMIJ té una manifesta manca de recursos, que coincideix juntament amb una època de gran augment de casos.

Discapacitat i dependència

- En l'àmbit educatiu, les mesures d'educació inclusiva es valoren com a insuficients en totes les etapes educatives, però encara més en l'etapa postobligatòria, que dona accés al món del treball. Es denuncia que falta molt suport als CFGM, on pràcticament no s'apliquen les mesures previstes en el decret d'educació inclusiva.
- Falten recursos residencials per a persones amb problemes de salut mental, que facilitin que puguin emancipar-se i fer una vida autònoma amb supervisió.
- Els tràmits per a obtenir el reconeixement legal i prestacions de la llei de dependència són lents i entre tant la situació de dependència i sobrecàrrega de les famílies empitjora. S'espera que la situació millori amb l'obertura de la Unitat de Valoració de Discapacitat i Dependència de l'Alt Penedès.
- Encara existeixen edificis d'habitatges sense ascensor on hi viuen persones amb mobilitat reduïda. La reducció de barreres arquitectòniques en els edificis d'habitatges requereix d'inversió, ajuts i sensibilització social a les comunitats de veïns.
- L'accés a les places de centre de dia i residència és difícil i els preus són elevats per a moltes economies familiars.
- Les tasques de cura continuen tenint molt poc reconeixement social i el sector de cures està caracteritzat per una elevada precarietat.

- Continua sent un repte la inserció laboral de persones amb discapacitat.

Propostes

- Mantenir campanyes continuades de prevenció i promoció de la salut, fent molta pedagogia sobre hàbits saludables i posant facilitats per posar-los en pràctica (disponibilitat d'espais, oberta d'activitats, orientació, gratuïtat, etc.). Aquesta línia d'acció ha d'arribar a tots els grups d'edat, inclosos els de mitjana edat, on sovint es crea un buit d'activitats de promoció de la salut.
- Insistir en l'educació de l'automaneig de les malalties cròniques a través d'activitats educacionals dels serveis sanitaris, per a evitar l'hiperfreqüentació i dependència de l'atenció assistencial.
- Crear un catàleg d'actius de salut de ciutat i crear un sistema de coordinació entre els seus promotors, per tal de fer economies d'escala, garantir una millor cobertura de tots els perfils de població i aconseguir un major aprofitament de recursos.
- Mantenir els programes i polítiques d'envelliment saludable, entenent-les com a quelcom progressiu que s'inicia abans de la jubilació.
- Plantejar programes dirigits a empreses per estimular la promoció de la salut dins dels entorns laborals, facilitant, per exemple, el consum de fruita dins de les empreses, el desplaçament en bicicleta al centre de treball, la incorporació d'activitat física, etc.

- Crear recursos de suport psicològic gratuïts o semi gratuïts per a tots els grups d'edat i que puguin fer una primera atenció i orientació sense massa temps d'espera. Aquests recursos haurien de combinar opcions d'atenció individual i grupal.
- Reforçar el suport i recursos gratuïts o semi gratuïts a les famílies d'infants amb trastorns d'aprenentatge i patologies mentals .
- Idear i desenvolupar programes de prevenció de la malaltia mental i del suïcidi.
- Donar a conèixer més àmpliament la tasca de les associacions relacionades amb la salut mental.
- Reforçar el funcionament de la Taula de Salut Mental, dinamitzant en major mesures comissions com les de voluntariat, oci, inclusió laboral, etc. que van dirigides a millorar les condicions de vida de persones amb patologia mental o discapacitat.
- Agilitzar la tramitació del reconeixement de la dependència (tot i que es reconeix que depèn de instàncies administratives supralocals).
- Crear un espai interdisciplinari que aglutini tots els agents socials i sanitaris que fan atenció i acompanyament a persones amb dependència i discapacitat.
- Oferir més recursos de respir per als familiars cuidadors, com un servei de canguratge especialitzat o activitats de lleure per als membres dependents.
- Recolzar iniciatives d'autoorganització de professionals cuidadores (ex. creació de cooperatives) per contribuir a dignificar aquesta professió i les condicions laborals.
- Continuar fomentant el voluntariat destinat a donar suport i companyia a persones amb dependència i solitud.
- Ampliar recursos de centre de dia i ajuts econòmics per accedir-hi.
- Continuar desplegant polítiques que afavoreixin la inserció laboral (i, per tant, social) de persones amb discapacitat i/o trastorn mental. Promoure la contractació de persones amb discapacitat al propi Ajuntament i empreses del municipi, aplicant incentius i facilitats.
- Facilitar formació contínua a persones amb trastorns mentals i amb discapacitat, per desenvolupar un itinerari de millora laboral, aconseguir una integració social, mantenir l'estabilitat mental i esdevenir membres productius de la societat.
- Crear places de centre ocupacional per a adults amb discapacitat greu que no poden integrar-se en el mercat laboral general.
- Continuar avançant en l'accessibilitat de la ciutat a tots els nivells, tant de mobilitat com sensorial i cognitiva (ex. parcs inclusius, informació en lectura fàcil, etc.).

- Facilitar espais a les associacions de discapacitat o de salut per desenvolupar les seves activitats.
- Crear programes d'accés al lleure i la cultura de la ciutadania amb discapacitat i dependència: ex. Casal de la dona, activitats veïnals, esport base, programa Apropa cultura, Festa major inclusiva, etc.

7. Infografies resum

- Perfil de salut de Vilafranca del Penedès: Factors de risc i de protecció
- Recull d'actius de salut
- Demandes de la població en salut

Perfil de salut de Vilafranca del Penedès

Factors de risc

- Envel·liment de les generacions més abundants de població.
- Dificultats per accedir a l'habitatge especialment entre joves i persones amb pocs ingressos.
  - Segregació urbana de la pobresa i de la immigració.
  - Nivell d'estudis de la població adulta lleugerament baix.
- Nivell de renda de la població més baix que al conjunt de la província (però similar a la comarca).

Situació sociodemogràfica

Factors de protecció

- Taxa elevada d'escolarització als 17 anys.
- Parc d'habitatges relativament jove i en bon estat.
- Bona cobertura i atenció de les persones vulnerables des de Drets Socials.

Entorn urbà i medi ambiental

- Nivells baixos de captura de carboni, biodiversitat i pol·linització.
  - Qualitat de l'aire sense millores en els darrers anys.
- Ràtio baixa de zones verdes per habitant i dèficits d'ombres i vegetació.
  - Taxa d'equipaments esportius per sota del conjunt de la província.
- Taxa alta de motorització, augment d'accidents de trànsit i xarxa de carrils bici insuficient.
  - Proliferació de comerços de menjar ràpid i ultraprocesat.
- Reptes creixents de Salut Pública en relació amb la tinença d'animals i la salubritat.

- Bones condicions a la ciutat per a la mobilitat a peu.
- Bona xarxa de transport urbà en bus.
- Entorn agrícola amb rutes ben condicionades per caminar.
- Baixa incidència de plagues i poques molèsties per animals de carrer.
- Aplicació de criteris de sostenibilitat en l'urbanisme i el manteniment.
- Foment de la compra saludable des de Comerç i des dels mercats.

Estils de vida

- Poc traspass de la dieta mediterrània a les noves generacions (poc consum de fruita, verdura, peix i llegums i massa consum de carn, ultraprocesats i begudes energètiques).
  - Activitat esportiva desigual socialment (per gènere, estudis, edat, discapacitat...).
  - Sedentarisme i pitjor alimentació en les classes socioeconòmiques baixes.
- Preocupació per l'abús de l'entreteniment amb pantalles i els efectes d'aïllament.
  - Malestar entre la població per la sensació d'estrès i manca de temps.

- Hàbit de caminar estès entre la població i amb poques desigualtats socials.
- Contribució de les escoles bressol i de primària a l'alimentació saludable.
- Teixit associatiu i oferta municipal que facilita la pràctica esportiva i la relació social.
- Lleugera reducció de l'hàbit tabàquic entre els joves i del consum excessiu d'alcohol.
- Pràctica esportiva informal en espais públics cada cop més habitual.
- Continuitat del Pla sobre drogues i del SAFAD.

Suport comunitari

- Necessitat de programes contra la soledat.
- Detecció habitual al CAP de persones amb baix suport social (especialment gent gran i estrangera).
- Desigualtats socioeconòmiques en la participació comunitària: major entre persones amb estudis i ingressos superiors i menor en persones amb estudis baixos i d'origen estranger.
  - Poques oportunitats d'emancipació i inserció laboral de les persones amb discapacitat.

- Projecte "Obrint Camins" del Servei de la Gent Gran contra la solitud no volguda.
- Grups de Benestar Emocional organitzats pels RBEC dels ABS.
- Teixit associatiu divers en salut.
- Programa municipal d'envelliment actiu.

Atenció sanitària

- Baix promig de visites per pacient al CSMA i sobretot del CSMIJ, en paral·lel a l'augment de casos i del consum d'antidepressius.
  - Alta rotació dels professionals dels serveis sanitaris i alta pressió assistencial.
  - Coordinació millorable entre el CAP, els serveis socials i els serveis socio-sanitaris.
- Dificultat del CAP per atendre persones amb dolor crònic i problemes de salut mental.
  - Indicadors baixos de població atesa, visites per usuari i satisfacció en les dos ABS.
  - Expectatives molt altes de la població vers els serveis sanitaris.

- Concentració de serveis sanitaris per ser capital de comarca.
- Indicadors favorables d'hospitalitzacions evitables i cobertura ATDOM en l'ABS Alt Penedès i de prescripció farmacèutica en l'ABS Vilafranca Nord.
- Nombre de places de residència per a gent gran per sobre de la mitjana de Catalunya.
- Incorporació d'equips multidisciplinaris de salut comunitària als ABS i treball conjunt entre Ajuntament i CAPs per la promoció de la salut.
- Oferta d'estudis universitaris en infermeria.

Estat i percepció de salut

- Augment d'ingressos per trastorns mentals i de patologies mentals agreujades per condicions de vida desfavorables.
- Augment de la taxa d'incidència de les ITS (infeccions de transmissió sexual) i de les IVE (interrupcions voluntàries de l'embaràs).
  - Mesures insuficients d'inclusió en el sistema educatiu.

- Prevalença similar a Catalunya de les causes més habituals d'atenció primària: dislipèmia, hipertensió, obesitat i trastorns d'ansietat.
- Bona dotació del SAD i del teleassistència i gran tasca de suport de les associacions de discapacitat i de salut.
- Desplegament progressiu de programes comunitaris de salut mental, especialment per a la població jove.

Recull d'actius de salut de Vilafranca del Penedès

Què és un actiu de salut?

Un actiu de salut és un recurs que contribueix a mantenir o millorar la salut i el benestar d'una persona o comunitat.

Aquests actius poden ser instal·lacions esportives, grups de suport social, espais verds a l'aire lliure, mercats d'aliments, etc.

El concepte d'actius de salut s'emmarca dins de l'enfocament de salutogènesi, que se centra en els factors que promouen la salut.

- Complex Aquàtic L'Escorxador
- Llars d'infants
- Escoles de primària
- Menjadors escolars
- Instituts
- Biblioteca
- Casal de gent gran
- Casal del Tívoli i l'Espirall
- Cal Bolet – Auditori
- Aula d'extensió universitària
- Casal de la Dona
- Centre de dia
- Servei d'Ocupació

- Escola Municipal de Música i Dansa
- Espai Jove La Nau
- Servei d'Informació i Assessorament per a Joves (SIAJ)
- Escola d'Adults
- Serveis SIS d'infància i adolescència
- Mercats municipals i fires locals
- Oficina d'entitats i voluntariat
- Oferta d'estudis superiors de farmàcia

- Activitats de salut comunitària del CAP (nutrició, fisioteràpia, benestar emocional, higiene dental)
- Aula de Salut per a Cuidadors
- Programa Salut i Escola
- Programa INFADIMED
- Programa CSMIJ-Escola
- Pla Català de l'Esport
- Casals d'estiu municipals
- Programa Mirades Compartides
- Programa Escola Promotora de la salut a l'Alt Penedès (EPSAP)
- Pla Salut, Escola i comunitat (PSEC)
- Projecte Obrint Camins del Servei de la Gent Gran
- Programes de salut sexual i reproductiva en joves i població gran de l'ASSIR

- Tarda Jove
- Programa d'Educació Inclusiva CEEPSIR Espiga-EAP
- Projecte Ocell de foc
- Programa Bo Sa i D'aquí
- Activitats extraescolars físicoesportives subvencionades
- Pla de Drogues de Vilafranca (InDrogs)
- SAFAD
- Grups de Suport a persones cuidadores
- Jornades formatives D-F't (D-Forma't)
- Programa Apropa Cultura
- Activa't Tu pots (Diversitat Funcional)
- Consell Municipal de Salut
- Taula de Salut Mental

Demandes de la població en salut

Què es podria millorar a Vilafranca del Penedès per afavorir la salut de les persones?

Serveis sanitaris

- Atenció més àgil
- Més professionals sanitaris
- Personal més motivat

Neteja dels carrers i civisme

- Neteja dels carrers
- Neteja dels parcs
- Civisme amb caques de gos

Trànsit i transport

- Reduir el trànsit de cotxes
- Aparcaments per a persones amb mobilitat reduïda
- Foment de la bicicleta

Serveis Sanitaris

- Atenció més àgil
- Més professionals sanitaris
- Més servei hospitalari

Neteja dels carrers i civisme

- Neteja dels carrers
- Neteja dels parcs
- Civisme amb caques de gos

Trànsit i transport

- Reduir el trànsit de cotxes

Urbanisme

- Millorar el verd
- Manteniment / canvi dels arbres

Espais esportius

- Zones verdes per fer activitat física

Serveis per a gent gran

- Residència

Serveis sanitaris

- Atenció psicològica
- Atenció més àgil

Neteja dels carrers i civisme

- Neteja i higiene dels carrers
- Incivisme amb els residus

Espais esportius

- Zones verdes per fer esport
- Més pistes

Oci i activitats culturals

- Més oci nocturn
- Més espais i activitats per a joves
- Més activitats gratuïtes

Educació en salut

- Més xerrades i informació sobre salut
- Activitats de prevenció per a joves

Serveis per a gent gran

- Ajuts per a les persones dependents

Urbanisme

- Manteniment dels arbres

75 i més anys

60 a 74 anys

16 a 29 anys

45 a 59 anys

Serveis Sanitaris

- Atenció més àgil
- Més professionals sanitaris
- Més serveis hospitalaris
- Més facilitat per accedir a proves i especialistes

Espais esportius

- Zones verdes per fer esport gratuït
- Gimnàs i quotes esportives més econòmiques

Neteja dels carrers i civisme

- Neteja dels carrers
- Neteja dels parcs
- Brutícia en els contenidors

Trànsit i el transport

- Potenciar el transport públic
- Reduir el trànsit
- Fer més aparcaments

Urbanisme

- Renovar voreres
- Posar més arbres

Equipaments esportius

- Reduir els preus del gimnàs
- Màquines esportives en parcs

Espais verds i parcs

- Més espais verds i naturals

Seguretat

- Més vigilància

30 a 44 anys

Serveis Sanitaris

- Atenció més àgil
- Més professionals sanitaris
- Més educació en l'atenció
- Servei d'urgències
- Un altre ambulatori

Espais esportius

- Zones verdes per fer esport gratuït
- Anella verda

Espais verds i parcs

- Més parcs infantils
- Més cura dels parcs
- Més espais verds

Oferta d'activitat física

- Caminades i marxes nòrdiques
- Més activitats esportives en general

Trànsit i transport

- Més carrils bici
- Millora del transport públic

Neteja dels carrers i civisme

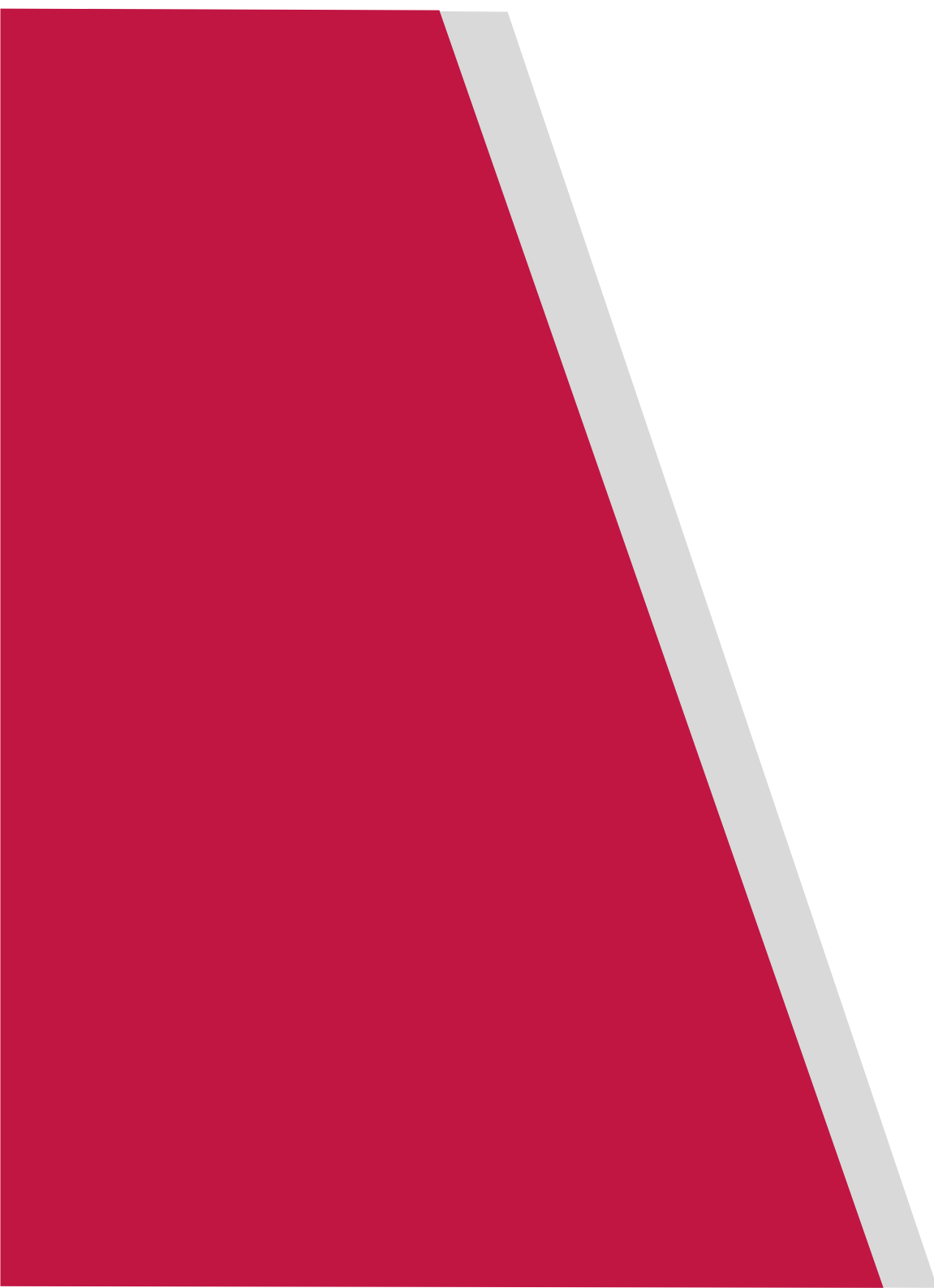
- Més neteja
- Més civisme

Seguretat

- Més vigilància

*Propostes ordenades per freqüència en què han estat mencionades per cada grup d'edat.

Font: Enquesta de salut de Vilafranca del Penedès (2023)

Fase 2. Pla
d'acció en salut
2025-2028 de
**Vilafranca del
Penedès**

1. Pla d'acció en salut de Vilafranca 2025-2028

El Pla d'acció en salut de Vilafranca del Penedès per a 2025-2028 consta de **23 accions en salut**, organitzades en 3 àmbits de treball i 11 línies d'acció que donen compte de l'amplitud del Pla.

La proposta de 23 accions és resultat de:

- L'estudi de diagnosi previ realitzat.
- La prioritització d'objectius de millora per part del grup motor del Pla Local de Salut.
- Els grups de treball amb personal sanitari i tècnic de l'Ajuntament i altres administracions per consensuar les accions per abordar els objectius prioritzats. Les sessions de treball van estar distribuïdes en tres comissions temàtiques, es van fer un total de sis trobades entre octubre i desembre de 2024.
- La presentació i validació de la proposta d'accions sorgides de les comissions de treball a l'equip de govern i al Consell Municipal de Salut.
- Les aportacions dels grups polítics de Vilafranca del Penedès.

Cadascuna de les 23 accions que integren el pla d'acció en salut 2025-2028 queda explicada en una fitxa, que recull la informació bàsica per comprendre-la, posar-la en pràctica i fer-ne el seguiment i l'avaluació. S'hi especifiquen els agents impulsors

necessaris, així com els indicadors de resultats esperats i el tipus de recursos necessaris.

El Pla no inclou tota l'activitat de l'Ajuntament ni tampoc de la resta d'agents, com els serveis sanitaris: hi ha moltes tasques de competència obligatòria i consolidades que fan aquests agents i que el Pla no recull: **Les accions recollides en el Pla són aquelles que representen un pas més en allò que es fa fins ara. Representen un plus de compromís, impuls i inversió per millorar l'abordatge de la salut i assolir els objectius prioritzats.**

Les tasques rutinàries i consolidades, que responen a funcions obligatòries dels agents implicats en el Pla es continuaran desenvolupant amb normalitat.

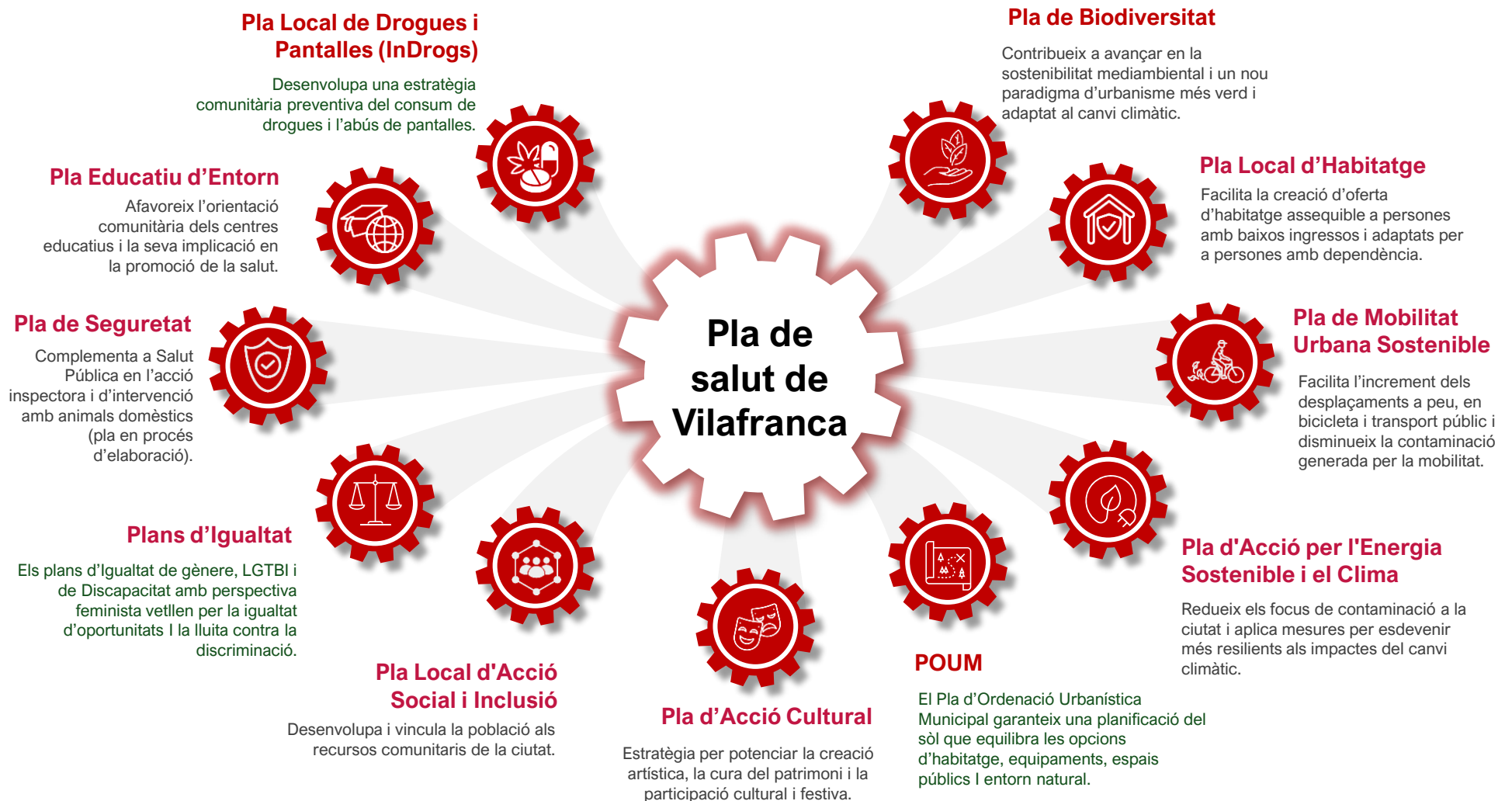
En la pàgina a continuació, es mostra un diagrama que il·lustra la **necessària complementarietat del Pla de salut amb altres plans que guien l'acció política integral de l'Ajuntament.**

Posteriorment, es presenta un diagrama que mostra els objectius del pla, les línies d'acció i les 23 accions previstes i la correspondència entre accions i agents responsables.

Tot seguit, es mostra la fitxa detall de cada acció.

Complementarietat necessària del Pla Local de Salut amb altres plans municipals de Vilafranca

L'assoliment dels objectius del Pla Local de Salut de Vilafranca es recolza en l'execució d'altres polítiques que incideixen en factors estructurals i en les condicions materials de vida de la població. Són polítiques liderades fora de Salut Pública i que disposen de plans propis:

Objectius

Millora de l'atenció sanitària

Contribuir a la millora de l'atenció sanitària, especialment en àmbits on es constaten febleses, com la salut mental, la dependència i l'atenció primària.

Vida saludable i promoció comunitària de la salut

Facilitar l'abordatge biosocial de la salut, fent viable la prescripció social des de l'àmbit sanitari i reforçant la promoció comunitària i l'associacionisme en salut.

Entorn urbà, sanitat ambiental i seguretat alimentària

Reforçar la bona pràctica en l'execució de les competències locals en protecció de la salut ambiental i alimentària.

Línies

Millora de l'atenció en salut mental

Integració de l'atenció sanitària i social

Qualitat dels serveis sanitaris

Envel·liment actiu i atenció a l'aïllament

Reducció de la prescripció farmacològica

Suport a les associacions de salut

Millora dels hàbits saludables

Disminució de les IVE i les ITS

Protecció de la biodiversitat, prevenció de plagues i benestar animal

Protecció de la salut alimentària

Protecció de la salut ambiental

Vigilància dels determinants de la salut

Accions a impulsar

- 1 Pilot Pla estratègic de salut mental amb Diputació de Barcelona
- 2 Reforç de l'atenció social i sanitària integrada
- 3 Seguiment dels indicadors de qualitat assistencial sanitària
- 4 Millora i ampliació dels serveis per a la gent gran
- 5 Posada en pràctica de la prescripció social
- 6 Difusió d'informació sobre el maneig de malalties agudes
- 7 Trobades entre professionals sanitaris i associacions de salut
- 8 Extensió del programa PSEC a les escoles de Vilafranca
- 9 Tallers de nutrició saludable per a tota la població
- 10 Oferta d'aliments saludables a les màquines expenedores
- 11 Facilitació i dinamització de caminades i activitat física
- 12 Foment del projecte "Empresa promotora de la salut"
- 13 Actualització del Pla Local sobre Drogues i Pantalles
- 14 Ampliació i difusió de la Tarda Jove i dels materials elaborats
- 15 Protocol d'informació en l'entrega de la píndola de l'endemà
- 16 Consolidació de la plaça de tècnic/a de plagues a Salut Pública
- 17 Sensibilització per tolerar la natura en espais urbans
- 18 Educació ciutadana per contribuir a reduir els mosquits
- 19 Elaboració d'un Pla de Gestió de Colònies Felines
- 20 Creació d'una comissió de Benestar Animal
- 21 Millora de les condicions sanitàries dels establiments alimentaris
- 22 Control dels punts ambulants de venda de menjar
- 23 Actualització del Cens d'activitats amb risc ambiental per legionel·losi
- 24 Millora del protocol de recollida de mostres d'aigua
- 25 Censatge i retirada d'amiant de les edificacions
- 26 Seguiment d'indicadors dels determinants de la salut

Taula de correspondència entre accions i principals actors responsables

- 1 Pilot Pla estratègic de salut mental amb Diputació de Barcelona
- 2 Reforç de l'atenció social i sanitària integrada
- 3 Seguiment dels indicadors de qualitat assistencial sanitària
- 4 Millora i ampliació dels serveis per a la gent gran
- 5 Posada en pràctica de la prescripció social
- 6 Difusió d'informació sobre el maneig de malalties agudes
- 7 Trobades entre professionals sanitaris i associacions de salut
- 8 Extensió del programa PSEC a les escoles de Vilafranca
- 9 Tallers de nutrició saludable per a tota la població
- 10 Oferta d'aliments saludables a les màquines expenedores
- 11 Facilitació i dinamització de caminades i activitat física
- 12 Foment del projecte "Empresa promotora de la salut"
- 13 Actualització del Pla Local sobre Drogues i Pantalles
- 14 Ampliació i difusió de la Tarda Jove i dels materials elaborats
- 15 Protocol d'informació en l'entrega de la píndola de l'endemà
- 16 Consolidació de la plaça de tècnic/a de plagues a Salut Pública
- 17 Sensibilització per tolerar la natura en espais urbans
- 18 Educació ciutadana per contribuir a reduir els mosquits
- 19 Elaboració d'un Pla de Gestió de Colònies Felines
- 20 Creació d'una comissió de Benestar Animal
- 21 Millora de les condicions sanitàries dels establiments alimentaris
- 22 Control dels punts ambulants de venda de menjar
- 23 Actualització del Cens d'activitats amb risc ambiental per legionel·losi
- 24 Millora del protocol de recollida de mostres d'aigua
- 25 Censatge i retirada d'amiant de les edificacions
- 26 Seguiment dels indicadors de determinats de la salut

	Salut Pública	Drets Socials	Gent gran	ABS 1 i ABS 2	Sociosanitari R. Fortuny	Serveis Generals	Gerència Regió Sanitària Penedès	CRP Alt Penedès	Equip pediàtric territorial	Educació	Esports	Joventut	Comunicació	ASSIR	Farmàcies	Medi Ambient	Pacs i Jardins	Activitats econòmiques	Urbanisme	Cultura	Habitatge	Igualtat	
1	✓	✓																					
2		✓	✓	✓	✓		✓																
3	✓																						
4		✓	✓																				
5	✓			✓		✓																	
6	✓			✓																			
7	✓						✓																
8	✓							✓	✓	✓		✓											
9	✓	✓	✓	✓					✓			✓				✓		✓					
10	✓						✓			✓	✓												
11		✓	✓								✓		✓			✓							✓
12	✓																	✓					
13	✓	✓	✓									✓											
14												✓	✓	✓									
15	✓													✓	✓								
16	✓																						
17	✓												✓			✓	✓						
18	✓												✓										
19	✓																						
20	✓																						
21	✓																	✓					
22	✓																						
23	✓																	✓					
24	✓																						
25																✓				✓			
26	✓																		✓	✓	✓		

Acció 1. Pilot Pla estratègic de salut mental amb Diputació de Barcelona

Descripció

Línia	Millora de l'atenció sanitària: Millora de les teràpies i l'atenció en salut mental
Objectiu	Dotar la població de Vilafranca d'una xarxa diversa i accessible de serveis per millorar el benestar emocional, prevenir patologies i atendre trastorns mentals amb un abordatge biosocial.
Descripció	<p>La diagnosi del Pla de Salut de Vilafranca recull riscos en l'abordatge actual de la salut mental: augment de patologies, sobremedicació, manca de personal en els serveis especialitzats de salut mental i addiccions (CSMIJ, CSMA, CASD), etc.</p> <p>L'acció consisteix en participar, com a ciutat pilot, en el Pla Estratègic de Salut Mental de Diputació de Barcelona. La participació permetrà a Vilafranca definir una estratègia global de salut mental, coordinar els serveis existents i desenvolupar-ne de nous, com: Kolsulta'm, voluntariat de salut mental, protocol de casos complexos de salut mental. La Diputació avaluarà les accions per identificar nous serveis a incorporar en el Catàleg de Serveis de la Diputació de Barcelona.</p>
Responsable	Salut Pública, Drets Socials, Diputació de Barcelona (Àrea de Comerç, Consum i Salut Pública).
Observacions	Acció vinculada a l'Estratègia Nacional de Salut Mental.

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció
1. Elaboració d'un Pla Estratègic de Salut Mental a Vilafranca
2. Formació a personal de primera línia en primers auxilis de salut mental i risc de suïcidi
3. Participació en la Taula de Salut Mental Comarcal i en la dinamització de comissions
4. Posada en marxa de nous recursos de salut mental, complementaris als actuals
5. Dinamització de la Xarxa de recursos de salut mental
6. Avaluació de les accions i conclusions sobre la continuïtat del Pla estratègic
TOTAL EXECUTAT

Estat

Finalitzat (100%)

En curs (25 %)

En curs (20 %)

No iniciat (0 %)

No iniciat (0 %)

No iniciat (0 %)

24%

Calendari previst

Inici previst

2025

2025

2025

2027

2026

2027

Final previst

2025

2027

2028

2028

2027

2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament, Diputació
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Ajuntament, Diputació
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Aprovació del Pla Estratègic de Salut Mental	Sí
Nº de serveis i recursos creats pel Pla de Salut Mental	>6
Nº de serveis i recursos amb continuïtat després del pilot	>4
Millora en els indicadors d'estat d'ànim en l'enquesta a 4t ESO	<0,5%

Acció 2. Reforç de l'atenció social i sanitària integrada

Descripció

Línia	Millora de l'atenció sanitària: Integració de l'atenció sanitària i social
Objectiu	Garantir la continuïtat assistencial entre el Centre Sociosanitari R. Fortuny, l'Hospital, els EAP i el Servei de Drets Socials i Gent Gran en el procés d'alta i retorn al domicili de pacients crònics complexos o vulnerables.
Descripció	La diagnosi de salut recull algunes febleses i discontinuïtats en el circuit de coordinació entre CAP, Serveis Socials i el Centre Sociosanitari alhora de garantir la continuïtat assistencial dels usuaris compartits, que en bastants casos són pacients crònics complexos. Un aspecte important a reforçar és el seguiment dels pacients després d'una estada i alta en el Centre Sociosanitari o hospital, mitjançant la coordinació i l'elaboració d'un pla de treball conjunt entre els agents implicats.
Responsable	Regió Sanitària Penedès, Drets Socials i Gent Gran, EAP 1 i 2 de Vilafranca, Hospital i Centre Sociosanitari Ricard Fortuny.
Observacions	Vincle amb el Pla de salut 2021-2025 de la Regió Sanitària Barcelona Àmbit Metropolità Sud.

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció	Estat
1. Establiment d'una comissió de treball amb els agents implicats	No iniciat (0 %)
2. Consens d'objectius de millora de la coordinació	No iniciat (0 %)
3. Dinamització i seguiment de la coordinació i de l'assoliment dels objectius de millora	No iniciat (0 %)
TOTAL EXECUTAT	0%

1 Calendari previst

Inici previst	Final previst
2026	2026
2026	2026
2027	2028

Recurso necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament, ICS, CSAPG
Compres, inversions o subvencions puntuals	No	
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Mantenir la despesa corrent estructural (altres capt.)	Sí	Aj. + ICS (reforç SAD i ATDOM)

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Funcionament d'un sistema digital per compartir historials	Sí
Pla de treball conjunt	Sí

Acció 3. Seguiment dels indicadors de qualitat assistencial sanitària

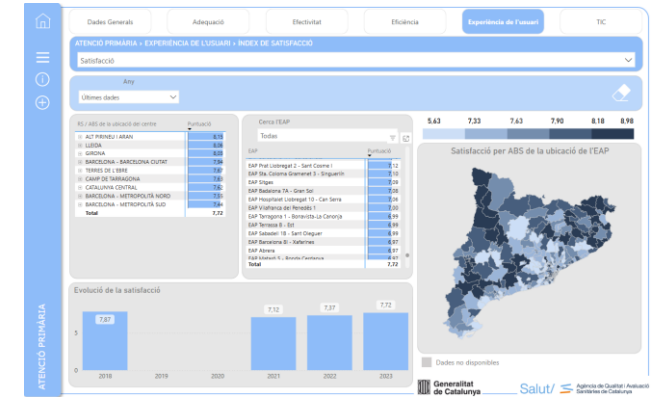
Descripció

Línia Millora de l'atenció sanitària: Qualitat dels serveis sanitaris

Objectiu Donar més transparència a la informació sobre la qualitat dels serveis sanitaris i generar un treball col·laboratiu, guiat pel Consell Municipal de Salut, per facilitar mesures de millora.

Descripció La diagnosi de salut de Vilafranca recull alguns focus d'insatisfacció de la població envers els dos CAP de Vilafranca, relacionats, sobre tot, amb la facilitat per obtenir cita. L'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries (AQUAS) publica actualment de manera regular indicadors de qualitat i satisfacció en l'atenció primària que apunten en la mateixa direcció i dels quals es pot fer un seguiment gràcies, entre d'altres, a l'estudi anual Pla d'enquestes de percepció, experiència i satisfacció d'usuaris del CatSalut (PLAENSA) del CatSalut. L'acció que es proposa en el Pla de Salut de Vilafranca consisteix en fer un seguiment continuat de l'evolució dels indicadors de l'AQUAS sobre qualitat i satisfacció assistencial dels serveis sanitaris de Vilafranca, identificant punts de millora i plantejant al Consell de Salut debats entorn als mateixos per consensuar i facilitar mesures de millora.

Responsable Salut Pública

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries (AQUAS)

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

- Inclusió en el web de Salut Pública d'un apartat d'indicadors de l'AQUAS
- Seguiment i actualització semestral dels indicadors
- Informació regular al Consell de Salut de l'evolució dels indicadors
- Debat i consens en el Consell de Salut d'estratègies de millora

TOTAL EXECUTAT

Estat

No iniciat (0 %)
 No iniciat (0 %)
 No iniciat (0 %)
 No iniciat (0 %)

0%

Calendari previst

Inici previst

2025
 2025
 2026
 2026

Final previst

2025
 2028
 2028
 2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	No	
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Creació d'un apartat web de seguiment dels indicadors	Sí
Revisió semestral d'indicadors	Sí
Revisió anual dels indicadors al Consell Municipal de Salut	Sí
Debat anual dels indicadors en el Consell Municipal de Salut	Sí

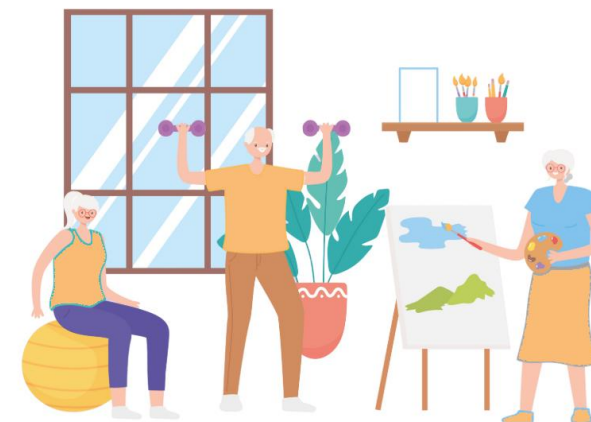
Acció 4. Millora i ampliació dels serveis per a la gent gran

Descripció

Línia Vida saludable i promoció comunitària de la salut: Envel·liment actiu i atenció a l'aïllament

Objectiu Millorar els serveis per a la gent gran i crear-ne de nous d'acord amb l'evolució demogràfica de la vila. Evitar que les persones grans caiguin en situacions de soledat i aïllament i reforçar un estil de vida actiu en la tercera edat.

Descripció La Diagnosi del Pla de Salut assenyalava que cal mantenir els programes i polítiques d'envel·liment saludable, entenent-les com a quelcom progressiu que s'inicia abans de la jubilació; oferir més recursos de respir per als familiars cuidadors, com un servei de canguratge especialitzat o activitats de lleure per als membres dependents; recolzar iniciatives d'autoorganització de professionals cuidadores (ex. creació de cooperatives) per contribuir a dignificar aquesta professió i les condicions laborals; continuar fomentant el voluntariat destinat a donar suport i companyia a persones amb dependència i solitud; o ampliar recursos de centre de dia i ajuts econòmics per accedir-hi.
En resum: en els propers deu anys, és clau que Vilafranca del Penedès es prepari per desenvolupar una bona xarxa de serveis d'atenció i a la població gran.

Responsable Drets Socials i Gent gran

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

Estat

1. Ampliar recursos de respir per als familiars cuidadors (ex. canguratsges)

No iniciat (0 %)

2. Recolzar iniciatives d'autoorganització de professionals cuidadores (ex. cooperatives)

No iniciat (0 %)

3. Fomentant el voluntariat de suport i companyia a persones amb dependència i solitud

No iniciat (0 %)

4. Ampliar recursos de centre de dia i ajuts econòmics per accedir-hi

No iniciat (0 %)

TOTAL EXECUTAT

0%

Calendari previst

Inici previst

Final previst

2026

2028

2027

2028

2026

2028

2027

2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Ajuntament, Diputació
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	Sí	Ajuntament

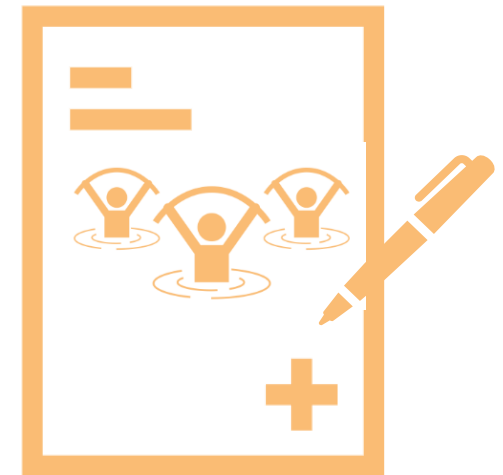
Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Promig anual de famílies beneficiàries dels serveis de respir	>100
Nombre de cooperatives de cuidadores professionals	>1
Nº de voluntaris vinculats a projectes d'acompanyament	>30
Nombre de places de centre de dia a Vilafranca	>130

Acció 5. Posada en pràctica de la prescripció social

Descripció

Línia	Vida saludable i promoció comunitària de la salut: Reducció de la prescripció farmacològica
Objectiu	Aconseguir més efectivitat en el tractament de simptomatologia derivada de situacions de malestar emocional, hàbits de vida poc saludables, sedentarisme i envelliment.
Descripció	L'acció consisteix en introduir en la pràctica assistencial dels dos CAP la derivació a recursos municipals que fan activitats terapèutiques. L'Ajuntament facilitarà la tasca de prescripció posant a disposició dels CAP una xarxa de facilitadors que aculli i orienti a les activitats més indicades als pacients amb prescripció. Així mateix, farà una reserva periòdica de places en les activitats terapèutiques per encabir a les persones amb prescripció. Es procurarà una xarxa de facilitadors i de places capaç d'encabir persones de diferents edats, sexe, capacitats i disponibilitats horàries. Es preveu que l'acció sigui coordinada per Salut Pública amb la implicació dels serveis municipals que gestionen oferta d'activitats i disposen de figures que poden fer un rol d'acollida i facilitació de la prescripció, com Esports, Igualtat, Joventut, Drets Socials i Gen Gran, Oficina de Voluntariat, Serveis Socials i Cultura.
Responsable	Salut Pública, Serveis Generals, amb comissió de prescripció social (serveis municipals, Regió Sanitària SP-ASPCAT, EAPS)
Observacions	Vincle amb el Pla de salut 2021-2025 de la Regió Sanitària Barcelona Àmbit Metropolità Sud.

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció	Estat
1. Creació d'una Comissió municipal de Prescripció Social	No iniciat (0 %)
2. Definició de la xarxa de facilitadors amb la Comissió de Prescripció Social	No iniciat (0 %)
3. Definició d'un sistema de reserva de places amb la Comissió de Prescripció	No iniciat (0 %)
4. Posada en marxa de la prescripció per part dels dos CAP	No iniciat (0 %)
TOTAL EXECUTAT	0%

Calendari previst

Inici previst	Final previst
2025	2025
2025	2025
2025	2026
2026	2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament, ICS
Compres, inversions o subvencions puntuals	No	
Augment de recursos humans en Capítol 1	Sí	Dedicació facilitadors
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	Sí	Ajuntament (reserva places)

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Promig anual total de prescripcions formalitzades als CAP	>150
Promig anual de prescrits que acudeixen al facilitador	>15%
Promig de prescrits que finalitzen l'activitat prescrita	>5%
Promig de servei implicats en la prescripció social	>5

Acció 6. Difusió d'informació sobre el maneig de malalties agudes

Descripció

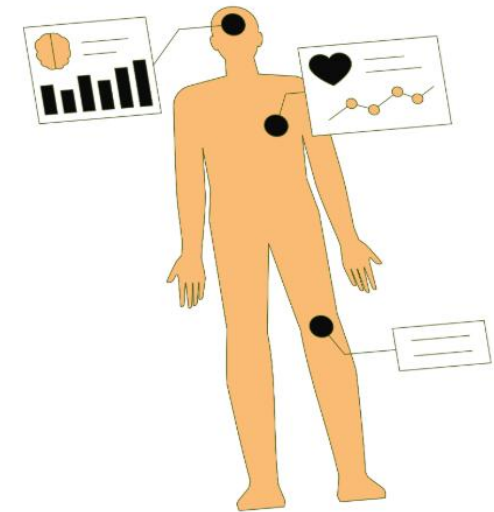
Línia Vida saludable i promoció comunitària de la salut: Reducció de la prescripció farmacològica

Objectiu Reduir la demanda d'atenció sanitària urgent en els serveis d'atenció primària i serveis d'urgència deguts a simptomatologia aguda de curta evolució.

Descripció La diagnosi de salut recull que hi ha un desajust important entre el que es consideren motius d'atenció sanitària urgent per part de la població, per una banda, i per part del persona sanitari, per una altra.

Per reduir el pes de la pressió assistencial per motius lleus (ex. gastroenteritis, refredats), es proposa fer campanyes explicatives sobre com abordar aquestes situacions de manera més autònoma. Així, es farà difusió a través de Ràdio Vilafranca (espai mensual a Penedès en Xarxa), reportatges a RTV Vilafranca i es farà ressò sobre notícies i documents d'interès d'altres agents. A més, i per tal de tenir en compte la diversitat cultural i social, es buscaran altres mitjans de difusió, per tal d'assegurar que l'educació sanitària arriba a tota la població i a totes les franges d'edat.

Responsable Salut Pública i EAPS 1 i 2

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

1. Planificació anual d'una campanya de difusió de missatges sobre patologia aguda
2. Planificació d'espais mensuals a Ràdio Vilafranca
3. Elaboració de reportatges anuals a RTVVilafranca
4. Ressò d'altres documents i audiovisuals d'interès

TOTAL EXECUTAT

Estat

No iniciat (0 %)
No iniciat (0 %)
No iniciat (0 %)
No iniciat (0 %)

0%

Calendari previst

Inici previst

2026
2026
2026
2026

Final previst

2028
2028
2028
2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament, ICS
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Ajuntament
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Promig anual d'espais mensuals de ràdio dedicats a salut	>6
Promig anual d'espais TV dedicats a salut	>2
Promig anual d'altres materials difosos en diversos canals	>8
Valoració del CAP de l'evolució de visites evitables	Disminució

Acció 7. Trobades entre professionals sanitaris i associacions de salut

Descripció

- Línia** Vida saludable i promoció comunitària de la salut: Suport a les associacions de salut
- Objectiu** Aconseguir un major coneixement de les associacions de pacients del territori entre el personal sanitari i reforçar els vincles de confiança i cooperació mutus.
- Descripció** Vilafranca compta amb un ric teixit d'associacions de suport en malalties concretes tant de tipus físic com mental. Les associacions més actives són capaces de fer una gran tasca de sensibilització i portar endavant grups de suport mutu i professional i activitats per als seus membres associats, afavorint un empoderament fonamentals per gestionar la situació de malaltia. Algunes d'aquestes associacions han establert vies de cooperació amb professionals dels serveis sanitaris i de l'Ajuntament, per crear recursos conjuntament i fer-los arribar de manera efectiva a la població necessitada. Tot i així, hi ha associacions on encara no s'ha aconseguit aquesta interacció. Per això, es proposa organitzar anualment una trobada entre professionals sanitaris i entitats de salut de diferents especialitats per possibilitar el coneixement mutu i l'establiment de vincles de cooperació.
- Responsable** Salut Pública i Gerència de la Regió Sanitària Penedès.

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

1. Planificació anual entre Salut Pública i Regió Sanitària d'una jornada anual amb entitats
2. Convocatòria anual de la jornada i preparació amb les entitats i als sanitaris
3. Celebració anual de la jornada de coneixement mutu
4. Avaluació anual de la jornada amb els participants

TOTAL EXECUTAT

Estat

- No iniciat (0 %)
- No iniciat (0 %)
- No iniciat (0 %)
- No iniciat (0 %)

0%

Calendari previst

Inici previst

- 2026
- 2026
- 2026
- 2026

Final previst

- 2028
- 2028
- 2028
- 2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament, ICS
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Ajuntament
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Promig anual d'entitats participants a la jornada	>5
Promig anual de sanitaris participants a la jornada	>10
Satisfacció promig dels participants a la jornada	Alta
% Entitats que afirmen, a 2028, tenir vincle amb serveis sanitaris	60%

Acció 8. Extensió del programa PSEC a escoles i instituts de Vilafranca

Descripció

Línia	Vida saludable i promoció comunitària de la salut: Millora dels hàbits saludables
Objectiu	-Fomentar que els centres educatius i les AFA de Vilafranca incorporin activitats del catàleg de recursos educatius del Pla Salut Escola i Comunitat de Vilafranca del Penedès. -Sensibilitzar els centres educatius per promoure l'adhesió als Centres Promotors de Salut de l'Alt Penedès: EPSAP (Escoles) i IPSAP (Instituts)
Descripció	El PSEC de Vilafranca del Penedès aglutina un ric ventall d'activitats de promoció de la salut a disposició de la comunitat educativa. El Catàleg és fruit d'una acció col·laborativa i aborda múltiples eixos de salut: alimentació, activitat física, benestar emocional, consums de risc, etc. L'acció consisteix en impulsar el PSEC a totes les escoles i instituts de Vilafranca. Així mateix, promoure que més centres educatius de Vilafranca s'adhereixin al segell d'escoles i instituts promotor de salut de l'Alt Penedès (EPSAP i IPSAP), que actualment ja tenen dues escoles del municipi.
Responsable	CRP Alt Penedès, Equip pediàtric territorial, Joventut, Educació, Salut Pública municipal i ASPCAT.
Observacions	Acció vinculada al Pla Educatiu d'Entorn

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció	Estat
1. Presentació anual del PSEC i de l'EPSAP als centres educatius i AFA de Vilafranca	Fet (100%)
2. Revisió anual del Catàleg d'activitats, a partir de les avaluacions i revisió del grup motor	No iniciat (0 %)
3. Suport als centres educatius per adherir-se a l'EPSAP	No iniciat (0 %)
4. Difusió de les escoles adherides a l'EPSAP i de les accions del PSEC desenvolupades	No iniciat (0 %)
TOTAL EXECUTAT	25%

Calendari previst

Inici previst	Final previst
2024	2025
2025	2028
2025	2028
2025	2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament, CRP, ICS
Compres, inversions o subvencions puntuals	No	
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	Sí	Ajuntament i CRP

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Nombre d'escoles adherides al projecte a 2028	4
Promig anual de centres educatius que fan activitats del PSEC	10
Promig anual d'AFA que fan activitats a famílies del PSEC	3
Valoració anual dels docents de les activitats del PSEC	Alta

Acció 9. Tallers de nutrició saludable per a tota la població

Descripció

Línia Vida saludable i promoció comunitària de la salut: Millora dels hàbits saludables

Objectiu Augmentar la proporció del producte fresc i de fruita i verdura en la dieta de la població i disminuir la proporció de productes ultraprocessats amb excés de greixos i sucres.

Descripció La diagnosi de salut de Vilafranca destaca que està disminuint l'adherència a la dieta mediterrània, amb una reducció del consum de fruita i verdura i un augment del consum de productes ultraprocessats i begudes ensucrades, especialment entre la població més jove, però no només. L'acció que es proposa –tal com indiquen professionals i referents comunitaris– és continuar treballant per conscienciar tota la població sobre la importància d'una alimentació saludable, mitjançant tallers pràctics de cuina per a diferents públics i accions de dinamització en diversos àmbits, treballant transversalment des de Salut amb les corresponents regidories implicades. Alhora, es proposa incloure consells contra el malbaratament alimentari en totes les accions que es duguin a terme.

Responsable Drets Socials i Gent Gran, Joventut, Salut, Mercats Municipals, Medi Ambient i Consum i EAPS 1 i 2 i EAPT Pediatria.

Observacions Vincle amb el Pla de salut 2021-2025 de la Regió Sanitària Barcelona Àmbit Metropolità Sud.

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

1. Planificació anual de tallers per a diferents públics de població

2. Realització de tallers d'alimentació i cuina seguint la programació anual

3. Valoració anual dels tallers realitzats amb els usuaris i professionals implicats

TOTAL EXECUTAT

Estat

No iniciat (0 %)

No iniciat (0 %)

No iniciat (0 %)

0%

Calendari previst

Inici previst

2025

2025

2025

Final previst

2028

2028

2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament, ICS
Compres, inversions o subvencions puntuals	No	
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	Sí	Ajuntament (material tallers)

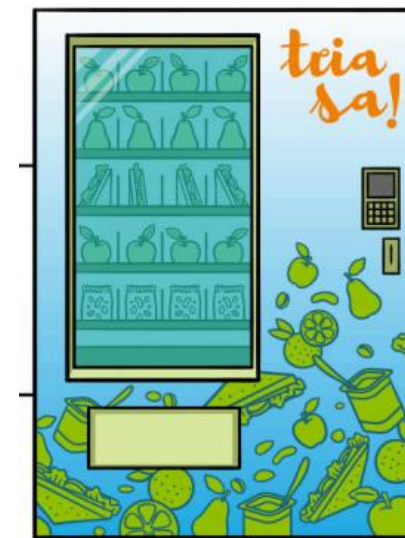
Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Promig anual de participants a les activitats	>50
Promig anual de sessions realitzades en total	>10
Satisfacció dels usuaris i organitzadors amb els tallers	Alta
Nombre de departaments i serveis implicats en els tallers	>5

Acció 10. Oferta d'aliments saludables a les màquines expenedores

Descripció

Línia	Vida saludable i promoció comunitària de la salut: Millora dels hàbits saludables
Objectiu	Fomentar l'alimentació saludable oferint majoritàriament productes saludables a les màquines expenedores dels centres sanitaris i serveis municipals.
Descripció	<p> Molts dels problemes de salut atesos en el sistema sanitari es relacionen amb una alimentació inadequada. És important que en els centres sanitaris i els serveis municipals es doni un missatge coherent en relació amb allò que s'ofereix i es recomana a les persones que hi son ateses. Per tal de mantenir una alimentació saludable, és recomanable que els aliments i les begudes que es consumeixen, tant dins com fora de casa, siguin aliments saludables, frescos o mínimament processats, i que no tinguin un contingut excessiu de sucres, greixos saturats o trans, sal, etc. L'acció que es proposa és demanar als centres sanitaris, com a espais de promoció de la salut, de prevenció i atenció a la malaltia, que siguin exemplars en l'oferta d'aliments i begudes, donant prioritats a: fruita fresca i/o fruita fresca envasada a trossos, fruita seca (ni fregida ni salada) i fruita dessecada, aliments baixos en greixos saturats i begudes sense sucres afegits.</p>
Responsable	Servei de Salut Pública, centres assistencials de Vilafranca i serveis municipals que disposin de màquines expenedores.
Observacions	

Font: Recomanacions sobre màquines expenedores de l'Agència de Salut de Catalunya.

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció	Estat
1. Inventari dels equipaments públics amb màquines expenedores de la seva oferta	No iniciat (0 %)
2. Entrega als gestors dels espais de les recomanacions de l'Agència de Salut Pública	No iniciat (0 %)
3. Suport als gestors dels espais per implementar les recomanacions de l'Agència	No iniciat (0 %)
TOTAL EXECUTAT	0%

Calendari previst

Inici previst	Final previst
2027	2028
2027	2028
2027	2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	No	
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Disponibilitat de l'inventari de màquines	Sí
Nº de gestors d'espais amb màquines contactats	>3
Nº de màquines expenedores on s'ha millorat el producte	>5

Acció 11. Facilitació i dinamització de caminades i activitat física

Descripció

Línia Vida saludable i promoció comunitària de la salut: Millora dels hàbits saludables

Objectiu Augmentar el promig de dies a la setmana que la població fa activitat física intensa, especialment en els perfils on actualment l'activitat física intensa és més deficitària.

Descripció L'activitat esportiva i física intensa entre la població adulta de Vilafranca mostra indicadors més aviat baixos i amb desigualtats socials per raó d'edat, ingressos i gènere. Així, les persones grans, amb baixos ingressos i les dones són les que menys activitat física de tipus intens fan. El promig actual en aquests perfils no supera el 1,1 dies per setmana.

Vilafranca ha habilitat parcs amb aparells de gimnàstica per facilitar a tothom l'exercici físic gratuït en un entorn adequat. A més, s'estan dinamitzant setmanalment alguns parcs en el marc de les activitats per a gent gran, amb suport d'un monitor.

L'acció consisteix en disposar d'una oferta continuada de caminades i activitat física a l'aire lliure adreçada a les franges de població amb indicadors més baixos, així com facilitar que al complex aquàtic i clubs esportius s'ofereixin activitats d'esport inclusiu amb personal qualificat que aposti per la integració de persones amb discapacitat. Igualment caldrà assegurar que en cada barri hi ha una dotació mínima d'aparells a l'aire lliure per la pràctica esportiva a totes les edats.

Responsable Drets Socials i Gent Gran, Esports, Medi Ambient, Igualtat i Comunicació.

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

1. Programa de dinamització d'activitats en parcs i caminades per a totes les edats
2. Difusió periòdica de les activitats dinamitzades en parcs i caminades
3. Instal·lació d'aparells de gimnàstica en els parcs dels barris que no en tenen
4. Subvenció d'oferta d'activitats d'esport inclusiu en clubs i al complex esportiu

TOTAL EXECUTAT

Estat

En curs (40 %)

En curs (40 %)

No iniciat (0 %)

No iniciat (0 %)

20%

Calendari previst

Inici previst

2025

2026

2026

2026

Final previst

2028

2028

2027

2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Ajuntament
Augment de recursos humans en Capítol 1	Sí	Ajuntament
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	Sí	Ajuntament

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Promig anual d'hores dinamitzades en parcs i caminades	>80 hores
Promig de participants en les activitats dinamitzades	>10
Nombre de barris amb parcs de salut	100%
Promig anual d'activitats d'esport inclusiu subvencionades	>5

Acció 12. Foment del projecte “Empresa promotora de la salut”

Descripció

Línia Vida saludable i promoció comunitària de la salut: Millora dels hàbits saludables

Objectiu Promocionar la salut en l’entorn de treball i contribuir a la millora de la salut de la població treballadora.

Descripció Les persones adultes passen aproximadament un terç de la seva vida en l’entorn laboral. Aquest entorn és clau per a la promoció d’una vida saludable. L’Agència de Salut Pública de Catalunya impulsa el projecte “Empresa Promotora de Salut (EPS)”, amb l’objectiu de promoció de la salut en l’entorn de treball i contribuir a la millora de la salut de la població treballadora. Per a ajudar les empreses, especialment la petita i mitjana empresa, el projecte EPS, amb la col·laboració de PIMEC, ha dissenyat una caixa d’eines amb uns qüestionaris d’autoavaluació i un ampli ventall de programes amb propostes i recursos per facilitar el camí cap a l’empresa promotora de salut i afavorir la millora contínua. A més, l’Agència ha creat un diploma per reconèixer i impulsar la feina de les empreses que demostrin estar compromeses amb el projecte d’EPS. Des del Pla Local de Salut de Vilafranca, es promourà l’adhesió de les empreses de Vilafranca al programa EPS.

Responsable Salut Pública i Promoció Econòmica

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

Calendari previst

Fases de desenvolupament de l'acció	Estat	Inici previst	Final previst
1. Contacte amb l’Agència de Salut Pública de Catalunya per conèixer el projecte EPS	No iniciat (0 %)	2026	2026
2. Consens entre Salut Pública i Promoció Econòmica d’una estratègia de difusió d’EPS	No iniciat (0 %)	2026	2026
3. Difusió en el teixit empresarial de Vilafranca del projecte EPS	No iniciat (0 %)	2027	2027
4. Reconeixement públic de les empreses amb diploma EPS	No iniciat (0 %)	2028	2028
TOTAL EXECUTAT	0%		

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	ASPCAT, Ajuntament
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Nombre d’empreses a qui s’ha fet arribar el projecte EPS	>150
Nombre d’empreses de Vilafranca adherides de EPS	>20
Nombre d’empreses de Vilafranca amb diploma EPS	>10

Acció 13. Actualització del Pla Local sobre Drogues i Pantalles

Descripció

Línia Vida saludable i promoció comunitària de la salut: Millora dels hàbits saludables

Objectiu Mantenir la trajectòria de treball en l'àmbit de la prevenció dels consums de risc, incloent substàncies addictives i abús d'entreteniment amb pantalles.

Descripció L'Ajuntament de Vilafranca compta amb una trajectòria continuada en la lluita i prevenció contra els consums de risc. Actualment, s'ha prorrogat la vigència del III Pla Local sobre Drogues i Pantalles "In-drogs" 2020-2024. Gràcies a aquest pla, s'han consolidat serveis com el SAFAD, accions preventives en espais de lleure, accions de sensibilització a alumnes i famílies i formació a docents i altres professionals, entre d'altres.

Si bé el III Pla s'ha prorrogat, cal treballar per a la seva actualització, de manera que per a 2027 es disposi d'una estratègia renovada d'actuació. El nou pla haurà de tenir en compte la creació d'un servei d'atenció a les ludopaties ja que, amb la irrupció de les plataformes on-line, s'han incrementat entre la població i Vilafranca no disposa d'atenció especialitzada en aquest àmbit.

Responsable Salut Pública, Drets Socials i Gent Gran, Joventut, Servei de Prevenció de Drogues del CCAP

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

Fases de desenvolupament de l'acció	Estat	Inici previst	Final previst
1. Sol·licitud de subvenció i suport per elaborar un nou Pla sobre drogues i pantalles	No iniciat (0 %)	2026	2026
2. Diagnosi sobre la situació de consums de risc a Vilafranca	No iniciat (0 %)	2026	2026
3. Elaboració d'un pla d'acció per al període 2027—2030	No iniciat (0 %)	2026	2026
4. Aprovació del IV Pla sobre Drogues i Pantalles	No iniciat (0 %)	2027	2027
TOTAL EXECUTAT	0%		

Calendari previst

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Diputació de Barcelona
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Validació de la diagnosi sobre consums de risc	Sí
Aprovació del IV Pla sobre Drogues i Pantalles	Sí

Acció 14. Ampliació i difusió de la Tarda Jove i dels materials elaborats

Descripció

Línia Vida saludable i promoció comunitària de la salut: Disminució de les IVEs i les ITS

Objectiu Reduir el nombre d'ITS de declaració obligatòria que s'enregistren anualment a Vilafranca, situant-les per sota dels 75 casos anuals a 2028.

Descripció Segons les darreres dades de l'Informe d'Indicadors de Salut de Diputació de Barcelona per a Vilafranca del Penedès, l'any 2022 es van notificar 115 casos d'ITS de declaració obligatòria individualitzada (90 a 2021). Majoritàriament se'n van diagnosticar de clamídia i de gonocòccia. Els casos afecten tant a homes com dones. L'ASSIR manifesta preocupació per l'augment de les ITS a Vilafranca, com també en altres indrets.

Per contribuir a l'educació sexual i la prevenció de conductes sexuals de risc, l'ASSIR realitza setmanalment sessions del programa 'Tarda Jove, Espai d'atenció a al salut sexual'. Aquest espai dona informació i atén consultes sobre mètodes anticonceptius, cicle menstrual, cribratge i detecció d'ITS i gestió de receptes pel tractament adequat de les mateixes.

L'acció que es proposa aquí és donar continuïtat a la Tarda Jove i fer més difusió dels materials audiovisuals que elabora, de manera que arribin a cercles més amplis de població, per exemple amb material imprès present als punts liles.

Responsable Joventut, ASSIR del Penedès i Comunicació

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

Estat

1. Manteniment del servei setmanal de Tarda Jove a La Nau i al CAP Alt Penedès
2. Elaboració amb Comunicació d'una estratègia de difusió dels vídeos de la Tarda Jove
3. Aplicació de l'estratègia de difusió de continguts de La Tarda Jove

En curs (50 %)

No iniciat (0 %)

No iniciat (0 %)

TOTAL EXECUTAT

16,6%

Calendari previst

Inici previst

Final previst

2025

2028

2026

2026

2028

2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament, ASSIR
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Ajuntament
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Promig de visites de cada vídeo	>300
Promig anual d'hores setmanals del programa Tarda Jove	>40
Promig anual d'IVS entre 2024-2028	<80

Acció 15. Protocol d'informació en l'entrega de la píndola de l'endemà

Descripció

Línia Vida saludable i promoció comunitària de la salut: Disminució de les IVEs i les ITS

Objectiu Disminuir el percentatge d'embarassos que acaben en una IVE per sota del 20% a 2028 i disminuir el nombre de dones que recorren a la píndola de l'endemà.

Descripció Segons les darreres dades de l'Informe d'Indicadors de Salut de Vilafranca, elaborat per la Diputació de Barcelona, l'any 2022 un 31% dels embarassos va finalitzar amb una IVE i el 29% de les dones que van interrompre l'embaràs, ja havien practicat almenys una altra IVE amb anterioritat. El percentatge d'IVE sobre total d'embarassos segueix, a més, una progressió ascendent respecte a anys anteriors.

Les farmàcies detecten a dones amb risc de fer una IVE a través, entre d'altres, de la dispensació de la píndola de l'endemà. L'acció que es proposa consisteix a elaborar un díptic amb recomanacions i informació per contactar amb l'ASSIR, que estigui a disposició de les farmàcies per entregar a totes les dones o acompanyants que demanin la píndola de l'endemà.

Responsable ASSIR del Penedès, referent comunitària de les Farmàcies de Vilafranca i Salut Pública

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

1. Elaboració d'un díptic d'informació per a dones que sol·liciten la píndola del dia després
2. Distribució del díptic a totes les farmàcies, amb indicacions sobre com fer la distribució
3. Distribució del díptic a les farmàcies i reposició periòdica de díptics
4. Avaluació per part de l'ASSIR i les farmàcies del funcionament del díptic i la distribució

TOTAL EXECUTAT

Estat

En curs (70 %)

No iniciat (0 %)

No iniciat (0 %)

No iniciat (0 %)

17,5%

Calendari previst

Inici previst

2025

2026

2026

2028

Final previst

2026

2026

2028

2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	ASSIR, Farmàcies
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Ajuntament
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Consens i edició del díptic	Sí
Nombre de farmàcies de Vilafranca que distribueixen el díptic	12
Promig anual de díptics distribuïts	>300
Valoració de l'ASSIR i les farmàcies de la iniciativa	Positiva

Acció 16. Consolidació de la plaça de tècnic/a de plagues a Salut Pública

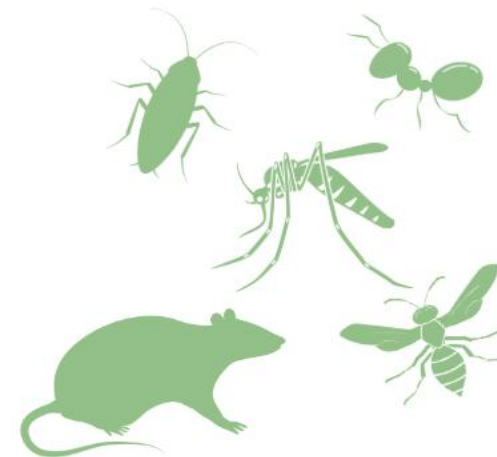
Descripció

Línia: Entorn urbà, sanitat ambiental i seguretat alimentària: Protecció de la biodiversitat, prevenció de plagues i benestar animal.

Objectiu: Reforçar l'acció preventiva de plagues de Salut Pública, combinant intervencions directes en els focus de plagues amb la sensibilització de la població per contribuir al seu control.

Descripció: El control de plagues és una competència obligatòria de Salut Pública i està dirigit a mantenir la via pública i edificis municipals sanejats d'artròpodes i rosegadors per evitar les zoonosis. La memòria de Salut Pública de Vilafranca indica que, entre 2022 i 2023, van augmentar considerablement els avisos per rates, formigues i paneroles. A més, les queixes sobre animals son una de les que, amb més freqüència, traslladen els veïns en les visites als barris del programa Alcaldia de Proximitat. En resposta a aquestes queixes, l'any 2024 s'ha contractat una tècnica de protecció de la salut en benestar animal, plagues i fauna invasora al Servei de Salut Pública. La plaça té una durada de tres anys i es realitza en el marc del programa Joves Apunt. La plaça creada inclou funcions en inspecció, prevenció i sensibilització sobre plagues, fauna invasora, colònies de gats i animals domèstics. L'acció que es proposa és consolidar la plaça de tècnica de protecció de la salut creada més enllà de 2027, quan finalitza el programa Joves Apunt.

Responsable: Salut Pública

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

- Execució de les funcions previstes de protecció de la salut en el marc de la plaça creada
- Anàlisi, amb el servei de Contractació de l'Ajuntament d'alternatives de continuïtat
- Convocatòria d'una plaça definitiva de protecció de la salut en l'àmbit de plagues
- Inici de la plaça en condicions d'estabilitat

TOTAL EXECUTAT

Estat

- En curs (50 %)
- No iniciat (0 %)
- No iniciat (0 %)
- No iniciat (0 %)

12,5%

Calendari previst

Inici previst	Final previst
2025	2027
2026	2027
2027	2028
2028	2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	No	
Augment de recursos humans en Capítol 1	Sí	Ajuntament
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Cobertura fins 2027 de la plaça de protecció de la salut	Sí
Cobertura d'una plaça definitiva a 2027	Sí
Promig anual d'avisos per plaga en edificis municipals	<200
Promig anual d'avisos per plaga en via pública	<200

Acció 17. Sensibilització per tolerar la natura en espais urbans

Descripció

Línia: Entorn urbà, sanitat ambiental i seguretat alimentària: Protecció de la biodiversitat, prevenció de plagues i benestar animal

Objectiu: Reduir les queixes i exigències ciutadanes d'intervenció contraproductives per a la biodiversitat, la lluita contra el canvi climàtic i la reducció de l'ús de fitosanitaris perjudicials.

Descripció: L'urbanisme de l'Ajuntament s'està redirigint cap a models més compatibles amb la biodiversitat i el canvi climàtic. Així, s'estan introduint paviments més naturals i permeables, reduint la pavimentació de formigó, ampliant els escocells dels arbres i permetent en major mesura que les herbes creixin en escocells dels arbres i parterres per evitar l'ús d'herbicides i facilitar la biodiversitat d'insectes. El Pla de Biodiversitat guia en l'aplicació d'aquests paràmetres. Tanmateix, aquest canvi en la manera de fer provoca queixes en alguns ciutadans, que interpreten aquest canvi com una manca de manteniment i un risc de proliferació de plagues. L'acció que es proposa és impulsar mesures de sensibilització per aconseguir una major tolerància ciutadana a la natura en els espais urbans. L'acció serà liderada per la Comissió del Pla de Biodiversitat, el qual contempla també la necessitat de fer sensibilització.

Responsable: Salut Pública, Medi Ambient, Parcs i Jardins i Comunicació. Comissió de Biodiversitat

Observacions: Vinculat al Pla de Biodiversitat

**LA NATURA CREIX A LA CIUTAT
LA CIUTAT HI GUANYA AMB LA NATURA**

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

1. Revisió de queixes sobre la natura i tipificació de les que requereixen sensibilització
2. Disseny i impuls de campanyes destinades a prevenir els motius de queixa tipificats
3. Consens polític i tècnic de criteris de resposta envers les queixes tipificades
4. Seguiment de l'evolució de queixes, per valorar els resultats

TOTAL EXECUTAT

Estat

No iniciat (0 %)
No iniciat (0 %)
No iniciat (0 %)
No iniciat (0 %)

0%

Calendari previst

Inici previst

2026
2026
2026
2026

Final previst

2026
2028
2027
2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Ajuntament
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

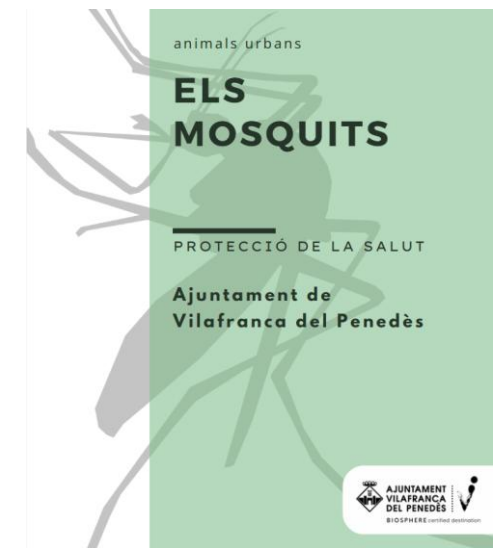
Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Evolució de les queixes sobre natura i fauna no justificades	Disminució
Coherència en la resposta política i tècnica a les queixes	Sí
Satisfacció tècnica i política amb les campanyes realitzades	Alta
Estimació del % de població que ha visualitzat les campanyes	>15%

Acció 18. Pla de lluita integral per a contribuir a reduir els mosquits

Descripció

Línia:	Entorn urbà, sanitat ambiental i seguretat alimentària: Protecció de la biodiversitat, prevenció de plagues i benestar animal
Objectiu:	Evitar la sobre població de mosquits i la transmissió de malalties per picades de mosquits, com el dengue, chikungunya o zika.
Descripció:	<p>Els mosquits son una plaga potencial que preocupa a Salut Pública, pel risc de transmissió de malalties. Alguns factors ambientals dificulten el control d'aquests insectes, com les temperatures més altes durant bona part de l'any.</p> <p>Salut Pública aplica mesures a la via pública per reduir la població de mosquits, com els tractaments en embornals. Tot i així, moltes larves proliferen en jardins, patis i balcons privats on es creen petits dipòsits d'aigua. L'acció que es proposa consisteix en reforçar les campanyes de sensibilització i informació a la població per contribuir a evitar la proliferació de mosquits en els espais privats. L'acció es recolza en la contractació d'un/a nou/va tècnic/a de salut (acció 16).</p>
Responsable:	Salut Pública i Comunicació
Observacions	Vincle amb el Plan Nacional de Prevención, Vigilancia y Control de las Enfermedades Transmitidas por Vectores, 2023.

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció	Estat
1. Elaboració anual d'una campanya sobre els mosquits	No iniciat (0 %)
2. Difusió anual, amb col·laboració de Comunicació, de la campanya contra mosquits	No iniciat (0 %)
3. Reforç d'accions en entorns amb habitatge amb jardí	No iniciat (0 %)
4. Seguiment anual dels avisos per mosquits de la població	No iniciat (0 %)
TOTAL EXECUTAT	0%

Calendari previst

Inici previst	Final previst
2025	2028
2025	2028
2026	2028
2025	2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Ajuntament
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Promig anual d'avisos del CAP per infeccions per mosquits	0
Nombre d'avisos rebuts a Salut Pública per mosquits	<25
Nombre d'anys durant el Pla de Salut que s'ha fet campanya	4
Valoració tècnica de l'impacte de les campanyes a 2028	Alta

Acció 19. Elaboració d'un Pla de Gestió de Colònies Felines

Descripció

Línia: Entorn urbà, sanitat ambiental i seguretat alimentària: Protecció de la biodiversitat, prevenció de plagues i benestar animal

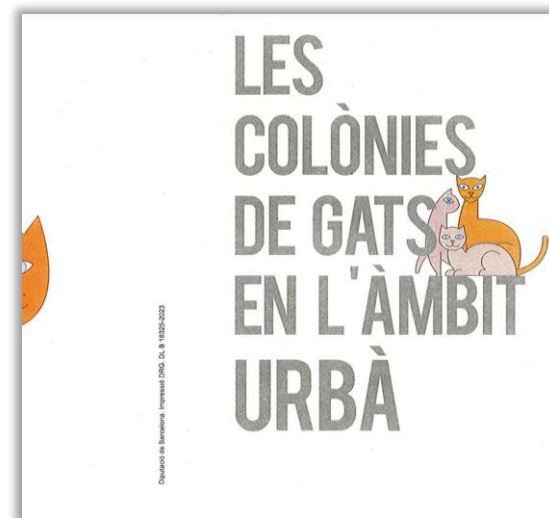
Objectiu: Mantenir un bon control de les colònies de gats, evitant la sobrepoblació i les molèsties i problemes de salubritat vinculats a les colònies. Garantir una vida digna als gats comunitaris.

Descripció: L'Ajuntament de Vilafranca controla, a 2023, un total de 31 colònies de gats ferals amb el sistema CER (Captura, esterilització i retorn) i amb la col·laboració d'entitats animalistes. En general, hi ha una bona valoració del control assolit de les colònies, si bé es recullen algunes preocupacions en relació amb l'efecte sobre l'ecosistema i la biodiversitat de les colònies properes a entorns naturals o agrícoles.

D'altra banda, la nova llei de benestar animal augmenta els requisits de control de les colònies de gats i, previsiblement, en el futur caldrà disposar d'una APP que enregistri tota la informació sobre les colònies, els gats, el voluntariat implicat, etc.

L'acció que es planteja consisteix en elaborar un Pla de Gestió de Colònies Felines. Mitjançant aquest pla, es podrà avançar en el compliment dels nous requeriments legislatius i assegurar que les colònies siguin compatibles amb la preservació de la biodiversitat.

Responsable: Salut Pública

Font: Diputació de Barcelona

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

Fases de desenvolupament de l'acció	Estat
1. Adquisició de formació sobre els nous requeriments formatius	En curs (50 %)
2. Creació d'un grup motor per la definició del Pla de gestió de les colònies	En curs (50 %)
3. Disseny d'un Pla de Gestió de les Colònies Felines	En curs (50 %)
4. Aprovació del Pla de Gestió de les Colònies Felines	No iniciat (0 %)
TOTAL EXECUTAT	37,5%

1 Calendari previst

Inici previst	Final previst
2025	2026
2025	2026
2025	2027
2026	2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Ajuntament, DIBA
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Nombre de colònies de gats	<30
Percentatge estimat de gats ferals esterilitzats	>70%
Promig d'exemplars per colònia	<12
Promig anual de queixes sobre colònies derivades a Salut P.	<10

Acció 20. Creació d'una comissió de Benestar Animal

Descripció

Línia: Entorn urbà, sanitat ambiental i seguretat alimentària: Protecció de la biodiversitat, prevenció de plagues i benestar animal

Objectiu: Integrar la mirada del benestar animal i la biodiversitat en els diferents programes municipals relacionats amb salut, medi ambient i convivència.

Descripció: Una de les competències obligatòries de Salut Pública és promoure la tinença responsable d'animals i la gestió dels animals abandonats o desprotegits, garantint la salubritat i alhora la convivència i el benestar dels animals de la ciutat. Aquesta missió requereix una dedicació creixent, ja que han augmentat els requisits de la normativa de benestar animal, per una banda, i augmenta també la tinença d'animals domèstics i la sensibilitat social envers els animals. Tenint en compte els reptes presents i la necessària cooperació transversal per poder exercir aquesta competència, es proposa la creació d'una comissió de Benestar Animal, des d'on es treballi la protecció de la biodiversitat i del benestar animal en els diferents programes municipals. Es preveu que la Comissió s'integri dins del paraigua del Consell Municipal de Medi Ambient, si bé el lideratge recaurà en Salut Pública.

Responsable: Salut Pública

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

1. Definició dels objectius, funcionament i membres de la Comissió de Benestar Animal
2. Constitució de la Comissió de Benestar Animal
3. Organització i dinamització d'un mínim de dues trobades anuals
4. Seguiment de les actes i pla de treball de la Comissió

TOTAL EXECUTAT

Estat

Fet (100 %)
En curs (50 %)
En curs (20 %)
No iniciat (0 %)

42,5%

Calendari previst

Inici previst

2025
2025
2025
2025

Final previst

2025
2026
2028
2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	No	
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Constitució formal de la Comissió de Benestar Animal	Sí
Promig anual de trobades de la Comissió	2
Promig de participants a les sessions	>8
Publicació de les actes de les trobades	Sí

Acció 21. Millora de les condicions sanitàries dels establiments alimentaris

Descripció

Línia: Entorn urbà, sanitat ambiental i seguretat alimentària: Protecció de la salut alimentària

Objectiu: Disminuir al màxim el risc de toxoinfeccions causades per l'incompliment de mesures d'higiene i seguretat dels establiments alimentaris de Vilafranca.

Descripció: Vilafranca, com a capital de comarca, és una ciutat amb una ràtio elevada de comerços per habitant. A més, es detecta molta rotació de propietaris en els comerços i la proliferació de comerços poc professionalitzats i de baix valor afegit quant a oferta alimentària. La capacitat inspectora actual dels establiments alimentaris es valora com a insuficient, ja que no es disposa de personal a jornada completa i hi ha més de sis-cents establiments censats. Les visites es prioritzen en funció del risc de la última inspecció o bé pel risc associat a la tipologia de l'establiment.

L'acció que es proposa té dos vessants:

- Disposar d'una oferta anual estable de formació en seguretat alimentària.
- Augmentar la capacitat inspectora dels establiments alimentaris de nova obertura.

Responsable: Salut Pública, Activitats Econòmiques, Governació

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

Fases de desenvolupament de l'acció	Estat	Inici previst	Final previst
1. Revisió dels requisits del permís d'obertura provisional i consens de nous requisits	No iniciat (0 %)	2026	2026
2. Elaboració d'un programa de formació estable per a titulars d'establiments	No iniciat (0 %)	2026	2026
3. Execució d'un pla d'inspeccions més exhaustiu i preventiu	No iniciat (0 %)	2027	2028
TOTAL EXECUTAT	0%		

Calendari previst

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	No	
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	Sí	Ajuntament

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Promig anual d'inspeccions a establiments alimentaris	>120
% d'establiments amb classificació actualitzada del risc	>90%
% d'establiments amb risc baix segons darrera inspecció	>65%

Acció 22. Control dels punts ambulants de venda de menjar

Descripció

Línia: Entorn urbà, sanitat ambiental i seguretat alimentària: Protecció de la salut alimentària

Objectiu: Disminuir al màxim el risc de toxoinfeccions causades per l'incompliment de mesures d'higiene i seguretat dels establiments alimentaris ambulants a Vilafranca.

Descripció: Vilafranca destaca per ser una ciutat on es celebren nombroses fires, festivitats i mercats ambulants. En aquests esdeveniments, és habitual la presència de parades i camions ambulants que venen menjar preparat. Actualment, el control de la higiene i seguretat d'aquestes parades ambulants queda dispers entre diferents responsables, en funció de qui organitza l'esdeveniment o fira. Per aquesta raó, es proposa elaborar una normativa i protocol de control unificat dels criteris exigibles a les parades ambulants de menjar. Aquest protocol ja s'ha començant a treballar durant el 2024 però cal finalitzar-lo, aprovar-lo i aplicar-lo.

Responsable: Salut Pública, Mercats, Comerç, Turisme, Governació, i serveis que organitzin actes on se serveixin aliments

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

1. Elaboració d'un protocol amb els requisits dels establiments ambulants de menjar	Fet (100%)
2. Aprovació formal dels requisits dels establiments de menjar	Fet (100%)
3. Supervisió continuada de l'aplicació de les mesures aprovades	No iniciat (0%)
4. Treball conjunt amb els organitzadors d'events, fires i festes per solucionar incidències	No iniciat (0%)

TOTAL EXECUTAT

50%

Calendari previst

Inici previst	Final previst
2025	2025
2025	2025
2026	2028
2025	2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	No	
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Aprovació de requisits per a les parades ambulants de menjar	Sí
Promig de parades ambulants que disposen de registre sanitari	95%
Promig anual de parades ambulants supervisades	20%
Valoració de Salut Pública de l'impacte del protocol	Positiva

Acció 23. Actualització del Cens d'activitats amb risc ambiental per legionel·losi

Descripció

Línia: Entorn urbà, sanitat ambiental i seguretat alimentària: Protecció de la salut ambiental

Objectiu: Evitar brots de legionel·losi i reduir a zero el nombre d'instal·lacions de l'Ajuntament que no disposen de pla d'autocontrol

Descripció: Una competència obligatòria de Salut Pública a nivell local és prevenir la legionel·losi. Això implica portar al dia la revisió d'instal·lacions amb circuits d'aigua que poden propagar aquesta infecció. Els requeriments legals per prevenir la legionel·losi han augmentat arrel del Real Decret 487/2022 sobre requisits sanitaris per prevenir i controlar la legionel·losi, sent actualment necessari actuar sobre instal·lacions d'alt i baix risc.

Tenint en compte aquest escenari i la gravetat de la malaltia de la legionel·losi, es proposa reforçar la coordinació entre Salut Pública i Activitats per mantenir actualitzat i complet el Cens d'activitats amb risc ambiental i poder, així, aplicar l'actual normativa de prevenció de la legionel·losi.

Així mateix, a partir del Cens, caldrà també revisar l'aplicació de Programes de prevenció i control de legionel·la (PPCL) i planificar una supervisió regular de les instal·lacions amb risc.

Responsable: Activitats Econòmiques i Salut Pública

Contexto – Normativa

- Real Decreto 487/2022 de 21 de junio, por el que se establecen los requisitos para la prevención y control de la legionelosis.
- Entrada en vigor el 2 de enero de 2023.
- Creación de Plan de Prevención y Control de Legionella (PPCL) y Plan Sanitario frente a la Legionella (PSL).
- Cambios en el ámbito de aplicación.
- Cambios en protocolos de limpieza, mantenimiento, etc.

LEGISLACIÓN CONSOLIDADA

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

1. Introducció de mesures per millorar el Cens d'Activitats Econòmiques de Vilafranca
3. Supervisió anual de PPCL de les instal·lacions amb risc
3. Seguiment anual i anàlisi dels casos de legionel·losi a la ciutat

TOTAL EXECUTAT

Estat

No iniciat (0 %)
No iniciat (0 %)
No iniciat (0 %)

0%

Calendari previst

Inici previst	Final previst
2026	2027
2026	2028
2025	2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Ajuntament
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Promig de brots anuals de legionel·losi	0
% d'instal·lacions amb risc amb PPCL	70%
Valoració de Salut Pública de la millora del Cens d'Activitats	Positiva

Acció 24. Millora del protocol de recollida de mostres d'aigua

Descripció

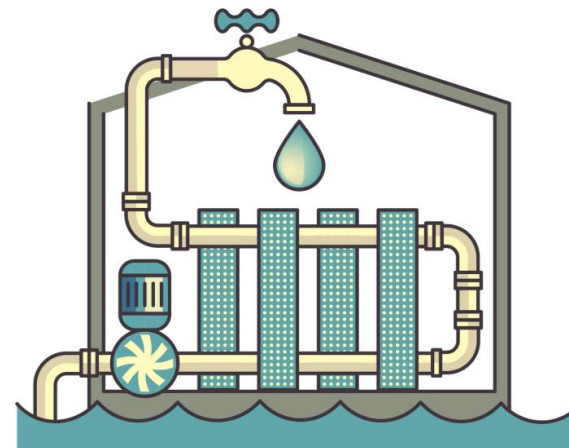
Línia: Entorn urbà, sanitat ambiental i seguretat alimentària: Protecció de la salut ambiental

Objectiu: Assegurar la qualitat i salubritat de l'aigua de boca de totes les llars de Vilafranca.

Descripció: El control ambiental de l'aigua potable és una competència obligatòria de Salut Pública. El Real Decreto 3/2023 revisa els criteris sanitaris de qualitat que ha de tenir l'aigua de consum i que han de supervisar els Ajuntaments. De manera específica, el Decret recomana als ajuntaments una vigilància més acurada de les xarxes internes dels edificis construïts abans de 1980.

L'acció que es proposa és millorar el protocol de recollida de mostres d'aigua i configurar un mapa de l'estat de les xarxes internes d'aigua en edificis anteriors al 1980.

Responsable: Salut Pública, Laboratori MPG, Urbanisme

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció

1. Obtenció d'un registre dels edificis de Vilafranca per any de construcció
2. Revisió del protocol de recollida de mostres conforme al nou decret
4. Mapeig de l'estat de les xarxes internes d'aigua dels edificis anteriors a 1980

Estat

No iniciat (0 %)

No iniciat (0 %)

No iniciat (0 %)

TOTAL EXECUTAT

0%

Calendari previst

Inici previst

2026

2025

2026

Final previst

2026

2026

2028

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Ajuntament, DIBA
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Disponibilitat de registre d'edificis construïts abans de 1980	Sí
Disponibilitat de mapa de l'estat de xarxes internes d'aigua	Sí
Promig anual d'anàlitzes d'aixeta	>20
Anàlitzes anuals d'aixeta no conformes	<2

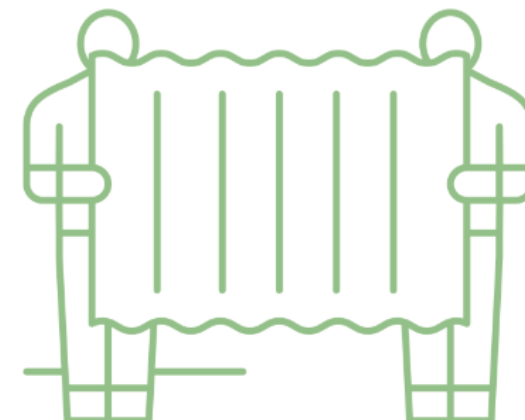
Acció 25. Censatge i retirada d'amiant de les edificacions

Descripció

Línia Entorn urbà, sanitat ambiental i seguretat alimentària: Protecció de la salut ambiental

Objectiu Eliminar l'amiant de les edificacions públiques i privades de Vilafranca, evitant els riscos que comporta aquest material per a la salut humana.

Descripció L'Ajuntament ha fet un inventari d'edificis públics amb amiant però s'ha de completar amb l'inventari de clavegueram i edificis privats que també contenen amiant. Un cop fet el cens, cal establir un calendari de retirada de l'amiant d'elements públics i iniciar un procés d'informació i advertiment als particulars per tal que es retiri l'amiant, també, dels elements privats. Segons la normativa actual, a 2028 ha d'estar retirat tot l'amiant detectat, de manera que és urgent continuar avançant en aquesta comesa.

Responsable Urbanisme i Medi Ambient

Observacions Vinculació amb el Pla nacional per a l'erradicació de l'amiant a Catalunya 2023-2032.

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció	Estat	Inici previst	Final previst
1. Campanya de comunicació adreçada a la població per accedir a les subvencions	No iniciat (0 %)	2025	2025
2. Contractació de personal tècnic	No iniciat (0 %)	2025	2025
3. Elaboració del cens d'amiant d'elements privats i remissió a la Generalitat	No iniciat (0 %)	2026	2027
4. Expedientació a particulars segons prioritització del risc del cens	No iniciat (0 %)	2026	2028
TOTAL EXECUTAT	0%		

Calendari previst

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Ajuntament, Diputació
Augment de recursos humans en Capítol 1	Sí	Ajuntament
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Nombre d'edificacions que accedeix a les subvencions	>15%
Contractació de personal tècnic	Sí
Registre del cens complet per part de la Generalitat	Sí
Inici d'expedients sobre edificis amb amiant	>30% anual del cens

Acció 26. Seguiment dels indicadors sobre determinants de la salut

Descripció

Línia	Entorn urbà, sanitat ambiental i seguretat alimentària: Vigilància dels determinants de la salut
Objectiu	Anалitzar i fer un seguiment d'aquells indicadors que la diagnosi de salut identifica com a millorables i que es troben desenvolupats en altres plans municipals.
Descripció	<p>La diagnosi de salut de Vilafranca reflecteix algunes dades que caldria revertir amb polítiques socials i urbanístiques que es troben fora de l'àmbit dels serveis de salut i que ja estan desenvolupades en altres plans locals. Es tracta principalment de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'accés a l'habitatge • La participació ciutadana en esdeveniments culturals • La mobilitat sostenible i inclusiva <p>L'acció que es proposa en el Pla de Salut de Vilafranca consisteix en fer un recull dels principals indicadors relacionats amb aquests àmbits i que ja consten en els plans d'actuació respectius, fer-ne seguiment anual i identificar punts de millora per tal de sensibilitzar altres serveis sobre la importància dels mateixos.</p>
Responsable	Serveis de Salut Pública, Habitatge, Cultura, Mobilitat
Observacions	Vinculació amb el Pla de Mobilitat Urbana Sostenible, Pla Local d'Habitatge i Pla d'acció cultural

Tasques i estat d'execució

Fases de desenvolupament de l'acció	Estat	Inici previst	Final previst
1. Selecció d'indicadors sobre els que cal fer seguiment	No iniciat (0 %)	2026	2026
2. Disseny d'un quadre de comandaments que integri els indicadors i la seva evolució	No iniciat (0 %)	2026	2026
3. Actualització anual dels indicadors i anàlisi dels mateixos	No iniciat (0 %)	2026	2028
4. Trasllat de propostes i demandes en clau de salut pública a la resta de departaments	No iniciat (0 %)	2026	2028
TOTAL EXECUTAT	0%		

Calendari previst

Recursos necessaris

Tipus de recurs	Sí/No	Font del recurs
Dedicació de Capítol 1 amb recursos existents	Sí	Ajuntament
Compres, inversions o subvencions puntuals	Sí	Ajuntament
Augment de recursos humans en Capítol 1	No	
Augment despesa corrent estructural (altres capt.)	No	

Indicadors de resultat

Indicador	Valor esperat 2028
Nombre d'indicadors en seguiment	>15
Nombre d'anys en què s'ha fet el seguiment	2026-2028
Nombre d'informes d'anàlisi de dades realitzats	3

2. Lideratge i transparència del Pla local de salut

L'èxit d'un pla rau principalment en el seu lideratge. Del lideratge depèn l'execució de les accions i l'adaptació a circumstàncies canviants, la mobilització dels recursos necessaris i el sosteniment de les aliances.

El Pla d'acció en salut de Vilafranca és una estratègia col·laborativa entre diverses regidories de l'Ajuntament, els dos EAP de la ciutat i altres administracions supralocals.

Amb tot, el Pla ha de comptar amb un actor que assumeixi una funció de lideratge i coordinació general del desplegament de les 23 accions al llarg de la seva vigència, prevista fins al 2028.

Aquesta **funció d'impuls i seguiment del Pla recau en la regidoria de Salut Pública**, qui ha liderat també el procés de disseny del Pla d'acció.

La regidoria de Salut Pública haurà de garantir, també, que s'acompanya l'execució del Pla de les mesures de transparència i comunicació que marca la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Enumerem a continuació les principals tasques de lideratge i transparència que assumirà la regidoria de Salut Pública:

A) Aprovació del Pla de salut en el Ple municipal

El Pla serà presentat al Ple del consistori i intentarà sumar el màxim nombre d'adhesions per ser aprovat.

Durant la vigència del Pla i a través de les diferents comissions informatives, espais de governança i canals oficials de comunicació, s'informarà a les forces polítiques i a la ciutadania del desenvolupament del Pla.

B) Coordinació de l'equip de govern

Desplegar una estratègia transversal de salut requereix un compromís estable per part de tot l'equip de govern, de manera que es compti amb la predisposició a col·laborar del conjunt de regidories necessàries per posar en pràctica el Pla.

Per aquesta raó, la regidoria de Salut Pública vetllarà per traslladar en el si de l'equip de govern les necessitats concretes de col·laboració a la resta de regidories.

D'altra banda, el personal de la regidoria de Salut Pública vetllarà per participar activament en els espais on es defineixen altres polítiques municipals amb impactes en la salut, per fer valdre la perspectiva i els objectius de salut del Pla.

C) Seguiment i avaluació del Pla d'acció en salut

Amb una periodicitat mínima anual, la regidoria de Salut Pública actualitzarà les fitxes de les accions previstes, de manera que quedi reflectit en quin estat d'execució es troben i si hi ha canvis en la seva orientació.

Aquesta tasca implica mantenir contacte amb els agents responsables de cada acció per conèixer com avança i cercar conjuntament solucions a les dificultats que es presentin.

El seguiment de l'execució preveu una avaluació qualitativa i quantitativa del desenvolupament i els resultats de cada acció.

Per facilitar aquest seguiment, el Pla d'acció s'acompanya d'un gestor informàtic en format Excel que ha de facilitar aquesta tasca d'actualització i comunicació de l'estat d'execució i d'avaluació de resultats.

A més, el lideratge del Pla Local de Salut s'acompanya de la dinamització del Consell Municipal de Salut. Es preveu una sessió amb el Consell Municipal de Salut per fer seguiment i contribuir a l'avaluació qualitativa de l'evolució de les accions del Pla Local de Salut.

D) Cerca de recursos per al desenvolupament del Pla

Una tasca continuada de la regidoria de Salut Pública serà la cerca proactiva de subvencions i ajuts tècnics o materials d'altres organismes (per exemple, de la Diputació de Barcelona) per facilitar l'execució de les accions del Pla.

Anualment, i segons el calendari previst de desenvolupament de les accions, la regidoria haurà d'explicitar les necessitats de pressupost per desenvolupar el Pla. Part d'aquest pressupost serà del mateix Servei de Salut Pública, mentre que una altra part correspondrà a altres serveis i a les subvencions assolides.

Nota metodològica

L'elaboració del Pla Local de Salut de Vilafranca del Penedès ha seguit el marc d'anàlisi dels determinants de salut o de salutogènesi.

L'enfocament de salutogènesi ha estat proposat per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) per a treballar la Salut Pública i Comunitària des del lema "salut a totes les polítiques". Aquest enfocament és també el proposat pel Servei de Salut Pública de Diputació de Barcelona, el qual dona suport als ajuntaments en la confecció dels Plans Locals de Salut.

L'enfocament és coherent amb les competències de les administracions locals, les quals tenen capacitat d'acció en aspectes fonamentals per a la qualitat de vida i per a la salut, com són l'educació, l'urbanisme, l'esport, la cura del medi ambient i la dinamització comunitària.

El Pla de Salut de Catalunya 2021-2025 aprovat pel Departament de Salut de la Generalitat, i el Pla Interdepartamental i Intersectorial de Salut Pública (PINSAP) de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT) assumeixen igualment aquest enfocament salutogènic enfocat en actuar sobre els determinants de la salut.

Exposem a continuació la metodologia específica que han seguit, per una banda, l'elaboració de la diagnosi de salut (perfil de salut) i, per una altra, l'elaboració de l'estratègia del pla d'acció:

Fase 1. Perfil local de salut (diagnosi)

La diagnosi ha recopilat informació de tres fonts complementàries:

a) Fonts de dades secundàries sobre salut: S'han emprat les dades de l'AQUAS del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. També s'han incorporat dades demogràfiques i econòmiques de l'IDESCAT, l'INE, la Diputació de Barcelona i procedent de documentació interna de l'Ajuntament de Vilafranca.

b) Consulta a informants clau: Per informants clau s'entenen totes aquelles persones que poden donar una informació i opinió especialment qualificada sobre la situació i recursos del municipi.

S'ha consultat:

- 62 informants clau mitjançant consulta escrita (perfils tècnics, sanitaris i associatius).
- 2 persones expertes entrevistades en profunditat
- 2 grups de debat amb:
  - Grup motor interdepartamental (8 participants)
  - Equip del Servei de Joventut (10 participants)

La informació qualitativa aportada i la complementarietat entre aquest ventall divers d'informants qualificats permet detectar molts elements a tenir en compte per avançar en la proposta d'accions.

Les taules més endavant mostren la llista de persones consultades.

c) Enquesta a la ciutadania: Durant el mes de desembre de 2023 s'han enquestat 304 persones majors de 16 anys de Vilafranca del Penedès a peu de carrer.

La mostra enquestada ha procurat no desviar-se de les proporcions d'edat, sexe i origen de Vilafranca del Penedès (les desviacions estan per sota dels 3 punts percentuals dels valors padronals de referència).

Les preguntes formulades a la ciutadania agafen com a referència l'Enquesta de Salut de Catalunya, de manera que

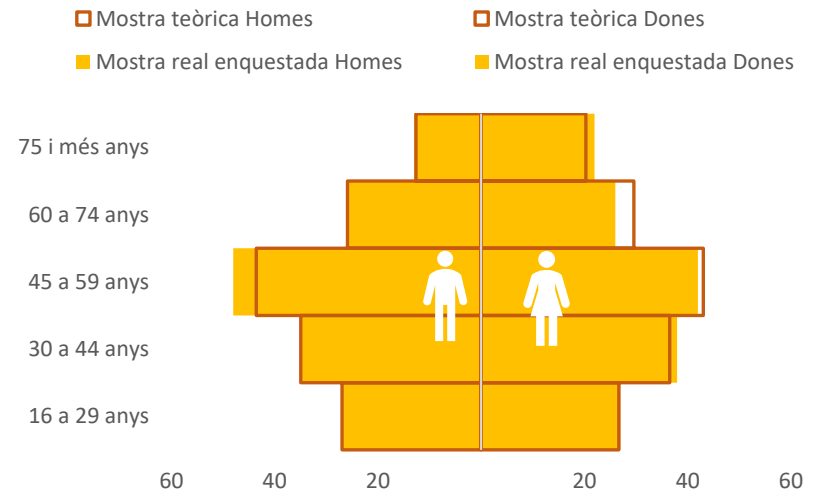
alguns dels resultats es poden comparar a nivell territorial.

A més, l'enquesta inclou preguntes d'interès propi de la diagnosi, aportades pel grup motor de l'estudi, format per personal de Salut Pública, de les regidories de Medi Ambient i Joventut i de l'ICS.

El detall de la mostra enquestada pot veure's en els gràfics a continuació.

Edats	Mostra enquestada		
	Homes	Dones	Total
De 16 a 29	27	27	54
De 30 a 44	35	38	73
De 45 a 59	48	42	90
De 60 a 74	26	26	52
75 i més	13	22	35
Total general	149	155	304

Composició de la mostra (contrast entre mostra teòrica segons padró i mostra enquestada)

Les tres fonts han estat analitzades conjuntament, en un exercici de contrast (triangulació) que identifica els missatges coincidents o complementaris entre les diferents fonts.

Els resultats d'aquest anàlisi es mostren organitzats en grans temàtiques que corresponen a determinants claus de la salut.

Dades secundàries

Recopilació de dades existents 2022-2023

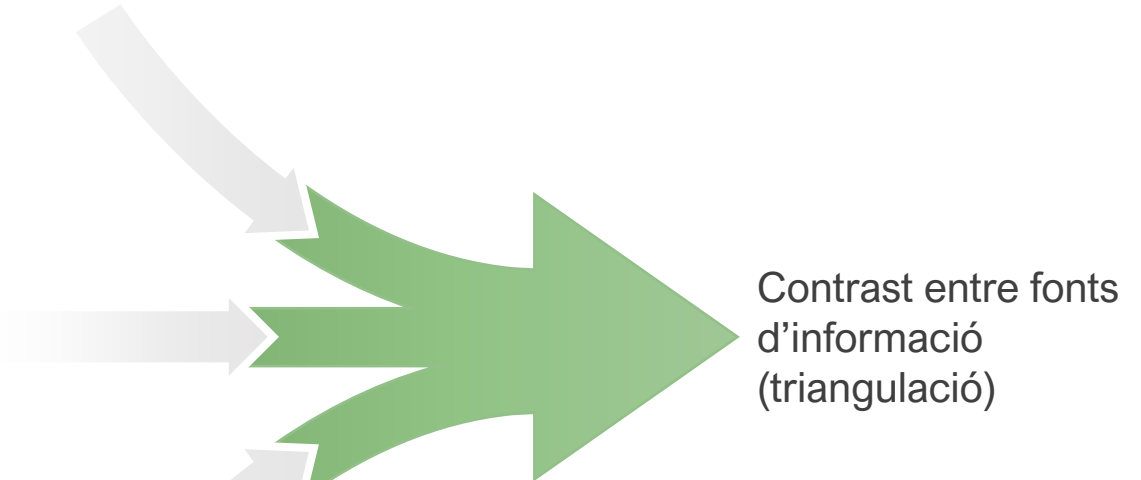
Consulta a informants clau

82 experts han respost la consulta escrita, han fet entrevista personal o han participat en grups de debat (octubre 2023 – febrer 2024)

Consulta a la ciutadania

304 persones enquestades (desembre de 2023)

Professionals i referents comunitaris consultats

Grup motor del Pla Local de Salut

Nom i cognoms	Càrrec	Institució
Marta Vallès	Tècnica de Medi Ambient	Ajuntament de Vilafranca del Penedès
Jaume Armengou	Administratiu del Servei de Salut	Ajuntament de Vilafranca del Penedès
Mercè Montfort	Administrativa del Servei de Salut	Ajuntament de Vilafranca del Penedès
Rubén Calvo	Cap de Joventut	Ajuntament de Vilafranca del Penedès
Marta Galtés	Referent Territorial de salut comunitària	ICS (Institut Català de la Salut), Atenció primària
Núria Sanromà	Cap del Servei de Salut Pública	Ajuntament de Vilafranca del Penedès
Montserrat Parera	Tècnica de Salut Pública	Ajuntament de Vilafranca del Penedès
Jordi Junyent	Regidor de Salut Pública	Ajuntament de Vilafranca del Penedès

Professionals consultats

Departament	Institució
Urbanisme	Ajuntament
Parcs i Jardins	Ajuntament
Comerç	Ajuntament
Mercats	Ajuntament
Educació	Ajuntament
Serveis Socials	Ajuntament
Servei de Joventut	Ajuntament
Espai Jove La Nau	Ajuntament
SIAJ (Servei d'Informació i Atenció Juvenil)	Ajuntament
Gent Gran	Ajuntament
Esports	Ajuntament
Promoció Econòmica	Ajuntament
Polícia Local	Ajuntament
Mediació, Convivència i Acollida	Ajuntament
Regidors oposició	Ajuntament
Pla sobre drogues	Ajuntament
Direcció Escoles Bressol Municipals	Ajuntament
Direcció Escoles de primària	Generalitat
Direcció Escola d'Adults	Generalitat

Departament	Institució
Direcció Servei d'Atenció Primària Alt Penedès-Garraf-Baix Llobregat Nord	Generalitat
Agència de salut pública	Generalitat
CDIAP	Generalitat
CSMA	Generalitat
Direcció EAP 1	Generalitat
Direcció EAP 2	Generalitat
Equip pediatria territorial	Generalitat
Salut Comunitària (infermeria) CAPs	Generalitat
Treballadors socials dels CAP	Generalitat
Referent ASSIR	Generalitat
RBEC CAPs	Generalitat
Nutricionistes CAPs	Generalitat
Fisioterapeutes CAPs	Generalitat
Sociosanitari Ricard Fortuny	Generalitat
EAP (Equip Atenció Psicopedagògica)	Generalitat
Representant farmàcies	Privat

Associacions consultades

- Fundació Salut i Comunitat
- Prosanitat
- Llambrusca-Alzheimer
- Ginesta- Càncer de mama
- Autisme Amb Futur
- El Turó Salut Mental
- Associacions esportives o/i de promoció de l'activitat física o el medi ambient.
- Federació i Associacions de veïns dels diferents barris
- AFAs
- Actua Cooperativa
- Mas Albornà

Imatges dels grups de debat amb el grup motor interdepartamental i l'equip del Servei de Joventut.

Pla local de salut de Vilafranca del Penedès

L'Ajuntament de Vilafranca del Penedès et convida a participar a l'enquesta de salut.

L'enquesta tracta temes com l'estat de salut, l'estil de vida i les preocupacions i les propostes sobre la salut de la població.

La informació que es recull permet conèixer els punts forts i els punts a millorar en relació amb la salut a la ciutat i saber quins serveis i polítiques cal reforçar.

L'enquesta és anònima i voluntària. La informació només es fa servir per fer estadístiques.

L'enquesta es fa amb el suport d'una persona enquestadora. Per motius de supervisió de les enquestes, l'entrevista pot quedar gravada*.

Agraïm la teva col·laboració: per gaudir d'una ciutat més saludable és fonamental consultar les persones que hi viuen.

Per a més informació, et pots adreçar al Servei de Salut Pública de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès:

Telf. 938 920 358

E-mail: salut@vilafranca.org

*La finalitat per la qual es recullen gravacions de l'entrevista és la de control del treball d'enquestes. Les gravacions s'emmagatzemen durant un màxim de dues setmanes i en cap cas són cedides a tercers. El responsable del tractament de les dades és D-CAS (Col·lectiu d'Analistes Socials), amb B64816838 i domicili fiscal a Via Augusta 15, Sant Cugat del Vallès. Pot exercir els seus drets d'accés, rectificació, supressió, oposició o limitació del tractament posant-se en contacte a través de d-cas@d-cas.net.

Flyer informatiu de l'enquesta

Fase 2. Pla d'acció en salut

La definició de l'estratègia de salut s'ha treballat entre els mesos d'octubre i desembre de 2024.

El primer pas per desenvolupar el pla d'acció va ser determinar els objectius prioritaris de millor. Aquesta selecció es va fer en el sí del grup motor del pla, format per la regidoria de Salut Pública, Serveis Socials, Urbanisme, Serveis Generals i la referent territorial de salut comunitària de l'ICS.

Un cop triat els objectius, es va iniciar un procés de recollida de propostes, priorització, concreció i validació final d'accions.

El procés de recollida i selecció de propostes s'ha fet a través de tres grups de treball, format cadascun d'ells per un grup interdisciplinari d'agents de salut.

Cada grup de treball va abordar, específicament, alguns dels objectius de salut prioritzats pel grup motor:

Grup 1. Protecció comunitària i sanitària de població vulnerable:

Objectius treballats:

- Atenció integrada entre CAP, Serveis Socials i sociosanitari dels pacients crònics complexos.
- Cura de les persones que pateixen soledat no volguda.
- Millora de les teràpies i l'atenció en salut mental.
- Ús racional dels serveis sanitaris per part de la població.
- Suport a les associacions de salut.

- Dinamització continuada dels consells i espais de trobada entre agents de salut (Consell de Salut, Taula de salut mental).

Grup 2. Estil de vida i prevenció

Objectius treballats:

- Millora dels hàbits alimentaris de la població jove i de mitjana edat i de la població amb baixos ingressos.
- Reducció de l'entreteniment amb pantalles en totes les edats
- Reducció del consum de drogues
- Disminució de les IVE i les ITS
- Educació general en salut
- Reducció del consum d'antidepressius i reducció de la prescripció farmacèutica
- Foment de l'exercici físic en dones i persones de baixos ingressos

Grup 3. Entorn urbà, sanitat ambiental i seguretat alimentària

Objectius treballats:

- Protecció de la biodiversitat i prevenció de plagues
- Benestar animal i salut pública
- Civisme amb els residus
- Millora de la qualitat dels establiments alimentaris
- Contaminants ambientals: legionel·la, metalls, activitats econòmiques amb risc sanitari, etc
- Salubritat en habitatges privats

Cada grup de treball va revisar els reptes de salut identificats a la diagnosi i, posteriorment, va proposar, debatre i prioritzar propostes d'acció per abordar-los.

Cada trobada va ser resumida en un document de relatoria que va ser enviat als assistents.

Els resultats dels grups de treball van permetre elaborar una fitxa detall de cada acció prioritzada. En aquesta fitxa hi queden recollits:

- Els objectius de l'acció
- La descripció
- Els agents impulsors
- Les fases i terminis d'implementació
- Els recursos necessaris
- Els indicadors de resultats esperats

Un cop elaborades, les fitxes de les accions van ser revisades pels agents designats com a responsables de la seva implementació. Les esmenes van ser incorporades, quedant així validades. Un cop fet això, el pla d'acció va ser presentat a l'equip de govern, a la junta de portaveus i als membres del Consell de Salut Municipal, quedant, finalment, el document enllestí per a la seva aprovació formal.

A continuació, pot veure's la relació de persones participants a les comissions de treball que han donat contingut al Pla.

Participants a les comissions de treball

Grup 1. Protecció comunitària i sanitària de població vulnerable

- Maribel Álvaro, Infermera comunitària de l'EAP Vilafranca 1
- Anna Calvet, Cap Vilafranca Nord
- Lara Cuscó, fisioterapeuta comunitària
- Begoña Díaz, Integradora social dels Casals de gent gran
- Rosa Esteban, Igualtat
- Mercè Font, Consorci Sociosanitari
- Gabriela Giralt, Oficina de Consum
- Sandra Leiva
- Laia Manobens, Serveis Socials i Gent Gran
- Dolors Marín, referent del PLACI i tècnica de convivència
- Montse Mestre, tècnica d'entitats
- Joana Mestre, tècnica de Serveis Socials
- Eva Millas, Cap d'Igualtat
- Mercè Montfort, Salut Pública
- Pilar Muley, Directora CSMA/CAS
- Marc Puigfel, Referent de Benestar Emocional de pediatria
- Victòria Reina, CSMIJ
- Núria Rovira, Sociosanitari Ricard Fortuny
- Núria Sanroma, cap de Salut Pública
- Marc Sorribas, Tècnic de Convivència
- Sarai Samper, D-CAS (Dinamització de la sessió)

Dates de les trobades:
21 i 28 d'octubre de 2024

Participants a les comissions de treball

Grup 2. Estil de vida i prevenció

- Mònica Cervera, Referent de benestar emocional
- Lara Cuscó, Fisioterapeuta comunitària
- Rosa Esteban, Igualtat
- Anna Farrés, Nutricionista comunitària
- Mercedes López, farmacèutica
- Adriana Margarit, pediatra de l'Equip de Pediatria Territorial Alt Penedès
- Joana Mestre, tècnica de Serveis Socials
- Ester Milà, Nutricionista pediàtrica
- Eva Millas, Cap d'Igualtat
- Javier Miranda, CRP
- Míriam Molina, Coordinadora de l'ASSIR de l'Alt Penedès
- Mercè Montfort, Salut Pública
- Olívia Nasarre, Referent de benestar emocional
- Cati Ponce, Infermera de salut comunitària EAP Vilafranca 2
- Núria Puentes, Tècnica del Pla de drogues
- Cèlia Pujol, Directora Equip Pediatria Territorial Alt Penedès
- Núria Sanroma, cap de salut pública
- Roser Vives, Tècnica d'Educació
- Sarai Samper, D-CAS (Dinamització de la sessió)

Dates de les trobades:
21 i 28 d'octubre de 2024

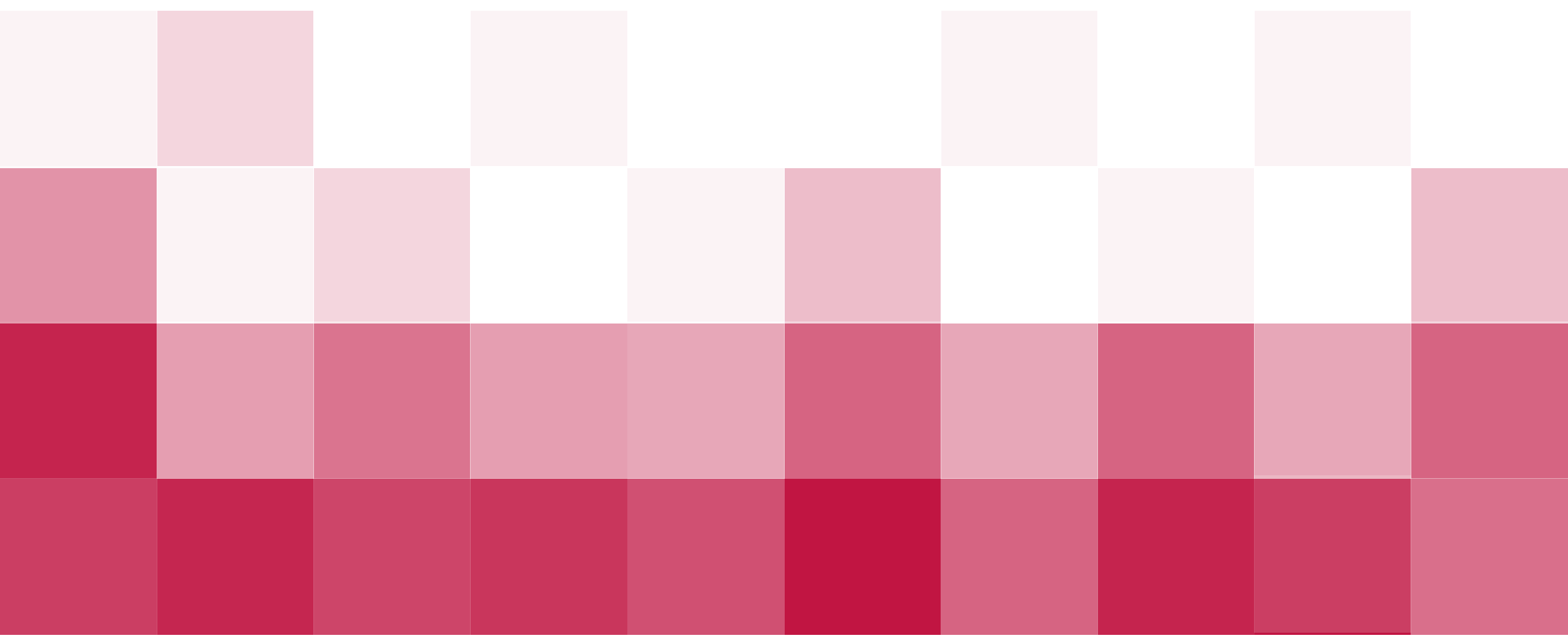
Participants a les comissions de treball

Grup 3. Entorn urbà, sanitat ambiental i seguretat alimentària

- Jaume Armengon, Salut Animal i Plagues del Servei de Salut Pública
- Míriam Bermudo, Salut Pública
- Maica Berzosa, Mancomunitat Penedès - Garraf
- Jordi Colomé, Activitats Econòmiques
- Ariadna Corbella, Mercats de Vilafranca
- Aida García, Mancomunitat Penedès-Garraf
- Carme Hill, Comerç
- Dolores Marín, Convivència
- Vera Mestre, Parcs i Jardins
- Montse Parera, protecció de la salut de Salut Pública
- Núria Sanroma, cap de salut pública
- Emilia Torres, Turisme
- Marta Vallès, Medi Ambient
- Sarai Samper, D-CAS (Dinamització de la sessió)

Dates de les trobades:
24 i 31 d'octubre de 2024

AJUNTAMENT
VILAFRANÇA
DEL PENEDÈS

Diputació
Barcelona